

1

(1)

Admodum Reverendo in Christo Patri
P. Michaëli Archangelo Tamburino
Societatis Jesu præposito generali.

*

Specimen
Sapientiæ hieroglyphicæ
Sive Theologiæ Symbolicæ priscorum Sinarum,
proponendum
omnibus Viris Apostolicis,
& cæteris
Nationum orientalium conversionem
ardentiùs desiderantibus.

*

Discursus præliminaris

De arcana priscorum Sinarum doctrinâ in genere,
et de viâ à nobis initâ ad secretiora ejus mysteria
retegenda.

Inter operarios Evangelicos, qui præcedenti sæculo cum tanto zelo et successu indefessè laboraverunt in hoc agro Sinensi, extiterunt certè non pauci insignes, ^{viri} qui propter notitiam singularem litterarum & librorum Sinensium, et multa præclara opera de omnibus scientiis Europæis, præsertim de Religione Sinico idiomate et characterè eleganter conscripta typisque impressa, magnam sui nominis famam reliquerunt; et hoc eximio laborum suorum fructu, rem Christianam toto hoc Imperio summopere promoverunt. Nihilominus certum est neminem illorum huc usque satis cognovisse naturam et veram originem litterarum et veterum monumentorum Sinensium, ac profunda Religionis mysteria in iis ubique recondita; scilicet propter defectum quarundam cognitionum, quæ vulgò negligi solent veluti nullius usûs, ab iis quos solus S.æ fidei propagandæ zelus alliebat in hunc orientem; & tamen videntur, studio litteraturæ Sinensis tam utiles et necessaria; ut quilibet missionarius, etiam valde mediocri ingenio, tali subsidio adjutus, post paucos annos in assiduâ librorum Sinensium lectione ac meditatione consumptos,

possit cum summâ facilitate et claritate in iis percipere innumeras et profundissimas veritates, quarum Intelligentia fugit non solum omnes missionarios suos antecessores, sed etiam omnes doctores — Sinas a viginti seculis et ultra, licet horum innumeri totos vitae dies in hoc studio consumpservint. quo felici studio subsidio utumque munitus, cum ante 30. annos hanc missionem ingressus, attulerim mecum notitiam peculiarem cabalæ mosaicæ hebræorum, scientiæ hieroglyphicæ ægyptiorum, nec non philosophiæ Pythagoricæ et Platonice, quæ sunt vera elementa totius sapientiæ hieroglyphicæ Sinarum, seu potius veterum Patriarcharum; quamvis aliunde, tenuitatis meæ probè conscius, mihi videor sine jactantiâ posse affirmare, me post decem primos annos studii litterarum et librorum Sincensium, incredibilem pro mysteriorum in iis reconditorum intelligentiâ, utilitatem cepisse experiri: et primo hoc inexpectato succellu stimulatum, per viginti annos sequentes lectionis et meditationis continuæ, deo optimo imbecilles animi mei vires supra spem adjuvante, demum cum evidentia intellexisse, totum legis naturalis systema sacrum, et sapientiam hieroglyphicam Priscorum Patriarcharum etiam prædiluvianorum, non obscure reconditam latere in vetustis Sinarum monumentis, hoc est sub totidem allegoriis, parabolis, ænigmatibus, symbolis et hieroglyphis; quot in dictis monumentis numerari possunt libri, paragraphi, sectiones, imò verba aut litteræ. Unde mihi videtur sequi per necessariam consequentiam, veterem illam Sinarum litteraturam hieroglyphicam, esse antiquissimum et ditissimum sacrarum legis naturalis traditionum thesaurum; aut ab ipso Noëmo, aut certè à semo ejus filio primogenito immediate ad Sinas devolutum: quem etsi Sina videantur ab omni ævo tanti circiter æstimare, quanti hebræi vetus testamentum et christiani faciunt novum seu sanctum Evangelium; reverè tamen planè ignorant verum illius pretium, plus quàm viginti abhinc sæculis; ex quo scilicet per incendium librorum canonicorum, et eadem innumerationum doctorum veterem doctrinam profitentium, cum his interit ex omnium confessione intimus et capitalis illius mysticæ litteraturæ sensus.

Si tam felix, sed primâ fronte crediti difficilissimi Inventi soliditas et certitudo possit firmis rationibus stabiliri, uti cum divine gratiæ auxilio a nobis facillimè et invictè fieri posse videtur; nemo est qui non videat, quantum hinc adjumentum erueri possint Missionarii hujus orientis, pro accelerandâ numerosissimæ Sinarum gentis et aliarum adjacentium conversione. Sed propter singularem hujus rei

novitatem, et innatam plerisque hominibus in ejusmodi rebus ante debitum et conveniens examen, ex præconceptâ opinione, nimis præceps ferre judicium; idcirco antè quindecim annos jure timens, nè si solus novam hanc de libris Sincensibus ideam proferrem, omnes tam missarios Europæos, suas quàm philosophos Sinas simul adversum me concitarem: et ita tam solidum tantique momenti consilium in auras evanescent; judicavi, inter socios è missione gallicâ litterarum Sincensium magis amantes et peritos, aliquot esse quærendos, quibus prædictam de libris Sincensibus ideam generalem primò proponerem; quique deposito omni præjudicio contrariis capitalia quibus nititur fundamenta perpendendo, fierent primi ejus approbatores et defensores, vel etiam in communis propositi executione collegæ Adjutores.

Quo, uti animo conceperam, præstito, brevi secutus est felicio, quàm speraveram eventus, septem aut octo è dictis sociis, in quorum manus prima mea scripta, etsi in rudi admodum formâ, pervenerunt; omnes visi sunt primam illius systematis ideam, alii in totum, alii saltem quoad substantiam multum approbare. quin et ex illis tres aut quatuor, ad stabiliscendum firmitus suum judicium, ideam hanc diu ac diligenter conferentes, cum ipso textu librorum canonicorum; eamque eo magis solidam repientes, quò diutius in hoc examine inhærebant; tandem spontè necdum à me sollicitati promiserunt, se quàm libentissimè in illâ exponendâ et stabiliscendâ vinctos omnes et reliquos vitæ dies insumpturos; quorum duo imprimis in hoc proposito hucusque constantissimè perseveraverunt, ex eo inde esse et cum magnâ laude seorsim laborantes.

Sed, quæ est hominum indolis diversitas, cum inveniissem procul in provinciis, tot sociorum animos huic meo proposito verè faventes; non multò post plures alios è contrâ mecum huc petri commorantes, eidem habui intensissimos: qui nimirum ex quadam librorum Sincensium contemptu, neglecto bonum studio; nec in meo mysticam illorum doctrinam explicandi consilio, aliud quicquam sibi fingentes, præter novam ac toti missioni perniciosam, ut aiebant, controversiarum segetem; neque enim vel ipsum statum questionis vitè percipere curaverant: ceperunt moliri adversus hæc mea studia, obices quàm maximos potuerant excogitare, cum apud superiorem missionis gallicæ suum patritium antiquâ cum iis familiaritate, conjunctum, qui non multò post Severiorum nequæ justorum præceptorum vinculis, me uti cæteros faventes socios constrinxit: tum etiam apud Imperatorem, quo tunc meditante ingens opus delineationis geographicæ totius sui Imperii per Jesuitas faciendæ, dicti socii meis studiis contrarii, ut horum cursum abrumperent, saltem per decennium, quò duraverunt excursiones illæ geographicæ

* P. Joan. Fran. Souquet, & P. Alexius gollet.

In capite debuisse ponere P. Jos. de primo nisi ante aliquot annos visus esset aliter loqui quàm sentiret; deus scit quâ de causâ

ita me inconsulto imò et invito egerunt, ut subito mandato Imperatoris positus sim tanquam senior, in capite eorum, qui primi has longas excursions susceperunt. A quo onere, ut possem liberari saltem anno sequente, coactus sum exponere sua maiestati consilium meum explicandi systematis veteris doctrinae librorum Sinarum, in quibus ^{Joan.} P. Fr. gerbillon paucis annis antea venuntyerat sua maiestati coram P. Thomâ pereyâ, me deprehendisse omnia saltem præcipua Religionis Christianæ mysteria.

Eâ de causâ Imperatore postea exigente, ut huius propositi generalem Ideam ipsi exponerem; tunc ex lectione brevis cuiusdam scripti sex aut septem ad summum paginarum à me parati intellexit, me reconditam librorum canonicorum doctrinam, libri atque imprimis libri yê Kim omnium præcipui, totam revocare, ad triplicem mundi statum, juxta sensum sacrarum nostrarum traditionum; nempe statum mundi primò à Deo creati, cum summâ rerum omnium perfectione; deinde mundi corrupti per peccatum creaturae Intelligentis, Angelorum scilicet et hominum; Deinde mundi ejusdem reparati seu reformati, per virtutes et merita infinita cuiusdam sancti similis ipsi creatori. et quod non audebam sperare, absolutâ cum multâ attentione scripti huius, etsi sine ullâ elegantia conscripti lectione; generalem doctrinam Ideam ibi propositam, non parùm laudavit, hanc approbando tanquam solidam, optimam, et veterum monumentorum verè propriam; adeo ut illuc voluerit et jussit, ut aggrederer susam ejus expositionem, prociqus celeriori executione exegit, ut huc advocaretur ex provinciis aliquis socius illius oneris seu laboris; præcipiendo interea, ad satisfaciendum primæ suæ curiositati, deinceps quarto quoque die aliquam de hoc argumento quaestionem pararem ipsi mittendam per cursorem in Tartariam, quò tum pro more solito profecturus erat.

Verum plures Jesuitæ Pekinenses, propter negotium controversiarum Romæ nondum finitum, considerantes postinnumeras et tam diuturnas disceptationes de litteris Tien et Xam ti, nondum potuisse omnibus persuaderi, per has voces seu litteras Sinas intelligere verum deum, quem omnes Christiani colunt; et ideo facilius damnantibus consilium à me susceptum convincendi Sinas simul et Europæos, totum systema legis Evangelicæ cum triplici statu mundi suprâ exposito, reperiri in veteribus Sinarum libris; vehementi supplicatione obtentati sunt Imperatorem ut desisterem, ne hæc mea scripta præjudicarent causæ communi missionis adhuc Romæ pendenti; deinde verò simul conquesti sunt apud superiorem missionis gallicæ, qui re minimè perpensa, ut oportebat, nec me audito, inter multa, quibus injustè me constrictum voluit præcepta, severissimè prohibuit, ne in scriptis, quæ deinceps Imperator posset à me exigere, quicquam attingerem de Religione.

At quoniam in opere à me suscepto, præter integrum legis Evangelicæ systema, quod mihi proposueram demonstrandum in vetustis Sinarum monumentis, susceperam insuper fusè explanare mysticum systema numerorum libri yê Kim, seu sacram et arcanam doctrinam temporum, iis numeris veluti prophetice illigatam, sicuti videtur olim fuisse præcognita saltem præcipuis sanctis Patriciis et prophetis, cum admirabili notabiliorum epocharum et periodorum distributione: dictis libri yê Kim numeris præsentibus mirabilem æquæ ac facilem methodum, conciliandi cum perfectâ præcisione, non solum totum Sinarum chronicum cum nostro chronico sacro; sed etiam celebriores, quæ dividunt chronologos Christianos, opinionem, quantumvis inter se distantes: idcirco Imperator ejusmodi disquisitionum studiosissimus, per quatuor aut quinque annos continuos, nunquam voluit desistere ab obligatione, quam mihi imposuerat, ipsi exponendi saltem hanc posteriorem operis partem; cum hæc videretur tantum modò riti numeris et aliis similibus rei mathematicæ principiis.

Attamen, quia hæc posterior pars reverâ est essentialiter connexa cum divinis mysteriis propriis triplicis mundi ^{status} prioris partis, ita ut ejus demonstrationes pendeant à notitiâ distinctâ illorum divinarum mysteriorum: rigor præceptorum prohibentium omnimodam de Religionem mentionem semper perseverans, continuo obfuit quominus potuerim satisfacere tam justo, nè dicam sancto Imperatoris desiderio, quamvis jam dudum mihi videar habere præ manibus, quicquid necessarium est, ut plene quoad hoc satisfieri possit, non solum ipsi, sed etiam viris doctis in Europâ sacra chronologia maxime studiosis.

Quapropter in varietate scriptorum, quæ Imperator ex eo, per quatuor aut quinque annos à me obtinuit, planè invitatus hæsi in solâ expositione elementorum arcani illius systematis temporum, et in analysi plurimum figurarum magicarum diluvio antiquiorum, et simpliciores magisque exquisitas numerorum et geometriæ rationes involventium, quibus scilicet nititur totum prædictum temporum systema. quæ etsi elementorum rationem non excedant; hæc tamen omnia Imperatori proprio examine et præcipuorum doctorum discussionem non indigna, non modò sæpissimè laudavit et approbavit, uti apta ad recuperandum genuinum systema mysticum numerorum libri yê Kim plane oblitteratum; sed etiam ut sua adoptavit, volens ut plures selectæ illorum elementorum figure imprimerentur in novo commentario libri yê Kim a celebri colao li quam ti composito, qui a tribus aut quatuor annis Regiis typis et Ipso Imperatoris nomine insignitus in lucem prodit.

* Eâ de causâ
P. Joan. Fran.
Douquet venit
Pekinum.

Præter duas illas partes, ad quas potissimum visum est nobis reduci oportere, totum mysterium Sacrum sapientiæ hieroglyphicæ veterum monumentorum Sinensium; priorem scilicet, in quâ suscepimus demonstranda ex veteri Sinarum traditione, omnia divina legis mysteria cum triplici mundi statu connexa; posteriorem verò, in quâ propositum nobis est præparare mysticum sacrum temporum systema, ab initio mundi usque ad primum christi adventum, deinde a primo adventu usque ad secundum, hoc est usque ad finem mundi, juxta horum notitiam olim sanctis Patriarchis et prophetis revelatam: insuper utrique huius parti, alia videtur omnino præmittenda, instar clavis seu Introductionis, ad penetranda cum facilitate et claritate, adyta secretiora Templi mystici sapientiæ hieroglyphicæ priscom Sinarum, eorum nepotibus per tam longam sæculorum seriem portis veluti adamantinis clausi.

* nemo hoc intelligat de ultimo illo — sine seu postrema die aut horâ, quorum notitiam nulli Angelo vel homini datam esse, Christus initio proposita, plurimum præiudicavit nostro ejus exponendæ consilio; ipse nos docuit pluribus, qui non nisi ex affectu & præconceptâ opinione judicare solent, illud uti exoticum planèque temerarium carpentibus, & idè fidem apud omnes nobis detrudere conantibus; ad retundendos falsos et iniquos rumores eâ de causâ contra nos ubique sparsos: antequam susceptum opus integrum proferamus, expedit ut præmittamus (ex duplici parte et ex Introductione, quibus constabit) quod sit æquè solidum ac speciosum, & quo prælibato æqui rerum aestimatores, possint, justum de integro opere ferre iudicium, & optare felicem ejus executionem integrè in lucem prodire.

* Quapropter pro prioris partis præludio, proponemus explanationem unius odæ propheticae libri canonici *Xi Kim*, in quâ lector intuebitur cum suavissimo admirationis sensu, ferè omnia mirabilia Messiae Salvatoris mysteria, ab ejus Incarnatione ad mortem ex ordine veluti historice descripta. Deinde pro primo posterioris partis specimen, proponemus summam integram sacrum temporum periodum, ex genuinis libri *Yé Kim* ejus principiis, et ejusdem figuris magicis certò deductam, et distinctam in plures alias insignes periodos, singulis epochis sacris terminatas, quibus inter se ex ordine connexis, integra periodus in systemate magico libri *Yé Kim*, videbitur offerre oculis lectoris seriem continuam factorum prophetarum. Denique ex Introductione seu parte præliminari, seligemus aliquot quæstiones, quæ videbuntur magis necessariae aut convenientes, pro expositione & facili intelligentiâ duplicis capitis exponendi in hoc primo specimen. Simulque magis idonea ad formandam in mente lectoris veram sapientiæ hieroglyphicæ ideam; eumque in primo aditu convincendum, hujus sacre philosophiæ medullam totam, non aliam esse, quàm integrum systema veritatis evangelicæ, in eâ ubique innumeris symbolis sacris adumbratum.

Paragraphus primus
De origine et antiquitate nationis Sinensis, totiusque ejus litteraturæ, in notitiâ Dei unius et Trini, Creatoris & Reparatoris, ac legis Decalogi ab initio fundatæ.

Si de antiquitate et origine nationis Sinensis licet ferre iudicium, sive ex mente eorum, qui gentium origines diligentius indagaverunt; sive ex antiquitate nationis et ejus hieroglyphorum. ipsis Sinarum monumentis; seu potius ex eorum Institutis, legibus, artibus, et litteris, atque imprimis ex reliquiis doctrinæ sacrae vel divini cultus — huc usque servatis in veteribus eorum traditionibus; quæ omnia certè redolent primævam et incontaminatam morum et Religionis puritatem, veramque Indolem primi post diluvium sæculi: dicendum cum viris doctioribus inter antecessores nostros, nullam esse toto orbe nationem, quæ habeat antiquiorem simul et puriorem originem; eamque probabilissime fundatam esse ante finem secundi sæculi post diluvium, aut ab ipso Noë, ut aliqui suspicati sunt, aut a semo ipsius filio, aut certè ab aliquo insigni & sapientissimo ejus nepote; et consequenter gentis Sinensis primitias fuisse veluti selectam sapientum catervam, seu principem Coloniæ ex illis omnibus, quas Religionis notitiâ probe instructas, Noë dei jussu misit in omnes mundi regiones. Atque hæc Regni Siniæ fundatæ epocha quadrat cum eâ, quæ ponitur à P. Philippo complet in scientiâ Sinensi, suo et trium aliorum sociorum nomine impressâ; nempe circa annum ducentessimum post diluvium; ibi, contendente non minore huius antiquitatem tribui oportere, etiamsi attendatur ad computum septuaginta Interpretum; alioqui derogandam esse fidem ejus annalibus, per cyclos accurate digestis. quin et alii missionarii etiam ex aliis ordinibus — visi sunt gentis Sinicæ originem propius versus diluvium removere. Sic v. g. ut ceteros taceam, R. P. Thomas mayor, ex ordine S. dominici, in quodam libro Sinicâ & hispanicâ lingua scripto, tradit Noënum, aut ejus filios fundasse Sinensem Monarchiam ante Confusionem linguarum; & quod est dignum singulari observatione, eisdem genti Sinicæ suas tradidisse litteras; quod si verum est, uti habeo pro re indubitata, certum est Sinas non fuisse auctores seu inventores suarum litterarum, multò minus suorum librorum canonicorum, qui sunt veluti primæ earum gazophylacra, in quibus eas à ss. Patriarchis acceperunt, quicquid garruant ipsorum scriptores, qui suam et suorum tum characterum tum librorum veram originem prorsus ignorant. Et quia dicti scriptores memorant litteras primis sæculis apud se usitatas, fuisse (uti apud ægyptios) figuras seu imagines rerum naturales; inde P. Magalhaens in sua relatione rectè concludit, Sinarum characteres esse veros hieroglyphos. Unde quilibet inferre potest ulterius, horum originem et primam

De antiquitate nationis et ejus hieroglyphorum.

* huius asserti veritas, clare uti spero, postea patebit in nostris computationibus.

Inventionem esse ipso diluvio antiquiorem, non solum propter rationem ab auctore. modo citato allatam; sed praesertim propter sensus verè sacros ac divinè symbolicos tam in his characteribus, quam in praedictis — libris canonicis planè hieroglyphicis, à me & aliis missionariis ubique observatos: atque adeò verum sinensium hieroglyphorum Auctorem non alium fuisse, quam eum, quem orbis ^{occidentalis} agnoscit pro primo parente totius sapientiae hieroglyphicae & artis symbolicae, nempe verum hermetem Trismegistum praediluvianum, hoc est s. Patriarcham et prophetam Enochum; à sinis quidem sub hac appellatione prorsus ignotum; at ipsis sub nomine fohi, ut aliis nationibus sub aliis diversis nominibus (verbi gratia, osiris, hermes, mercurius, Horis seu Osiris) ~~notissimum~~ notissimum, uti infra demonstrabitur in sequenti paragrapho; praecipue ex identitate diluvii noëti & sinici, et intervalli temporis, quo Enochus in occidente & fohi in oriente fertur diluvium praecessisse, ac demum ex similitudine Inventionis non solum Hieroglyphorum ac symbolorum; sed etiam omnis generis aliarum Artium, scientiarum, legum, rituum sacri & civilium; quae huc sine suo primo legislatore fohi, illuc Europaei à sancto Patriarcha Enoch vero veteris mundi magistro Trismegisto, cum ceteris nationibus ad posteros ^{post diluvium} transmissa esse, veluti unà voce agnoscunt; nempe per manus sancti Patriarchae noë, ejus digni nepotis.

Kircheri
Arca noë
cap. v.
ad yp. aegypt.
De
monumentis
praediluvianis,
quorum fama
volat in occi-
dente

Sed nè tam sacra & antiqua origo huc à nobis assignata sinica — genti, et toti ejus litteratura ac sapientia hieroglyphica suspecta videatur iis, qui proprio ac diligentiori studio non discusserunt; et ad amovendam ab eorum animis judicia huic veritati contraria, non fuerit abs re huc aliqua referre, quae à Kircheri doctè observata sunt circa quadam monumenta praediluviana Adamo, Setho, & Enoch tribui solita; quae etsi vulgò habeantur pro apocryphis; videntur tamen in multis mereri non parvam fidem. Atque ut ab Adamo ^{et fuisse verus fontotus litteraturae sinarum} Protoplasto incipiam (Sunt ipsa Kircheri verba, quae paulò fusiùs sine alteratione referam) fuisse illum, uti litterarum, omnium artium scientiarumque Inventorem et Auctorem, infusà à Deo scientia praeditum; ita quoque et librorum scriptorem, apertissimè suadent tradit his verbis. Hujus, ait, sunt Artes et litterae, hujus scientia rationales et non rationales, hujus prophetiae, sacrorumque operationes, hujus leges scriptae & non scriptae; hujus Inventiones &c. cui hebraei adstipulantur, qui in hunc locum. genesis, liber generationis Adam, commentantes Applavique librum Adamo a Deo dictatum interpretantur Rabbotti dicunt. Rabbini nostri, quod

Adam Pater noster, benedictae memoriae, composuit librum praeceptorum, quae Deus ipsi dedit in horto Eden. Rabbi Tanakus Barhaja, in Rabbotti, dicit fuisse librum, in quo omnia à principio mundi usque ad consummationem ejus explicarentur, & in virtute ejus filios filios Adam, Seth et Henoch praedixisse diluvium; Et in illo (uti Zohar quoque innuit) continebatur, quod non venturus sit Rex messias. (hoc intelligendum videtur de 2º & ultimo christi adventu) donec omnes, quae in mente Creatoris conceptae erant, crearentur anima. Chaldaicum Thargum hoc loco quoque habet. hic est liber memoriae gestorum à filiis hominum &c.

Huc adstipulatur traditio Arabum in historia Saracenica. deinde tradidit ipsi Deus 21. paginas, suis excavatas et incisas litteris; fuit hic primus liber, et primà linguà conscriptus; continebat autem praecepta et traditiones in generationes futuras; & interpretationem litterarum, pacta, statuta, et promissiones, et historias mundi totius exhibebat. et representavit in Deus excelsus in hisce generationes hominum singulas, et figuras eorum, et directiones eorum cum Regibus eorum. deinde cum Adam vidisset in hisce ea, quae filiis suis debebant accidere, flevit planctu magno. Tunc praecepit illi Deus, ut scriberet ea calamo.

Porro, insert Kircherus, ab Adamo litterarumque scriptiois quae inventum ad Sethum devolutum est, cujus libri etsi inter apocryphos numerentur, ingens tamen horum librorum fama per omnia auctorum monumenta volans, illum aliqua jussu Patris scripta reipsa tradidisse verissimile est. Scripsisse autem libros septem, in primo panarii recitat Epiphanius, atque à gnosticis Sethianis Archonticis falsò suppositos esse probat. Josephus lib. 1. Antiq. refert. Filii Seth sideralem scientiam ad caelestium rerum cognitionem excogitarunt, et cum scirent praedixisse Adamum duos universales rerum interitus; alterum Incendio, alterum Diluvio; venti nè inventa sua prius perirent, quam pernosceretur, excitatis duabus columnis, utrique sua inventa inscripserunt: ut si latentiam diluvio deleri contingeret, lapidea superstes hominibus discendi copiam faceret; et illa quae ex lapide fuerat extreta, perignem pereunte; lateritia restant. Has refert Josephus suis adhuc temporibus in Asia extitisse.

Auctor operis imperfecti in mattheum: exponens illud, vidimus Stellam ejus in oriente, meminit cujusdam scripturae Seth, de stellâ appariturâ in ortu messiae, his verbis. Audivi aliquos referentes de quadam scripturâ gentis cujusdam sita in ipso principio orientis juxta oceanum, apud quos ferebatur scriptura quadam inscripta nomine Seth, de stellâ appariturâ in ortu messiae, quae per generationes studiosorum hominum, patribus referentibus filiis suis habebatur deducta.

Cassianus verò collatione octavâ cap. 21. introducit Severum Abbatem Auctorem antiquissimum; dicentem: Scientiam omnium naturarum

Inventionem esse ipso diluvio antiquiorem, non solum propter rationem ab auctore. modo citato allatam; sed praesertim propter sensus verè sacros ac divinè symbolicos tam in his characteribus, quàm in praedictis — libris canonicis planè hieroglyphicis, à me & aliis missionariis ubique observatos: atque adeò verum sinensium hieroglyphorum Auctorem non alium fuisse, quàm eum, quem orbis ^{occidentalis} agnoscit pro primo parente totius sapientiae hieroglyphicae & artis symbolicae, nempe verum hermetem Trismegistum praediluvianum, hoc est s. Patriarcham et prophetam Enochum; à sinis quidem sub hac appellatione prorsus ignotum; at ipsis sub nomine fohi, ut aliis nationibus sub aliis diversis nominibus (verbi gratia, osiris, hermes, mercurius, Horis seu Osiris) ~~notissimum~~ notissimum, uti infra demonstrabitur in sequenti paragrapho; praecipue ex identitate diluvii noëtici & sinici, et intervalli temporis, quo Enochus in occidente & fohi in oriente fertur diluvium praecessisse; ac demum ex similitudine Inventionis non solum hieroglyphorum ac symbolorum; sed etiam omnis generis aliarum Artium, scientiarum, legum, rituum sacri sinensium; quae huc sinis suo primo legislatore fohi, illuc Europaei sancto Patriarcha Enocho vero veteris mundi magistro Trismegisto, cum ceteris nationibus ad posteros ^{post diluvium} transmissa esse, veluti unâ voce agnoscunt; nempe per manus sancti Patriarchae noë, ejus digni nepotis.

Sed nè tam sacra & antiqua origo huius à nobis assignata sinica genti, et toti ejus litteratura ac sapientia hieroglyphica suspecta videatur iis, qui proprio ac diligentiori studio non discusserunt; et ad amovendam ab eorum animis judicia huius veritati contraria, non fuerit abs re huius aliqua referre, quae à Kircheri doctè observata sunt circa quadam monumenta praediluviana Adamo, Setho, & Enocho tribui solita; quae etsi vulgò habeantur pro apocryphis; videntur tamen in multis mereri non parvam fidem. Atque ut ab Adamo ^{et fuisse verus fontotius litteraturae sinarum} Protoplasto incipiam (sunt ipsa Kircheri verba, quae paulò fusiùs sine alteratione referam) fuisse illum, uti litterarum, omnium artium scientiarumque Inventorem et Auctorem, infusâ à Deo scientiâ praeditum; ita quoque et librorum scriptorem, apertissimè Iudas tradit his verbis. Huius, ait, sunt Artes et litterae, huius scientia rationales et non rationales, huius prophetiae, sacrorumque operationes, huius leges scriptae & non scriptae; huius Inventiones &c. cui hebraei adstipulantur, qui in hunc locum. genesis, liber generationis Adam, commentantes & plerique librum Adamo a Deo dictatum interpretantur Rabbotti dicunt. Rabbini nostri, quod

Adam Pater noster, benedictae memoriae, composuit librum praeceptorum, quae Deus ipsi dedit in horto Eden. Rabbi Tanakus Barhaja, in Rabbotti, dicit fuisse librum, in quo omnia à principio mundi usque ad consummationem ejus explicarentur, & in virtute ejus filios filios Adam, Seth et Henoch praedixisse diluvium; Et in illo (uti Zohar quoque innuit) continebatur, quod non venturus sit. Rex messias. (hoc intelligendum videtur de 2º & ultimo christi adventu) donec omnes, quae in mente Creatoris conceptae erant, crearentur anima. Chaldaicum Thargum hoc loco quoque habet. hic est liber memoriae gestorum à filiis hominum &c.

Huius adstipulantur Trismegisto Arabum in hieroglyphicis litteris.
 deinde * Notitia eorum, quae hic ex Kircheri usque ad litteris; * Adamo fuit huius finem pagina undecimae fere ad verbum transcrip- utem praeceptorum Sinus, non parvam lucem afferet pluribus à nobis in litteris in presenti paragrapho & in 4. aut 5. sequentibus exhibebat. exponendis, pro elucidatione plurium mysteriorum omnium singula propriorum vetustae sinarum traditionis, quae in deinde propter illorum lectio requirit animum attentum recidere, stetit. et memorem.
 Por invent

numerentur, ingens tamen horum librorum fama per omnia Auctorum monumenta volans, illum aliqua jussu Patris scripta reipsa tradidisse verissimile est. Scripsisse autem libros septem, in primo panarii recitat Epiphanius, atque à gnosticis Sethianis Archonticis falso suppositos esse probat. Josephus lib. 1. Antiq. refert. Filii Seth sideralem scientiam ad caelestium rerum cognitionem excogitarunt, & cum scirent praedixisse Adamum duos universales rerum interitus; alterum Incendio, alterum diluvio; venti nè inventa sua prius perirent, quàm pernosceretur, excitatis duabus columnis, utrique sua inventa inscripserunt: ut si latentiam diluvio deleri contingeret, lapidea superstes hominibus discendi copiam faceret; & illa quae ex lapide fuerat extructa, per ignem pereunte; lateritia restant. Has refert Josephus suis adhuc temporibus in Asia extitisse.

Auctor operis imperfecti in Matthaeum: exponens illud, vidimus Stellam ejus in oriente, meminit cuiusdam scripturae Seth, de Stellâ appariturâ in ortu messiae, his verbis. Audivi aliquos referentes de quadam scripturâ gentis cuiusdam sita in ipso principio orientis juxta oceanum, apud quos ferebatur scriptura quaedam inscripta nomine Seth, de Stellâ appariturâ in ortu messiae, quae per generationes studiosorum hominum, patribus referentibus filiis suis habebatur deducta.

Cassianus verò collatione octavâ cap. 21. introducit Severum Abbatem Auctorem antiquissimum; dicentem: Scientiam omnium naturarum

per successiones generationum, semen Seth ex paternâ usque ab ipso Adamo traditione suscipiens, donec divisum a sacrilegâ propagine Cain perduravit, quemadmodum sancte præceperat, ita etiam vel ad utilitatem vite communis exercuit. cum verò fuisset impia generationi permixtum, ad res prophanas et noxias, quæ piè didicerat, instinctu quoddam demonum derivavit, curiosasque ex eâ maleficiorum artes, atque præstigias, magicasque superstitiones audacter instituit, docens posteros suos, ut sacrâ illâ culturâ divini nominis derelictâ, vel elementa hæc vel ignem, vel aëreos demones venerarentur et colerent. Hæc igitur curiosarum rerum notitia, quomodo Diluvio non perierit, ac supervenientibus sæculis innotuit, perstringendum breviter puto. quantum itaque antiquæ traditiones ferunt, Cham filius Noë, qui superstitionibus illis et sacrilegis artibus infectus fuit, sciens nullum se posse super his librum in Arcam prorsus inferre, in quâ erat unâ cum Patre Justo, ac sanctis fratribus ingressurus; scelestas artes, ac prophanas commenta diversorum metallorum laminis, quæ scilicet aquarum non corrumpentur injuriâ, et durissimis lapidibus insculpsit, quæ Diluvio peracto, eadem quâ illa celaverat curiositate perquirens; sacrilegiorum et perpetua nequitia seminarium transmisit in posteros. Hæc itaque ratione illa opinio vulgi, quâ credunt Angelos maleficia hominibus tradidisse, in veritate completa est. huc usque Cassianus.

Hinc pergit Kircherus, congruunt quæ s. Augustinus lib. 18. de Civit. Dei, et Petrus Comestor recitat de 14. columnis, 7. arcibus, et totidem lateritiis, artium scientiarumque canonibus insignitis, à Cham Noë filio erectis. Epiphanius in Panario suo mentionem quoque facit certi libri intitulati Revelatio Adæ, quando Deus imisit soporem in illum; et ut Augustinus contra Faustum meminit, certi libri genealogiæ filiorum Adæ, uti et penitentia, qui tamen à papâ gelasio sunt declarati tanquam apocryphi.

Enoch verò scripsisse libros ad eò probabile est, ut de eo dubitare, presumptuosum ac temerarium esse putem. Cum et hujus mentionem faciat s. Iudas in Epistolâ suâ Canonicâ, imò s. Augustinus lib. 15. de Civit. Dei, id palam fateatur, verba ejus sunt. scripsisse quidem non nulla divina. Enochum illum septimum ab Adamo, negare non possumus. Et alibi. Enoch septimus ab Adamo in canonicâ Epistolâ Iudæ Apostoli prophetasse prophetasse prædicatur; cuius scripta ut apud Iudæos, et apud nos in auctoritate non essent, nimia scit antiquitas. hæc s. Augustinus. Tertullianus, ut prosequitur Kircherus, in lib. de habitu mulierum, occurrens iis, qui dicunt librum hunc, si ante diluvium fuit scriptus, conservari non potuisse, ait, verò entur pronepotem ipsius Enoch, fuisse superstitem Cataclysmo Noë, qui utique domestico

nomine et hæreditariâ traditione audierat et meminerat, de proavi sui penes Deum gratiâ, et de omnibus prædicatis ejus; Cum Enoch filio Mathusala nihil aliud mandaverit, quàm ut notitiam eorum posteris suis traderet. Igitur potuit Noë sine dubio in prædicationis delegatione successisse. et ejus scripturam violentiâ cataclysmi abolefactam in spiritu reformare, quemadmodum et hierosolymis Babylonica expugnatione deletis, omne testamentum Judæica litteratura, per Esdram constat restauratum. sed cum Enoch eadem scripturâ etiam de Domino prædicarit, à nobis quidem nil omnino reticendum est, quod pertinet ad nos. Et legimus omnem scripturam ædificationi habilem divinitus inspirari, à Judæis postea jam videri rejectam, sicuti et cætera ferè, quæ christum sonant. Neque utique mirum hoc si scripturas aliquas non receperunt de eo locutas, quem et ipsum coram loquentem non erant recepturi. Ideò accidit, quod Enoch apud Iudam Apostolum testimonium possidet. Ex quæ quidem testimonio, concludit Kircherus, luculenter apparet Iudæos hosce non recipere, quod idè, quod nimis aperte de messia, christo videlicet, Deo et homine in carne venturo vaticinarentur, sicuti eandem ob causam Rabbi Hakadosch sacro sanctam triadem apertius confitentem rejiciunt.

Visis igitur et recensitis, qui ante Cataclysmum scripti à primis Patribus memorantur, jam videndum quoque est, quid hi libri continuerint, et de quâ materiâ tractarint. De libris Enoch origenes et Procopius, eos continuisse aiunt multa vaticinia, videlicet de his, quæ eventura erant filiis ac nepotibus Patriarcharum, de futuris hebræorum sceleribus et pænis, de mundi Salvatore ab iis occidendo, de eorum eversione, captivitate dispersione inter gentes perpetuâ. Annianus in commentariis super Berosum Apocryphum ex Josepho scribit, in eodem Enoch volumine fuisse celebre vaticinium de geminis totius terræ cladibus, alterâ per inundationem, alterâ per incendium futuris. Origenes apud Sicutum Sinensem et Tertullianus tradunt argumentum libri Enoch fuisse præter prophetias, de numero et nominibus Stellarum, et ipsarum secretis virtutibus, de descensu filiorum Dei ad filias hominum, de gygantibus ex Angelorum coitu progeneritis, de extremo dei judicio erga impios. Verùm hæc omnia fusiùs in 2. tomo Ægypti, et in primo libro hujus operis, ubi aliquot ex libris Enoch græca et Arabica fragmenta (cum sua versione) quæ mira continent, produximus. qui libri cum ante christi tempora, ut ibidem vitè observat Kircherus, vetustissimâ traditione scripti sint; et argumentum minimè discrepet ab iis, quæ s. Patres de libris Enoch tradiderunt, non continuo videtur in omnibus, iis deroganda fides, eò quod vulgò habeantur pro apocryphis. Si quidem ipsemet s. Augustinus, hoc non obstante pronuntiat, ea credi ut plurimum posse præsertim, quæ in iis leguntur de descensu Igigoreo-
num, et gygantum impietate, ut pote s. scriptura consona et a moese appro-
bata.

De monumentis hieroglyphicis prædiluvianis per Noë devolutis ad Sinas. Tot eruditis Kircheri observationibus in libros prædiluvianos, factis ex ipsis SS. Patrum testimoniis, plures alias non contemnendas idem Auctor ibidem subiungit ex vetustis Arabum monumentis; quæ, uti ~~scilicet~~ prudenter animadvertit, etsi scateant commentis et fabulis, multa tamen in iis leguntur circa inexplorabilem temporum antiquitatem, et chronologiam Regum ægypti prædiluvianorum, in quibus videntur tot emicare scintille veritatis, ut a sagacioribus antiquitatis scrutatoribus, non possint inter meras fabulas latinis et græcis fabulis similes reponi, maxime cum dicta Arabum monumenta plerumque consentiant cum sanctis Patribus in iis, quæ referunt de traditionibus propriis librorum Adam, Sethi et Enoch.

Supposito tot testimoniorum tum sacrorum tum profanorum consensu circa libros et scripturam ætatis prædiluvianæ; quis non agnoscat litteras fuisse Inventum prædiluvianum; et primos Patriarchas, saltem Noam, Sethum et Enochum scripsisse aliquos libros de argumentis supra memoratis; eosque posteritati sua traditos, toto primo et secundo mundi millenario, fuisse in lege naturali, veluti Regulam Sacram omnium credendorum et agendorum, respectivè ad Cultum Divinum.

At quoniam circa ultima secundi millenarii secula, totum genus humanum spretis omnibus sanctorum Patriarcharum documentis, sacrisque prædictorum monumentorum traditionibus, in omne genus impietatis et corruptionis universim prolapsus, demum in corde Creatoris sui concitavit fixum omnis carnis aquis diluvii delenda devertum, sed simul conjunctum cum Paterno consilio generis humani per sanctum Virum Noë renovandi; et ejus curâ sanctum populum obtinendi: quis perpendendo studium et vigilantiam, quâ futurus novi hujusce populi parens, per sæculum integrum Deo ipso jubente et dirigente se impendit in parandis et colligendis undequaque omnibus sustentanda et conservanda vitæ corporis necessariis; quis, inquam, suspicari possit, eundem vitæ æternæ, æterni prorsus oblitum, neglexisse omnia, quæ pertinebant ad Religionem et sanctam animarum institutionem? Et consequenter quis audeat revocare indubium, sanctum ac sapientissimum hunc novi mundi Institutorem, habuisse à Deo in mandatis super omnia, ut collecta quotquot extabant ante Diluvium monumenta sacra, præsertim à Protoplasto Adamo usque ad suum proavum Enochum, cum debitâ curâ et reverentiâ recondideret in tutiori loco, nempe in ipso Arca sacratio. Et sanè cum constet ex testimoniis hebræorum,

* Dicunt Rabbini nri, quod Cham filius Noë didicit artes et scientias à filiis Kain, easque scripsit in tabulis æneis, tradiditque posteris post diluvium. Ita patet in Sevi raki.

diluvium a Cænitibus, cum tantâ dexteritate servasse contra diluvii cladem, easque postea cum tanto studio in novo mundo disseminasse; quis sine piaculo existimet, sancti sapientissimi ejus Patris zelum et vigilantiam fuisse minorem pro servandis pretiosissimis totius sanctæ Institutionis Instrumentis?

Jam vero si nefas est suspicari tam sacra et pretiosa monumenta Noëmi incunâ aquis diluvii interuisse; nemo non fateri debet, eorum authentica, ab ipso haud dubiè ante ejus obitum, tradita esse semo suo filio ut digno successori in legis naturalis Pontificatu; eademque postea probabilissimè ab ipso semo, vel immediate, vel saltem mediatè commissa fuisse primis Sinensis Incolis, tanquam selecto et præcipuo sanctæ suæ posteritatis ramo: indeque Sinas à suis incunabulis habuisse in suis libris canonicis, pretiosum illum primæ ac hieroglyphicæ sapientiæ thesaurum, cujus subsidio tanto tempore præ cæteris gentibus videntur perseverasse in puritate divini cultus proprii legis naturalis; et per triginta sæculorum seriem fuisse, fuisse ab Idolatriæ contagio, omnibus præter hebræos nationibus communi, semper immunes. quæ origo sacra hinc à me vetustis Sinarum monumentis hieroglyphicis assignata, à nemine reprobanda, spero, quando ostenderimus in his reperiri innumeras traditiones quàm simillimas, sacris illis antiquitate librorum canonicorum Sinensium.

His generatim præmissis circa antiquitatem et originem hieroglyphicæ Sinarum litteraturæ, ^{num ut aliquis de iis singulis dicamus} sciendum est, libros, quos canonicos appellant, vulgò recenseri quinque aut sex, propter hunc numerum dictos, modo *ou Kim*, modo *leou Kim*, etiam si *6^{ti}* dictus *yo Kim* de musicâ seu harmoniâ, non amplius existat. Singulorum argumentum videtur æquè diversum ac eorum stylus; nihilominus ex communi vivorum doctorum ^{sententia} omnes simul sumpti non constituunt nisi unum et unicum celestis doctrinæ corpus, propriæ cujusdam sancti, omni virtutum genere tantum præcellentis omnibus aliis sanctis, quantum cælum distat à terrâ; quem deo dante in toto præsentis scripto ostenditur, non aliud esse, quàm Deum messiam mundi Salvatorem. quod in primo lumine nollem tam audacter asserere, nisi plures alii socii, qui iisdem ac ego nixi principiis multos in dictorum librorum studio feliciter consumpserant, de iis libris idem mecum omnino sentirent; adeo ut unus ex illis, nempe Jos. de Premare jam dudum pluries verbo et scripto, asserere non dubitaverit, canonicos Sinarum libros esse procul

唐武宗毀佛寺制漢魏之後像教寢興

De antiquitate librorum canonicorum Sinensium

資治通鑑六經以聞道為主
人合非聖人合六經也
六十四卦三百八十四爻
孰非心乎孰非聖人之心學乎

詩經考異張子韶云六經與聖
圖書編六經皆心學也說天章辨字易

師經

歐陽修曰：經之所書，予所信也。經所不言，予不信也。又曰：世無師久矣。學者者

天學衍義補云：易者五經之本源，讀經而不讀易，如木之無本，水之無源也。

荀子：聖人也者，道之管也。天下之道，管是矣。百王之微也。道一是矣。故詩書禮樂之歸是矣。詩言是其志也，書言是其事也，禮言是其行也，樂言是其和也。春秋言是其

dubio opus unius è maximis prophetis, qui unquam extiterint. quapropter non mirum quod sine ab omni ævo habeant suos *Kim*, sicuti nos sacram scripturam, pro certâ fidei suæ regulâ, *Kim chi so xu, yu so sin yê*, et veluti pro infallibili doctrinâ magistro. *hio che, xe kim*, gementes quod à multo tempore apud se defecerint hic celestis magister. *xe vû xe, kieuy*, nempe ex quo amiserunt intimum illorum librum sensum, ut dicitur ostenditur infra ex communi eorum confessione.

Nomina quinque librorum canoniconum, qui huc usque saltem quoad magnam partem servati sunt, sunt *yê kim, xu kim, xe kim, chun cien, li ki*. Liber *yê kim*, quem rite dixit *P. couplet*, esse ænigma emblematicum, vel emblemata ænigmaticum, et omnium librorum antiquissimum; licet sit eorum primus ac præcipuus, et ut Interpretum stylo utar, fons eorum et radix. *yê che, ou kim chi pen yuen*; ubi agitur de illius origine et auctore, magis distinctè et uniformiter, quàm deceteris loquuntur, siquidem juxta veterem traditionem omnes uno agnoscunt primum suam legislatorem *fo hi*, pro vero illius auctore. *pao hi xe uam tien hia yê... yu xe, xe co pa qua*.

Cæterorum vero librorum, nempe *xu kim, xi kim, li ki* et *chun cien* auctores videntur planè ignorari a sinis, quamvis ab iis censeantur multo posteriores libro *yê kim*. Sed quia hos intueri solent cum ipso libro *yê kim*, sicuti totidem ramos cum sua radice, aut totidem rivos cum suo fonte; et aliunde, juxta eorum mentem, omnes simul juncti non componunt nisi unicum corpus doctrinæ celestis diversimodè symbolica seu hieroglyphica, et propria illius Sancti, quem vocant *Xim gin* per antonomasiam; num merito conjici potest hos omnes eodem circiter tempore eadem officinâ produisse, et esse opus commune ejusdem primi sinarum legislatoris *fo hi*, veri parentis totius litteraturæ hieroglyphicæ? et vero nùm videntur hoc ipsum innuere celeberrimæ et antiquiores sinarum scriptoræ, quales sunt *chuam cù, li cù, hio cù* &c. dum loquentes de *magistricâ* et communi illorum librorum doctrinâ, aiunt ejus originem esse ipsum celum seu deum. *Tao chi ta yuen cho yu tien*, eamque totam esse in potestate unius illius Sancti, quem verum messiam esse diximus. *Xim gin yê che, tao chi Koen yê*: ita tamen ut singuli hi libri diversas hujus ejusdem doctrinæ diversas rationes exponant, proprio quilibet stylo.

Cum libri *xu kim* et *chun cien* dicantur continere veterum Regum acta et documenta, idè pluri existimant utrumque eodem tempore in lucem produisse, *chun cien, xe co, yu xam xu tum xe*. Quod similiter videtur dici posse de libro eorum *xi kim*. Cum autem duo prima libri *xu kim* capita tractent de regibus *xun et yao*, et de diluvio, sunt qui hanc dicti libri scripturam, saltem quoad hanc partem, referant ad tempus illius diluvii, quod idem fuisse cum nostro ostendimus in sequenti paragrapho.

At quia liber *chun cien*, omnium librorum canoniconum obscurissimus, gravibus de causis nobis videtur, æquè ac liber *yê kim*, continere veluti fastos mundi et mellis. — Salvatoris; atque adè esse de genere librorum illorum prædiluviarum, in quibus, juxta supra memorata, hebræorum Arabumque traditio fert primos Patriarchas spiritu prophetico, legisse præcipuos regnum et eventus, ac suorum nepotum scelera et virtutes; convenit ut de libro *chun cien* aliquid magis speciale observemus. Licet vulgus scriptorum existimet hunc librum non nisi sub finem dynastiæ *cheu* fuisse ab ipso Confucio compositum. Alii tamen non pauci verius contendunt, hunc à Confucio non primo compositum fuisse, sed tantummodo recognitum et continatum. Sunt etiam Auctores sagaces, sicuti Auctor ejusdam commentarii in præfat. libri *chun cien co chuen*, qui volunt summa hujus libri capita esse tam antiqua, ut difficile sit assequi, veram eorum originem. Mè cù facit mentionem ejusdam *Chun cien*, de omnium regnum rebus agentem, quem ait valde diversum a libro *chun cien*, qui vulgo tribui solè Confucio.

Sunt trij vetustissimi libri commentarii libri *chun cien* etiamnum superstites, in quibus et extra quos reperiuntur quædam traditiones valde sincere et sacre diluvio anterioris et posterioris. Juvat unam hic referre ex celebri antiquo scriptore *Hoai nancù*. Unde Europæi possint utcumque inferre quid sentiendum de hujusmodi libro. *Hoai nancù* refert de quodam celebri ductore Exercitus Regni *hou* nomine *yam cum*; hunc in clemento prælio cum exercitu regni *han* commisso, cum sol ad occasum vergent; tunc reverso ad solem gladio imperantis more coegisse ipsum regredi sex horarum spatium. quod factum, quoad substantiam et circumstantias spectatum, cum sit in individuo illud ipsum, quod narratur cap. 20. libri

(ne ipso, et quod ibidem fertur scriptum esse in ritu prophetico) in libro *Iustorum*; nonne sine conjici potest, librum *chun cien*, saltem qualis apud sinas, fuisse librum illum *Iustorum* veterum? Alibi demonstrabimus nomine Regni *israelitarum* speciatim designari, hoc est regnum *Iustorum*.

禮記 仲長統曰：禮記作于漢儒。雖名為經，其實傳也。

圖書編六經皆心學也。說天莫辨乎易六十四卦。三百八十四爻。孰非心乎。孰非聖人之心學乎。

老子翼 太史遷先黃老而後六經。此流俗之言也。以我觀之。六經乃黃老之枝葉爾。

漢桓譚曰：自

春秋左傳序疏 未修之時。舊有春秋之目。其名起遠。亦難得而詳。墨子曰：吾見百國春秋。皆非今之春秋。

淮南 魯陽公與韓構難。戰酣日暮。援戈而撝之。日為之反三舍。春秋大全 春秋大義公天下。以講信修睦為事。以利春秋之大法在焉。

為國以義不

子蓋謂

師經
又曰世無師久矣學者
信也經所不言予不信也
歐陽修曰經之所書予所

大學衍義補云易者五經之本源讀經而不讀易
如木之無本水之無源也
周易傳古者包犧氏之王天下也于是始作八卦

微也
道一是矣故詩書禮樂之歸是矣詩言是其志也書言
是其事也禮言是其行也樂言是其和也春秋言是其

Dubio opus unius è maximis prophetis, qui unquam extiterint. quapropter non mirum quod sine ab omni ævo habeant suos Kim, sicuti nos sacram scripturam, pro certâ fidei suæ regulâ, Kim chi so xu, yu so sin yê; et veluti pro infallibili doctrinâ magistro. hio che, xe kim, gementes quod à multo tempore apud se defecerint hic celestis magister. xe vû xe kieuy, nempe ex quo amiserunt intimum illorum librum sensum, ut dicitur ostenditur infra ex communi eorum confessione.

Nomina quinque librorum canonicorum, qui huc usque saltem quoad magnam partem servati sunt, sunt yê kim, xu kim, xe kim, chun cien, li ki. Liber yê kim, quem rite dixit P. couplet, esse ænigma emblematicum, vel emblemata ænigmaticum, et omnium librorum antiquissimum; licet sit eorum primus ac præcipuus, et ut Interpretum stylo utar, fons eorum et radix. yê che, ou kim chi pen yuen; ubi agitur de illius origine et auctore, magis distinctè et uniformiter, quàm deceteris loquuntur, siquidem juxta veterem traditionem omnes uno agnoscunt primum suum legislatorem fo hi, pro vero illius auctore. pao hi xe uam tien hia yê, yu xe, xe co pa qua.

Cæterorum verò librorum nempe xu kim, xi kim, li ki et chun cien auctores videntur planè ignorari a sinis, quamvis ab iis censeantur multo posteriores libro yê kim. Sed quia hos intueri solent cum ipso libro yê kim, sicuti totidem ramos cum sua radice, aut totidem rivos cum suo fonte; et aliunde, juxta eorundem mentem, omnes simul juncti non componunt nisi unicum corpus doctrinæ celestis diversimodè symbolica seu hieroglyphica, et propria illius Sancti, quem vocant Xim gin per antonomasiam; num merito conjici potest hos omnes eodem circiter tempore eadem officinâ produisse, et esse opus commune ejusdem primi sinarum legislatoris fo hi, veri parentis totius litteraturæ hieroglyphicæ? et vero nùm videntur hoc ipsum innuere celebriorum et antiquiores sinarum scriptorum, quales sunt chuam ci, liê ci, hio ci &c. dum loquentes de magistra et communi illorum librorum doctrinâ, aiunt ejus originem esse ipsum eælum seu deum. pao chi ta yuen cho yu tien, eamque totam esse in potestate unius illius Sancti, quem verum messiam esse diximus. Xim gin yê che, tao chi Koen yê: ita tamen ut singuli hi libri diversas hujus ejusdem doctrinæ diversas rationes exponant, proprio quilibet stylo.

Cum libri xu kim et chun cien dicantur continere veterum Regum acta et documenta, ideo pluri existimant utrumque lucem produisse, chun cien, xe co, yu xam xu tum xi videtur dici posse de libro eorum xi kim. Cum a libri xu kim capita tractent de regibus xun et yao, qui hanc dicti libri scripturam, saltem quoad hanc partem ad tempus illius diluvii, quod idem fuisse cum nostri in sequenti paragrapho.

史記論史例云古者帝王右史
記言左史記事言為尚書事
為春秋
劉氏云春秋始作與尚書
同時

(*) At quia liber chun cien, omnium librorum canonicorum obscurissimus, gravibus de causis nobis videtur, æquè ac liber yê kim, continere veluti fastos mundi et mellis. — Salvatoris; atque adeo esse de genere librorum illorum prædiluviariorum, in quibus, juxta supra memorata, hebræorum Arabumque traditio fert primos Patriarchas spiritu prophetico, legisse præcipuos regnorum et eventus ac suorum nepotum scelera et virtutes; convenit ut de libro chun cien aliquid magis speciale observemus. Licet vulgus scriptorum existimet hunc librum non nisi sub finem dynastiæ cheu fuisse ab ipso Confucio compositum. Alii tamen non pauci verius contendunt, hunc à Confucio non primo compositum fuisse, sed tantummodo recognitum et continatum. Sunt etiam Auctores sagaces, sicuti Auctor ejusdam commentarii in præfat. libri chun cien co chuen, qui volunt summa hujus libri capita esse tam antiqua, ut difficile sit assequi veram eorum originem. Mè cū facit mentionem ejusdam Chun cien, de omnium regnorum rebus agentem, quem ait valde diversum a libro chun cien, qui vulgo tribui solè Confucio.

Sunt trij vetustissimi libri commentarii libri chun cien etiam nūm superstites, in quibus et extra quos reperiuntur quædam traditiones valde sincere et sacre diluvio anteriorum et posteriorum. Juvat unam hic referre ex celebri antiquo scriptore Hoai nan ciu. Unde Europæi possint utcumque inferre quid sentiendum de hujusmodi libro. Hoai nan ciu refert de quodam celebri ductore exercitus Regni lou nomine yam cum; hunc in clemento prælio cum exercitu regni han commisso, cum sol ad occasum vergent; tunc reverso ad solem gladio imperantis more coegisse ipsum regredi sex horarum spatium. quod factum, quoad substantiam et circumstantias spectatum, cum sit in individuo illud ipsum, quod narratur cap. 20. libri Josue de Josue ipso, et quod ibidem fertur scriptum esse in (scilicet spiritu prophetico) in libro Justorum; nonne sine temeritate conjici potest, librum chun cien, saltem qualis olim extitit apud sinos, fuisse librum illum Justorum verè propheticum? Alibi demonstrabimus nomine Regni lou Regnum Israelitarum speciatim designari, hoc est regnum Justorum.

子蓋謂

禮記仲長統曰禮記作于漢儒
雖名為經其實傳也
賈逵曰禮記之書其書之

圖書編六經皆心學也說天莫辨乎易六十四卦三百
八十四爻孰非心乎孰非聖人之心學乎
記曰春秋之書其書之

老子翼太史遷先黃老而後六經此流俗之言
也以其觀之六經乃黃老之枝葉爾
漢桓譚曰自

春秋左傳序疏 未修之時舊有春秋之目
其名起遠亦難得而詳
墨子曰吾見百國春秋皆非今之春秋

淮南 魯陽公與韓構難戰酣日暮援戈而搗之日為之反三舍
春秋大全 春秋大義公天下以講信修睦為事
以利春秋之大法在焉
為國以義不

Ex quinque libris canonicis superstitibus, solus liber vituum
 li Ki, nunc vix recensetur à sinis in hoc numero; cum in toto ejus
 textu non supersint nisi pauca fragmenta, quae videantur prodisse
 ex antiqua et sincera traditione. quod potest praebere ansam suspi-
 candi nec libri hujus authenticum, nec ullum ejus exemplar nisi
 valde corruptum et apocryphum unquam pervenisse in manus
 sinarum. quam suspicionem potenter videtur confirmare, id quod
 legitur apud Berosum, Auctorem antiquum in multis cum moysae
 consentientem, Nempe Nimrotum (seu primum Saturnum sed est Lao-
 Kium sacrificulorum sinensium dictorum tao si) furatum esse libros
 Rituales magni Jovis (magni Jehovah) à Noa cho.

Demum ne quis mihi succenseat, existimando, me forte imposuisse
 sinis, insinuando eorum libros canonicos, ex ipsorum mente habere ori-
 ginem verè sacram et divinam; paulò attentius perpendamus quae-
 dam ipsis valde familiaria effata, ad tollendum tale dubium satis
 idonea, qualia sunt quaedam jam obiter allegata, et alia plura
 his similia, ea scilicet, quibus praedicant suos libros canonicos —
 esse doctrinales seu dogmaticos, leou Kim, ycham tao quei chu; —
 doctrinam in eis contentam ~~libri~~ calitatis seu divinitus traditam esse,
 tao chi ta yuen cho yu tien; Scientiam sex librorum canonicorum
 totam esse spirituales, seu esse artem regendi omnes animi motus et
 potentias, leou Kim, Kiai sin hio; Inter libros canonicos nullum —
 esse qui agat de Deo seu divinis cum majori præcisione, quam
 liber ye Kim, xue tien mo pien hu ye; totamque libri ye Kim
 scientiam reduci ad scientiam Interioriorem et spirituales sancti —
 sanctorum, 64 Kua, 384 hiao, xo fei sin hu, xo fei xim gin chi
 sin hio hu? librum Xu Kim, esse librum Altissimi, seu librum ^{ceteris libris}
 ipsius Xam ti. Xam xu, xam che, xam ti chi Xu ye. ^{majoris auctoritatis}

Liber su xu (quod est opus cum fu cu et mem cu) licet non sit
 nisi Interpret librorum canonicorum, censetur tamen ejusdem fere
 auctoritatis, imo et a pluribus annumeratur in eorum ordine, dicitur
 que cum iis constitueret numerum leou Kim. Ceteri cujuscunque
 antiquitatis libri non habent vim nisi traditionis antiquae dicta
 chuen nomine communi. Ex hoc genere primo loco censei solent vetus
 chronicum, deinde celebriorum et antiquiores quidam philosophi, qui
 plura ante christum saecula floruerunt. Inter hos Auctores eminet
 præ ceteris liber Auctor libri Tao te Kim, de sapientia et virtute,
 quem plures graves Scriptores visi sunt tantum facere, propter profun-
 dam illius libri doctrinam et sublimem illius stylum; ut non dubi-
 taverint illum anteponeere vel ipsis libris canonicis, hosque intuen-
 non nisi illius ramos. Hinc proxime accedit liber chuan cu et
 lie cu, quorum doctrina iisdem nititur principiis. His succedunt

東城謂
 莊子蓋
 助孔子
 者

禮記仲長統曰禮記作于漢儒
 雖名為經其實傳也
 賈逵通鑑六經以闡道為主
 董子曰道之大原出于天

圖書編六經皆心學也說天莫辨乎易六十四卦三百
 八十四爻孰非心乎孰非聖人之心學乎
 說郭春秋說題辭云尚書尚者上也上帝之書也

老子翼太史遷先黃老而後六經此流俗之言
 也以其觀之六經乃黃老之枝葉爾
 漢文景之君及司馬遷皆以老子為過于五經
 阮籍曰易謂之太極春秋謂之元老子謂之道

書事史

又曰世無師久矣與學者

周易傳古者包犧氏之王天下也于是始作八卦

是其事也禮言是其行也樂言是其和也春秋言是其

opera aliorum philosophorum vel illis contemporaneorum, vel paulo posteriorum. Ex his laudatur imprimis hoai nan cū et ejus opera, in quibus aiunt reperiri multas antiquas sincerisque traditiones. quod multo majori cum fundamento censeri debet de operibus Lao cū, et Chuam cū et ut pote antiquioribus.

Quamvis libri canonici sint apud Sines tanto auctoritatis; nihilominus certum est, propter maximam eorum antiquitatem, horum pluresque passos esse varias nec parvas mutationes, singulos fuisse corruptos non solum per mutilationem et additionem partium notabilium vel in textum introductarum vel ab eo resillarum; sed etiam per confusam transpositionem, genuinum sensum graviter labefactantem, et multis in locis extinguentem. Unde liquet horum librorum auctoritatem jam multum imminutam; nec posse jam haberi a Sines pro certis credendorum Regula, nisi in his tantum, in quibus videbuntur concordare perfecte cum sancta scriptura christianorum, et sacris nostris traditionibus. Et contra, quaecumque occurrunt sive in veteri chronico Sinarum, sive in aliis eorum veteris traditionis libris modo memoratis, quae videbuntur plane congruere cum sacris nostris monumentis; ea omnia debere admitti a Sines et agnosci pro aequis certis et fide dignis, ac ea ipsa, quae ipsis certissima maxime quae indubitata judicantur in suis libris canonicis.

Ex omnibus huc usque observatis circa antiquitatem et originem Sines doctrinae vetustae litteraturae Sinensis, liquet quidem librum yē Kim juxta mentem Sinarum, esse primum, precipuum et antiquissimum omnium librorum canonicorum, verumque fontem totius sapientiae hieroglyphicae. Sed quia primi hujus libri systema exponit per numeros, primam cal, Terra, hominis et universi formationem, nec non ejusdem reformationem a Sines distinctas nominibus sien tien, heu tien, id est mundi anterioris et mundi posterioris: et juxta eorundem mentem, constructio mystici hujus systematis prodit ex duabus figuris numericis verè magicis, ejus auctori celitus ea de causâ offensis, quas vocant hotu et lo xu; ut attingamus primam et veram originem totius sapientiae symbolicae Sinarum, expedit ut consulamus ea quae occurrunt majori observatione digna apud celebriorum Auctores circa utraque mysticam hanc figuram. Sciendum itaque primò, eos qui prima hac remota antiquitatis monumenta curiosius discusserunt, observasse ambas figuras hotu, lo xu, quas vetus traditio vocat fatum spirituales Caelestis Intelligentiae tien sem xin vè, extitisse multò ante tempora fohi Auctoris yē Kim, nempe in ipso mundi initio, cho yu li hoam chi tai. cai tai con chi sien. Imò et mundo praexistisse in mente conditoris, tanquam rerum creandarum exemplar, et tanquam primum Instrumentum, quo creator ipse, vel per se, vel per angelos usus est propinqua hominis instructione, et continuâ

何楷曰淮南子比諸儒最為近古所傳當得其實
易傳
則之
太古之先
陳圖南云龍馬始負圖出于羲皇之代在

subinde sua divina legis apud posterorū traditione. cao vè chi mie yeu cai piē sien xin gin chi cim, in siam y xe ho tu, chuē yu xeyē. &c. Hotu lo xu, Kiai tien xin yu yen, y cao uam che &c. Sien che lum ma fou tu, cho yu ho, cou fo xam ti mien yu. quae omnia cum mirâ præcisione concordant, cum iis quae legimus apud præstantiores nostros scriptores de primâ et verâ origine arcana et sacra cabala; qui hujus originem refundunt in Angelos et Deum ipsum, a quo aiunt adhibitos esse Angelos, tanquam pedagos ad docendos. Patriarchas, primūque omnium Adamum, unde repetunt primam cabala sacrae originem: et aiunt legem datam moysi per Angelum; eūque, ut legitur in textu sacro, cum Deo ipso collocatum; atque ex eo fuisse et sanctae legis, et sacrae cabala restauratorem.

Cum verò tota arcana cabala machina, ut ait Kircherus, circa decem numerationes figuræ sephiroticae, primo cabala parenti Adamo, et ejus Restauratoris Moysi communis; quae sunt omnium numerorum complementum, et universorum anacaphaeosis: et prior Sinarum figuræ hotu constans decem primis terminis progressionis arithmeticae (posterior verò non nisi novem primis ejusdem progressionis terminis) peninde ac systema sephiroticum, eodem numerationum denario circumscribantur, quamvis magica numerationum dispositio in his figuris et in illo systemate sit plane diversa; quis meritò non existimet, eadem circumiter utrimque latere mysteria sacrae cabala Patriarcharum, siquidem veteris hebraeorum aequè ac Sinarum traditiones, videntur circiter in eodem sensu ac stylo symbolico singula seorsim referre ad suum systema sephiroticum, capitalia dogmata Religionis.

Quod ut facilius ostendamus, supponendum hūc ex textu sacro, Deum fecisse omnia in numero & sapientiâ. In sapientiâ quidem, id est per Verbum suum, qui est fons omnis sapientiae, et ipsamet sapientia increata. In numero verò, id est juxta perfectas numeri formalis, paris scilicet et imparis Ideas, ut ait Boëtius, qui cum S. Augustino, et Ambrosio affirmat, Numerum esse in mente Creatoris rerum creandarum exemplar principale; et consequenter omnia, quae in mundo sunt constare numeris. Unde cognitio Numeri est illa vera sapientia divina et incorrupta, de qua antiquissim⁹ Artephio in libro secretorum ait. cognito numero, cognosces qualiter notitia rerum omnium habeatur per ipsum. eadem de causâ Pythagoras omnem veritatis inquisitionem ponebat in numeris, dicens Deum et animas nostras, et omnia quae in mundo sunt constare numeris. In quo concordant plures alii diversi aetatis et nationis philosophi, cum aiunt essentias rerum numeris esse similes, et habere quiddam ceterum ratione divinae mentis.

十三經詩大雅疏引六藝云河圖洛書皆天神語言以告王者
圖書編造物之秘有開必先聖人之精因象以示河圖傳于世也其來
有自矣謂龍馬負圖出于河中夫固造物開先之意也聖人則之以
畫圖也其立象垂訓之意深矣

Analogia
figura sephiroticae cabala
hebraeorum
cum figuris
hotu et lo xu
Sinarum

Vide
figuram.

Idipsum sine hoc æquè brevi ac energico quatuor syllabarum laconismo exprimunt, cum aiunt li pu li xu, id est. rerum omnium rationes Ideales, numericis rationibus sunt ita illigatae, ut mutuo veluti inseparabilis videantur. Sed quod mirabilius est, S. Augustinus ritè observavit omnia ferè divince Religionis mysteria, tam in veteri, quam in novà lege sub numeris occultata et per numeros manifestata esse.

Supposito tot Sanctorum et prophanonum doctorum, quoad hoc consensu, orto haud dubie ex veteri et communi primava cabala de mysticis numeris traditione; Kircherus videtur cabalam hebraeorum sephirotica, sephirotica sinarum traditioni, in mysticis figuris ho tu et lo xu occulta non absimilem, sic definitivè. Reconditionum numerum scientia, quæ per occultam quandam analogiam, arcanior theologia pars concluditur. Cujus definitionis congruentia, respectivè ad figuras mysticas sinarum ho tu et lo xu, perspatabit, si rejecta in alium locum magicæ utriusque numerum dispositio; hinc attendamus tantum ad diversitatem parium et imparium circellis albis et nigris distinctorum, veluti ad discernendam aut designandam duplicem rerum diversarum et oppositarum seriem. Nam numerum imparium series, quos sine vocant caelestes, et signant circellis albis, non incongruè videntur designare seriem rerum spirituum seu caelestium, vel seriem rerum sphaericarum, mobilium, lucidarum, subtilium, vel rerum masculini generis. Series vero numerum parium, quos vocant terrestres, designant circellis nigris, non incongruè designant seriem rerum materialium, vel seriem rerum planarum, seu fixarum, opacarum, crassiorum, aut rerum feminini sexus &c. Vno verbo, in omni genere specierum oppositarum, alia censeantur magis perfecta, alia minus; sicut magis perfecta significantur per numeros impares seu caelestes, quos aiunt esse à dominio yam, seu lucis et ideo significantur circellis albis; ita minus perfecta pariter symbolicè indicantur per numeros pares seu terrestres, quos aiunt esse à dominio yn seu tenebrarum, et ideo significantur circellis nigris.

Sed quia juxta principia philosophica sinensis æquè ac nostra, omnes rerum oppositarum species sub quolibet genere contentæ, in primâ sui productione, et continuâ conservatione, pendent a duplici unius ejusdemque principii omnipotentis virtute, idcirco, hoc est, ut ait Trismegistus, à mente seu deo, utriusque sexus fecunditate plenissimo; idcirco sine ex vetustissimâ traditione, ad designandum symbolicè divinum hoc ac fecundissimum rerum omnium principium, constituent in summitate geminae sue figure mystice ho tu et lo xu, hoc est super utramque parium et imparium caelestium et

et terrestrium numerorum albo et nigro colore distinctorum seriem, majusculum circulum partim album partim nigrum, veluti luminis et tenebrarum fontem, vulgò dictum yn yam tu: sicuti cabalisticæ Hebraei in summitate arboris sue sephiroticae, super similem parium et imparium seriem, pingunt ab omni ævo orbicularem figuram suam Ainsuph, pariter partim obscuram partim lucidam. utrisque tam antiqua et tam perfecte simili figurâ symbolicâ, supra omnia alia symbola mysterio plenâ, unanimiter adumbrare volentibus, Infinitum, incomprehensibile, et in remotissimâ divini luminis abyssu reconditum rerum omnium principium; et de hoc ineffabili mysterio, eodem pariterque sublimi stylo la plerumque loquentibus; uti nunc incumbit nobis paulo fusius probandum; ut ex eo constet omnibus, tam de summâ antiquitate et puritate sapientie symbolicæ priscorum sinarum, quam de eadem ipsius cum sacra Hebraeorum sapientiâ origine.

In quo, ut procedamus cum claritate, quantum ferre potest innata

* Propter perniciosam missioni controversiam, à paucis annis per quosdam missionarios minus prudenter concitatam, circa verum sensum vocum tao et tai kie, quibus perperam existimant affixum esse sensum verè Atheisticum, praesertim à philosophis antiquis Lao cū, chuam cū &c. expedit quidem singularum genuinam significationem hinc à nobis elucidari in benè prolata dissertatione. Sed cum alter simili studio deditur, nec dissimili zelo ductus Collega noster, id jam benè fuisse prestitit cum soliditate et elegantia: hinc pro attruendo illarum vocum sensu orthodoxo, non proferam nisi breviter quæ videbuntur capitalia, magisque directe pertinere ad intentum mihi in presenti paragrapho propositum. * P. Joam. Fr. Souquet

commentariis. * Quoniam figurarum ho tu et lo xu, sicuti omnium librorum Canonum scopus est, docere ad quod intelligendum sit nomine Tao, tao quod vulgò significat rationem, viam, legem, nempe caelestem et æternam, seu potius sapientiam increatam, in quâ Deus omnia fecit, videtur convenire, ut initium duamus ab ejus expositione. Cum verò hæc duæ figurae sint veluti radix, unde prodiit systema libri ye kim; & hic liber sit verus fons totius doctrinae cæterorum librorum canonicorum; ideo vera vocis Tao significatio videtur potissimum

圖書編上古文字未備止畫圖象以相示觀古太極圖一元渾含陰陽旋轉九天地日月之盈虛消息

圖書編一陰一陽之謂道且足以範圍諸圖

圖書編今圖書之編

萬象出于方一圓

圖書編古太極圖所以

Idipsum sine hoc æquæ brevi ac energico quatuor syllabarum laconismo exprimunt, cum aiunt li pu li xu, id est rerum omnium rationes Ideales, numericis rationibus sunt ita illigatae, ut mutuo veluti inseparabilis videantur. Sed quod mirabilis est, S. Augustinus ritè observavit omnia ferè divine Religionis mysteria, tam in veteri, quam in novâ lege sub numeris occultata et per numeros manifestata esse.

Supposito tot Sanctorum et prophanonum doctorum, quoad hoc consensu, orto haud dubie ex veteri et communi primæ cabalæ de mysticis numeris traditione; Kircherus videtur cabalæ hebræorum sephiroticam, sephirotica sinarum traditioni, in mysticis figuris ho tu et lo xu occulta non absimilem, sic definitivè. Reconditionum numerum scientia, quæ per occultam quandam analogiam, ætærior Theologie pars concluditur. Cujus definitionis congruentia, respectivè ad figuras mysticas sinarum ho tu et lo xu, perspicuebit, si rejecta in alium locum magicæ utriusque numerum dispositio; hinc attendamus tantum ad divinitatem parium et imparium.

circellis albis et nig.

designandam duplicem.

Nam numerum impari

circellis albis, non incon

alium seu celestium, ve

darum, subtilium, vel re

parium, quos vocant ten

designant seriem rerum

seu fixarum, opacarum, et

verbo, in omni genere sp

perfectæ, alie minus; Si

Impares seu celestes, quo

signantur circellis albis;

cantur per numeros pare

seu tenebrarum, et idcirco

Sed quia juxta pprin

omnes rerum oppositarum species sub quolibet genere continentur,

primâ sui productione, et continua conservatione, pendent a duplici

unius ejusdemque principii omnipotentis virtute, idcirco, hoc est,

ut ait Trismegistus, a mente seu deo, utriusque sexus fecunditate

plenissimo; idcirco sine ex vetustissimâ traditione, ad designandum

symbolicè divinum hoc ac fecundissimum rerum omnium principi-

um, constituent in summitate geminae sue figure mysticæ ho tu et

lo xu, hoc est super utramque parium et imparium celestium et

萬象出于一方一圓
蔡西山云天下之萬聲出于一闔一闢天下之萬理出于一動一靜天下之萬數出于一奇一耦天下之

圖書編古太極圖所以

et tenebrarum numerorum albo et nigro colore distinctorum seriem, majusculum circulum partim album partim nigrum, veluti luminis et tenebrarum fontem, vulgò dictum yn yam tu; sicuti cabaliste Hebræi in summitate arboris sue sephiroticae, super similem parium et imparium seriem, pingunt ab omni ævo orbicularem figuram suam Ainsuph, pariter partim obscuram partim lucidam. utrisque tam antiquâ et tam perfecte simili figurâ symbolicâ, supra omnia alia symbola mysterio plenâ, unanimiter adumbrare volentibus, Infinitum, incomprehensibile, et in remotissimâ divini luminis abyssu reconditum rerum omnium principium; et de hoc ineffabili mysterio, eodem pariterque sublimi stylo et plerumque loquentibus; uti nunc incumbit nobis paulò fusius probandum; ut ex eo constet omnibus, tam de summâ antiquitate et puritate sapientiæ symbolicæ priscorum sinarum, quam de eadem ipsius cum sacra Hebræorum sapientiâ origine.

In quo, ut procedamus cum claritate, quantum ferre potest innata materiae presentis obscuritas, videtur hinc advertendum primò, veteres philosophos sinas figuram illam lucido-obscuram, supremi rerum omnium principii symbolicam, non solum nomine yn yam ton, lucis et caliginis nondum discretæ completæ complexum significante; sed etiam Tai Kie tu denominatæ supremum entium apicem et principium designante compellasse. 2º divinum objectum sub hoc mystico symbolo reconditum, fuisse ab iis multiplici appellatione nostris seu cabalisticis seu doctoribus sacris plerumque non ignotâ, propalatum. Siquidem præter nomen tao, sapientiâ, quod omnium frequentius occurrit occurrit in eorum libris, illud præterea sapius appellant xim spiritum; pucechi yn yam, causam, virtutem paternam et maternam in sua simplicitatis unitate conjungentem, vel principium motus simul et quietis; Tai Kie, ens supremum à quo cætera omnia; yè unitatem; Tai yè, unitatem fermaximam; van vè chi ngao, sinus omnium entium sine fundo; yau vu, ens et non ens &c. quantum genuinus ac divinus singularum appellationum sensus, nunc est à nobis retegendus, ex ipsis philosophorum antiquiorum verbis, et celebrioribus eorum commentariis.

Quoniam figurarum ho tu et lo xu, sicuti omnium librorum Ca noniconum scopus est, docere id quod intelligendum sit nomine Tao, tao est quod vulgò significat rationem, viam, legem, nempe celestem et æternam, seu potius sapientiâ increatam, in quâ Deus omnia fecit, videtur convenire, ut initium duamus ab ejus expositione. Cum verò hæc duæ figuræ sint veluti radix, unde prædit systema libri yè Kim; & hic liber sit verus fons totius doctrinæ cæterorum librorum canonicorum; idcirco vera vocis Tao significatio videtur potissimum

圖書編上古文字未備止畫圖象以相示觀古太極圖一元渾含陰陽旋轉九天地日月之盈虛消息

易傳一陰一陽之謂道圖書編古太極圖且足以範圍諸圖

De vera significacione vocis Tao圖書編今圖書之編

象帝之先。註翼帝生物之主也。

列子有生不生有化不
化不生者能生不生
者能化化能陰能陽
能柔能剛能短能長能
圓能方能生能死能暑
能涼能浮能沉能宮能
商能出能沒能玄能黃
能甘能苦能羶能香無
知也無能也而無不知
也而無不能也註二十
四個能字只是造物兩
字造化之妙雖若無知
無能而無所不知無所
不能

莊子 夫道有情有信無為無形可傳而不可受
可得而不可見自本自根未有天地自古以固存神
鬼神帝生天生地太極之先而不為高在六極
之下而不為深先天地生而不為父長于上古而
不為老

不生。列子 生 物 之 主
 facunditatem, ad omnes rerum species quantumvis inter se oppositas
 adaequatè extendi, eleganter describit philosophus Licu, inter
 mysticos scriptores non obscurus, enumerando 24. diversas —
 mundi conditoris virtutes, quem alio in loco appellat, A se
 existentem & increatum rerum fructorem ac dominum, Sem ve
chi chu, pu sem.

Antequam finem imponamus expositioni mysticae hujus vocis Tao, quam diximus in libro yê kim assumi, pro spiritu pleno facultate incomprehensibili, yn et yam, yn yam pu cê chi quei Xin: observandum est ibi vocem Xin spiritus, intelligi et exponi de mente, cujus virtus per omnia diffusa res omnes perficit et vivificat, et quæ ^{yen seu} verbi appellatione denominatur. Xin yê che, miao van vè, el quei yen che yê, quæ expositio præclare convenit menti seu sapientie per Xin et tao significata, quam ecclesiastes ait ex ore Altissimi prodvisse, maximè cum analysi characteris hieroglyphici yen. 言 dyadem sacram intra os caeleste exhibentis, videatur oculis pingere hoc sacrum effatum, os domini locutum est. Adde quod Sicuti commentarius libri lao cù supra citatus, dixit de ente per tao significato, quod sit universale verum omnium principium, ita philosophus co Koen cù loquens de Intelligentiâ per yen seu verbum significata, dicat cum iisdem terminis, eam pariter esse universale verum omnium principium, yen che, van vè chi cum yê.

principium, yen che, van ve chi cum yè.
 Quæ plena sacro mysterio philosophorum verba gentitium
 verba, nè quisquam perperam existimet à nobis hinc violente
 detorta ad divinum hunc sensum; attendamus, quaeso, paulò
 diligentius, ad duos ^{alios} magis selectos textus philosophorum lao cù
 et chuam cù antea citatorum, evidenter probantes mysterium
 adorandum sacro-sanctæ trinitatis, et consequenter verbi —
 divini ab æterno geniti sacramentum, priscis sapientibus sinis
 minimè ignotum fuisse. Sed cum textus chuam cù, ut pote
 mentionem faciens generationis verbi divini, ut verbum est,
 propius ad rem præsentem pertineat, hunc priori loco perpen-
 damus. hæc sunt porò illius philosophi ^{ne} dicam, an Theologi verba,

Hic est litteralis
 Sensus. monas ad
 verbum producit
 dyadem; et dyas
 cum monade pro-
 ducit triadem.

莊子一與言
為二二與一
為三

淵乎似萬物之宗。
也。其心之至微至妙。惟無始之始。可以名之。

之宗也。

之謂道。陰陽不測之謂神。神也者。妙萬物而為言者也。

之謂道。陰陽不
則之謂神。神也。

之謂道。陰陽不測之謂神。神也者。妙萬物而為言者也。

之謂道。陰陽不測之謂神。神也者。妙萬物而為言者也。

mens humana possit excogitare, inter ideas monadis et dyadis que
et verbi Ideam, quae sit diversa a relatione sacra modo hic
a nobis exposita, ut quomodo trias numerica possit res omnes producere. nam haec trias
et haec trias

Iam veniamus ad tao cū, et memores divini sensus vocis tao eadem actio
quam de sapientiā primogenitā ante omnem creaturam ab eo tao cū, de
intelligi antea ostendimus, supponamus ab eo per eandem ^{vocem} conse- quod modò
intelligi veram lucem illam, quæ juxta S. Joan. illuminat ^{quenter} a qñtur
omnem hominem; tuncque facile intelligemus, in uno aut alte- traditio
ro hujus Auctoris textu modò exponendo, verè exhiberi distine- insignis de deo
tionem et relationes trium divinarum personarum scilicet tao uno et trino
tatis, et perfectam earundem in unitate substantiæ identitatem sub voce tao
nec non rerum omnium creationem, per tres cum simili potestate
in unitate principii conjunctas. Hæc sunt hujus sacri philoso-
phi verba Tao sem ye; ye sem el; el sem san; san sem van
ve. Id est, (magistra animarum nostrarum) sapientiā, hūc per
tao significatā, docere volens profundum hujus divini myste-
rii sacramentum, necessariò initium ducit à paternā unitate
ut pote primo omnis generationis principio, nullam sui originem
habente; et idcō divina lux sacri hujus magistri, primò produ-
cit in nostrā mente ideam seu speciem illius Paternæ unitatis
seu primæ personæ divinæ, tao sem ye; nam hic est genui-
nus harum trium primarum litterarum sensus, quarum se-
cundam sem, non habet eundem hūc productionis sensum, ac in
reliquo textu, uti mani fesse patet ex testimonio præcipui voca-
bulariorum auctoris, hanc in eodem mecum sensu Interpretantī,
quei chu tai ye, tao li yu ye. Reliquarum verò litterarum
sensus ferè sic habet, Paterna unitas, seu prima persona produ-
cit dualitatem seu secundam personam ye sem el; et due illæ
unitates, nempe prima et secunda produciunt triadē seu 3^{iam}
personam, el sem san. Denum tres simul unitæ produ-
cunt res omnes, san sem van ve.

Sed pro clarioꝝ expositione unitatis et distinctionis trium divi-
 narum personarum, idem Auctor alibi ait cum elegantia Theolo-
 go Christiano verè digna, singulas esse similiter omnino spirituales
 et ab omni sensu pariter remotas, atque ad eò divini vultus prima
 personæ majestatem, fugere aciem oculi perspicacionis; sonos
 divini oris secundo, acutioni aure percipi minimè posse; et cœles-
 tem auram divini spiritus tertio, esse prorsus impalpabilem,
xe chi pu Kien; tim chi pu ven; po chi pu te; et id eò omnes tri
 esse eodem modò ineffabiles, et in unitate (substantia) indistinctas, con
hoën llyuei ye. ^{et} quin commentarius ait iisdem terminis ac nos,
 tres personas esse unam et eandem substantiam. san che, pen yē ti.

道德經 視之不見名曰夷聽
之不聞名曰希搏之不得名曰
微此三者不可致詰故混而為
一元澤註三者本一體其上不皦其下不昧

道德經 道生一，一生二，二生三，三生萬物。
文惟初太始，道立于一。

Traditio
gnis de deo
et trino
vocal. 7ao.

am cū el
dem aetria
laocū, de
quo modò.
agitur

c
7 23
10/10/10

am cū el
dem aetria
laocū, de
quo modò.
aquar

Traditio
gnis de deo
et trino
vocal. 7ao.

道德經 道生一，一生二，二生三，三生萬物。
文惟初太始，道立于一。

is litterali
bet. Ratio
ionum in 3
is divinis,
um dicitur
de. mona
it dyadem
z, nempe
et dyas
eunt tria
bet.

et producant
res res

書經註
 雜者一也。終始無間者一也。該括萬善者一也。
 一者通古今達上下。萬化之原。萬事之幹。語其
 理則無二語。其運則無息。語其體則並包無所
 遺也。

à cāi chim, ait per unitatem significari, quidquid significat ipsa vox tao
ye che, tao ti chi chun cimen; et ideo esse. Ins. simplicissimum et perfectissimum.
cim cui vu cache ye ye. principium et finem omnium, chun xe vu
foen che ye ye; omnium bonorum complexum; cāi co van xan che ye ye.
 unitatem attingere omnia praeterita et praesentia, omnia suprema et
 infima, causam seu originem productionis omnium rerum. ye che
tam co kin, ta xam hia, uan hoa chi yuen, uan su chi can. Idcirco
lin xe in lib. chun cimen, volens uno verbo exprimere divina hujus unita-
 tis omnipotentiam, ait. unitas significat id quod in mundo est perfectissi-
 mum, quā propter ejus potentia est ipsa spiritus seu dei potentia, supra
 quam nihil excogitari potest, ye chi quei ye, tien hia chi cim, cou nem
xin; xin, cē cim chi y. Eadem de causā. Auctor dubiorum super ye kim,
 attingens verum principium illius cosmopae symbolicae, praclare
 observavit, ejus Auctorem fo hi, cum capit delineare polygrammata
 hujus algebrici systematis; per primam ejus lineam, seu unitatem
 certō adumbrasse primum productionum Auctorem, verum qua tem-
 pestatum et temporum moderatorem, quem sine ab omni aeo
 colunt sub angusto nomine ti seu xam ti, hae omnia significante
hi hoam pi chuch ye... ye chi so y, sem sem che ye. ye cou nem
nem cāi su xi, el quei ti: quem & si cut nos, appellant spiritum xin,
 quia scilicet omnia agit et vivificat, ye cou nem miao van ve el
quei xin. Sed quia unitas est principium numeri paris et imparis;
 idcirco ait idem Auctor, 2^a et 3^a linea à fo hi delineatae sunt sig-
 na numeri paris et imparis, & symbola duplicis virtutis yn &
yam, quae constituunt plenitudinem fecunditatis divini spiritus
xin per primae lineae unitatem adumbrati. ye ho so y quei xin,
el ye kie ye ngheu so y quei hoa.

易或義皇初
 倚數易之生而
 者也故能宰四時
 而為帝一故能包
 物而為神一故能
 氏一奇一耦所以
 神而一奇一耦以
 為化也生生之謂
 謂易生生之謂一
 也是故易有太極
 者一也有一即有
 兩兩與一即成參
 參兩者一之所生
 生也易之所生以

De
 vera significatione
 vocis Tai Kie.
 primum prin-
 cipium.

Docta et solida sagacis hujus Auctoris observatio nos ducit
 veluti manu ad veram significationem vocis Tai Kie propriae libri
ye kim, & synonymae tam vocis ye unitas, modo exposita; quam
 vocis tao (sapientia, ratio) antea fusius explicata, siquidem ait
 positivè Tai Kie Idem esse ac ipsam unitatem, & habere pariter rati-
 onem primi principii; ye yeu tai kie che, ye ye, eodem modo completi.

per duplicem virtutem, yeu ye cie yeu leam hoa; & consequenter
 vocem Tai Kie, ejusdem divini spiritus, moderantis omnium produc-
 tionum, hoc est verius ipsius xam ti symbolicam; nec minus vitè signi-
 ficare triplicem suprema principii rationem, quam sine nomine san
cāi agnoscunt in creatore, nempe rationem primae causae, utriusque
 sexus rationem indiscretè completam. yeu ye, cie yeu leam, yeu leam ye
ye cie chim can. nam hic est sensus, in quo intelligenda sunt hae vete-
 nis traditionis libri ye kim verba, ye yeu tai kie; xe sem leam ye
 juxta celebrioris Interpretis, dicentes unius spiritus omnipotentiam
 et duplicem utriusque ejus virtutis fecunditatem incomprehensibilem
 patere significari. ye xin, leam hoa, pu co cā ye. Unde sapius
 confusè appellant Tai Kie et Tao, unum per alterum indifferenter expo-
 nentes; et de utroque pariter dicentes, esse symbolum seu hieroglyphum
 illius qui fecit caelum et terram. Tao ye, vu kie, el tai kie ye.
uei chu tai xe, tao li yu ye, cao fen tien ti, hoa sem van ve,
hoan chi cie tai kie. O Tao ju cū el y. adduntque de tai kie, sicuti
 dicunt de ipso Tao, illud nomen non adhiberi ad significandam ratio-
 nem principii seu primae causae, quam praedicant de verum omnium
 creatore, nisi propter defectum alterius nominis magis competentis,
 nam extra dubium est, veros libri ye kim Interpretis, per illud Tai
kie intelligere spiritum, seu intelligentiam perfectè immaterialem
 et incomprehensibilem, quae cum sit sine principio et fine, tamen
 est vera origo & interitus omnium rerum &c. quod qui audent
 in dubium revocare, consulat ejusmodi Interpretis, & praesertim
 supra jam allegatum, dubiorum in librum ye kim Auctorem, à quo
 hae accepi, & cujus hae sunt propria verba. Tai kie che, chi tien
hia chi ta xe, el vu xe, chim tien hia chi ta chum, el vu chum &c.
Ki fei pu cē chi xin, el him xam chi tao hu?

Supposita ut certā, hae vocis tai kie expositione, quae est ba-
 sis totius doctrinae libri ye kim, et consequenter omnium libro-
 rum Canoniconum; periti Iudices hinc poterunt aestimare, quid
 statuendum sit ex unā parte, de sententiā octo NN. pia memoriae
 Antecessorum, circa veram hujus vocis significationem à multis
 annis editam in expositione libri lun yu, nomine Patris Ignatii
 A costā, et P. Prosperi Intorcetta, in urbe Kien cham, cum approba-
 tione sex censorum, uno veluti ore sic loquentium. Nomine Tai Kie
 non dubito, quin sapientissimi praeci, Deum causam primam
 rerum omnium definire voluerint: ex altera è contrā, quid
 sentiendum videatur de iis, qui veluti icto fudere totis viribus
 modo obnituntur, ne hae Antecessorum NN. verè doctorum sententiā
 tam salutaris missioni, gravissimè periclitanti, propter sinis-
 tras Neotericorum quorundam missum Interpretationes, nunc
 erumpat in novam lucem, invictis argumentis confirmata.

易傳易有太極是生兩儀。太極即一也。有一即有二。一神兩化。不可測也。
 道德經有物混成。老莊合道也。無極而太極也。
 說文字原惟初太始道立于一。造分天地。化生萬物。環之即太極。○道如此而已。
 十三經疏太極者無稱之稱。不可得而名。

易或太極者。知天下之大始而無始。成天下
 之大終而無終。範圍天地之化而不過。曲成萬物
 而不遺。通乎晝夜之道而知。所謂無方無體者
 也。豈非不測之神。而形上之道乎。

Expositio vocis *tai kie* modo prolata novam, et sole ipso clariorem lucem accipiet ex ammentenda explanatio. alterius vocis huius et voci *tao* synonyma, nempe vocis *Tai ye* (unitas Termacima) quae cum triplicem pariter connotet primi principii seu primae causae rationem, vitè cum iis duabus vocibus confundi solet, quoad significatum sacrum singulis aequè competentem, siquidem celebriores scriptores, maxime inter veteres afferunt nomine *Tai ye* significari primum ac supremum spiritum, qui complectitur omnia. *Tai ye yuen xin*, cum *van ve che*; et hoc nomen esse unam ex appellationibus propriis supremi celi domini. *Tai ye, tien ti chi pie mim ye*. Et sub eo nomine veteres Reges solitos esse vernâ tempestate, ei immolare majores victimas in altari *Xam ti* proprio, sito inter Australem et orientalem plagam, ipsâ die sabbathi. coru. *couché tien ci y chun cien, ci tai ye* &c.

quod porro vox *Tai ye*, sicut vox *Tai kie* pariter connotet trinam primae causae rationem, hoc constat ex communi Interpretum, maxime antiquorum consensu, in hunc libri rituum textum dicentem divinum rituum et capitalem, quibus celi olim solebat suprema majestas *Xam ti*, fuisse sacrificium tunc ipsi oblatum sub titulo aut nomine *Tai ye*, quod est unius ter maximi; et duos alios ^{fratris} dignitate pares et consequentes eidem *Xam ti* destinatos, *tien* solitos sub nomine celi et terrae; cuius triui ritus diversitas ^{in Xam ti} inquit Interpretes *so yn*, respondet triplici primae causae rationi distinctè expressæ per hunc triplicem titulum; nempe *tai ye*, connotantem rationem principii universalem; et *tien ti*, quæ duæ voces connotant geminam ejusdem *Xam ti* ut patris et matris omnium ^{in Xam ti} indivisam fecunditatem. *Tai ye che, tien ti chi pen ye*. Cuius expositionis certitudo demonstratur, ex ^{ipsius} textu fundamentali libri *ye kim*, In quo fundatur tota illa solennium in honorem *Xam ti* sacrificiorum primæva Institutio. siquidem, ut fert liber rituum hæc sacrificia, quæ dicuntur *Kiao* (quia sunt ritus fœderis, seu conciliationis celi cum terrâ) primo Instituta sunt ad agendas debitas grates Supremo rerum omnium Auctori, sub omni ratione primæ causae considerato. *Kiao chi ci ye, ta pao pen fan xé ye*. Atqui juxta principia sapientiæ hieroglyphicæ librorum canoniconum, omnis primæ causae ratio reducitur ad hanc triplicem notionem hoc triplici nomine *ye pen, el yuen*, exprimi solitam; quarum prima quæ est unica, nempe notio unius omnipotentis seu principii universalis, dicta *tai kie* in libro *ye kim*, vel *tai ye* in libro rituum, *li pie pen yu*

Tai ye, sub quo nomine seu titulo olim solebat *Xam ti* in altari tum nan inter orientalem et Australem plagam, *couché tien ci, ci tai ye, yu tum nan Kiao*. Et duæ aliæ notiones duplicis originis ^{patris et matris} *el yuen*, quæ in libro *ye kim* distinguuntur sicuti duæ virtutes omnipotentis *Xam ti* annexæ; altera scilicet sub nomine *tien celi*, seu ejus symbolo *Kien Kua, ta cai Kien Kien yuen, van ve ci xé*; Altera sub nomine *ti terra*, seu ejus symbolo *Koen Kua, ta cai Koen yuen, van ve ci sem*. Nam in libro *ye kim*, littera *Tien* calum, et *Kien Kua* ejus symbolum significant virtutem paternam *Xam ti*; *Kien tien ye, cou chim hu fu*. et littera *ti*, terra, sicuti ejus symbolum *Koen Kua*, significant maternam ejusdem *Xam ti* virtutem. *Koen ti ye, cou chim hu mu* et duplici solenni sacrificio utriusque solstitii, usque ad presentem ætatem, quotannis suprema *Xam ti* majestati offerri solito, colitur mundi Conditor sub nomine celi et terræ, tanquam virtute tum paternâ tum maternâ instar celi et terræ ad omnia se extendente, omnia ab initio produciens et continuo sustentans, uti constat ex communi suffragio turbæ integræ Regionum Interpretum presentis Regni in suo *gé Kiam* seu libri *ye kim* commentario, hoc veluti uno ore testantium, his verbis summa observatione dignis. *Sien van hiam ti yu Kiao; y mim fu tien, mu ti chi li*. quæ verba quicumque vitè perspiciant, non intelligo, quomodo is tutâ conscientia negare possit, obtum solennium sacrificiorum sinensium, esse verum mundi creatorem; eumque a priscis sapientibus tam per vocem *Tai ye*. Unus Ter maximus, quam per vocem *Tai kie* verè fuisse significatum.

Contra omnia huc usque allata, pro stabiliendo sensu sacro a nobis supra tributo vocibus *Tao, Tai kie* et *Tai ye*. Erunt fortè inter missionarios, qui objiciant, ista quidem in se et solitariè considerata, videri non pati magnam difficultatem. Sed si voces illæ *Tao* et *Tai kie*, comparentur cum his, nempe *Uu* et *Tai hui*, nihilum et inane significantibus, quæ passim occurrunt in libris, unde pleraque argumenta nostra desumpsimus; et ibi videntur confundi cum dictis vocibus *tao* et *tai kie*, tanquam earum synonyma; manifestum esse, mundi seu rerum omnium principium per utrasque pariter significatum, esse merum, nihilum et inane; et consequenter omnem doctrinam fundatam ejusmodi principio per *Tao* et *Tai kie* significato, esse purè Atheisticam. Ad hanc objectionem Respondeo primò, neminem jurè negare posse, fundamentum radicale libri *ye kim* et

Kien

calum

乾

Koen

terra

坤

周易大哉乾元萬物資始

至哉坤元萬物

故稱手父坤地也故稱手

易漢卦先王以享于帝

郊以明父天母地之禮

講曰先王享帝于

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

郊以明父天母地之禮

淮南太一元神總萬物者
天帝之別名也
史記漢孝武古者天子以春秋祭太一東南郊
用太牢具七日

De significatione
vocis tai ye
ter maximus

禮記郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

郊之祭也

totius veteris Sinarum doctrinae vocibus Tao et tai kie ab omnibus vulgò exprimi. quo non obstante, omnes missi nos in huius studio maxime versatos, prae^{forte}ter unum longobardum et Episcopum Cononensem, agnovisse hanc doctrinam esse Atheismo planè oppositam. Respondeo secundo. hanc objectionem non posse esse nisi hominum, qui exemplo D. Episcopi Cononensis, scriptis antiquis Interpretibus, quales sunt imprimis lao cū, chuam cū, liā cū &c. prae neotericis, puta chu hū &c. non attendunt, uti debuerant, novum philosophiae systema à neotericis confectum, idcirco ^{pluribus visum esse} proxime accedere ad Atheismum; quia scilicet, rejecta veterum illorum Interpretum doctrinā Atheismo directè oppositam improbarunt, & reverà non intellexerunt, uti deo dante, mox patebit, ex brevi, & genuinā vocum vū (nihilum) & tai hū (vacuum seu inane) nunc subiungendā expositione, et identicā larundem cum ipsis vocibus Tao et tai kie significatōe.

De mysticā
Significatione
vociū vū, non
Ens; yeu vū,
Ens et non Ens;
et tai hū —
Inane terminū
maximum Imma-
teriale.

quod ut salutiū consequamur, hic iterum diligentius advertendum id quod jam antea obiter observavimus, nempe. priscos sapientes Sinas, & antiquos illos Interpretes, quos mysticos Theologos, rectius quam prophanos philosophos dixerim, de verā rerum omnium origine et primā mundi causā locutos esse sensisse, circiter sicuti magistro Cabala hebraeorum, imò ut plures s. Patrum atque imprimis sicuti s. Dionysium, qui Deum nihil dicere non dubitavit, quia scilicet sicuti Deus omnia est, ita & nihil omnium. Sicuti et hebraei, qui Deum vocant Ens et non ens, ut constat ex hoc Botrelli testimonio à Kircherō excerpto ex libro de fide et expiaōe. "quod producenti Ens de non Ente nihil decessit, & quod Ens est in non Ente, quoad rem non Entis, & non Ens est in Ente, quoad rem Entis, ut discas quod non ens sit Ens, et Ens sit non Ens. Cuius testimonii certitudo confirmatur ex communi consensu Cabalistarum Deum sub mysticā illā Entis et non entis Idēā representantium per suum illud kin suph, seu orbem obscuro-lucidum, arbori Sephiroica instar cornu impositum. Si quidem, ut super hoc ritè observat Kircherus, Deus rectè vocatur Ens, quia ab eo — tanquam summo Ente omnia entia existunt; non Ens autem, quia inter omnia entia, nihil ei aequale aut simile reperitur.

Premissā hac observatione tam necessariā, jam nil facilius, quam intelligere cum evidentia quicquid latet mysterii sub vocibus vū nihil, et tai hū maximum inane, quae nobis obiciantur ex libris lao cū et chuam cū, veluti Atheismi nucleum continentibus. Et verò cum ex maximā analogiā figurarum Sephiroicarum, quibus nititur.

tota recondita, tam Sinarum quam Hebraeorum traditionis seu Cabala doctrina; et ex identitate divinarum mysteriorum sub utrisque latentium antea demonstratā, constet de identitate primae originis illius mysticae doctrinae apud utrosque: quis jam dubitet, cum in libris lao cū, chuam cū & aliorum veterum philosophorum, occurrunt praedictae voces vū, nihilum, tai hū, maximum inane, eas omnino accipi oportere, juxta mysticum et sacrum sensum hebraeorum et s. Patrum modò expositum, atque imprimis pro mundo immateriali, seu invisibili aut Intelligibili, utrisque sicuti aegyptiis dicto Arche-typo; qui cum sit omnino vacuus qualicumque rerum corporearum soliditate, & omnibus materiae facibus; est è contrā aeternis rerum omnium exemplaribus, quas Socrates vocat Ideas à verbo omnium Opificis emanantes, plenissimas; ita tamen ut hae plenitudo nihil officiat simplicissimae divinae mentis essentiae.

Itaque ex his mysticae Theologiae principiis facile intelliges, primò sensum orthodoxum v. g. huius dicti lao cū in speciem Atheistici. tien hia chi ve, sem yu yen; yeu sem yu vū. Id est ad verbum. Res omnes universi productae sunt ex Ente, et Ens productum est a non Ente. Sed commentarius, qui videtur attigisse mysticum Auctoris sensum, hunc sic ritè exponit. Res omnes, inquit, ex principiis et verbis libri ye kim, productae sunt ex materia caelesti et terrestri praexistente, et ita nō prodierunt ab Ente. At caelum et terrā in suā primā ^{productione} prodierunt à principio dicto tai hū, maximum ^{immateriali} vacuum; vel non Ens, vū Id est ex tao supra fusè exposito per nomen sapientiae, in qua Deus omnia fecit, seu verbi divini, quo mundi conditor dixit, & nō omnes creatae extiterunt. nam juxta mentem chuam cū & lao cū, nec non ipsorum Interpretum Tao est sinus & Inscrutabilis rerum omnium Exemplaribus plenus. Tao van ve chi ngao. tai hū xevu, vū ci tao ye. Et quia Tao est ipse rerum omnium Exemplar Archetypum, ideo dicitur Entium omnium nobilissimum. van ve chi cui quei che.

Sed quò clarius constet, illud vū, seu tai hū, vel ipsum tao, hūc à lao cū & ejus commentario prolatum pro principio productionis caeli et terrae, non esse nihilum, nec vacuum, nec quicquam similiter inane, sed ipsum mundum Intelligibilem seu caelum Archetypum, attente perpendamus verba commentarii chi quei, expresse dicentis, sicuti nostros mystici Theologi. van fiam, omnes rerum formas seu Ideas esse ipsum tai hū seu caelum vacuum omni materia (nempe simplicissimam divinam mentis essentiam) van fiam, kiai tai hū. Tien ye

道德經 天下之物生于有，有生于無。註有天地然後有萬物，故曰物生于有。然天地孰生之？天地之始，生于太虛。是生于無也。無即道也。道德經 道者萬物之奧。註萬物之奧，萬物之最貴者。

道德經指歸 萬象皆太虛。天亦太虛之別名。萬象即天也。外天而求象，猶之外水以求水也。性理 由太虛有天之名，由自然有道之名。先儒云：天是太虛，本無形體。實生于虛。有形生于無形。

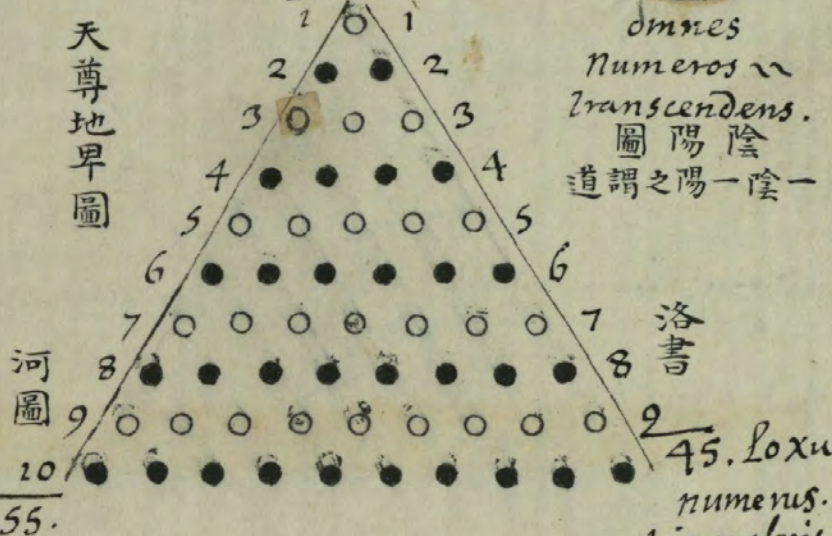
Figura Septinotica cabala Sinarum

*Expositio harum
figurarum non est
non est huius loci*

*Figura
yn-yam.*

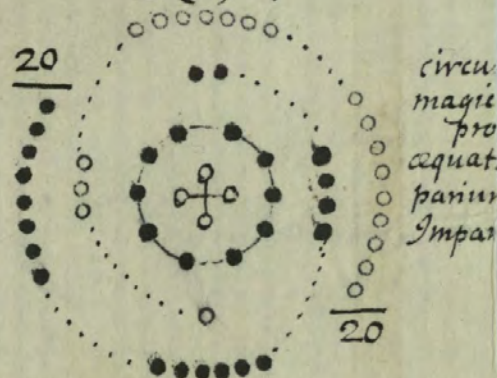

*Naturalis
Figura
Ho-tu. et
Lo-Xu*

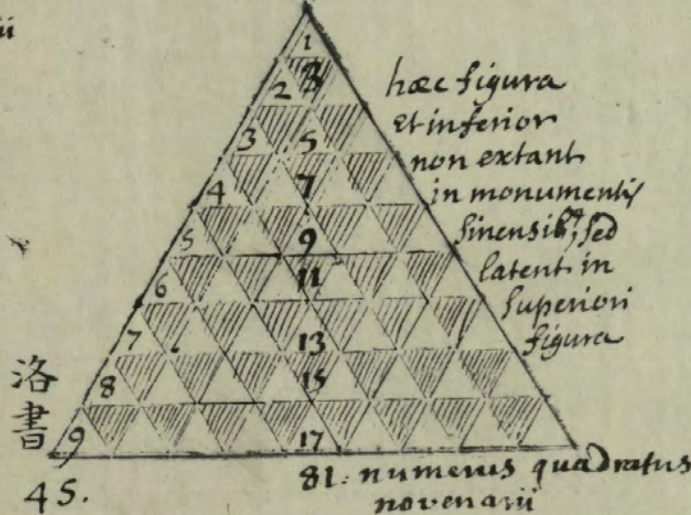

*Figura magica
ho-tu*

圖 (55) 河

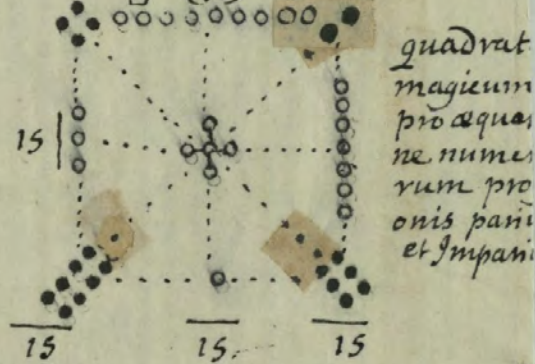

*Figura
Lo-Xu.*

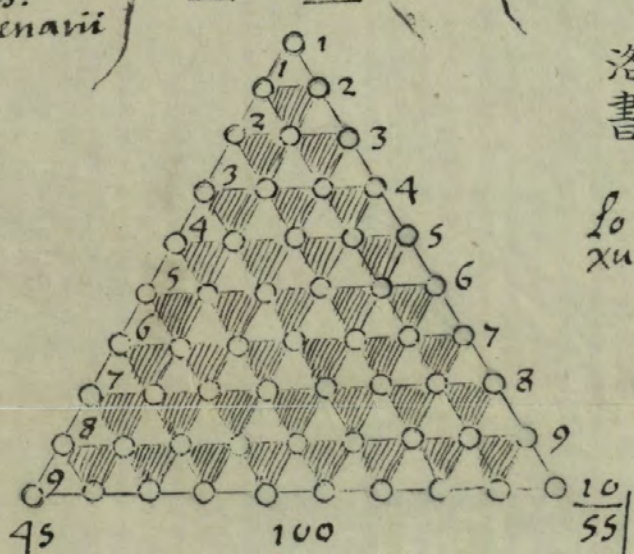

*Figura magica
Lo-Xu*

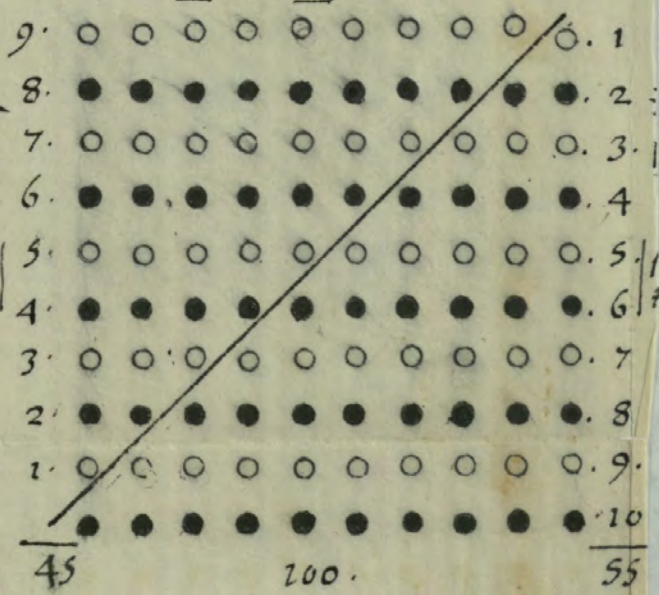
書 (45) 洛

*Triangulum
ex ho-tu et lo-xu unitis*

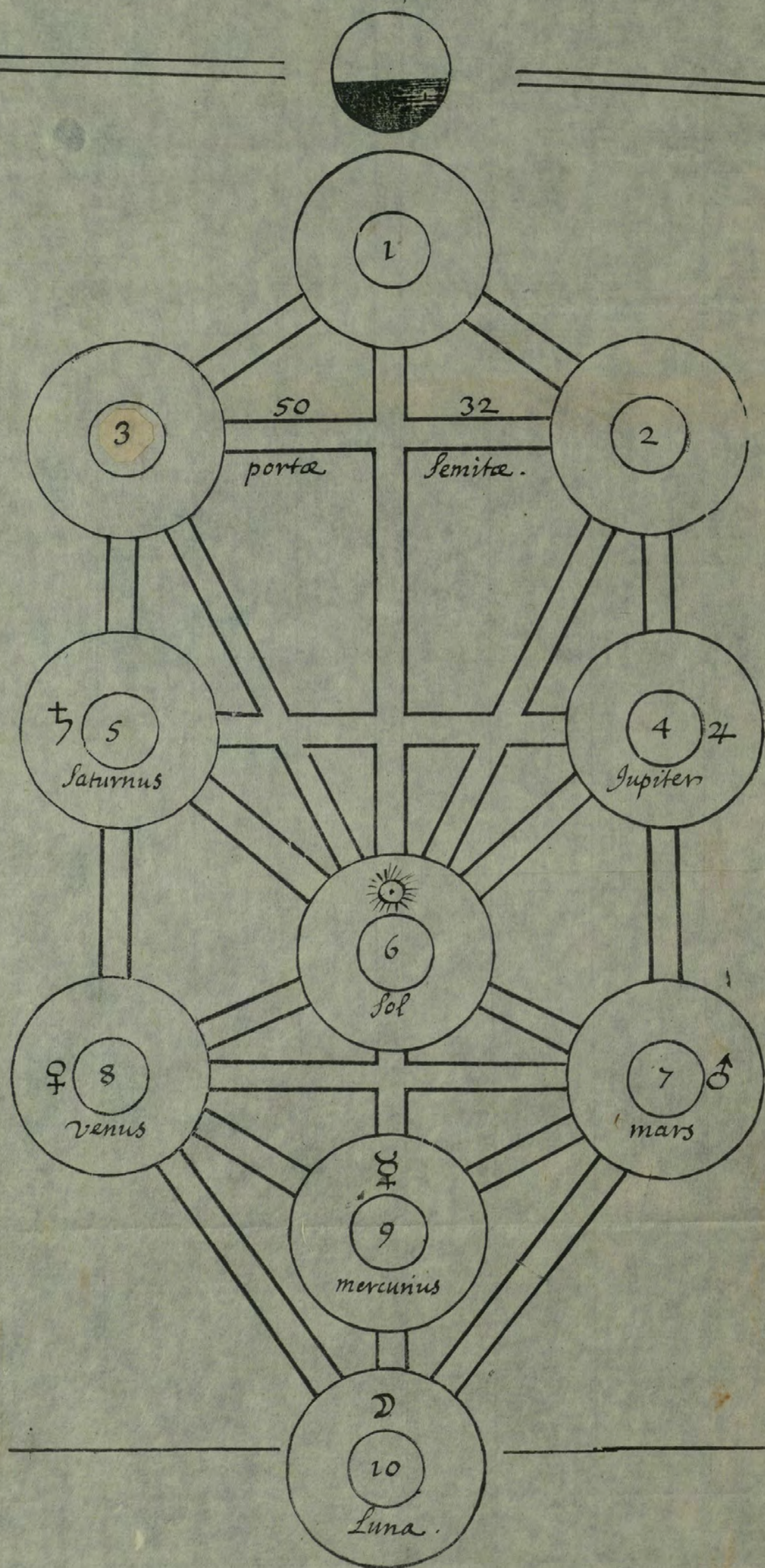

*quadratum
ex ho-tu et lo-xu unitis.*

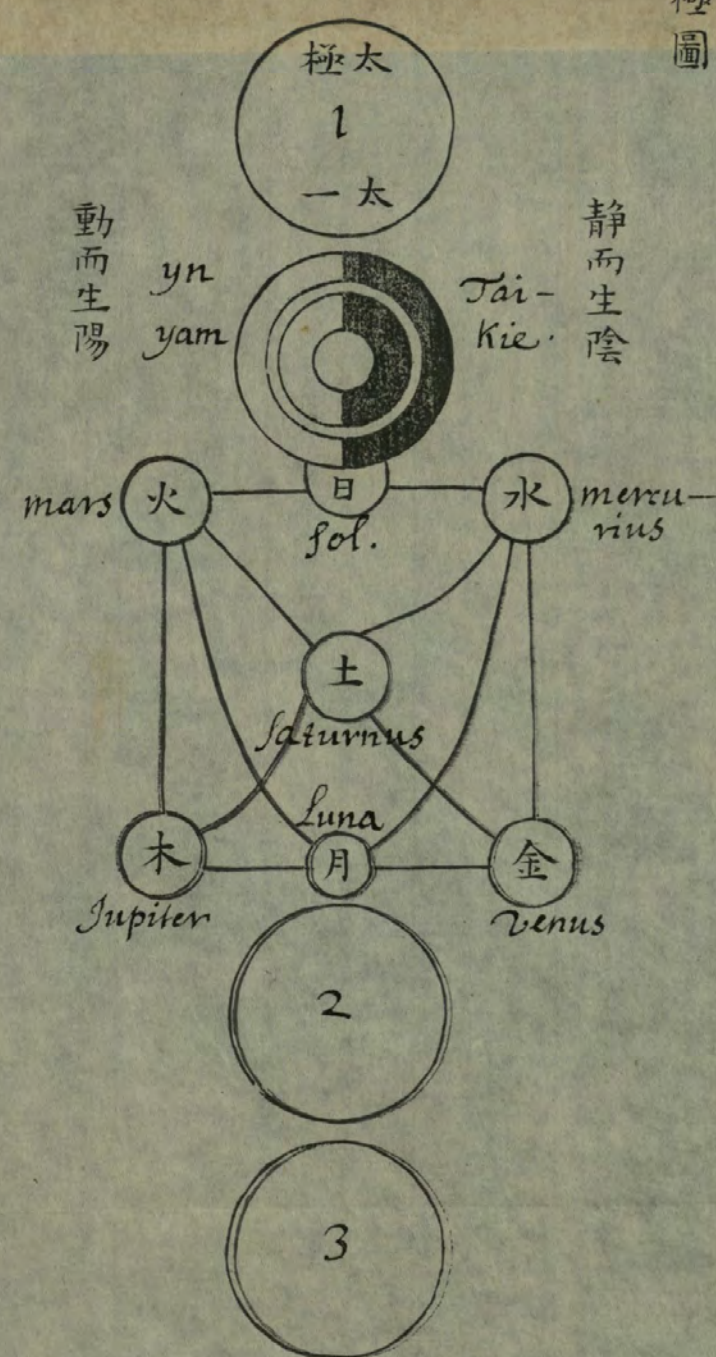

Sicut lux ejus,
ita et tenebræ ejus.

איין סוף
Ain Suph

Skeleton figure
sephirotica mosaica alterata, qualis
extat in libris Sinensibus.

周漁溪古太極圖

Solent appellare nomine hien tien calum potterunt. fan kim ye chum soyen, kiat xe hien tien chi ye el.

Alterum est circa principium Illius Reparationis, quod ex omnium Interpretum consensu non aliud esse potest, quam Ille Sanctus, quem unicum spectat tota non solum libri ye kim, sed etiam ceterorum librorum doctrinam canoniconum doctrinam. (et ostendemus esse ipsum messiam christum dominum). cui Interpreti etiam tribuunt vel ipsum creationis opus, sicuti S. Paulus epist. ad ephesios cap. 3.º hoc tribuit christo salvatori, cum diceret se evangelizare investigabiles divitias christi, qui omnia creavit. Et verò quid aliud significat celebre illud dictum in commentario tacinen modo allegato memoratum? Ti chö chin xim gin ye. Id est cæli Dominus, quem liber ye kim vocat nomine Ti, et ait produisse vernam tempestate, sive ad formationem sive ad reformationem mundi, est ipsemet Sanctus ille viri, quem commentarius libri chuan gien, cui titulus fumê, ait eundem esse ac Deum, et unum cum ipso. quei xim gin, quei tien co ye, xim gin ye, tien ye, ye ye: et quem Auctor libri leou kim tu de figuris mysticis sex librorum canoniconum, vocat celsissimo nomine creatori, dicens hunc omnia formasse verno tempore Ti Kim chum yam, cao hoa chi chuan che... et sem van ve: quem liber Kien cho tu prædicat tanquam Renovatorem qui aperuit hominibus viam cæli, xim gin cho cai tien lou, hien cham hoa yuen: quem Auctor dubiorum super doctrinam ye kim, vocat xim xim id est spiritum, nempe deum; et sanctum nempe hominem omnium virtutum exemplar: quei spiritus seu divinitas, est la cuius nutu regitur cælum et terra, et significatur nomine Tai Kie, quod est principium omnis mutationis seu reformationis propriæ libri ye kim, gin chi xim cai ye; ye chi xim cai tien ti; tien ti chi xim cai tai Kie; chi tai Kie chin xim, pu co te el chi. Et idè incomprehensibile.

Commentarius philosophi yam gien paucis sed clarissimis verbis confirmat præclarum testimonium Auctoris dubiorum, dicens spiritum seu divinitatem in sancto Reparatore habitantem (per unionem hypostaticam) esse eandem ac divinitatem Domini Creatoris. In mundo gubernantem. tien yeu chi xim, quei cao hoa chi chu, xim gin chi xim, quei tao chi cum; Ki xim ye ye. Sed cum hoc discrimine, quod hic Auctor spiritum seu divinitatem sancti Reparatoris exprimat per vocem tao, quei tao chi cum. Auctor

verò dubiorum per vocem Tai Kie, quas verè synonymas esse et pariter divino sensu plenas, patet ex omnibus huc usque allatis. Ex quibus æqui rerum aestimatores poterunt iterum iudicare, quid sentiendum sit de iis, qui nunc mordicus contendunt mysticas illas voces Tao et Tai Kie, quibus superstructa est tota libri ye kim, et ceterorum librorum canonice doctrina, esse merè Atheisticas, sic suscitantes veterem illam Episcopi cononensis opinionem depuro putoque Atheismo totius Confucianæ philosophiæ, non minus noxiam toti Missioni sinensi, quam sinarum conversioni.

At nè novam scandali accipiant occasionem, ex lo, quod sub finem applicuimus has voces Tao et Tai Kie, (quibus has duas alias Tai him et vu, Inane et nihilum significantes, diximus esse synonymas) principio Reparationis humane seu messie salvatoris, dignentur meminisse, salutare mysterium Reparationis totum fundatum esse in humilitate, in morte et in annihilatione nostri divini Redemptoris, qui, cum in formâ Dei esset, ut ait S. Paulus in 2. cap. epist. ad thessal. semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, humi liavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis. cum hic sit genuinus et præcipuus sensus in quo præci sapientis mysticas illas voces intellexere, quando iis primam causam omnium bonorum originem radicalem significare voluerunt, uti postea clarius ostendemus.

Ex patefactâ huc usque perfectâ similitudine et significatione mystici circuli obscuro-lucidi sinarum, yn yam, Tao, et Tai Kie nominibus vulgò notis, cum orbiculari schemate ainsuph Hebræorum, pariter luce et umbrâ bipartito; et ab utrisque similiter in summitate figure sephirotica, coronæ instar appingi consuetis; unde utrique pariter deducunt initium arcanae traditionis mysticorum sue cabalæ: ex tantâ, inquam, sinarum cum hebræis quoad hoc conformitate, satis intelligitur, credo, antiquitas et puritas primæ originis totius sapientiæ hieroglyphicæ præcorum sinarum. Sed quia hæc adhuc clarius videtur percipi posse ex anacaphaleosi legis sacre, quam utrique unanimiter gloriantur primis patriarchis cælitus traditam per mysticos figure sue sephirotica numeros; una aut altera super hoc observatio, erit præsentis paragraphi conclusio omnium convenientissima.

周易大全 李鼎祚曰帝出震聖人也
聖人爲天可也而猶曰人者因其有形而命之者也其實聖人也天也一也
六經圖 帝居中央主造化之尊稱者言出乎震而生生物也
人鑿開天路顯彰化源
楊子註 秘曰天有至神爲造化之主聖人之神爲道之宗其神一也

易或 夫子論易每歸之神聖人之神在易易之神在天地天地之神在太極太極之神不可得而知復歸之易易歸聖心知得聖人方可知易

quicumque arcana Hebræorum Cabalæ originem et ejus mysteria sacra ex magis sinceris ipsorum traditionibus feliciter indagaverunt; in communi consensu agnoverunt, hanc cepisse a primo hominum parente Adamo; et tam scientiam ei fuisse cælitus traditam, Deo ipso per se vel per Angelos revelante totum Incarnationis et Redemptionis mysterium, cum sanctâ lege ab ipso et posteris pro singulorum salute necessario servandâ. Eandemque subinde per Sethum, Enochum, ac

cum hoc memora- Noënum post diluvium usque propagatam; verum paulatim
Bili S. Aug. dicto, pro- propter hominum corruptionem, veluti planè extinctam; —
ximè concordare vi- tamen postea per novam revelationem simili modo moysi factam,
Regia præstationis quando scilicet legem decalogi à Deo divinitus accepit, fuisse
ta cūen libri simili, restauratam, ac de nūc posteris traditam per mysticas figura
quorum hic est sensus. Sephirothica rationes, à protoplasto parente primò acceptas.
Ante adventum sancti Suppositâ ut certâ hujus observationis veritate, quam
(Reparatoris) Lex intelli- nemini suspectam facere debet. Revelatio totius mysterii —
gebat ex contemp- nemini suspectam facere debet. Revelatio totius mysterii —
platione cæli et terræ evangelici ab initio primo parenti facta, et continua exinde
sed post ejus adventum ejus traditio à nobis asserta; siquidem S. Augustinus lib. 1. Retract.
(per ejus documenta ejus traditio à nobis asserta; siquidem S. Augustinus lib. 1. Retract.
et exempla) eadem pro hujus veritatis confirmatione, sic loquitur. Res ipsa, quæ
facta est sensibilis, nunc Religio Christiana nuncupatur, erat et apud Antiquos, nec
et ita recepta est, defuit ab initio generis humani, quò usque ipse Christus veniret
pervisum et in carne, unde vera Religio, quæ jam erat, capit appellari —
juditum. Xim Christiana: nunc, si cum supra observatis ex traditione Hebræ-
gin uci sem &c. orum, comparemus ea quæ occurrunt in traditione sinarum,
atque ad eò inter onum, comparemus ea quæ occurrunt in traditione sinarum,
novam et veterem circa cælestem originem duplicis figuræ Hotu et loxu, et circa
legem nulla est documenta sacra, per mysticas numerorum rationes in iis latent,
diversitas. tao chi ab initio tradita, tam ante quàm post ipsius fohi tempora;
cai tien hia, vu tantum inveniēmus inter utramque traditionem conformi-
con Kin chi Xu. tatis; ut cogamur confiteri, sinensem quoad hæc traditionem,
non debere intelligi de arcanis seu mysteriis diversis ab iis,
quibus constabat primæva et sincera hebræorum cabala sacra.
unde innotescet prima, priscorum sinarum sapientiæ origo, quæ
nulla purior aut antiquior desiderari posse videatur.

Supra observata de cabalâ Hebræorum ex ipsorum traditi-
onibus reducuntur potissimum ad tria puncta capitalia, quorum
primum spectat naturam et usum et antiquitatem figuræ Sephirothi-
cæ mundi primordio non inferiorem. 2um sunt documenta de cre-
atione simul et reparatione mundi per Redemptorem venturum,
nec non de sanctâ ejus lege. 3um spectat magistrum primi homi-
nis Instructorem, nempe deum ipsum aut aliquem de Angelis.

性理大全御製序
聖人未生道在
天地聖人既生道在
聖人
道之
在天下無古今之殊
人之道受于天
者亦無古今之異

que tria, si vetera sinarum monumenta revolvamur, inveniun-
tur ad amulum quadrare, cum primæva sua sacra doctrina tradi-
tione. Cujus verum et primum Instrumentum fuisse, utramque
ipsorum figuram Sephirothicam hotu et loxu, convenit inter
omnes; quia scilicet hæc due mystica figura continent in suis
numeris rationes symbolicæ connexas cum divinis operibus sive
visibilibus et naturalibus, quæ contemplamur in toto cæli et
terra ambitu; sive invisibilibus et supernaturalibus, ad quæ
illorum contemplatio attollit mentem sapientis divinâ luce
conoboratam. Nam hæc est Joca fundamentalis veteris sinarum
sapientiæ, seu libri ye Kim, ex iis figuris tanquam à cælesti
fonte primitus exorta. Et ipsa mens virorum doctorum, qualis
est Auctor libri tu xu pien, qui in dicto tractatu de figuris hotu
et loxu, ait eas, continere veros characteres seu signacula pro-
pria virtutum divini officij (qui fecit omnia in numero) ubiq;
in cælo et terrâ voluentia, sine quibus nemo philosophus
possit attingere reconditas divini sapientiæ vias. propria enim
hujus Auctoris verba, tu xu, tien ti chi chi ven ye &c, ex con-
textu ipsius doctrinæ affirmata, sunt in hoc sensu accipienda.

Constat præterea ex ejusdem Auctoris testimonio, primam
prædictarum figurarum traditionem, esse ejusdem ac ipse mundus
antiquitatis. cao ve chi mi, yeu caï, pie tien, xim gin chi cim, y
in siam y xe, ho tu chuen yu xe ye. Kilai yeu cu y. Et in utraq;
nulla alia latere arcana, quàm quæ pertinent ad opus tum
Creatoris, tum sancti Reparatoris. lo chi xu, tie ci, tie ci ho chi tu,
mo fei cao ve chi mi, mo fei xim gin chi cim hu. præsertim
tamen mysterium Reparationis iis indicari dicendum est, siqui-
dem hæc due figuræ signa sunt characteristicæ adventus Reparatoris,
(uti multiplices computo divini cujusdam characteris luce signato,
suo demonstrabimus loco) si fides haberi potest scriptoribus, qui hæc
diligentiori studio scrutati sunt, inter veluti principem locum
obtinere potest lo mi, Auctor chronici lou xe, id affirmans his
his verbis. tu xu, xim gin cho xi chi fu ye.

Quod attinet ad Auctorem utriusque illius figuræ, et magis
trum, qui eas adhibuit tanquam cælesti Instrumentum pro
primâ hominis Instructione, liber ye Kim docet utramque
esse divinum artificium, non humanum. tien sem xin ve,
xim gin ca chi. Et Commentarius cien odarum Taya, addit prima
documenta homini Earum ope tradita, fuisse, totidem Angelicæ seu
divinæ vocis oracula. Hotu lo xu, Kiai tien xin yen ya, soy
y Kiao cao uam che ye. Notitiam mundi Reparatoris ab initio homini
bus traditam, et ab omni ævo servatam in vetustis sinarum
monumentis, hic non nisi obiter insinuvimus, de ea pro materia
gravitate infra scribis dictum in paragrapho particulari.

圖書編 圖書天地之至文也。求道而不求
諸天地之至文。其何以知天地之化育哉。
圖書編 造物之秘。有開必先。聖人之精。因
象以示。河圖傳于世也。其來有自矣。

圖書編 洛之書。其即河之圖。莫非造物之
秘。莫非聖人之精。子。
路史前記註 易曰。河出圖。洛出書。聖人出世之
符也。

易傳云。天生神物。聖人則之。
十三經詩大雅。密六藝論云。河圖皆天神
言語。所以教告王者也。是圖書皆天神
故文王雖受洛書。亦天命也。

Sed quod dignissimum est singulari admiratione, et videtur veluti plenè demonstrare perfectam identitatem traditionis primæ-
væ sinarum sapientie et sacre Cabale Hebræorum, cum Lege decalogi essentialiter ab initio mundi connexæ, est illud celeberrimi Antiquarii lomi, in suo chronico lou xe memoratum. Tai hao xen ho tu, ho pa kua co xe yen chi Kiao. hoc est ad verbum, Ho hi colitis accepit sephiroticam figuram ho tu, et delineatis octo suis trigrammatis Symbolicis, Decalogi legem exaravit; neque enim accuratius verti possunt hæc modò allegati testimoniis verba Xe yen chi Kiao, quam per legem decalogi, a me adhibita. quam decalogi legem, in figuris Symbolicis libri ye Kim delineatam, certò intelligendam esse de decem præceptis a Deo traditis Moysi Cabale simul et legis Adamo primò tradite, restauratori; dubitare prohibet mentio non raro fieri solita apud Sinas, etiam ab ipsis Imperatoribus, qualis leam ou ti decem verborum, quorum observantia aut Infractio confitentur annexam esse, omnium bonorum aut malorum operum debitam retributionem, Ipsis etiam bonis discipulis plerumque sic loquentibus. Verum ad occurrendum scandalo, quod patientur haud dubie illi omnes, qui planè ignorant naturam doctrinae librorum Sinensium, veramque eorum originem, vidento primum sinarum Legislatorem Fohi à nobis equiparari ipsi Moysi Legislatore Hebræorum; monendi sunt traditionis veteris memorata. in libro leou xu cim yun, in qua fertur cum Fohi figura sephirotica ho tu speculationi intentus, condendū systema sui ye Kim, tunc Deum seu Xam ti cum ipso veluti facie ad faciem (sicuti postea cum Moysse) locutum esse. con jo Xam ti mien yu. quod nemini credo, mirum videbitur, quando ostenderimus, uti deo dante, faciemus cum sufficienti soliditate et claritate, primum illum sinarum Legislatorem Fohi, non alium fuisse, quam S. Patriarcham & prophetam Inochum.

Contrà omnia, quibus huc usque contendimus astruere identitatem originis, et usus sacri figurarum Sinensium ho tu et lo xu, cum figura sephirotica Hebræorum, mihi videor audire qui obiciat. etiam si hæc figura apud utrosque similiter consistat decem primis numeris elementaribus; cum eorum magica dispositio sit utrimque planè diversa, nihil inde concludi potest pro identitate originis et usus sacri dictarum utriusque gentis figurarum.

Ad retundendam objectionem, Respondco primò. Cum assertio

(38) * Ad confirmandam mirabilem hanc traditionem de decalogo, ex decade sephirotica figura ho tu, in libro ye Kim, totis viginti ante Moysen sæculis exarato; observandum est, decem illius sacra verba, modò per decem bonorum præceptorum, modò per decem malorum prohibitorum legem exponi. hinc doctas lo mi modò citatos dicente, alio in loco, Fohi delineando sua hexagrammata, in iis exarasse decem verba seu decalogum, ad augendam populi erga supremum dominum reverentiam et convenientem cordis puritatem; commentarius leou y lun ait, Fohi fecisse legem decem bonorum operum Fohi co xe Xan chi Kiao. Et contra liber canonicus Xu Kim capite y hiun, & cum ejus textu commentarij ta iuen ait triplicem concupiscentie radicem, & denarium malorum prohibitorum numerum, esse totam legis anacaphalæosim. San sum Kien chi cam ye. Xe Kien sum chi mu ye. quoniam vitionum vitione si Rex sit innotitus, aut quilibet alius in aliquo auctoritatis gradu constitutus, ex eo sequi certam familiæ & Regni ipsius ruinam. Kim Xe yeu ye yu Xin, Kia pie sam. pam Kiun yeu ye yu Xin, que pie nam. ubi addit commentarius, timorem reverentialem solum sufficere pro perfecta horum decem abolitione; & contra defectum illius timoris, esse decem illorum vitionum matrem atque adeò reverentiam cum timore, esse universale contra hoc & triplicem concupiscentiam remedium efficacissimum.

俱生之網也。十德風之目也。西山真氏曰：德雖有十，苟能敬則十者俱泯。一不敬則十者俱生。故敬之一辭，乃治三風之藥石也。

ram illam sephiroticam, cum primis quas jam libenter adoptaverat, ut idoneas ad restaurandam mysticam numerorum Theoriam, propriam libri ye Kim et figurarum magicarum ho tu et lo xu, de quibus infra in computis periodi sacre apocatastasis.

ili-
illo
vel
quos
opri-
no
itio-
em
de-
in-
chi-

ante
ro
lo xu,
hebre-
menc,
lo tu *
m
cem
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,
systematis nume-
rici libri ye Kim,
in quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia &
Conte
venti
bus
neque
rebat
figu-
ris
Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
Characteristici,

Sed quod dignissimum est singulari admiratione, et videtur

vel
va
deca
mi
hao
Tio
octo
eniv
xey
deca
cert
Cabo
tan
ipsi
obser
bono
otiar
illi
siun
Legis
heb
leou
hotu
Deu
cum
creo
fari
Sina
chan

路史太昊授河圖畫八卦作十言之教
受于善報
說苑為善者天報以福為不善者天報以禍
梁武帝斷酒肉文行十惡者受于惡報行十善者

六書精義昔者龍馬負圖出于河伏羲則之以作易爾時上接混沌天人尤為相親周卷上
帝面語今象數具存時克面叶天若哉良以胸中混沌破碼多也

* in paragra-
grapho sequen-
ti

Contra omnia, quibus huc usque contendimus astruere
identitatem originis, et usus sacri figurarum Sinensium hotu
et lo xu, cum figurâ Sephirotiâ Hebræorum, mihi videor audire
qui obiciat. Etiam si hæc figuræ apud utrosque similiter constant
decem primis numeris elementaribus; cum eorum magica dispo-
sitiō sit utrimque planè diversa, nihil inde concludi potest pro
identitate originis et usus sacri dictarum utriusque gentis figura-
rum.

Ad respondendam objectionem, Respondeo primò. Cum assertio
nostra videatur sufficienter stabilita ex multiplici aliâ simili-
tudine seu analogiâ; nil jure contra concludi posse, ex unico illo
defectu similitudinis nunc nobis objecto. Respondeo secundò, vel
hinc defectum, quantum mihi videtur ^{non} existisse apud antiquos
Sinas, Cum apud modernos etiamnum supersit veluti propri-
um Skeletum figuræ Sephirotiæ Hebræorum, in Iconismo
quodam cum simili decem sedium, sed sine numeris dispositio-
ne, delineari solito sub figurâ Tai Kie tu, ita ut septem
infimæ illius sedes, septem planetarum distinctis caracte-
ribus distinctæ et ordinatæ appareant, circiter sicuti in
ipsa figurâ Sephirotiâ, uti intelligi potest ex solâ inspecti-
one

quam singularem analogiam Imperator ^{Sinarum} miratus ante
aliquot annos, cum primum hæc ejus oculis subieci, pro
confirmatione communis originis figurarum Hotu et lo xu,
cum dictâ figurâ Sephirotiâ; simulque attonitus, huic hebre-
orum figuræ, essentialiter annexos esse duos mysticos numeros,
Systemati numerico libri ye Kim, rationibus numericis hotu *
et lo xu suffulto, non minus essentielles, nempe numerum
Jubilæi, prout est septem hebdomadum complementum, quem
hebræi vocant portas 50; et numerum 32 semitarum, 5 n
demum post plura scripta et analyticas delineationes super
his figuris à nobis sua majestati oblata; propter felicem
tot tamque singularium characterum concensum, ^{Imperator, inquam,} visus est
mecum judicare, prima hæc hebræica cabala, et sinensis
traditionis Instrumenta, haud dubiè ab uno eodémque fonte
emanasse. adeo ut paulò post non dubitaverit, hujus inventi
demonstrationem per semetipsum instituire, coràm duobus

Supremi ordinis doctoribus Imperii Administris; multumque
egerit ut alter ex illis, qui tunc ultimam manum admovebat
novo libri ye Kim commentario, inserent in hoc suo opere figu-
ram illam Sephirotiâ, cum pluribus aliis figuris nostris,
quas jam libenter adoptaverat, ut idoneas ad restaurandam
mysticam numerorum Theoriam, propriam libri ye Kim et
figurarum magicarum hotu et lo xu, de quibus infra in
computis periodi sacre apocatastasis.

Numeri Jubilæi
proprii 50. et 49.
Sicuti numerus
32. vere sunt
characteristici,
Systematis nume-
rici libri ye Kim,
In quo numeran-
tur 32. hexagram-
mata celestia et
solidum terra, quorum singulo-
rum numerus sunt
multiplices 50.
juxta
Stylum
proprium,
at multiplices
49. secundum
Stylum proprium
veniam, uti
patebit ex com-
putis nostris.

Paragrapheus Secundus

- de veteri chronico Sinarum, ubi demonstratur
 1° Fohi 1um Sinarum legislatorem, eundem esse ac S. Patr. Enochum.
 2° Diluvium Sinis notum, idem esse ac diluvium Noëticum.

quemadmodum apud nos, qui de mundi Annalibus & chronico universali accuratius scripserunt, ii Romanorum doctissimum Varronem secuti, tria temporum intervalla distinxerunt; primum scilicet ante cataclysmum, quod ^{appellatur} ~~ad~~ ^{propter} summam rerum in eo gestarum obscuritatem et ignorantiam. 2um quod numerant à Cataclysmo usque ad primam olympiadem, et ~~pubicor~~ ^{pubicor} vocant, quia repletum est innumeris fabulis. 3um denique in quo gestorum veritas et series distinctè continetur et ideo vocatur ~~isopixor~~ ^{isopixor}, deduciturque a primà olympiade usque ad presentem ætatem: ita si velimus æquè accuratè loqui de universali Chronico Sinarum, hoc videtur pariter distinguendum, juxta triplex illud temporum discrimen; dicendumque primum intervallum, cuius initium repetunt ab ipso mundi primordio, indeque extendunt per decem Regum seu generationum Seriem, hoc est a Pancon primà hominum radice, usque ad Imp^{rem} Yao, quo regnante aiunt contigisse diluvium; censei à majori virorum doctorum numero ferè uti planè fabulosum & ignotum. 2um quod inchoare solent a diluvio, et ex^o per continuam 34. Regum in tres dynastias distributorum successionem protrahunt, cum sit admixtum non paucis fabulis, et multis narrationibus purè allegoricis, excerptis è libris canonicis, qui ex omnium consensu sunt merè doctinales seu dogmatici. Leon Kim y cham tao guei chu; Kim cai tao chi ven, vere dici potest siue ~~pubicor~~ ^{pubicor} siue mythico-historicum. 3um denique inchoatum à fine tertie prædictarum dynastiarum, cum sit integrè contextum rebus historicis, merito dici potest ~~isopixor~~ ^{isopixor}. ideo ~~si~~ ^{si} ma quam veritatis purè historice amans præ cæteris, qui annalium suorum principium fixit in fine regni uei lie uam, post ætatem ipsius Confucii, hoc est in quarto post christi adventum sæculo; dicendus est primus concinnasse corpus annalium purè historicum.

At nè quis ex hoc existimet, uti plures non sine gravi injurià calumniati sunt, meam de veteri chronico sinensi sententiam, eo spectare, ut aboleatur totus illius sensus historicus: duo sunt hic prænotanda, primum quidem respectivè ad 2um Intervallum, quod cum totum contextum sit rebus ad Reges trium dynastiarum pertinentibus, quoad magnam partem excerptis ex ipsis libris canonicis, id est è monumentis merè dogmaticis ac symbolicis, sicuti ipse liber ye Kim illorum fons et radix: nemo jure negare potest in illa

De
chronico
Sinarum
in genere.

傳云
經載
道之
文
資鑑
綱目
六經
以開
道為
主

通鑑綱目原始司馬
文正公作資治通鑑
始于威烈王

veteris chronici parte, occurrere pluris narrationes merè mythi-
cas et allegoricas, quas quicumque volent in sensu historico et literati
interpretari, incidet ^{necessario} in contradictiones aut absurditates homine docto
et philosopho omnino indignas, ut passim contingit vulgo Interpretum,
qui non attendunt, ut decet, ad discrimen rerum propriarum chronici
purè historici, et rerum propriarum Traditionis canonice librorum dogma-
ticorum. quibus etsi mihi videatur tribuendus sensus purè allegorici et
mythici, qui solus coherere potest cum celesti librorum canonico
et ipsius libri *ye Kim* doctrinā: quoad cetera, in quibus chronista
et Interpretes de sensus historici veritate ac certitudine inter se conve-
niunt sine ullā manifestā absurditate, aut contradictione, absit ut
ego audeam illis contradicere, aut cum illis disceptare.

Alterum hic observandum, respicit primum chronici Intervallum,
in quo, licet sapientiores inter sinas nihil agnoscant nisi fabulas aut
figmenta, nos multis abhinc observavimus et clare agnoscimus sub
fabularum seu potius allegiarum et enigmatum velo, veluti seriem
Integram veritatis historice chronici *faci* prae diluviani, cujus primas
scintillas multo ante nos sagaciter adverterunt *nn. Antecessor*, etque
imprimis *P. Philippus couplet* et *P. Martinus martini*. quorum prior
in suo Confucio id testatus est dicens, In toto illo temporis Intervallo,
diluvium antecedente, intermicare nescio quid prae veritatis, &
aliquam notitiam de longā vitā Patriarcharum. posterior vero,
loquendo de Imperatore *yao*, sub quo fertur diluvium contigisse, ait.
facile concesserim, omnem gentis historiam, ad hanc usque tempora vel
confictam fuisse, vel ea narrare, quae ante noëtiā et luvium conti-
gere, quorum in arcā forte servata est memoria.

Itaque, ut constet omnibus, me plus deprehendisse et agnoscere
veritatis historice, quam ipsos sinas et omnes alios missionarios in
veteris chronici hac priori veteris chronici parte, convenit ut aliquid certi statuamus
circa numerum et seriem primorum Regum, qui feruntur in traditione *sinen-*
derem primis regnasse ab initio mundi usque ad diluvium, cum huius traditio sit
diversa et multiplex, diversis Auctoribus valde diversimodè inter
Reges prae diluvianos recensentibus illos praesertim, quos vulgo vacant
san hoam tres Monarchas, *ou ti* quinque Imperatores. quae diversitas
traditionis magnas inter doctos excitavit controversias. Sed ut in iis
sequamur quod videtur veluti indubitatum, stabimus solida decisione
Auctoris dissertationis praefixae fronti celebri chronici *cam Kien* *cam*
mu, vitæ definitis quod spectat quinque Imperatores, omnino standum
esse numero et nominibus ab ipso Confucio recensitis, in magnâ expositione
sa chuen libri *ye Kim*, et consequenter *fou hi*, *Xin num*, *hoam ti*, *yao*
et *Xun*, ibi memoratos, iudicandos esse inter primos Reges veteris chronici,
quorum quartus *yao* sitis sub quo contigit diluvium; nunc ut statuamus

其論始定
帝堯舜為五帝不信傳而信經
綱目前編辨疑至宋五峰胡氏直

quot quinam alii praecesserint hanc quinque regum seriem ultra diluvium
extensam, usque ad mundi initium; praeceteris adhaerendum videtur
duplicem maioris nominis chronico sub Dynastiā praecedente continnato,
quorum hi sunt tituli. *cam Kien* *faciuen*, et *cam Kien pu*. In cuius utrius-
que capite unā serie recensentur hi sex, nempe *pan cou*, *tien hoam*,
ti hoam, *gin hoam*, *yeu chao*, *lui gin* usque ad *fo hi*, primum quinque
Imperatorum *ou ti*, ex Confucio supra memoratorum; qui cum tribus
sequentibus *Xin num*, *hoam ti*, et *yao*, sub quo contigit diluvium,
annumeratus sex praecedentibus usque ad *pan cou*, exhibet seriem
omnium maximè certam decem primorum Regum veteris chronici
sinensis à *pan cou* usque ad *yao*, seu a principio mundi usque ad
diluvium; et haec series decem primorum Regum dicti chronici
auctoritate respondet decem primis Patriarchis nostri chronici, pariter
a mundi primordio usque ad diluvium, uti patet cum mirā clari-
tate, saltem in tribus praecipuis —
utriusque canonis, primo, septimo et
decimo ordine sibi invicem respondentibus, nempe *pan cou*, *Adamo*, *fo hi* —
Enoch, et *yao* *Noë*mo. *

Adamus	pan cou	盤古	1
Seth	Tien hoam	天皇	2
Enos	Ti hoam	地皇	3
Cainan	gin hoam	人皇	4

* Dices in nostro canone omittos esse tres
Imppres nempe *Xao hao*, *chuen him* et *Tico*, qui
referuntur ante Imprem *yao* in utroque chro-
nico, in quo videmur praecipue niti. Respondeo
numerum utrumque *san hoam* 3. Monarcharum
et *ou ti*, 5. Imperatorum aequè mysterio plenum,
esse veluti sacrum, nec posse augeri nec
minui in serie chronici. Unde si ex confucii
determinatione, chronista debent agnoscere
fou hi, *Xin num*, *hoam ti*, *yao* et *Xun* pro
quinque Imperatoribus; non debent his
adungere *Xao hao*, *chuen him* et *Tico*, et
invenire octo Imperatores pro quinque.

Fiator tamen *Xao hao*, *chuen him* et
Tico, cum *yao* et *Xun*, ex alio mysterio a
nobis exponendo, constituere pariter sacrum
et *ou ti* seu quinque Imperatorum numen,
sed in hac hypotesi *fo hi* *Xin num* et
hoam ti faciunt sacrum numerum *san hoam*
seu trium monarcharum, ita ut *san hoam*
et *ou ti* simul juncti non excedant numerum
octonarium

notanda de imp. yao
yao hunc nostrum eundem cum Iano dicere, ita nominum et

神農
黃帝
少昊
顓頊
帝嚳
帝堯
帝舜

盤古
天皇
地皇
人皇
有巢
燧人
伏羲

按綱鑑大全網鑑補等記自太初至洪水君氏之序。

綱鑑大全 孔子定書斷自唐虞他經則自周禮外惟易繫辭傳稱
古者包犧氏王天下包犧氏沒神農氏作神農氏沒黃帝堯舜氏
作如斯而已

Pan cou
Idem ac
Adamus.

yao
Idem ac
Noë

veteris chronici parte, occurrere pluris narrationes merè mythi-
cas et allegoricas, quas quicumque volent in sensu historico et literati
interpretari, incidet ^{necessario} in contradictiones aut absurditates homine docto
et philosopho omnino indignas, ut passim contingit vulgo Interpretum,
qui non attendunt, ut decet, ad discrimen rerum propriarum chronici
purè historici, et rerum propriarum Traditionis canonice librorum dogma-
ticorum. quibus etsi mihi videatur tribuendus sensus purè allegorici et
mythici, qui solus coherere potest cum celesti librorum canonico
et ipsius libri yē. Kim doctrinā: quoad cetera, in quibus chronista
et Interpretes de sensus historici veritate ac certitudine inter se conve-
niunt sine ulla manifestā absurditate aut contradictione, absit ut
ego audeam illis contradicere aut cum illis disceptare.

Alterum hūc observandum, respicit primum chronici Intervallum,
in quo, licet sapientiores inter sinas nihil agnoscant nisi fabulas aut
figmenta, nos multis abhinc observavimus et clare agnoscimus sub
fabularum seu potius allegoriarum et enigmatum velo, veluti seriem
Integram veritatis historice chronici Jaci prædiluviani, cujus primas
scintillas

imprimis
in suo con-
diluviū
aliquam
loquendo di-
facile con-
confictam
gere, quon-

Ita

Decem
primis Reges
veteris chronici hae priori
sinensis respon-
derem primis
decem patriarchis
diversa et

Reges præ
san hoam
traditioni
sequamur
Auctori de
mu, rite
esse numer
sa chuon
et Xun, ibi
quorum quartus yao sitis sub quo contigit diluvium; nunc ut statuamus

其論始定
帝堯舜為五帝不信傳而信經
綱目前編辨疑至宋五峰胡氏直

quot quinam alii præcesserint hanc quinque regum seriem ultra diluvium
extensam, usque ad mundi initium; præ ceteris adharendum videtur
duplicem majoris nominis chronico sub Dynastia præcedente concinnato,
quorum hi sunt tituli. cam Kien facuon, et cam Kien pu. In cujus utrius-
que capite unā serie recensentur hi sex, nempe pan cou, tien hoam,
ti hoam, gin hoam, yeu chao, sui gin usque ad fo hi, primum quinque
Imperatorum ou ti, ex Confucio supra memoratorum; qui cum tribus
sequentibus Xin num, hoam ti, et yao, sub quo contigit diluvium,
annumeratus sex præcedentibus usque ad pan cou, exhibet seriem
omnium maximè certam decem primorum Regum veteris chronici
sinensis à pan cou usque ad yao, seu a principio mundi usque ad
diluvium; et hæc series decem primorum Regum dicti chronici
auvratè respondet decem primis Patriarchis nostri chronici, panter
a mundi primordio usque ad diluvium, uti patet cum mirā clari-
tate, saltem in tribus præcipuis
utriusque canonis, primo, septimo et
decimo ordine sibi invicem respondentibus, nempe pan cou Adamo, Fo hi
Enoch, et yao Noëmo. *

De perfectā pan cou et Adami cor-
respondentiā, seu verā utriusque perso-
næ identitate, quis audeat dubitare;
cū de hoc constet ex consensu vrsali
tam Judæorum ac mahometanorum
multis abhinc sæculis solum sinense
incolentium; quā omnium s. legis
præconum, sive olim è synā, sive
milie circiter annis postea ex Europā
huc appulsonum: et aliunde id cum evidentia evincatur ex ipsa sin-
um traditione, uti satis clare probavit martinus, qui ejus auctoritate
dixit pan cou secundum chronicum sinarum fuisse hominum omnium
primum, et terrā sterili prognatum, dominatumque omnibus, ejus
tamen originem ignorari.

Licet non habeamus tot testimoniorum ^{consensum} circa identitatem
personarum Imperatoris yao et Patriarchæ noe; nihilominus hæc
veritas non videtur minùs certa, propter singularem illam conve-
nientiam a diluvio petitam, quā major desiderari non potest.
cū enim diluvium sinense et diluvium Noëticum non sint diversa
uti mox demonstrabitur, et Imperator yao feratur floruisse, cum
insigni sanctitatis samā, quod de nullo alio verè dici potest, quā de
s. Patriarchā noe, vel hoc solo manifestè patet identitas indubitata
personæ utriusque primi illius ac sancti Regis postdiluviani.
unde minimū videri debet, id jam antea fuisse observatum ab
aliis ex diversis ordinibus missionariis, inter quos martinus in sua
historia de Imp. yao agens, hæc habet. mihi verò religiosum non sit,
yao hunc nostrum eundem cum Iano dicere, ita nomen et

Adamus	pan cou	盤古	1
Seth	Tien hoam	天皇	2
Enos	Ti hoam	地皇	3
Caïnan	gin hoam	人皇	4
malaléel	yeu chao	有巢	5
Jared	sui gin	燧人	6
Enoch	Fo hi	伏羲	7
mathusale	Xin Num	神農	8
Lamech	Hoam ti	黃帝	9
Noë	Ti yao.	帝堯	10

Pan cou
Idem ac
Adamus.

yao
Idem ac
Noë

網鑑大全 孔子定書 斷自唐虞 他經則自周禮外 惟易繫辭傳 稱
古者包犧氏王天下 包犧氏沒 神農氏作 神農氏沒 黃帝堯舜氏

temporum affinitate suadente, qui Janus multis Noë fuisse creditur. quæ solida et pulcherrima martinii observatio, non ineptè confirmatur ex aliâ ab ipso paulo antennis factâ, super Inde seu Arcu cælesti, quem, ut legimus in genesi, Deus post diluvium posuit in nubibus, in signum fœderis sempiterni inter se et homines. In cuius signi memoriam, martinus ex constanti sinarum traditione, retulit yau habuisse supercilia vario tincta colore in modum Indis micantia, primumque ac perpetuum ipsius studium fuisse pacis toto Imperio stabiliscendo.

Sed hæc martinii observatio, quæ hæret in solo sensu historico, si in sensu mythico et mystico à nobis infra in speciali paragrapho stabiliscendo accipiatur, habebit multo magis solidam sublimitatem, majoremque cum sacro textu congruentiam. Siquidem hæc sinarum de magno yao traditio, uti et aliæ quàm plurimæ majoris momenti, intelligendæ sunt præcipue de magno Jehovah seu iao hebraeorum tanquam vero generis humani à peccatorum eluvie liberatore, cuius Rex yao sive Noë aut Janus historice spectatus, non est nisi figura et Typus.

Fohi quod spectat identitatem personarum **Fohi** septimi Regis —
primus legis- chronici sinensis, & Enochii septimi patriarchæ prædiluviani, fateor
tor sinarum, neminem antè me, quod sciam, de hoc quicquam suspicatum esse.
idem ac S. patr. sed qui a facile est inventis addere, quod facilius, supposita pan cou et
archa Enochus Adami, Ti yao & Noë in primo et decimo tum sacri tum sinensis
venis occiden- canonis gradu memorati identitate demonstratâ; quid inquam facilius
tis imò totius quam inde per necessariam consequentiam et cum simili evidentia
mundi Hermis inferre indubitatam personarum **Fohi** et Enochii identitatem,
trismegistus. propter mutuam utriusque in septimo canonis gradu corresponden-
tiam; et perfectam quâ perfectior optari non potest, utriusque inter se
quod omnia similitudinem. quam quilibet facillimè observare
poterit ex collatione Ingenii, Indolis, virtutum, meritorum, dignitatis
& rerum mirabilium, quas sine tradunt de hoc septimo chronici
sui Rege **Fohi**; cum iis quæ hebræi et cæteræ nationes occidentales
tradiderunt de septimo mundi Patriarchâ Enoch, a græcis et ægyptiis
nominibus Hermetis, Mercurii, et Osiris celebrato, uti ab
Arabibus sub nomine Adris, Joris vel Doris.

Fateor quidem in diversis horum gentilium monumentis mentionem esse diversorum legislatorum sub nominibus Hermetis, Mercurii et Joris seu Adris laudatorum; nam ut Kircherus post Ezeronem observavit, Mercurios antiquitas tres numeravit, imò et quinque, qui cum fuerint potius degeneres Deorum, quàm ex hominum prosapia, propter hanc et multas alias causas, videntur habere maximam Analogiam, cum tribus monarchis san hoam, et quinque Imperatoribus outi chronici sinensis secundum sensum mythicum infra exponendum spectatis; cæteri verò seu hermeti (* quâ in utraque senæ sine recensent suum **Fohi**)

seu Jovis, seu Mercurii historice spectati, quotquot feruntur post diluvium extitisse, videntur omnes sic dicti, ut observat idem Kircherus, ob similitudinem et analogiam quandam operum cum primo Hermete Trismegisto prædiluviano Enoch, hoc est, propter restauracionem legum, sacrificiorum, rituum, litterarum scientiarum, Artium, quorum omnium prima institutio tribuitur primo hermeti Trismegisto prædiluviano Enoch, a viris doctis tum antiquis tum modernis in occidente; sicuti in hoc oriente. hæc omnia pariter primitus accepta referuntur magno **Fohi**, ab omnibus sinis. Ex quâ tot tamque mirabilium Institutionum similitudine, circa idem ætatis prædiluvianæ tempus concurrente, merito arguitur individuali **Fohi** et Enochii persona identitas.

Verum quò utriusque personæ identitas clariùs elucescat, expedit ut particulares de utroque traditiones proferamus, easque inter se conferamus. Ex quodam veteri manuscripto hebraico, cui titulus domus Melchisedech, refert Kircherus, primum Hermetem sive Adris, fuisse Enochum filium Jared, litterarum rerumque omnium ad humanam vitam conservandam necessariarum facit Inventorem, justitiæ et pietatis cultorem eximium &c.

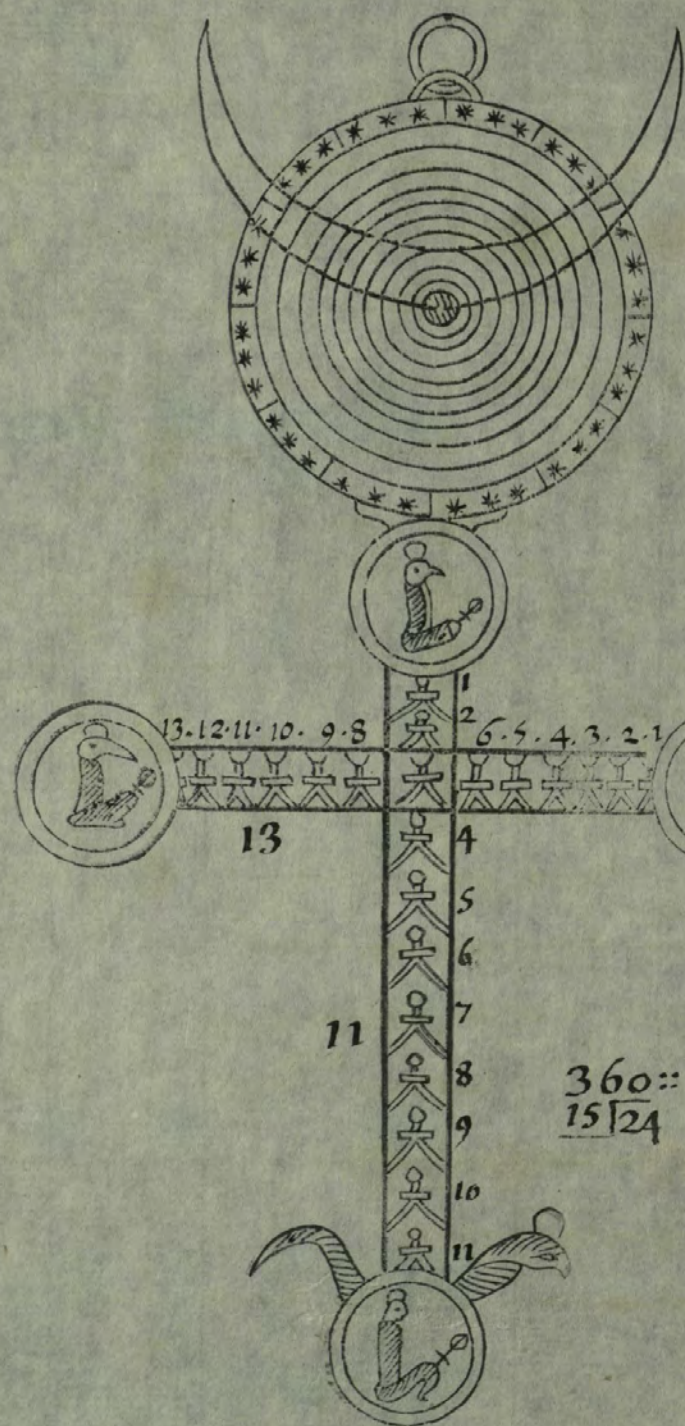
Idem Auctor ex veteri monumento Arabico, et aliis Arabum chronici refert, Adris qui hebræis Hanuch, ægyptiis Osiris et Hermes, primus fuit, qui verum Dei cultum instituit et coluit purificationem, orationem, jejunium et caeremonias; et politicam vivendi rationem introduxit; qui antè diluvium Astrologiam et geometriam professus est; primus, qui post Sethi Artem Scripturam docuit, posuitque eum deus in prophetam, deduxitque super eum triginta libros, in quibus extabant scientiarum omnium arcana maximè recondita. Hæc ultima observatio est Herbelotii seu Auctoris Bibliothecæ orientalis, qui addit christianorum orientalium sententiam communem esse, Joris seu Enochum eundem esse ac Hermetem seu Mercurium Trismegistum ægyptiorum. & Alibi in similibus Arabum monumentis legitur Joris fuisse primus, qui vestimentis se induit, cum homines antea vestirentur pellibus.

His ex Hebræicâ et Arabiâ traditione de Adris seu primo hermete Enoch observatis, & ex opposito consideremus quæ occurrunt in diversis sinarum traditionibus de suo primo Legislatore **Fohi**, v.g. quod fuerit summâ sanctitate et sapientiâ præditus, yeu Xim te, Siam ge yue chi mim; quod immutaverit sylvestres et ferinos mores hominum, primas matrimonii et societatis ac vitæ civilis leges instituendo, eosdem edocendo artem coquendi cibos, vestes conficiendi, venandi piscandi, pecora præsertim in sacrificia educandi; et cætera ad rectam corporis et animæ Institutionem maximè necessaria; et de causâ condendo divinum suum libri yé Kim systema; quod si vera sunt omnia mirabilia, quæ sine deo prædicant, uti verissima esse

傳云以伏羲神農黃帝為三皇又云伏羲神農黃帝堯舜禹為五帝

綱鑑大全 太昊伏羲氏有聖德象日月之明故曰太昊

*Cruce hermetica
seu mercurii trismegisti
ex Kirchero.*

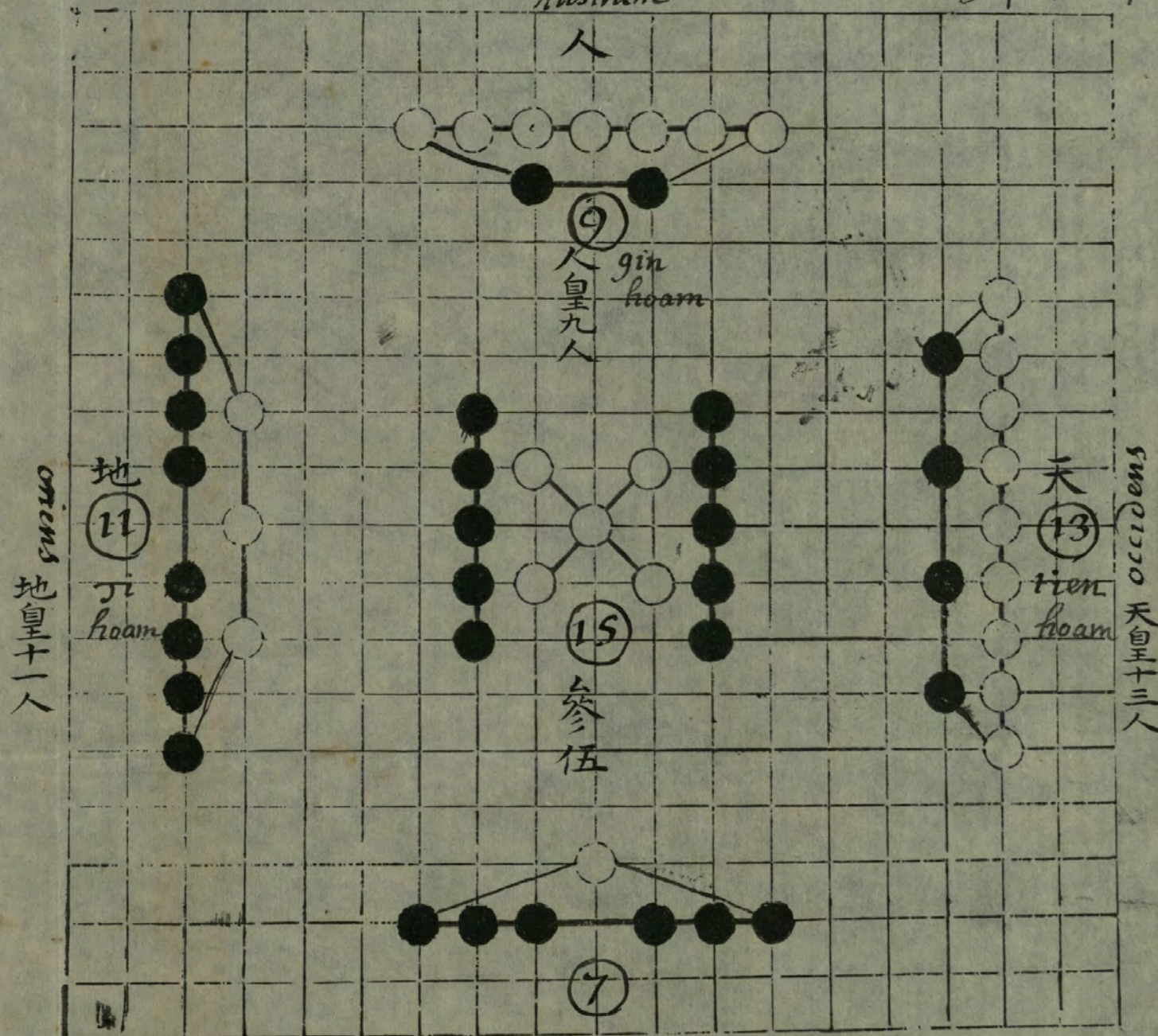
*ex Kirchero.
Hic egyptiorum
hieroglyphus est
aequalis valore
numero 15*

$$\begin{array}{r} 360 :: 165 + 195 \\ 15 \overline{)24} \quad 15 \overline{)11} \quad 15 \overline{)13} \end{array}$$

Pagina
47

360
40 $\overline{)9}$
tu 圖 河 ho
Austrium

7. Septentr. regio.
9. Austral.
11. orient.
13. occident.
 $\frac{40}{40} :: \frac{20}{20} + \frac{20}{20}$
Impares. pares

orient
地皇十一人

occidens
天皇十三人

$$\begin{array}{r} 165 \\ 15 \overline{)11} \end{array}$$

Septentio

$$\begin{array}{r} 195 \\ 165 \\ \hline 360 \\ 15 \overline{)24} :: 11 + 13 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 195 \\ 15 \overline{)13} \end{array}$$

路史太昊論伏羲在治百六十有四載落而女弟妃
 焞立年百九十有四墓山陽

* 194

按大戴禮與帝本紀等書黃
 帝為五帝

綱鑑補載少昊在位八十四年
 項在位七十八年帝嚳在位十年
 在位七十二年舜在位四十八年

vulgo esse variis mysteriis plenos, quorum plurima retegimus in loco
 in loco magis conveniente. Respondet nec deesse traditiones, ex quibus
 videatur idem præfisse numerus annorum vite tribui Trismegisto
 sinarum folii, ^{ac} vero hermeti Enocho. Siquidem Lomi Auctor
 chronici Louxe, alludendo haud dubie ad mysticam Joëam triam
 Monarchiarum san hoam, celo, terra et hominibus dominantium,
 uni Trismegisto folii applicatam, ex vetustis monumentis scripsit
 folii, ^{et} sapientis vocatum tien hoam monarchiam celorum vixisse
 annos 194 (debuerat scribere 195) numerum proprium tien hoam
 et sororem folii nempe ¹⁵¹³ nu ua, quæ ut potest feminei sexus, non dici
 debet nisi ti hoam monarchia terre, vixisse annos 164 (debuerat
 scribere 165), numerum proprium ti hoam. Et Ambrosii Summa
 unita ¹⁵¹¹ dant numerum annorum 360 proprium qm hoam, celi
 et terre dominum conjungentis, cui si addas epagomenas, habebis
 numerum Enochi annorum numerum æqualem. Nam licet, uti antea
 observavimus, non extiterit nisi unus verus Hermes Enochus, et
 unus primus sinarum legislator folii, quemadmodum poetæ memo
 rant tres et quinque mercurios seu hermetes diversos, et deorum
 prosapia sinarum chronicon sub nominibus trium monarchiarum
 san hoam, et quinque Imperatorum ou ti, videri veluti totidem
 hermetes seu primos legislatores recensere; et aliquando priores tres,
 sive posteriores quinque ad unum et eundem reducere, unde diversim
 monumentis sicuti in libro ta tai li, et in libro ti pen ti legitur,
 quod unus hoam ti complectatur personas quinque Imperatorum
 ou ti. hoam ti qui ou ti, quod Astronomicè non historicè intelli
 gendum esse patet ex eo, quod sol conjunctus in eclipticâ cum stellâ
 nomine tien yuen seu hoam ti dictâ (sicut ipsa ecliptica sive à croceo
 solis colore, sive ab hoam ti dicitur hoam tao) non regreditur nisi ad
 eandem stellam nisi post dies 365, qui est numerus annuæ revoluti
 onis solis, præcisè æqualis numero totali annorum, quibus quinque
 Imperatores ou ti, traduntur in chronico, regnasse, seu potius in
 celo dominati esse in celo, ubi conjuncti representati sunt sub
 majore stellâ caudæ leonis ideo dicta ou ti.

Sed quia prima determinatio revolutio
 nis annuæ solis tribuitur a sinis suo trisme
 gisto folii, sicuti ab ægyptiis vero hermeti
 prædiluviano Enocho, propter numerum
 annorum ipsius, numero dierum anni solaris
 æqualem, et summa annorum quibus
 quinque Imperatores ou ti traduntur simul regnasse, seu domi
 nati esse in celo, videtur minùs pertinere ad hoam ti, quàm ad
 folii, et designare numerum annorum ejus vite, Enochi annorum
 numero planè æqualem; unde nova utriusque identitatis probatio.

少昊	Xao hao.	84.
顓頊	chuen hui.	78.
帝嚳	Ti co.	70.
帝堯	Ti yao	72.
帝舜	Ti xun	61.
五帝	ou ti	365 an

Plures aliæ hoam ti cum folii singulari convenientia, in
 chronico observata, putâ quod prima cycli annum 60. inventio,
 et litterarum hieroglyphicarum huius et illi perinde tribuatur, merito
 suadent veterem traditionem, ex aliquo mysterio sæpius inter hoam ti
 et folii nullum ponere discrimen. Unde, cum juxta chronicon,
 Regnum hoam ti fuerit centum annorum seu 25 olympiæ, et
 consequenter dierum 36525, qui est numerus librorum, quos Iambli
 chus ex Manethone refert scriptos a mercurio Trismegisto de universâ
 ægyptiorum philosophiâ: seu potius numerus litterarum hieroglyphica
 a parente sapientiæ hieroglyphicæ Enocho vero hermete Trismegisto
 inventarum suam, uti appositè advertit Kircherus in hunc Iamblichi
 locum, per hos libros intelliguntur in linguâ ægyptiâ, certa quadam
 systemata hieroglyphica, quibus varias Artes et scientias indigabant
 ex hoc conficitur adhuc validius ceteris præcedentibus argumen
 tum, pro astinenda folii et Enochi identitate. Siquidem numerus
 litterarum hieroglyphicarum a folii inventarum, si æstimetur ex
 vocabulariis, quæ sunt in majore usu, sicuti cū uer, ubi occurrunt
 numero 33000, et plures; videtur fuisse idem ac numerus à mane
 thone apud Iamblichum mercurio Trismegisto tributus, nempe
 36525, æqualis scilicet numero voluminum seu revolutionum
 celestium unius sæculi; ut quemadmodum unius sæculi intervallo,
 in celo observari possunt 36525 diversæ Astrorum configurationes,
 pro numero totidem revolutionum, quibus dies diei novum eruat
 verbum; ita characterum hieroglyphicorum numerus, characterum
 celestium numero respondens, eandem mysteriorum seriem sapien
 tum contemplationi proponeret.

Oïas ex testimonio Manethonis apud Iamblichum, prædicti 36525
 libri mercurii Trismegisti tractabant de universâ sapientiâ ægyptiorum.
 Ergo hominem Auctorem fuisse ægyptiæ nec fletit nisi post diluvium. R. deo
 1.º ex docto Herbelotio in sua Bibliotheca orientali, verbo Jdnis (Enoch)
 ait christianorum orientalium sententiam communem esse, Jdnis seu
 Enochum eundem esse ac Hermetem seu mercurium ægyptiorum Trisme
 gistum. R. deo 2.º ex testimonio Kircheri, quo nullus tunc usque myste
 ria et hieroglyphos ægyptiorum feliciori sagacitate scrutatus est,
 numerum characterum hieroglyphicorum diversorum apud ipsos à
 se observatorum non ascendere ad tercentum: cum numerus eorundem
 in communibus dictionariis superstat superstat tri myriades, atque
 adeo proxime audeat ad summam eorum, quos Manetho tribuit
 mercurio Trismegisto (Enoch). Adde quod planique characteres sinarum
 hieroglyphici, præter videantur cum artificio tam divino constructi, ut
 purior evangelicæ veritatis lux, quamvis æigmatice ubique velo
 tecta lateat, visis hominum speculationibus affusis, se ultro in eorum cons
 pectum prædat cum suavissimo admirationis sensu. quod præ ceteris
 convicit Expertos de sanctitate sapientiæ verè prophetiæ veri sui
 Auctoris Enochi.

綱鑑大全黃帝始立史官以蒼頡見鳥獸跡
 體類形象而制字命大撓始作甲子在位
 百年

字彙序統三萬三千一百七十九字

Demum pro ultimâ confirmatione hujus veritatis à nemine jam credo facile concutiendâ; comparemus characterem primum hieroglyphicum ^{notitiam} *fo hi*, seu litteram *fo*. *hi* compositam ex duplici aliâ, quoniam prior seu capitalis *Kimen* significat canem, posterior vero *gin* significat hominum; cum figurâ symbolicâ hominis cum capite canino, sub quâ ægyptii symbolicè representabant Hermetem seu mercurium trismegistum (Enochum) ad significandam summam ejus in cultu divino fidelitatem, et divinam ejus in rimandis arcanis ab oculo remoti simis ac futuris sagacitatem. Et perfecta illius hieroglyphi, *Fohi* proprii analogia cum hoc Iconismo Hermetis Enochii symbolico, satis videbitur ad persuadendum quemlibet, sapientem legislatorem per utramque figuram significatum, unicum esse in individuo. Circa quod, ut omne dubium tollatur, lector meminerit illius, quod jam antea fuit observatum circa tres monarchas *San hoam*, quorum in capite diximus recenseri *Fohi* sub titulo *rien hoam* dominantis celo; 2° loco *Xin num* sub titulo *ti hoam* dominantis terre; 3° loco sub titulo *gin hoam* dominantis hominibus; et ad veritatem ex expositione litteræ hieroglyphicæ ejus nominis ^{fo hi} propria, ipsi affingi caput caninum in sensu symbolico; ex traditione affingi *Xin num* caput bovinum; et quia *hoam ti* dominatur hominibus, unde dicitur *gin hoam*, non debere representari cum alio capite, quàm humano quibus distinctè observatis, facile agnoscamus hominem trium monarcharum Icones Symbolicas in triplici figurâ ægyptiacâ in eodem folio à Kircherò depictâ, nempe in primâ, quæ est mercurii cum corpore humano et canino capite, stans in medio, conspicitur symbolum *Fohi* sub titulo *rien hoam*; In 2^a, quæ est bovinæ capitis, habetur symbolum *Xin num* sub titulo *ti hoam* in parte dextrâ; Et in 3^a, quæ est Jovis, cum vultu humanæ ^{capitis} arietinis cornibus habetur symbolum *hoam ti* sub titulo *gin hoam* in sinistra figure parte.

Quandoquidem tot argumentorum vis cogit agnoscere ⁱⁿ *Enocham* Septimam mundi patriarcham ab Adamo; Septimum à *Pan cou* Chronici Sinensis Regem; sicuti in protoplasto Adamo agnovimus primum ejusdem Chronici Regem *pan cou*; et decimum *yao* in decimo sacri Chronici patriarchæ Noëmo: multa et perfecta hominum trium præcipuorum correspondentia videtur sufficiens pro ferendo de cæteris iudicio, de quibus omittimus hic singillatim agere, ut properemus ad aliud majoris momenti nobis propositum in presenti paragrapho propositum, pro astruendâ identitate diluvii diluvii memorati in traditione Sinensi, cum diluvio Noëtico.

Josephus libro primo antiquitatum Judaicæ observavit, omnes barbaricæ historici scriptores meminisse diluvii Noëtici. cum autem Idem ac diluvium constet, inter omnes orbis gentes, nullam esse antiquarum traditionum tenacior, quàm natio Sinensis, fieri non potest quin ejus monumentis

plures magisque distinctæ de hoc diluvio, ^{notitia} occurrant, quàm apud alias nationes. cujus diluvii memoriam clare servatam esse in libris Sinensibus, vel sola analysis characteris *chuen*, navigium, octo personarum navim significantis, non sinit hoc in dubium revocare. Sed ut id validioribus rationibus evincamus, constat quod quicquid in Sinensium libris de diluvio memoratum est, hoc totum ad Noëtium et generale, non vero ad diluvium nationale pertinere; Et quæ describi vel ipsam aquarum cladem universalem, vel ipsius causam, nempe generalem hominum corruptionem, seu diluvium iniquitatis aquarum eluvium præcedens; opus est accuratâ comparatione Sinensium traditionum cum nostris sive sacris sive prophanis. At pro convenienti earum comparatione, ex præcipuis observationibus factis in *Ogygium* et *Deucalionem* poetarum nostrarum diluvium, quod utrumque prudentiores scriptores revocant solent ad diluvium Noëtium et generale; sed cum hoc discrimine inter utrumque, ut mihi videtur, faciendo, quod *Deucalionem* ex omnium virorum doctorum consensu eluvium generalem aquarum unde Noë solus cum familiâ in arâ evasit, philone ^{lib. de præm et pen} Judæo dicente. Hunc quidem græci *Deucalionem*, *chaldæi* vero nomi-
nant, sub quo ingens diluvium accidit: *Ogygium* vero seu *gygan-
taum* (quod *Deucalionem* et Noëtium antecessit) cum ita sit dictum ab *Og* rege *gygantium*, qui ante diluvium, uti legitur *Genesis* capite sexto, fuerunt illi potentes à saculo viri famosi, quorum malitia corripuit universam terram, ^{et} spectet causam cladis generalis aquarum in penam à Deo immissâ: Ex lo sequi, non sine ratione bene solida, olim à præcis factam esse duplicis diluvii, alterius realis scilicet et universalem aquarum eluvionem, Significantis, *Deucalionis* seu Noë nomine dicti, significantis; alterius vero ab *Og* et cæteris *gygantibus* *Ogygi* appellati, et *Deucalionis* seu Noëtii causam moralem, nempe totalem generis humani corruptionem connotantis. quod utrumque quantumvis diversum, cum Noë temporibus perinde contigerit, et is ab utroque feliciter evaserit, verè dici potest Noëtium.

Suppositâ hæc *Deucalionis* et *Ogygi*, id est physici et morali, seu realis et mythici diluvii distinctione, à nemine, ut videtur merito rejiciendâ, ^{pro ejus confirmatione} hic obiter observandum cum Auctore dictionarii historici, Regnum et diluvium *Ogygis* esse limitem divisionis temporis incerti et ignoti, ac temporis mythici cenfabulosi, ejus *Og* seu *Ogyges* est prima radix; et qui dicitur ab aliquibus auctoribus evasisse ab illius diluvii clade; aliis e contra tradentibus, hunc cum plerisque suis subditis in ejus aquis interisse. quæ dictionarii observatio quoad posteriorem partem confirmatur his verbis traditionis Arabicæ ex historiâ Saracenica à Kircherò relatis de *Og* rege *Basan*. *Og* *gygas* ante et post diluvium superstit, cum Noë

octo
hoim
navis
chuen
Navis
per antonomasia
Dupliis
diluvii
distinctionis
ratio.

lib. de præm
et pen

Hæc figura
fuit delineata
ex ædypso ægypti.
Kircheni.

Mercurius Trismeg.
Κυνοκεφαλος

(pagina
50)

Jupiter
Ammon.

Serpis

quæ apud ægyptios facta sunt. Idola, Antea apud Sinas fuisse. Symbola
sacra characteribus hieroglyphis expressa.

tres monarchæ.

皇 二
hoam - Jan

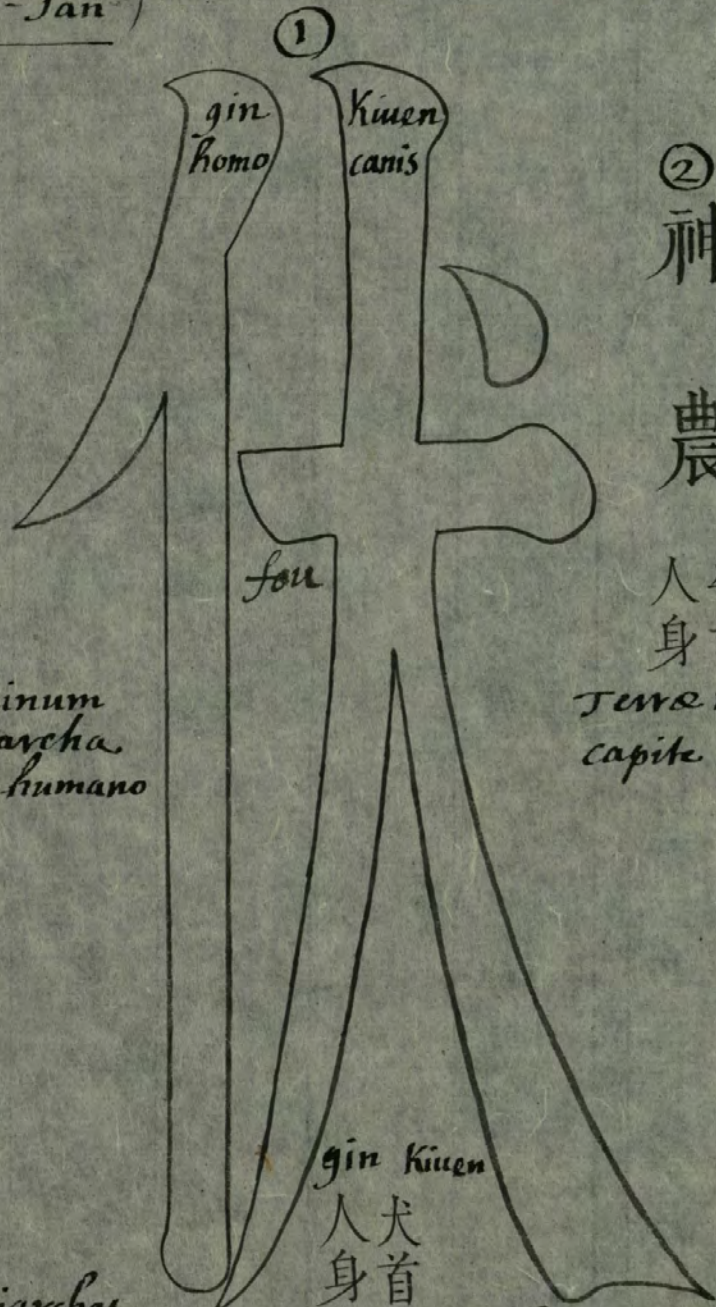
hi - sou
羲 伏

{ fo hi. 1.
Xin num. 2.
hoam ti. 3.

③
hoam 黃

Ti 帝

人人
身面
Hominum
monarcha
capite humano

② 神 Xin

農 num

人牛
身首
Terra monarcha
capite bovino

gin Kuen
人犬
身首

et S. Patriarchas
caeli monarcha
capite canino

insigni et irreconciliabili inimicitia et dissidio exercebatur, quem et continuo ad internecionem querebat. Arabes porro, addit Kirchemus, Og tanta molis fuisse, fabulantur, ut cum Aram in diluvio querebat, aqua non nisi ad eius genua pervenirent. quâ in traditione mythicâ de Og gygantum Antesignano, quis non agnoscat portentosa ipsorum malitia Auctorem Satanam, et potentissimum generalis hominum corruptionis Architectum, primâque diluvii aquarum a deo immissi causam?

Non minori cum facilitate et claritate, quisvis jam agnoscere, poterit, utriusque huius diluvii oggyi scilicet seu gygantei; et deucalionæi seu noetici Idem in libro primo metamorphosæon Ovidii; ubi poeta sub elegantis fabulæ vel tegit veluti Breve compendium chronici mundi prædiluviani, a primâ et aurâ hominum ætate exorsus, indeque progressus ad corruptionem hominum paulatim per diversos incrementi gradus pro ætatum diversitate diffusam; in ultimâ, quam ferro comparat, per gygantum scelera consummatam, nativis coloribus pingens mythicam oggyi seu gygantei diluvii historiam, et exinde subscutam per metamorph. deucalionis diluvii aquas, universalem generis humani cladem: Ovidii. cuius utriusque ingentis calamitatis ætati ferrea annexa picturam, De Diluvio in ipsis poetæ versibus juvat hâc contemplari universali et ejus causâ.

..... De duro est ultima ferro. (Ætæ)
protinus irruit, vince pejoris in ævum.
omne nefas. fuge pudor, verumque fidesque.
In quorum subire locum fraudesque dolique,
Insidiæque et vis et amor sceleratus habendi.
..... Itum est in viscera terre.
quasque recondiderat, stygiis que admovebat umbris.
Effodiuntur mores irritamenta malorum.

Postellus in li. 3. de orig. Etruriæ refert prodierat, prodit bellum, quod pugnat utroque. Diluvii cladem a deo sanguineque manu crepitantia concutit arma. immissam, qui a perditissimi Tyranii (sc. potentes a sæculo — victa jacet pietas; & virgo cæde madentes vini famosi) ad quod — Ultima cælestium terras Althea reliquit. rum exemplum totus, Affectasse ferunt. regnum cæleste gigantes raptabatur orbis, voluerunt. Althea congebras struxisse ad sidera montes. &c. vocari filii dei.

(simice Tien cū) Fator equidem multos existimasse sub hâc gygantum fabulâ adumbratum esse scelerum hominum facinus, qui tumis Babyloniæ constructionem aggressi sunt. Sed Josephus videtur rem propius attigisse dum ait lib. 1. antiq. cap. 4. hos gygantes fuisse progeniem Angelorum seu filiorum Dei cum filiabus hominum congruentium (quod de diabolico quidem sed spiritali per artes magicas commercio intelligi posse quid vetat? demonibus tunc temporis hanc dubie per varias

illusiones se immiscentibus corruptis hominum operibus) que Josephi sententia sola verè quadrare potest cum universali cataclysmo; sub cuius aquis Poëta postea describit gygantes primum Jovis irati fulmine percussos montibusque oppressos, tandem sepultos fuisse cum totâ massâ generis humani, eorum Sceleribus corruptâ. quis enim veram diluvii noetici descriptionem non agnoscat in his sequentibus poetæ supracitati versibus?

Nunc mihi quâ totum Nervus circum tonat orbem,
Perdendum mortale genus.....

Quæna placet diversa, genus mortale sub undis
Perdere, et ex omni nimbo dimittere Cælo.

Nec cælo contenta suo Jovis ira: sed illum
Cæruleus frater juvat auxiliaribus undis.
Ipse Tridente suo terram percussit. At illa
Intremuit, motuque sinus patefecit aquarum.
Expatriata ruunt per apertos flumina campos.

Jamque mare & tellus nullum discrimen habebant.
omnia pontus erant decedantque littora ponto.

Jupiter ut liquidis stagnare paludibus orbem.
Et superesse videt de tot modo millibus unum,
Et superesse videt de tot modo millibus unam,
Innocuos ambos, cultores Numinis ambos. &c.

In eleganti hâc utriusque Diluvii descriptione, cum sacra historica veritate tam pulchrè et apertè coherente, tam quoad generalem orbis terrarum sub aquis submersionem, quàm quoad veram tantæ cladis causam; quamvis Poëta non memorat gygantum Antesignanum aut caput, seu primam utriusque diluvii originem et radicem: gygantum fabulæ Interpretos, volunt Typhonem fuisse ductorem illius Tartarei agminis; sed neque describunt astra vertice, et ortum ac occidit utraq. manu contingentem, flammam ore vomentem, cum scintillantibus oculis, cum serpentibus pilorum loco, et cum duobus draconibus eorum vices referentibus, addentibus ipsum propter suam in Jovem rebellionem fulmine sub monte cætnâ sepultum esse. Sub quâ descriptiq. nemo non fateatur mythicè representatum esse Satanam, verum gygantum prædiluvianorum ductorem et magistrum, quem ad modum sub gygantum principe Og rege Casan Arabiæ traditionis antiquâ illegato eundem velatum fuisse ostendimus. maxime cum utraq. hæc nationum Infidelium traditio, quoad hoc præcipue congruere, videatur cum traditione hebræorum in fragmento librorum Noeh servatâ; quod monumentum (etsi sit apocryphum, cum juxta testimonium s. Augustini, ea credi possint quæ ibi referuntur de Egnigora et gygantibus

ut, ut pote consona textui sacro genesi nobis offert magis claram
et fide dignam dum de diluvio et eius causâ, tum de gygantum capite
traditionem hanc à nobis minime protermittendam.

Kircherus, qui ex græco originali vertit hoc fragmentum, ait

Excerptum
ex fragmento
primi libri
Enochi

De clade uni-
versalis di-
lunii, ac
praesertim
de eius causâ
* diabolicum,
quo Egrigor
cum filiabus
hominum conta-
minarunt com-
mercium, vide-
tur facillime
intelligi posse
in eodem sensu,
quo omnium
peccatorum
mater dicitur
in cantico can-
ticorum cor-
rupta sub
arbor malo.

initio versionis; cum multiplicati essent filii hominum, natoque ipsi
filia pulchra, factum est, ut desiderarent eas Egrigori (Angeli) et
dixit semi exas princeps eorum ad ipsos. Eligamus nobis feminas e
filiabus hominum. Tunc omnes iuramento prestito se obligarunt.
ascendentes summitatem montis Hermonium. Et anno mundi 1170.
acceperunt sibi mulieres, et inceperunt contaminari in ipsi usque
ad diluvium, pepereruntque ipsis tria genera (hominum) primum
genus erant gigantes magni. gigantes autem generabant Naphitim.
Et tunc Naphitim nati sunt illud. Et multiplicabantur juxta magnitudi-
nem eorum. Et docebant ipsos et feminas eorum magiam et Incantatio-
nes.

(Inter Egrigoros erant 20. principes sceleris) Horum decimus Exael
docuit primus facere Macheras et thoraces, et omnis generis arma
bellica, artem metallicam, usum auri et argenti in varios luxus et
ornamenta mulierum, artem cosmeticam, et feminis ac filiabus
in eodem sensu, similia, quibus praevari faciebant ipsos sanctos; et corruptae sunt urse
via mortalium. Antesignanus dictorum principum Semi exas
docuit iras animi et radices terrae. Undecimus pharmanus
docuit magiam, artem prestigiatorum, expiatoria sacra. Nonus
artem deducendi stellas, Astrologiam divinatoricam. Octavus artem
divinandi per aërem. Tertius signa terrae. Septimus signa lunae.

Post hæc ceperunt gygantes vesci carnibus humanis. ceperuntque
impio hoc exterminio homines decrescere super terram. Reliqui vero
ob detestabilem gygantum malitiam clamabant in cælum, petentes
coram ipso suscipi memoriam eorum. Audientes autem quatuor
majoribus Archangelis, Michael, Raphael, gabriel & Uriel, contemplan-
tesque sanguinem multum effusum super terram, et omnem impietatem
ad Altissimi thronum deferentes dixerunt. Ecce spiritus animarum de-
functorum hominum interpellant, et usque in cælum ascendit gemitus
eorum. Tunc Altissimus & sanctus magnus locutus est. Et misit Uriel
ad Noë. Dices, inquit, ipsi, quod diluvium urse terre futurum
omnia quae super faciem terrae sunt, disperdet. Instrue, justum quid
facere oporteat. Et Raphaël dixit. Vade et Exaelem manibus
et pedibus vinctum, et projice in tenebras, suppositis ipsi saxi acuti,
operies eum tenebris, et habitet ibi in perpetuum. Et in die Judicii ignis
incendio detinebitur. Ad gabrielem vero dixit. Vade ad gygantes,
et perdes filios Egrigoran a filiis hominum. committas ipsos ad invi-
cem in bellum et ultimam perditionem. Et ad Michaelē dixit.

*

Cum cepissent homines multiplicari super terram, et filias
procreassent, videntes filii Dei filias hominum quod essent pul-
chrae, acceperunt sibi uxores ex omnibus quas elegerant. gygantes
autem erant super terram diebus illis. Postquam enim ingressi sunt
filii Dei ad filias hominum, illaeque genuerunt, isti sunt potentes
à saeculo viri famosi. Videns autem Deus, quod multa malitia ho-
minum esset in terra, et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum
omni tempore. Penituit eum, quod hominem fecisset in terra. Et tactus
dolore cordis intinseus, Delebo, inquit, hominem à facie terrae.
corrupta est autem terra coram Deo, et repleta est iniquitate.
cūque vidisset Deus terram esse corruptam. dixit ad Noë, finis
ursae carnis venit coram me. Ego dispendam eos cum terra.
Ecce ego adducam aquas diluvii super terram, ut interficiam oem
carnem. ponamque fœdus meum tecum &c.
Anno 600. vite Noë, Rupti sunt fontes Abyssii magne, et cata-
ractae cæli apertae sunt. Et facta est pluvia super terram 40. diebus
et 40. noctibus. et aquae praevaluerunt super terram, opertique
sunt omnes montes excelsi sub universo cælo. quindecim cubitis
altior fuit aqua super montes, consumptaque est omnis caro, quae
movebatur super terram. remansit autem solus Noë, & qui cum eo
erant in arca.

Cum verò propter diversitatem traditionum circa gygantum
originem à Moysē minus clarè expositam, superest aliqua inter doctos
controversia, cui terminandae servire posse videtur quædam orienta-
lium Christianorum traditio ab Herbelotio in sua Bibliotheca
orientali memorata, ea videtur hic breviter referenda. Cum filii
Sethi, ait hic Auctor ex dicta traditione, ex Adamo intellexerint
delicias, quibus ipse fruebatur in paradiso terrestri; eorum aliqui hanc
narrationē impulsu desiderio illuc penetrandi; eo consilio ab aliorum
societate divulsi, in montem hermon se receperunt, viventes in timore
Dei et castitate. quo vite genere cum accederent utcumque ad vitam
Angelorum, ideo sicuti Angeli dicti sunt filii Dei. Verum paulatim
spe omni amissa obtinendi votorum suorum complementum, et soli-
tudinis ac coelibatus pertæsi, relicto suo loco, accesserunt ad caritatis
sectis perversis et Daemonum illusionibus corruptos, et cunctis impietatis
illicitas contrahentes, genuerunt gygantes.

Huc usque satis fusè præmissis omnibus hisce traditionibus
tum sacris et canonicis, tum apocryphis et prophanis, quibus singulis
confirmatur distinctio et discrimen diluvii ogygi et Deucalionis

Excerptum
ex capite 6. et
7. genes is.

De

Diluvio et

Eius causâ.

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

De

diversis unius Noe temporibus respondentis, prioris scilicet purae moralis seu mythici per gygantum impietatem toto orbe diffusam completi; posterioris vero vere physici et realis, per generalem terrae sub aquis submersionem formati, ejus et propter ogygū seu gigantei diluvii antecedentis corruptelam a Deo immitti: nam si cum his conferamus quicquid occurrit in diversis Sinarum monumentis de rebus ad diluvium pertinentibus, ac praecipue illud antecedentibus; ex perfecta conformitate Sinensis traditionis, cum illis singulis nostri occidentis antea allatis, tam quoad usalem terrae sub aquis submersionem, quam quoad causam moralem portentosa illius cladis: nemo est qui non debeat concludere nobiscum diluvium in libris Sinicis memoratum non posse esse a nostro diluvio Noëtico diversum.

At quoniam in Sinensi chronico, circa secundum aut tertium saeculum ante diluvium (quo tempore potentes a saeculo vini famosi seu gygantes impietatis et crudelitatis suae virus per universum orbem diffuderunt) plura leguntur clare et distincte referentia ferrea et corrupta illius aetatis perversitatem, veluti causam secuta non multo post universalis hominum in cataclysmo submersionis; haec priori loco videntur consideranda. Ne quis tamen huc nobis officiat auctoritatem martinii, de re historica, aequae ac geographicae Sinarum, apud Europaeos tam bene meriti; in sua historia Sinensi sic loquentis.

De diluvio multa est apud scriptores mentio, de illius origine causaque, nulla; convenit ut pro prima assertionis praesentis probatione, hic proferamus veram illius cataclysmi causam, quam ipsemet in dicta sua historia vatoe clare et distincte exposuit, sub regno Xao-hao, hoc est sub finem tertii ante diluvium saeculi, his verbis.

Postquam Imperium multis annis sanctissime habuit, cum jam ob decrepitam aetatem regni rebus minus providere posset, Kienlius Impostor magicis artibus et lemurum spectronumque terrore, a ventatis tramite, ad infanda sacrificia plebem adduxit, omnium seve animis fedam superstitione imbutis. hinc iratum, eorum magnis in eam gentem (traditionem veterem Sinarum ad universum spectantem hic martinus ex errore cum ipsis communi, uni nationi tribuit) calamitatibus detonuit, regnumque omne concussit: nempe per diluvium usale, duobus post saeculis circiter subsequutum. demum martinus haec verba subjungit. quae fuerit illa superstitio haud equidem scio, evidenter tamen Kienlium Idololatriam et greges decorum invadere conatum. Non possum satis admirari, quod martinus, qui uti antea observavimus, agnovit Noënum in personam Regis yao; et consequenter in diluvio quod sub yao contigit, debuit agnoscere diluvium Noeticum; non animadvertit veram hujus diluvii causam, in illa generali Idololatriae et magia superstitione, propter quam reserit caelum iratum tunc temporis detonuisse, regnumque omne concussisse. quod animadvertisset ante nos haud dubie si tantil-

attendisset ad omnes traditiones sacras et prophanas supra allatas, aut ad quandam aliam Arabum traditionem illis vatoe. Similem relata a Kirchero ex Arabum chronico ubi diluvii causa resunditur praecipue in Idololatriam. Impietatem tunc per universum orbem diffusam; quae cum cepisset a diebus Idrii seu Enoch, dicitur ita crevisse, in diebus Noe, ut impius hic cultus tunc temporis factus esset universalis, nempe sub Rege Oulmasbal filio caim, qui ut legitur in dicto chronico usum ferri et aëris introduxit, qui, praeter quinque Idola capitalia ex daemonum instructione, ad similitudinem filiorum ^{caim} confecta, alia 1700 cum populo colebat, et mare faciens usam terram impiam suam actione. &c. quibus fieri incipientibus, misit Deus excelsus gabrielem ad noe; qui functus legatione Apolloli, contracta Idola disiecit, propter quod noe innumerus ignominia et tormentis affecto, et hominum malitia, veniente in conspectum Dei, Deus delevit mortales a facie terrae. &c.

Jam vero ut tam certam tantique momenti veritatem nos ipsi elucidemus cum plena evidentiā ex selectis Sinarum traditionibus; Sciendum est, praeter insignem illum Impostorem Kienlium, a martinio memoratum, ut Architectum perversitatis hominum ante diluvium; alium non minus famosum nomine Cumcum, a Chronistis celebrari tanquam primum nequitiae omnis et turbarum imo et ipsius diluvii Auctorem; ac utrumque esse verum ac germanum principis caecodemonum seu satanae typum; quatenus sub cumcum principis vassalli sed rebellis descriptione, exhibetur veluti ambiens supremum in colo dominium; et sub nomine chi yea, principis pariter vassalli, nec minus perversitatis, traditur in terram usurpasse, et exercuisse immanem in mortales tyrannidem. quapropter de utroque nunc agendum, ini-

piendo a per doli Cumcum. Sub hujus Tyranni nomine Luciferum a praeis sapientibus fuisse, verè adumbratum suadent sine numero traditiones. Hujus vera origo non obscure intelligitur ex uno textu valde singulari Hoai nan cū, in multis Sincero praece veritatis traditorum cujus Interpres hum lie ait, cumcum fuisse Angelum, cumcum tien xin yē; natum in regione lucis seu propi- solem, sem yu li; cum capite serpentino in corpore humano, xē mien gin xin. quae verba indicant cumcum ex Angelo lucis factum esse spiritum tenebrarum. quin et ipse textus hoai nan cū videtur id clare exprimere, siquidem ait cumcum vento (inanis) gloriae prognatum esse. cumcum Kimsum chi so sem yē.

Concinnator chronici Xe Ki non minus clare Luciferum pinxit in cumcum, cum ait, hunc ob eminentem suam Naturam Angelicam Intelligentiam, impotentis superbiae spiritu abreptum, omnem virtutis lucem extinxisse; et primum fuisse, qui aeternam Altissimi legem violavit, et ideo ei tribuit rubrum capillitium (sicuti rufo draconum) cum corpore.

共 虫
工 尤
cum chi
cum yea

Cum cum
Luciferi
Typus

淮南鴻烈解
共 工 景風之所生也
共 工 天 神 也 蛇 面 人 身 生 于 離

史記
回身
智自
依亂
天常

instar feræ villosæ et napine seu titulo perturbatoris pacis. cum cum
cam hoi, mao xin chu fa, gin chi, u Xin mie te. sin loen tien cham.

Præfatio commentarii in librum Rituum chieuli, appellat.
Cum cum Ken lum. id est draconem tortuosum, vel unco armatum.

aitque. hunc habuisse filium dictum Ken lum.

Auctor chronici Lou Xe ait cum cum congregatâ. Sceletto-
rum turbâ. et sub militiâ præfectis distributâ, cepisse cæli statuta convellere.

Li pin, nam y, y kien tien hien, et de sua intelligentiâ presumptam
dixisse. se nolle. (Deo) servire, cū xim ki chi, y uam pu co chin che.

quæ pervicacis spiritus contumacia causa fuit, cur hic verus lucifer
cum cum compassum draconi, quem traditio ait esse animal
auribus destitutum, sum vū el, et ejus auditum residere in cornibus
con y kio tim. Hinc Auctor textus libri yē Kim volens

Idem chronista Lou Xe vitæ exprimere. Superbiam
cum fuisse causam diluvii i contumacem vassalli, qui
orbis sub finem Regni soli primus in mundo erectâ
co loen, chin tao hum xui, fronte erexit vexillum
inter homines omnia visa sub rebellionis, hunc descripsit.
li tien cam jeine ti ki, fou che sub figurâ unius ferocissimi
quoad maximam partem non draconis sursum nitentis et
et pietati prorsus lethalis cal nunquam retrocedentis
diffundi cæpta, cum respondet sicuti lucifer descriptus est
sub quo Ignigororum Antesigna ab Isaiâ in cælum cons-
turbâ, cepit mundum subm cendens, et volens exaltare
perversorum illuvie, uti velatum est supra ex ipso non in oculi
fragmento. hujus eluvionis clades videtur non in congrue represen-
tata, in prædictâ traditione diluvii per cum cum commoti.

Cum autem malitia hominum non fuerit intra unam ætatem
consummata. et universim diffusa; sed hoc diluvium morale,
aquarum diluvio longè magis funestum, habuerit, juxta diversas
ætates diversos incrementi gradus, ferocitate. Cum cum seu luciferi
veluti de sæculo in sæculum crescente; ideo legimus apud hoai-
nan ci, novam illius rebellionem adversus Imperatorem chuen-
hien, cum quo dicitur certasse de supremo universi dominio,

licet illâ hoai nan ci traditione, quæ est mysterio sacro plena,
videatur clare describi, prima luciferi contra Deum creatorem
suum rebellis, siquidem cum cum hic traditur arrogantem iracun-
diâ abreptus (draconis instar) cornibus impegit in cælum ad
latera aquilonis versus occasum, cum tanto impetu, ut cælo
perforato fregerit, seu divulserit utrumque mundi axem, et exinde
cælo inclinato, astra hanc inclinationem secuta, novas iniierint
motus. cum cum yu chuen hien. cem quei ti, nu el cho pu cheu chi xan,

易乾卦
上九亢龍有悔
知止知得而不知退知存而不

tien chu che, ti quei ciue, tien Kim. yu si pe, cou ge yue. sin
chim y yen. quâ descriptione allegoricâ quid magis affine. sacro
Isaiâ stylo, quo capite. 14. propheta. videtur inducere luciferum
sic loquentem. In cælum conscendam. Super Astra Dei exaltabo
solum meum. Sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilo-
nis. Ascendam super altitudinem nubium. Similis ero Altissimo.

Dices Rebellio cum cum in hac traditione, velata, facta est
adversus unum Imperatorem sinarum; luciferi vero adversus
Deum ipsum Creatorem suum &c. Respondeo Imperatorem chuen-
hien, de quo hic agitur, esse unum ex quinque Imperatoribus
ou ti, qui sicut tres monarchæ. San hoam vade sacra et subli-
mia involunt mysteria, intra in speciali paragrapho expo-
nenda, quorum præcipuum est quod sæpius habentur in tradi-
tione, pro totidem Augustis et diversis Xanti appellationibus.

Contrâ expositionem prædictâ traditionis dices secundo. Locus
in quam hoai nan ci ait impegit. cum cum, ex Interpretibus non
esse nisi montem quendam sinis notum sub nomine pu cheu. et
nos illud videmus interpretari de monte celesti testamenti in
in lateribus Aquilonis. Respondeo sapientes inter sinas agnoscunt
omnes ejusmodi traditiones esse mythicas et pure allegoricas,
quarum mysteria cum nunc planè ignorent, impossibile est ut
geminum earum sensum attingant: cum è contrâ nihil facilius
videatur præconibus evangelicis, in hoc studio plus quam
vulgus Socionum exevitatis.

Atque ut constet per hunc
aquilonis, quo fertur concuba
veluti diffractum corruisse; i
insurgentis superbiam effreni;
et numerosâ Angelorum mu-
lectâ, hic rufus draco tortu-
stellarum, ut ait. s. Joannes,
origo diluvii, universalis, per
dam adumbrationem, quo fran-
tas paulatim perdidit totum
cataclysmi suffocantur: Lector dignetur primò consulere memora-
bilem quandam traditionem, in vetustis cabalæ. Hebræorum mo-
numenti servatam de simili cæli ruinâ seu ingenti foramine
viso in cælo paulo post creationem. quam fœditatem Angeli non
serent, rogaverunt. Altissimum, ut illam ruinam repararet,
et æque stellis ut ceteras cæli partes ornaret. Deinde attendat
ad expositionem hujus allegoriæ a Kirchero prolatam, quâ
per cælum Athiferum intelligit Angelos, per cæli ruinam et
regionem aquilonis stollis orbatam, lapsum Angelorum rebelli-
um. Demum diligenter nobiscum hic perpendat singularem
hunc textum veteris commentarii couleam in librum chuan ciu.

淮南子昔者共工與顓頊爭為帝怒而觸不周之山
天柱折地維絕天傾西北故日月星辰移焉

又傳云共工觸不周之山天缺
西北地不足東南

命水以禍天下
路史後紀太昊氏衰共工惟始作亂振滔洪
共工景風之

依亂天常

史記
回身
智自
神滅
德高
利任

instar feræ villosæ et nâpine seu titulo perturbatoris pacis. cum cum
cam hoi, mao xin chu fa

Præfatio commenta

Cum cum Ken lum. id est d

aitque. hunc habuisse filium

Auctor chronici Lou Xe

rum turbâ. et sub militiâ pr

Li pin, nam y, y kien tien hia

dixisse. se nolle. (Deo) servire

que. pervicacis spiritus cont

cum cum compasitur draco

auribus destitutum, sum vû

con y kio tim. Hinc Auctor

Idem chronista Lou Xe i ait primæ rebellionis auctorem cum

cum fuisse. causam diluvii universalis, et cladis generalis totius

orbis sub finem Regni fohi. Tai hao Xe Xuai, cum cum quei Xe

co loen, chin tao hum xui, y ho tien hia. unde in celo, in terrâ et

inter homines omnia visa sunt perturbata, et veluti sus deque versa.

li tien cam jeine ti ki, fou chum ki, gin pu can mim, genere humano

quoad maximam partem non servante. Dei mandata. quæ sunt

et pietati prorsus lethalis calamitas, fohi regnante. per cum cum

diffundi cepta, cum respondeat ætati sancti patri archæ Enochii, vid

sub quo Ignororum Antesignanus, cum diaboliâ conjuratorum

turbâ, cepit mundum submergere. Sub omnis generis dogmatum

perversorum illuvie, uti relatum est supra ex ipso libri Enochii

fragmento. huius diluvionis clades videtur non incongrue represen

tata, in prædictâ traditione diluvii per cum cum commoti.

Cum autem malitia hominum non fuerit intra unam ætatem

consummata. et universim diffusa, sed hoc diluvium morale,

aquarum diluvio longè magis funestum, habuerit, juxta diversas

ætates diversos incrementi gradus, ferocitate cum cum seu luciferi

veluti de sæculo in sæculum crescente, ideo legimus apud fohi

nan ci, novam illius rebellionem adversus Imperatorem chuen

hiu, cum quo dicitur certasse de supremo universi dominio,

licet illâ fohi nan ci traditione, quæ est mysterio sacro plena,

videatur clare describi, prima luciferi contra Deum creatorem

suum rebellis, siquidem cum cum hic traditur arrogantem iracun

diâ abreptus (draconis instar) cornibus impigisse in celum ad

latera aquilonis versus occasum, cum tanto impetu, ut celo

perforato surgent, seu divulserit utrumque mundi axem, et exinde

celo inclinato, astra hanc inclinationem secuta, novas iniierint

motus. cum cum yu chuen hui. cem quei ti, nu el chõ pucheu chi xan,

工共工氏有子曰句龍

路史
立兵
自聖
其智
以為
七可
臣者

命水以禍天下
路史後紀
太昊氏衰
共工惟始
作亂振滔
洪

tien chu che, ti quei ciue, tien Kim. yu si pe, con ge yue. Sim
chim y yen. quâ descriptione allegoricâ quid magis affine. Sacro
Isaia stylo, quo capite. 14. propheta videtur inducere luciferum
sic loquentem. In celum conscendam. Super Astra Dei exaltabo
solum meum. Sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilo
nis. Ascendam super altitudinem nubium. Similis ero Altissimo.

Dices Rebellio cum cum in hac traditione, relata, facta est
adversus unum Imperatorem Sinarum, luciferi vero adversus
Deum ipsum Creatorem suum &c. Respondeo Imperatorem chuen
hiu, de quo hic agitur, esse unum ex quinque Imperatoribus
ou ti, qui sicut tres monarchæ. San hoam valde sacra et subli
mia involunt mysteria, intra in speciali paragrapho expo
nenda, quorum præcipuum est quod sæpius habentur in tradi
tione, pro totidem Augustis &c.

Contrâ expositionem prædi
in quam fohi nan ci ait impa
esse nisi montem quendam sin
nos illud videmur interpretari
in lateribus Aquilonis. Respon
omnes ejusmodi traditiones e
quarum mysteria cum nunc p
geminum larum sensum at
videatur præconibus evan
vulgus Socionum exevitatis.

Atque ut constet per hunc serocis cum cum impetum ad latera
aquilonis, quo fertur concussa esse tota machina celestis, et celum
veluti diffractum corruisse, intelligendum esse de luciferi indeum
insurgentis superbiâ effreni; quâ omnes virtutes celestes comovit;
et numerosâ Angelorum multitudinem in suam rebellionem pel
lectâ, hic rufus draco tortuosa cauda suavino, tertiam partem
Stellarum, ut ait. S. Joannes, secum traxit in terram; unde
origo diluvii, ^{nequitiâ} universalis, per pluviam Stellarum mox exponen
dam adumbratur, quo fræni nescia ferocis cum cum maligni
tas paulatim perdidit totum genus humanum, ante quàm aquis
cataclysmi suffocaretur: Lector dignetur primò consulere memora
bilem quandam traditionem, in vetustis cabalæ Hebræorum mo
numentis servatam de simili celi ruinâ seu ingenti foramine
viro in celo paulo post creationem. quam feditatem Angeli non
serenti, rogaverunt. Altissimum, ut illam ruinam repararet,
et inque stellis ut ceteras celi partes ornaret. Deinde attendat
ad expositionem huius allegoriæ a Kircherio prolatam, quâ
per celum Athiferum intelligit Angelos, per celi ruinam et
regionem aquilonis stollis orbatam, lapsum Angelorum rebelli
um. Demum diligenter nobiscum hic perpendat singularem
hunc textum veteris commentarii couleam in librum chuan ciu

淮南子昔者共工與顓頊爭為帝怒而觸不周之山
天柱折地維絕天傾西北故日月星辰移焉

又傳云共工觸不周之山天缺
西北地不足東南

in quo describitur sub figura pluviae media nocte. instar nimbis
 e caelo cadentis, rebellium Angelorum e caelo ejectionem casus. hem
 sim pu Kien. ye chum sim yim ju yu; ita ut non amplius inven-
 tus sit in caelo eorum locus. quo textu agi de Angelorum ruinâ, id
 manifestè patet ex commentario Xe San Kim, dicente. Stellas
 esse figuras seu symbola principum chu heu, id est Angelorum,
 chum sim son, chu heu chi siam. eorumque locum non amplius
 inventum esse in caelo, quia scilicet violaverant mandata filio
 Dei seu filio caeli statuta, ab eo defecerant. pu Kien che, Xi
 chu heu Ki tien ciu, li y fa tu ye. Denique nocturno illorum
 casu significari ipsorum casus Intorturati causam fuisse defe-
 ctum constantiae et perseverantiae in viâ justitiae et debito
 subjectionis. ye chum, el yunché, siam pu chum Ki sim mim
 chum tao el lo id est quia defecerant in medio temporali sui cursus.

Cum ergo nocturna hoc stellarum pluviae tam clare exhibeat
 Angelorum rebellium e caelo in terram lapsum; quis jam
 dubitat per ferocem perduellis cum cum in regionem caeli
 aquilonarem impetum, & per caeli nimiam exlo obortam, cum
 eadem claritate representari insolentem Luciferi adversus ipsum
 Deum creatorum suum rebellionem; indeque secutam omnium
 Affectarum spirituum ruinam universalem. Unde diluvium
 iniquitatis ex eo paulatim toto orbe diffusum, quo scilicet juxta
 traditionem chronici Xe Ki, cum cum submersit cum sam,
 id est (uti demonstrabitur in peculiari dissertatione) mediam
 illam paradisi terrestri regionem, in qua plantata erat
 arbor vitae.

quia lucifer in cum cum tam perfecte expressus, deceptione
 et mendacio perdidit primos generis humani parentes, unde
 jure dicitur mendacii parens; idcirco Auctor characterum hierogly-
 phicarum, viri mendacis seu fallacis hieroglyphicam litteram
 composuit ex duabus aliis quarum una est prior littera nominis
 mendacis cum cum; altera est Kien quae significat seu organum
 vocis, veluti dicas os cum cum esse. Instrumentum omnis mendacii
 et deceptionis. Simili modo quia Auctor hieroglyphorum probe
 noverat rerum omnium naturam, nec ignorabat serpentem habere
 linguam bifidam et idcirco esse symbolum naturale. Bilinguis et
 mendacii hominis; sciebatque aliunde, primum omnium creatura-
 rum qui se veluti fundum et inobedientem dei subentis mandato
 praebuit fuisse Satanam seu luciferum in cum cum adumbratum;
 idcirco cum cum fuit ab initio pictus cum capite serpentis.
 Praeterea quia lucifer praeis sinis sub nomine cum cum notus habuit
 affectus ex novem ordinibus Angelorum, et idcirco censetur tanquam
 genitor novem ordinum demonum, hinc draco ipsius symbolum
 dicitur habere novem filiorum. Speciei affectuum varietate diversos

穀梁傳莊公七年夏四月辛卯恒星不見夜中星隕如雨
 十三經註云衆星列宿諸侯之象不見者是諸侯棄天子
 禮義法度也又云隕者象諸侯隕墜失其所也又夜中而
 隕者象不終其性命中途而落

路史振滔洪水以薄空桑註空桑
 莘陟之間于女媧之都為近故共
 工決水灌之賈誼新書曰桑

共口為共傳云蛇其舌雙其
 耳龍其聽以目其蟠向土其毒
 在涎又云龍無耳故以角聽

lum sem cu yeu Kien chum, co yeu so hao. Eadem de causâ alia
 traditio ait, draconem novem diversis corporis sui partibus similem
 esse totidem diversis viventium generibus. capite. v. g. dicitur si-
 milis camelo; oculis similis demoni, pedibus et unguibus simi-
 lis esse vulturi et tigridi. lum yeu Kien si, teu su to, yen su quei,
 chao su im. cham su hu &c. Atque hoc novenarii ratio symbolica.
 Sinis communis est cum aegyptiis, qui novenarium vocabant symbolum
 agminis à Deo deficientis, et qui teste Eusebio dictus est ophioneus,
 et demonis serpentini proprius, quae omnia sunt satanae verè -
 characteristica.

Ratio cur novenarius sit malignantis naturae et symbolicus
 Draconis, quo lucifer sub nomine Cum cum adumbratus est in
 traditione Sinensi, petitur ex ratione symbolica numeri ternarii
 primi numeri imparis, qui juxta mysticas numerorum libri ye Kim
 rationes, est prima radix eorum, qui censentur e dominio yam, id
 est lucis et caloris. Nam cum novenarius, sit quadratus ex ternario
 in se ipsum ducto, hujus numeri figura est symbolum connatura-
 le solis, qui ut principium lucis et caloris, per se ipsum adest et lucet;
 et idcirco sol, sicuti novenarius ejus numerus proprius, in libro ye Kim
 habetur pro symbolo divinitatis sive solis justitiae. Et quia juxta
 hoc sacrum praeconium effatum, quemadmodum in caelo non est nisi
 unus sol; ita in mundo non est nisi unus dominus supremus,
 tien vüel ge, can vu el xam; idcirco neque sol neque numerus
 novenarius symbolica competunt ulli creaturae. Unde cum nove-
 narius applicatur novem Angelorum rebellium ordinibus, vel
 eorum Antesignano lucifero, aut perduelli Cum cum ejus typo,
 aut Draconi ejus symbolo; videtur hoc fieri ad significandam
 effrenem agminis lucifero duce à Deo deficientis, et propria
 luce solis instar lucere ambientis arrogantiam. cum Xim Ki chi *

Hinc intelliges, cum traditio in lonia draconis numerat squamas
 81, qui est numerus quadratus novenarii in se ipsum ducti, id
 est quadratus quadrati; hoc symbolo pulcherrè designari insolentem
 luciferi noncuplo rebellium agmine circumsepti superbiam,
 se veluti novem solibus amictum et fulgentem exultantis.

Hinc pariter intelliges, cur Cum yam commentarius in libr.
 chun cien, tradat numerum 81 novenarii quadratum, esse
 symbolum characteristicum finis vitae hominum, id est finis
 omnis carnis diluvii aquis submersae. Xegin mim chum y.
 quae summa calamitas ritè adumbrata occurrit in illâ traditione
 allegorica veteris chronici, in qua legitur tempore Impis yao,
 novem spuos in caelo simul cum vero conspicuos, omnes segetes
 & quod libet bonae sementis germen decuisse. Ti yao Xe Xi, Xe ge,
 pim cho, ciao ho xa Kia.

四書考龍生子有九種各有所好
 傳云龍有九似頭似駝項似蛇角似鹿眼
 似鬼耳似牛腹似蜃鱗似魚爪似鷹掌

天無二日尊無二上
 任智自神
 自聖其智

公羊九者陽數之極九九十一是人命終矣
 綱鑑帝堯是時十日並出焦禾殺稼

大舍孔氏曰九黎之君號曰蚩尤為
鵠象之義
書堯典黎民於變時雍註民皆
黑故曰黎民變惡為善也

龍魚河圖黃帝攝政有蚩尤兄弟八十一人並戰身人語銅頭鐵額食沙造五兵變化雲霧
使刀戟大弩威振天下誅殺無道萬民欽命
綱鑑補少昊氏哀九黎亂德天下之人相懼以神相惑以怪家為巫筮民讀于祀災禍薦至周
靜軒曰嗚呼此姦臣僭叛異端竇惑之始九黎亂德由是天下之人相懼以神相惑以怪家為巫
筮民讀于祀天地為之晦冥山川為之崩竭變禮義之俗而為鬼魅之鄉矣

Hinc demum intelliges, cur homines, qui in aetate innocentia
etate erant et dicebantur candidus Dei populus, sinice leam min,
postea in ferrea summa corruptionis aetate, hoc est circa gygantum
seu Titanum tempus, tunc veluti novem spuriorum solium aestu
adusti, amisso omnis virtutis candore, facti sint nigra nigrioris
tyranni mancipia, sive populus aethiopum, sinice li min, sub
jectus novem nigerrimis demonum capitibus sub turpi iugo satanae
Kieu li Kiun appellati, propter usurpatam in terra cum his novem
malignorum spirituum capitibus tyrannidem super homines; sicuti
dictus est cum cum, propter prius ambitum in caelo supremum
super Angelos filii caeli (Tien ci) seu filii Dei dominium.
At ne quis dubitet, hunc Kieu li Kiun, seu novem nigrorum
capitum pucem, alio nomine propter ejus malitia diabolicae fedita-
tem chi yeu dictum, eundem esse ac perduellem cum cum, sub dra-
conis 81. squamis loricati figuram representatum; eumque fuisse
ultimam et completam causam malitiae et corruptionis hominum
super terram seu diluvii iniquitatis; unde secutum est diluvium
super terram, quemadmodum ostendimus cum cum fuisse
primam utriusque causam seu originem: nunc convenit, ut oculos
convertamus ad peculiares quasdam de illo chi yeu, seu Kieu li
traditiones, quae occurrunt tam in libro canonico Xu Kim, quam
in aliis praeis monumentis, quale est v.g. illud, cuius titulus est
Lum yu ho tu. Id est figura ho tu in dorso Ete draconis. Vbi
legitur sub regno Imp. Hoam ti, prodisse rebellem chi yeu, cum
(tartarea) 81. fratrum legione, sub figura belluarum habentium
caput aeneum, ferream frontem, qui verscebantur arena, et invento
quintuplici armorum genere enormis ponderis, traduntur toti orbi
incussisse terrorem. quia in traditione, ^{allegorice} quis non sibi videatur intueri
sub ter tam feroci 81. fratrum divi chi yeu vultu, Graecundum
draconem cum cum, qui 81. spirituum principibus affectus fuitus,
ac veluti lorica chalybea cataphractus, adversus caeli tonantis
fulmina, tutum se tueri in caelo frustra conatus; deinde cum
eadem rebellium spirituum, nempe chi yeu et fratrum legione,
cum tanta ferocitate genus humanum aggressus est, ut regnum
Dei omnipotentis in terra omnino concusserit; eo circiter tem-
pore, quo ex textu sacro et ex libro Enochii intelligitur, orbem uni-
versum perversum esse impietate et malitia gygantum praediluvii-
anorum. nam, ut legitur in supplemento Chronici cam Kien pu,
circa finem regni Imp. Xao hao, quod videtur responderi illius
confusionis praediluviana aetate; tunc omnes homines a legitimo dei
cultu ad impia demonum sacrificia defluerant; sibi mutuo metum
incutientes per prestigios, incantationes, et diversas malorum spiri-
tuum inter eos se immiscens operationes. quod infelix

tumultuum tempus doctus cheu ciu yuen merito appellat Reli-
gionis corrupta et perversarum sectarum Initium. y toen, hoam
hoe chi Xe: et aitque id fuisse variis et insuetis portentis consigna-
tum, puta generali caligine caeli conspectum subtrahente, exsiccati-
one fluminum, montium concussione, et integra bonorum morum
corruptione, toto terraeque globo tunc facto veluti habitatione
propria impurorum spirituum, sub diversis monstrorum formis
ubique apparentium, de genere lamiarum harpiarum et similium,
quales depictae reperiuntur in libro Xan hai Kim ^{descriptae} faciem ursi,
qualis videtur extitisse paucis diebus ante ultimum diluvii
aquarum incrementum, antequam in diebus post eandem decrementum
verum quia hominum malitia et corruptio aetatis praedi-
luviana, cuius Auctor et promotor fuit pessimus chi yeu, ab
ejus initio usque ad ultimum complementum, refertur in libro
Xu Kim, capite liu him, de punitione; ubi simul memoratur
pena deletionis eam de causa ab ipso Xam ti irato immissa;
haec traditio, ut pote canonica, videtur huc paulo diligentius
consideranda. Praedicti libri Xu Kim capitis verba prima, pri-
mum malitiae initium, sicuti secutam subinde ejus ad universum
genus humanum diffusionem, usque ad ultimum perversitatis
apicem, conjunctim reperiunt in divum chi yeu, sicuti traditio sacra
eandem a principio ad finem, totam refundit in unius satanae
tanquam primi Architecti et promotoris malignitatem. Jo cou yeu
hiun, chi yeu co loen; yen kie yu pim min, uam pu Ken cei.
Inde factum est, si fides chronico, ut chi yeu fuerit magister malitiae
dandi sobolis san miao, quos triplex nequitiae capitalis genus, quo sibi
nomen fecit, videtur esse triplex illud germen malitiae portentosa,
quo famosi extitisse leguntur in fragmento Enochii, potentia a
saeculo gygantum, naphilim et elim, in diabolica legiorum schola
veluti ipsorum soboles, in omni genere malitiae educati de quibus
distincte facta est mentio in fragmento libri Enochii.
Qua propter cum triplex illud perversorum ac potentum
a saeculo, pergit liber Xu Kim, reliquos homines suo subiecit
iugo, miao min idcirco dictos; eosque vi et tormentorum metu
regerent in virga ferrea, acerbis mortis suppliciis plectendo
justos et innocentes, hoc est quicumque impiis eorum legibus seu
mandatis obsisterant. Xa lou vu cou. tandem reliqua multi-
tudine potentum impietatis tabo plane infecta, et omni fide ac
probitate in mundo extincta; Innocentum injuste casum
sanguinis voce sensum ad Altissimi thronum delata; tunc fac-
tum nio quei Xu lou, cam cao vu cou yu Xam; tunc factum est,
ut Xam ti demissus in terram oculis, nullamque virtutis

書經呂刑苗民弗用靈制以刑惟作
五虐之刑曰法殺戮無辜周靜
軒曰此姦臣僭叛異端竇惑之始

書經呂刑若古有訓蚩尤惟始作亂延及于平民周不
冠賊鵠義姦究奪攘矯虔註言鴻荒之世渾厚敦龐
蚩尤始開暴亂之端驅扇重多延及平民無不為寇為賊

史記三苗之君習蚩尤
之惡頑凶苦民

odorem inter homines inveniens, ne quisquam aliud percipiens, quam omnium scelerum et crudelitatis fasorem; Xam ti Kien u min, iam yeu him hiam, te him sam uen uei sim: tunc sei le liot Xam ti, miserationis sensu erga innocentes, et iracundia erga scelestos et homicidas commotus, his pro malitia gravitate rependere volens, totam corrupta plebis multitudinem miao min, tripli potentum Tyrannidi obsecundantem san miao extinguendam abolendamque decrevit. Hoam ti ngai Kim, Xon lon chi pu cou, pao nio y tiei, ngo cine miao min, vu Xi cai hia. Hu commentarius chu, quat crimen capitale propter quod Xam ti extinxit totam miao min multitudinem, et respondet id cōtingisse propter summam cordis hominum obliquitatem, qui devotiō legitimo Dei cultu, defecerant ad nefanda spirituum seu falsorum numinum sacrificia, quae veteris commentarii ratio, coīcidit cum ratione traditionis Arabicae antea allegatae, quae causam submersionis generis humani sub aquis diluvii, refert ad crudelitatem atrocis Regiminis cetatis praediluviana, sub quo justis omnibus tormentorum vi ē vitā sublatis, et vero Dei cultu ubique terrarum extincto, Idolorum abominatio successerat in ejus locum.

Cum ergo tanta tamque universalis esset humani cordis depravatio; Et Xam ti, ut concludit textus libri Xu Kim huc usque allegatus, invenisset totam multitudinem pessimi populi miao min ream tanti sacrilegii, nec ulla occurreret legitima excusatio pro declinandā penā tantae malitiae competent; nemo mirari debet, quod universitas hominum corrupta pessimi populi miao min multitudinem designata, tota fuerit delota a facie terrae, sine ulla Xam ti misericordia. Xam ti pu Kien, Kiam Kien yu miao, miao min pu ca yu fa, nai cine Kiu Xé.

書呂刑上帝不蠲降咎于苗苗民無辭于罰乃絕厥世

書呂刑上帝監民罔有馨香德刑發聞惟腥皇帝哀矜庶戮之不辜報虐以威遏絕苗民無世在下註呂氏曰當三苗昏虐民之得罪者莫知其端無所控訴相與聽于神祭非其鬼天地人神之典雜揉潰亂此妖誕之所興人心之所以不正也

書經呂刑民興胥漸浪浪焚焚罔中于信以覆詛盟唐威庶幾方告無辜于上註民相漸染為昏為亂無復誠信相與反覆詛盟而已

min pu ca yu fa, nai cine Kiu Xé

Dices. Sictus et pāna, quae ex textu libri Xu Kim et ex Interpretibus, non debent intelligi, nisi uno peculiari populo seu tyrannomiao min vel san miao dicto; nos ea ex praconcepta opinione graty interpretamur de universo genere humano et diluvio generali. Huic objectioni retundendae plura occurrunt. Sanè peridonea huc simul et singillatim perpendenda. 1° ex antedictis Satis innotuit Satanam, in diro chi yeu nigre novem principum tyrannorum turbae. Antesignano, certe adumbratum esse. 2° Tyrannum populi san miao habuisse chi yeu seu Satanam pro magistro et directore crudelis et tyrannici sui regiminis. San miao chi Kium, sié chi yeu chi ngo, uan him cou min. 3° ex traditione libri Xu Kim, nomen san miao, seu miao min, sive pro populo, sive pro ejus Tyranno acceptum esse, verè allegoricum et mythicum: pro tyranno acceptum significare primum chi yeu seu Satanā discipulum, nempe Adamum praevicacitatem, seu potius veterem hominem triplis concupiscentia desiderii servientem praedare. Descriptum sub hac ideā in allegatā ad marginem dicti libri Xu Kim traditione: pro populo vero san miao consideratum; esse totam Adamii posteritatem, seu Integrum veteris hominis massam populum quolibet paulo ante diluvium. quo tempore quicquid erat in mundo mortalium, non erat nisi concupiscentia carnis, concupiscentia, oculorum et superbia vitæ, universo mundo tunc in maligno posito. Ex quibus simul sumptis inferes, cum corruptor tyranni simul et populi san miao, sit chi yeu, hoc est Satanā corruptor totius mundi praediluviani; nomine miao min debere intelligi totam generis humani massam; et per ruinam totalem populi istius, deletionem omnium hominum a facie terrae, et quidem per ipsas diluvii aquas; cujus solius praeludium seu prognosticum esse potuerunt varia portenta inaudita, quae visa feruntur eo tempore, quo depravatum germen miao min ultimum posuit impietati suae cumulum; tunc enim, ut legitur apud veterem philosophum mê cū. San miao à caelo reprobato, tribus diebus visus est imber sanguinis. San miao loen tien mim Kie chi, hinc san chiao. Et ut legitur in aureo archivio. temporibus san miao trium mensium spatio, sol non fuit conspicuus, san miao chi Xi, san yue pu Kien ge.

Denique pro majori confirmatione veritatis n. Interpretatio textus ex libro Xu Kim supra citati, quem contendimus intelligendum esse non de natione particulari, sed de omnibus, quas cum cum à chi yeu non nisi nomine diversus, violentia et tormentorum vi tyrannidem suam exerceens suo iugo subiecit circa idem tempus uti Auctor chronice lou Xé tradidit. cum cum Xé gin chi him.

書經大全孔氏曰九黎之君號曰蚩尤鵠泉之義三苗之君習蚩尤之惡頑凶若民

書傳三苗國名縉雲氏之後為諸侯縉雲氏有不才子饕餮飲食冒于貨賄侵欲崇侈不可盈厭聚斂積實不知紀極不念孤寡不恤窮殍天下之民以此三凶謂之饕餮聚斂

金匱言三苗之時三月不見日墨子三苗亂天命殛之雨血三朝

y Kiam pa, et pu uam. ci fa yue. cum cum Xe chi pa Kieu cheu ye.
 quo cum dominio in novem mundi partibus, clare exprimitur
 Tyrannus universalis satana in mundo ante diluvium ex la consecu-
 tum, sicut effectus ex sua causa; Siquidem puniit, quia Xam ti dicitur
 in allegato textu libri Xu Kim, extinxisse integram sobolem perversam
 miao min ab Interpretibus revocatur ad tempus Imperatoris Xun
 Successoris Imperatoris yao, cuius utriusque aetate, ex traditione,
 contigit complementum diluvii universalis (iniquitatis) per cum cum
 excitatum, uti constat ex veteris et primae notae scriptoris hoai nan
 cui testimonio antea allegato. Xun chi xi, cum cum chim tao hum xui.
 Et ex ipso Auctore chronici Xe Ki, in quo legitur, regnante yao Imp.
 Antius Administrum Xun obtinuisse mandatum detruendi in abdi-
 tissima et remotissima mundi loca, malignitate maxime insignes
 quatuor illius nequitiae Architectos. Xun leou sui hium cou, cium yu
 sui y: hoc est reclusit omnium sceleratissimum, nempe (Satanam)
 cum cum in obscurissimam mortuorum anthon. leou cum cum
 yu yeu lin; Et Koën (quem demonstrabimus esse verum typum Hoai-
 mi) sub monte volatilium seu pennatorum. Kië Koën yu yu Xan.
 Et id est in limbo (Aves sunt symbola angelorum et animarum hominum iustorum
 in limbo usque ad Xh. in inferis huiusmodi detenturam)
 quae hucusque exposita diluvii iniquitatis facies, per eundem
 Satanam primo sub nomine cum cum incohata, deinde sub nomine
 chi yeu completa; sicut pena praecipuis illius Auctoribus inflicta;
 nec non ratio, quia Magnus yao, id est Xam ti, seu iao vel Jehovah
 Hebraeorum miseratus summam hanc generis humani calamitatem,
 traditur quasiville, conveniens tanto malo remedium. yao yeu min
 chi yeu el Kieu che xui che; diciturque in primo libri Xu Kim
 capite, super hoc in consilium advocasse quatuor cardinales sui
 regni ministros (id est 4. Archangelos) ti yue, cui su yo. tam tam
 hum xui famco: haec omnia, inquam, simul spectata videntur
 habere primam similitudinem cum iis, quae supra vidimus ex
 fragmento libri Enoch, de universali generis humani corruptione
 Egnigororum seu principum demonum, et triplicis generis
 discipulorum (scilicet gygantum Naphilim et Ethim) in diabolica
 illorum schola educationum. de pana genere ea de causa inflicta
 ab Altissimo, primo capitalibus tanta malitia Architectis et
 ministris, lamobrem advocato consilio et ministerio quatuor majorem
 Archangelorum; deinde omni carni corruptae, per universalem
 diluvii submersionem statim subsecutam; cuius strages, uti praclare
 observatum a celebri philosopho Chu hi, multo levior censeri debet.

史記諸侯有共工氏任智刑以強西朝而不王
 九州也
 淮南子舜之時共工振滔洪水
 史記舜賓于四門乃流四凶族遷于四裔以御魘魅
 帝請流共工于幽陵放驩兜于崇山遷三苗于三危殛鯀于羽山四
 罪而天下咸服

通志曰堯夏民之憂而求治水者
 岳陽湯洪水方割

鄭玄曰四嶽四時官主方獄

虞書堯典帝曰咨四

quodam damnum irreparabile omnium cordi illatum, per effusam
 ubique terrarum sive pravarum artium sive perversarum sectarum
 eluvium (quod fuit universalis aquarum eluvionis causa) sic Xue
 hem leou, hoai gin sin xou, Xem ya hum xui.

Quapropter cum libri canonici, iuxta mentem Sinarum, sint pure
 dogmatici seu doctrinales, et iis caelitus traditi, tanquam remedium
 salutiferum contra suam omnium haeresum et falsarum sectarum:
 ideo quicquid in iis occurrat de diluvio jure videtur primario esse
 intelligendum de universali hominum corruptione, per atrocem gygan-
 tum Tyrannidem, et perversa in omni genere superstitionis demonum
 documenta toto orbe diffusa. quod praesertim dictum videtur de iis,
 quae leguntur in tribus capitibus libri Xu Kim yao tien, yu cum,
 et hum fan. Atque ut in solo capite yu cum haximus, quod totum
 videtur esse de hoc argumento, seu potius de diluvii aquarum deri-
 vatione, diligenter est observandum, sagaciores Sinarum Interpretes,
 qualis est Comi in suo chronico, multis saeculis ante nos observasse,
 hoc libri Xu Kim caput non debere, imò nec posse sine turpissima
 absurditate, intelligi de aquarum corruptione, quod ex lo evidenter
 demonstrat, quod ex libro yao tien aquae diluvii superaverint montes
 maxime excelsos; et aliunde legatur in capite yu cum, magnum yu
 cum aggressus est opus derivationis Aquarum, capisse manus admove-
 re ad montium radices, quod consilium nemini non videatur insanum, si
 uan uon vū Xe li ye: yu cum chi xu, xi fei che xui co ye. Eade
 causa alter scriptor non minus sagax, quaerens causam cum totum hoc
 caput yu cum Interpretibus videatur tam obscurum, in eundem
 sensum respondet dicens, hoc libri Xu Kim caput non esse de genere librorum
 geographicorum, uti vulgus existimat; sed esse librum doctrinalem
 profundo mysterio plenum. yu cum chi yen, ki xin yu tao hu. cir-
 citen sicut caput hum fan, quod ut ritè definitur juxta mentem
 praeconum sapientum, videtur esse veluti anacephalaosis legis
 caelitis, seu Regula caelitus magno yu tradita, pro universali hominum
 reformatione, et ex verbis divinis seu angelicis conflata.

鄭樵曰禹貢一書所以不可及者
 何耶得道之言與不知言異禹
 貢之言其深于道乎書出于道
 非後世地理家比也又曰禹貢
 洪範相為用書經天乃錫禹
 洪範九疇彞倫攸叙註洪範九
 疇治天下之大法洪範九疇原
 出于天
 要天監在下善惡必報

朱子曰邪說橫流壞人心術勝于洪水
 禹之施功自下而上夫土者水之源而下者水之委也上者既已襄而懷之則下者淹沒而無餘矣今也
 治之而先乎下萬萬無是理也又曰禹貢之書實非治水作也九州之列非出治水之時也

Diluvium
in Sinensib?
monumentis
memoratum
idem ac dilu-
vium Noeticum

書堯典湯湯洪水方割蕩蕩懷山襄陵浩浩滔天
水除地上之物為水漂流無所復見蕩然惟有水耳包山謂遠其傍上陵謂乘其上平地已皆蕩蕩又復遠山上陵故謂盛大
之勢總言浩盛大若漫天然也天者無上之物漫者加陵之詞甚其盛大故云若漫天也

Verum licet quæ extant in dictis libris *Xu Kim* capitibus de diluvio, juxta intimum et primarium sensum spectent sancta legis cælestis dogmata, et sacram methodum, tum excrucians et obstruendi letifera pravarum sectarum fluentia, et stagnantes ubique vitiorum sordes in profundam abyssum derivandi: Et eadem non nisi secundario et juxta corticalem sensum de diluvio reali aquarum agere videantur, nihilo minus ^{etiam} in hoc sensu considerata tam accurate cohererent cum sacra et historica diluvii descriptione à moysè ipso facta in 1° capite libri *genesis*, ut ex eodem fonte emanasse videantur; et eadem tandem totius orbis terrarum sub aquis submersionem (qualis nunquam extitit nisi unica) citra omnem dubium exprimant, quod ultimum punctum nobis superest in hoc paragrafo breviter exponendum.

Atque ut id præstemus cum æquali soliditate ac brevitate, primo loco perpendamus singula verba descriptionis sacre diluvii, qualis extat in capite *genesis* allegato. factumque est, ut ipsa sacri textus verba diluvium quadraginta diebus et quadraginta noctibus super terram, et multiplicata sunt aquæ, et elevarunt arcam in sublime à terrâ, vehementer enim inundaverunt: et omnia repleverunt in superficie terre. Porro aqua ferebatur super aquas. Et aquæ prævaluerunt nimis super terram. Operitiq[ue] sunt montes excelsi sub universo cælo. quindecim cubitis altior fuit aqua super montes, quos operuerat, consumptaque est omnis anima caro quæ movebatur super terram. hucusque verba *genesis*. nunc cum iis conferamus verba singula ejusdem diluvii descripti-
onis verba, quæ extant in primo capite libri *Xu Kim*. Aqua diluvii, ut ferunt verba illius textus, quaquà versum diffusa omnes universi Regionis destruxerunt. tam tam hum *Xu* tam co. Invol-
verunt montium altiorum latera, celsiora cacumina exuperantes, hoci *Xan* siam lin. Vno verbo sic statè sunt in sublime, ut totam terram operient, viderentur ipsum cælum pertingere, et implere hao hao tao tien. quæ presentis textus libri *Xu Kim* expositio, si cui fortè suspecta videatur; hanc comparat, quæso, cum subjectis celebriorum Interpretum commentariis. juxta quos aquæ involuebant altiorum montium latera, et statè supra summa cacumina. pao ki si mien, Kiapcho ki Xam ye. submersis quatuor mundi regionibus. pien hai si fam; ita ut nullus aridæ locus, et solus pontus appareret. vu so fo Kien, tam gen uei yeu Xui el. vno verbo sic intumuerant aquæ, ut cælum replere viderentur, cum yen hao hao Xem ta, jo moan tien gen ye

山海經序云山海經者出于唐虞之際昔洪水洋溢于中國人民失據于丘陵巢于樹木

quamvis ex brevi sed energica descriptione diluvii tam in textu supra allegato libri *Xu Kim*, quam in adjectis commentariis, satis pateat perfecta conformitas hujus traditionis, cum mosaica; nec possit superesse dubium, diluvium universale seu noeticum peninde in utraque descriptum esse; pro palpabili hujus veritatis confirmatione, uno momento lector dignetur conjicere oculos in librum *Xan hai Kim*, qui etsi à sinis censeatur apocryphus, nihilominus cum propter antiquitatem contineat plurimam traditionis sacre traditionibus nostris valde affines; et feratur prodisse, ipsi temporibus Imperii yao, sub quo contigit diluvium, ejus est descriptio allegorica innumeris figuris emblematicis repleta universi mundi præmontium cacumina submersi faciem oculis subjiciens; potest haberi pro novâ nec levi ejusdem veritatis probatione.

Dicit. Hæc est opinio communis Sinarum, diluvium inditis monumentis memoratum, non fuisse nisi nationale et proprium solius soli sinensis, cujus solius mentionem facit Auctor præfationis libri *Xan hai Kim* cum agit de aquarum submersione &c.

Ut appareat nullitas hujus objectionis, sciendum est, cum major præcipua pars veterum traditionum sinensium spectent tempora prædiluviana, quibus mundus videbatur fuisse subiectus uni Dominio seu Imperio universali, in multas alias ditiones seu dominationes diviso sub nominibus Tien hia. chumque chum hao: primos Regni sinensis fundatores, more solito coloniarum, ad memoriam et imitationem ursatis illius Imperii prædiluviani ejusque regiminis; juxta illam antiquam ideam solum et Imperium sinense, in totidem circiter partes videm etiam nominibus servatis distribuisse. Eius veteris distributionis primâ origine paulatim post longam sæculorum seriem planè obliteratâ: tandem factum est, ut quæcumque occurrunt in veteribus monumentis, ad universum mundum seu mundi dominium universale spectantia, sub nominibus Tien hia orbis, chumque Regnum in medio situm &c. quæ a primâ fundatione nationis facta sunt ejus privatim propria: ea omnia de se et suo regno ita nominatim dicta inveterato et communi errore existiment, cætera mundi regna et nationes ex eo veluti pro nihilo reputantes; licet in dictis monumentis nihil frequentius occurrat his verbis uanque, uan pam. van min, quibus fit mentio clarissima innumerorum mundi Regnorum, Dynastiarum et populorum ad myriadem reductorum, quem immersum Regnum et populorum numerum olim

conclusum fuisse intra illius soli limitibus quibus sine compre-
hendunt suum (tunc hinc) orbem sinersem, vel suum Regnum chum-
quis vel inter singulos possit serio sine omnium visu asserere?
Unde concludes licet diluvium in libris Sinicis memoratum dica-
tur submersisse totum Regnum in medio situm, ^{Chungking} nulla facta alte-
rius mentione, sine argui minimè posse non fuisse omnino
universale, & nec tantillum infirmari demonstrationem contra-
rii suprà sufficienter expositam.

Paragrapheus tertius.

De genuinâ priscorum Sinarum doctrinâ
ubi demonstratur,

- 1° in bonum libris canonicis non agi nisi de sapientiâ
divinâ & ejus sanctâ lege nomine tao appellatâ.
- 2° divinam legem in libris canonicis contentam complecti
omnes notiones essentielles triplicis mundi status,
id est mundi initio à Deo conditi cum sumâ perfectione,
deinde per Angeli & hominis inobedientiam corrupti,
ac demum a Deo ipso Incarnato reparati.

Suppositâ certitudine bonum, quæ in duobus antecedentibus pa-
ragraphis exposita sunt, præsertim quod prisci Sine voce tao, primam
causam seu Deum significarint, & quod Fohi, quem tota gens semper
venerata est ut primum suum legislatorem et magistrum & ut Auctorem
libri ye Kim, qui est fons totius doctrinæ cæterorum librorum canonico-
rum, sit idem ac S. Patriarcha Enochus, nemo procul dubio mirabitur,
quod in præsentis paragrapho aggrediamur ostendere, in omnibus
libris canonicis non agi nisi de sapientiâ divinâ ac de Stæ ejus lege,
seu lege testamenti, prout nota erat S. Patriarchis et prophetis veteris
mundi veteris. Imo lector Sinarum salutis desiderio verè incensus,
in assertionem bonum conversioni adeo conducibilem, eò libentius
se propensum præbet, spero, quod non Antecessor jam dudum ante
nos, fere eandem veritatem perspexisse videantur cum tantâ cla-
ritate, ut S. Joan. phil. de Marinis in opere inscripto Delle missioni
di padri della compagnia di gesu, bonum nomine sic locutus sit. Il
certo che si alto corre la stima e opinione de Confucio appresso i Cinesi
i giapponesi, e Tonchini, che la del lui dottrina, como fra christiani
Evangelio, la credono venuta del Cielo, e como canonica la veneranno. &c.

Sed quia non convenit lectorem stare soli huic meo & Antecesso-
rum iudicio, hanc veritatem conabor hic primò generatim, deinde
fusius et singillatim demonstrare, cum ex ipso textu librorum canonico-
rum, tum ex eorum Interpretibus & Aliis majoris ponderis Auctori-
bus. Auctores celebres commentarii ta ciuen. libri ye Kim,
summam loquuntur de doctrinâ et objecto hujus libri, et cæterorum
librorum canonicorum sub nomine tao, hæc habent. Totius
cælestis ~~tao~~ tao legis traditio est ab ipso Cælo seu Deo. Tien Auctorem
tao tum chi chuan, cui yu tien; sicuti et magna ejusdem origo
seu sapientia Inventa; tao chi ta yuen, chö yu tien. Hinc quia
duo figure prophetice ho tu et lo xu, quæ sunt primus fons
totius doctrinæ libri ye Kim, uti dictum est in primo paragrapho,
idco Auctor libri tu xu pien, qui de his figuris eruditè scripsit,
ait illas cælestis ab initio traditas, ad significandum, quid sit
intelligendum per illam vocem tao (sacris mysteriis turgentem)
tu xu chi pien y mim tao yé, quod concedat cum veteri illa
traditione commentarii xe san Kim libri xi Kim dicentem, mysticas

Totam librorum
canonicorum doctri-
nam voce tao
comprehendi, nec
esse diversam à
lege divinâ, et ha-
bere pro objecto
ejus divinum

周易大全道之大原
出于天道統之傳自
于天是也

圖書編今圖
書之編為明
道也

南華副墨 有物混成 先天地生 聖

莊子 道不可聞 聞而非也 道不可見

南華物或主里月二

vareque divinam philosophiam, nempe sapientiam illam legis naturalis propriam, s. Patriarchis et prophetis imprimis familiarum, cuius cognitio, iuxta traditionem libri *ye Kim* reducitur summam ad viam triplicem celi, terre et hominis. *ye yeu tien tao yen, yeu gin tao yen, yeu ti tao yen*; vel potius ad viam seu legem s. Reparatoris, vias celi et terre. sancto temperamento conciliant, iuxta haec alia ejusdem libri verba *fu ta gin che, yu tien ti ho ki te*, qui idcirco censetur praecipuum objectum totius doctrinae non solum libri *ye Kim*, sed etiam ceterorum librorum canonicorum, cum ex communi omnium Interpretum sententia in iis omnibus non agatur, nisi de tribus viis diversis celi, terra et sancti. *Leou Kim chi tao, nim tin ti Xim gin*. Id est de viis spiritualibus Dei s. spiritus, quas sequuntur caelestis Intelligentia; de viis hominis Carnalis, verum terrenum seu brutum propriis; & de viis s. Reparatoris, seu Dei hominis, qui docens verbo & exemplo carnem domandam et corpus spiritui subiciendi artem superhumanam, celi et terra spiritus et carnis, Dei et hominis vias felicissime conciliat, et ideo in vetustis sinarum monumentis jure dicitur *Tao*, via, per antonomasiam, in eadem sensu, quo christus, cum doceret homines hanc viam ad salutem omnino necessariam, de seipso dixit. *Ego sum via*. Si quidem ex principiis libri *ye Kim* symbolicis, cum mystica s. Patrum Theologia perfecte coherentibus, vox *tao*, quae in sensu litterali seu naturali et physico (*ye yn ye yam chi quei tao*) dicitur complexum *yn* et *yam*, id est solis et lunae, quae sunt principium physicum et materiale productionis omnium rerum, et omnis illuminatio. Eadem, in sensu symbolico et supernaturali connotat. [naturalis]: divinitatem et humanitatem s. Reparatoris, quae in sacra ejus persona unita, instar solis et lunae, *yn yam pu ce chi quei Xim*, principium spirituale et supernaturale regenerationis hominum per divinas ejus divinae gratiae, easque calori solis et lunae humiditati analogas seu symbolicas influentias. quae de causa supra citatus libri *ye Kim* textus, quo tum humana tum divina s. Regeneratoris natura comparatur caelo et terra, propter utriusque sextis plenam fecunditatem in unica ejus persona conjunctam, ibidem postea immediate comparatur utriusque naturae virtutem cum virtute solis et lunae. *fu ta gin che, yu tien ti ho ki te, yu ge yue ho ki mim*.

Cum verò mystica libri *ye Kim* philosophiae Auctoris consilium fuerit, sub solis et lunae influentiis, et earum ope in mundo physico factis per continuam vicissitudinem rerum mutationibus, symbolicè adumbrandi, tum beneficos divinae gratiae influxus per sanctum Reparatorem, instar solis et lunae omnes Terrae regiones collustrantem, quae quaversum liberalissime dispersos: tum diversas,

天. *tien*. caelum
symbolum
naturae divinae

地. *ti*. terra
symbolum
naturae humanae

聖. *Xim gin*
sanctus sanctus
totum, utriusque
naturae
suppositum

易傳一陰一陽之謂道
天地聖人
易乾卦
夫大人者與天地合其德

梁氏寅曰陰陽之不測者神也

易傳陰

四書大全六經之道明

南華副聖有物混成先天天地生聖

莊子道不可聞聞而非也道不可見

南華物或主聖

figurarum horu et lo xuationis esse sermonem Angelicum, seu verba, quibus Caestis Intelligentiae docebant (primum) hominum Regem. horu lo xu, *Kiai sien xin yen yu, y cao nam che, sasque* calitis seu divinitatis traditas, *Xe tou xu, Kiai tien sonim*. Cum vero integra libri *ye Kim* doctrina procedit ex duabus illis figuris, ejus Auctori soli (seu Enoch) calitis, ut fert traditio, ostensit; eade causa confuevit, cuius sententia *ye Kim* non excedit, hujus libri *ye Kim* tradere volens Deam capitalam caelestis illius doctrinae, ait vocem *ye*, unde liber *ye Kim* nomen suum accepit, completi omnimodam scientiam et omnem rationem sive ad creationem sive ad Reparationem hominum pertinentem. *fu ye, cai ve chim ou, mao tien hia chi tao*; hanc enim nostram hujus memorabilis textus confuciani Interpretationem Ipse sinarum Imperator provera plura agnovit et constanter approbavit. Et in hunc eundem sensum intelligenda sunt vulgaria haec et similia sinarum effata, de omnibus suis libris canonicis, quorum liber *ye Kim* est radix communis; cum dicunt, scilicet unanimi voce, hos omnes libros non agere, nisi de divino illo *tao* tempore caelestis lege, sive pro ejus Auctore accepto. *ou Kim, cai tao chi uen. Leou Kim y cham tao quei chu*. hinc non mirum, quod Auctoris commentarii ta ciuen in librum *ye Kim*, afferant, hujus libri hieroglyphici scriptorem sicut et libri *hum fan* (qui est pars libri *Xu Kim*, continens compendium enigmaticum totius legis naturalis sicut liber *ye Kim*) non sine speciali dei illustratione hos composuisse, *Xim gin co ye, co fan, Ki yuen cho yu tien chi y*.

Diuis liber *ye Kim* et ceteri libri sinarum canonici si estimantur ex suis Interpretibus et commentariis, videntur et sunt libri merè philosophici ac politici. et philosophia in iis contenta non agit nisi de rebus naturalibus tum caelestibus tum terrestribus et humanis, hoc trisyllabo *tien ti gin* exprimi solitis; nec quicquam attingit de Religione, nisi extremum et tenuissimum quendam corticem. Ad objectum. Ad hoc intelligatur de illa Interpretum turba, qui rejecta et reprobata priscomum philosophorum puta *lao cu, chuam cu, lie cu* et divina philosophia, cum praeconi librorum canonicorum doctrina, imò et cum Theologia christianâ in multis capitalibus consentiente; proprium et inane systema philosophicum in ejus locum substituerunt; objectionem non multum abluere à veritate. At si librorum canonicorum doctrina estimetur praecipue ex ipso textu, vel ex priscomum philosophorum monumentis, vel ex selectis inter Interpretum expositionibus; aequum Judicem non posse diffiteri quidem diffiteri librum *ye Kim* et ceteros libros canonicos, completi veram de rebus caelestibus, terrestribus et humanis philosophiam: sed simul oportere ut agnoscat, sub hoc systemate philosophico, quod non est nisi cortex alterius arcana et profundioris doctrinae, reconditam esse aliam mysticam

易傳云夫易何為者也夫易開物成務冒天下之道如斯而已者也

程頤曰五經載道之文

資治通鑑六經以闡道為主

易大全圖說聖人作

易下傳易之為書也
廣大悉備有天道焉
有人道焉有地道焉

quae inde sequi solent in omnium condibus, sive in bonum sive in malum, sive ad vitam sive ad mortem mutationes, iuxta diversas singulorum dispositiones: idcirco idem Auctor, vultus Symbolorum et Artis Hieroglyphica parens, hunc divinum suum librum nomine ye Kim, id est librum mutationum denominatum voluit, et hoc nomen designari characterem hieroglyphico ye, ex duplici Solis et Luna, quae sunt principia physica mutationum, littera composito, et verum mundi Regem, ratorem seu Reformatorem significante. Cuius sacri ac profundi mysterii veritatem distincte notam fuisse praeis Sinarum sapientibus, clarè intelligi potest ex selecta ac vetusta traditione, quae occurrunt apud Auctorem dubiorum, dicentem ex eorum mente. olim vera sanctum sanctum (qui erat omnium expectatio) antequam visibilis in forma humana inter homines apparuisset, vocari solitum esse hoc mystico nomine ye. Id est principium mutationis seu Reformationis hominum, ye qui vu him chi Xim gin. Vel potius mystica illa vox ye significat, sanctum sanctorum invisibilem et nondum Incarnatum. Et contra sanctus (post Incarnationem) est principium visibile mutationis et reformationis hominum, Xim gin qui yeu him chi ye.

Quamvis sine omnes videantur ante bis mille annos amisisse omnem claram et distinctam notitiam illius sancti Reparatoris, qui teste Confucio fuit omnium generationum expectatio, nihilominus ab eorum cum praeis in eo consentiunt et communi voce confitentur, uti jam antea probatum est, hunc esse principium vel unicum librorum canonicorum et omnium veterum traditionum argumentum: nec in iis quicquam aliud observari quam eius sanctae legis seu salutis regimini vestigia. Leon Kim che Xim gin che qui chi chi cie ye loquutus versari in exponendis mysteriis sub voce tao (sanctum et sanctam eius legem significante) recondit. nam quemadmodum Auctor dubiorum in lib. ye Kim, modè citatus definit sanctum sanctorum, sive visibilem sive invisibilem, hoc est tum ante Incarnationem tum post Incarnationem spectatum, per vocem seu nomen ye libri ye Kim proprium (qui liber hoc nomine insignitus, quia mutationes de quibus agit, sunt mutationes mirabiles, quas divinus Reparator operatur in mundo morali ab initio rerum usque ad finem) ita, corpus philosophicum simili, eundem sanctorum sub utroque respectu, hoc est ante et post Incarnationem spectatum, definit per vocem tao totius capituli eius propriam et characteristicam. tao pien xe vu Kiao tie Xim gin. Xim gin pien xe. yeu Kim Kiao tie tao. Id est via seu sapientia est ipse sanctus nondum assumpta forma humana. Et sanctus est illud tao seu sapientia (divina) humanae carni unita seu humanitati unita.

Verum, ut lector convinci possit, sanctum in his et similibus testimoniis significatum tam nomine tao (via, sapientia) sine forma aut figura et nondum visibilem; sive nomine Xim gin (sanctus vir) in corpore humano et visibilem, esse ipsum Messiam Salvatorem nostrum, id est filium Dei ante et post Incarnationem consideratum: Signatur meminisse eorum quibus ostendimus in primo paragrapho, voce tao à praeis sapientibus primario significatum esse sapientiam Incarnatam seu verbum divinum et deum primum verum omnium principium et creatorem; et insuper diligenter attendere, ad ea quae videntur hic subiungenda pro pleniori huius veritatis capitalis demonstratione. Et quia veterum philosophi vel confucio contemporanei, vel paucis saeculis posteriores cum suis Interpositibus videntur nil omisisse, eorum quae necessaria sunt, pro convergente ejus expositione, satis erit eorum pauca et selecta eorum testimonia à nobis hic allegari.

Primum erit philosophi chuam cū et ejus commentarii fu mē de mystico suo tao loquentis, circiter sicuti libri sapientiae de verbo divino seu filio Dei sub divino nomine sapientiae. ait enim illud tao productum esse ab initio ante calum et terram. yeu ve hoen chim, Sien tien tiem sem, mim chi yue tao: Illud non esse in loco, et tamen nullum esse locum, ubi non adsit praesens; et idcirco dicit spiritum. y Ki vu cai, el vu pu cai ye. mim chi yue xin: et quia nil involvit falsi, dicitur veritas seu verum. y Ki vu Kia ye, mim chi yue chim. Comparatum cum fine omnium dicitur eorum principium. tui pen el yen, mim chi yue pen &c.

Idem chuam cū alio in loco de eodem agens haec habet. mysticum illud tao est id, quod homines neque visu, neque auditu, neque sermone possunt ullā ratione attingere, et quicquid sensu percipi potest, non est quid diversum ab illo tao. tao pu co tien &c.

Idcirco alibi illud vocat hinen, et hinen chi yeu hinen, id est rem profundissimam, seu verum omnium maximè incomprehensibilem, et infinitam, ita ut cetera entia cum eo conjuncta, nihil ei superaddant novi. pu co y yeu Kia y: et sit origo unde prodierunt omnia, quae nos rapiunt in admirationem, chum miao chi so cum cho.

Commentarius fu mē modò citatus in hac ejusdem chuam cū verba. ve chim sem li quei chim. Id est res creatae dicuntur corpora, sic discuntur. ex corporum existentia concluditur existentia causa corporum productivae, et eam causam esse spiritum. yeu him che, yeu him him che; el him him che, el Xin chi quei ye. atque haec causa, est illud ens, quod discipuli sectae tao vocant yeu Xin, id est primum omnium spirituum et eorum principium,

南華副墨 有物混成 先天地生 聖人不得已而名之曰道 以其無在而無不在也 名之曰神 以其無假也 名之曰真 對末而言 名之曰本 其實一而已

莊子道不可聞 聞而非也 道不可言 言而非也 見而非也 道不可言 言而非也 蘊子由曰 言玄則至矣 然猶有玄之加矣 衆妙之所從出也 則盡矣 不可以有

南華物成生理謂之形 副墨有形者 則神之謂也 道者而形者 則神之謂也 性家謂之元神 佛氏謂之元

et quod discipuli sectae *Tao* appellant, *Yuen Sim*, id est primam naturam seu principium ceterarum naturarum.

Commentarius *Chiu* in librum *Tao te Kim* (de sapientia) philosophi *Lao* cui. exponens auctoris mentem de immensitate sui *Tao* sic loquitur. *Tao* *chi* *cao* *vu* *Xam*, *chi* *xin* *vu* *hia* &c. id est *Tao* est infinitum excelsum et profundum, nihil habens infra et supra se, et totum universum sinu suo concludens, nec tamen ullo sive centri sive circumferentia limite terminatum. omnia tegit, et sustinet, et penetrat, et nulla re cohibetur. uno verbo, qui dicit *Tao*, idem dicit ad dominum nulli rei subjectum. *cai* *Keu* *y* *Tao* *quei* *chi*.

Commentarius *chi* *quei*, in eundem librum *Tao te Kim*, ex mente sui auctoris exponere volens divinam immensi *Tao* omnipotentiam, texit elegantem hunc.

Id est a divini *Tao* omni-
cularum et suum motu
propriam: Aura sub
diversitatem; sol et
Stella et planetae com-
te potestatem mutat
inter se qualitates &c.

Idem commentarius pro elucidando sensu ejusdem libri, de incomprehensibilitate et plenitudine divini illius *Tao*, disserit. hoc modo *Tao* *chi* *quei* *ve* *ye*, *quei* *chi* *vu* *hu* &c. id est, nulla patet via ad observandum quid sit; nullus aditus ad illud explorandum; nulla occurrit species qua possit designari; nulla figura sub qua possit representari. fieri non potest ut verbo aut cogitatione possit ullo modo attingi. etsi sit origo unde omnes per creationem proderunt, non inde imminuta est illius plenitudo; sicuti non augetur ex eorum omnium aessione. *uan* *ve* *y* *sem*, *pu* *quei* *chi* *sun*; *uan* *ve* *quei* *chi*, *pu* *quei* *chi* *im*.

Rex vere sapiens et philosophus *hoai* non in eodem circiter sensu ac stylo simili, cum philosopho *chi* *nam* cui antea citato loquitur, cum ait. *Xe* *chi* *pu* *Ken* *Ki* *him* &c. id est frustra sunt omnes illius conatus, qui actus desiderio divinum illud *Tao* percipiendi, intentis oculis vestigat illius speciem, auribus attentis sollicitat ipsius vocem, vel gestu prosequitur illius personam. Nimirum est substantia immaterialis et incorporea, quae producit omnes res corporeas et materiales. *vu* *him*, *el* *yeu* *him* *sem* *yen*.

Alter philosophus, cui nomen *lin* *Ki* *pu*, de eodem sic rationatur. omnes res productae habent causam radicalem suae generationis, sed divinum *Tao* est sui ipsius causa et radix, cui *ce*, cui *pen*, cui *Ken*. omnes rerum species sunt de caelo et terra ut causa

materiali procreata. sed divinum *Tao* ante caelum et terram a se existebat et conservabatur. cui *ce*, *uei* *yeu* *tien* *ti*, cui *cou* *cou* *cun*.

Demum auctor libri *leou* *Xu* *cim* *yeu*, paucis quidem, at divinitate non minus dignis verbis loquitur de illo *Tao* mystico, quam ceteri hucusque allegati, dum ait. cui *tien* *ti* *y* *chi* *uan* *ve* &c. id est. Inter omnes res creatas, quantumvis parva aut magnamolis, nulla est quae non habeat sui similem aut parem. solum *Tao* in universo est sine pari et simili. *quei* *Tao* *vu* *pi*.

Cum tot tamque solidis insigniorum inter veterum philosophorum testimoniis, extra dubium sit, praecipua divinitatis attributa competere mystico illi *Tao*, quod ostendimus esse primum imò unicum objectum totius doctrinae librorum canonicorum, atque imprimis libri *ye* *Kim*, non secus ac illum *Xim* *gin* seu sanctum per antonomasiam, per centum saecula teste Confucio ante ipsum a sinis expectatum, quem ipsi minus ignobiles inter neotericos scriptores appellant, modo nomine *Tao*, seu *vu* *Kim* *Kiao* *ti* *Xim* *gin*, id est sapientiae, vel sancti non dum visibilis insignia corporeae; modo nomine *Xim* *gin*, seu *yeu* *Kiu* *Kiao* *ti* *Tao*, id est nomine sancti, seu sapientiae (divinae) cum corporeae et visibili figura: quis prudenter possit in dubium revocare, utraque illa mystica et veluti univoca appellatione, nempe *Tao* sapientiae, *Xim* *gin*, vir sanctus, priscos sapientes et prophetas locutos esse de messia ante et post incarnationem spectato? Eumque prophetarum more non solum desiderasse et expectasse, sed etiam ejus adventum veluti praesentem et completum contemplatos esse.

Cujus asserti veritas cum plenae luce infra exponenda, ne nunc exasperet eorum animos, qui non attendunt, ut decet, ad genuinam et sanctam libri *ye* *Kim* et ceterorum monumentorum vere hieroglyphicorum originem; et nondum norunt incredibilem sacrae sapientiae thesaurum in eis reconditum: hi interim admonendi sunt, communem hanc esse sapientum sinarum sententiam, libros canonicos praesertim libri *ye* *Kim*, non esse nisi breve compendium libri universalis totius naturae seu ingentis caelorum voluminis, in quo deus tanquam in sacro et generali aenigmate cum divino et prophetico artificio arcana occultavit suae sapientiae secreta, seu legis divinae naturalis mysteria, la imprimis quae attinent ad opus reparationis mundi, et messiae salvatoris; eorum scilicet propheticos characteres in tria veluti classes distributos signando in supremam media et infimam caeli regione, respective ad triplicem solis lunae et stellarum fixarum orbitam, mystico trium monarcharum *san* *hoam* a caelo terra et homine

南華經註呂吉甫曰萬物之生未嘗無本根而此則自本自根萬物因天地而後有此則未有天地自古固存
六書精蘊自天地以至萬物未有無匹者惟道無匹

性理道便是無軀殼
底聖人聖人便是有軀
而中庸百世以俟聖人
而不惑

赤道 *che* *Tao*
天道 *Tien* *Tao*
equator, seu
orbita fixarum
黃道 *Hoam* *Tao*
人道 *gin* *Tao*
Ecliptica, seu
orbita solis

白道 *Pe* *Tao*
地道 *Ti* *Tao*
orbita luna

道德經註道至高無上至深無下包羅宇宙而無表裏洞同覆載而無所礙開口以道為主

道德經指歸天以之圓地以之方陰得以陰陽得以陽日月以照星辰以行四時以變化五行以相勝火以之熱水以之寒草木以之榮金石以剛味以甘苦色以玄黃音以高下變以縱橫山陵以滯風雨以行鱗鱗者以游羽者以翔獸以之走人以聰明殊類異族皆以之存不為之盈

道德經指歸道之為物窺之無戶察之無門指之無體象之無容意不能盡而不言不能通萬物以生不為之損萬物歸之不為之盈
淮南子視之不見其形聽之不聞其聲循之不得其真無形而有形生焉註無形道也有形萬物也

et quod discipuli sectae *Tao* appellant, *Yuen Sim*, id est primam naturam seu principium ceterarum naturarum.

Commentarius *Chiu* in librum *Tao te Kim* (de sapientia) philosophi *Lao cū*. exponens Auctoris mentem de Immensitate sui *Tao* sic loquitur. *Tao chi cao vu xam, chi xin vu hia &c.* id est *Tao* est infinitum excelsum et profundum, nihil habens intra et supra se, et totum universum sinu suo concludens, nec tamen ullo sive centri sive circumferentia limite terminatum. omnia tegit et sustinet, et penetrat, et nulla re cohibetur. vno verbo, qui dicit *Tao*, idem dicit ad dominum. Nulli rei subjectum. *cāi Ken y tao guei chu*.

Commentarius *chi quei*, in eundem librum *Tao te Kim*, ex mente sui Auctoris exponere volens divinam Immensi *Tao* omnipotentiam, texit elegantem hunc discursum *Tien y chi yuen, ti y chi sam &c.* Id est a divini *Tao* omnipotentia cælum habet figuram suam orbicularem et suum motum, terra suam stabilitatem figuram cubicam propriam: Aura subtilis et crassa mobilis et fixa, Lucidi et obscuri diversitatem; sol et luna diversam omnia collustrandi virtutem. Stelle et planetae communes et proprios motus; quatuor tempestates potentiam mutationum periodicarum; elementa opposita inter se qualitates &c. Ab eadem divini *Tao* omnipotentia singula natale, volatiliū et quadrupedum incomprehensibilitate. Species sortita sunt proprias ac diversas modo *Tao chi quei vā* motuum suorum vires et leges. Ab eā ad observandum quid homines accipiunt suam intelligentiam. Nulla occurrit species quae denique omnium creaturarum genera et possit representari. Sic species ab eadem sustentantur et conservantur. ullo modo attingi. Etsi

erunt, non inde imminuta est illius plenitudo; sicuti non augetur ex earum omnium accessione. *uan ve y sem, pu guei chi sun, iuan ve quei chi, pu guei chi im*.

Rex verè sapiens et philosophus *hoai nan* in eadem civitate sensu ac stylo simili, cum philosopho *chiuam cū* antea citato loquitur cum ait. *Xe chi pu Kien Ki kim &c.* Id est frustra sunt omnes illius conatus, qui actus desiderio divinum illud *Tao* percipiendi, intentis oculis vestigat illius speciem, auribus attentis sollicitat ipsius vocem, vel gestu prosequitur illius personam. Nimirum est substantia immaterialis et incorporea, quae producit omnes res corporeas et materiales. *vu him, et yuen him sem yen*.

Alter philosophus, cui nomen *lin Ki pu*, de eodem sic ratiocinatur. omnes res productae habent causam radicalem suae generationis, sed divinum *Tao* est sui ipsius causa et radix, cū *cē, cū pen, cū Ken*. omnes rerum species sunt à cælo et terrâ ut causâ

道德經註
道至高無上至
深無下。包
裹宇宙而無
表裏。洞同
覆載而無所
礙。開口以
道為主。

道德經指
歸。天以之
圓。地以之
方。陰得以
陰。陽得以
陽。日月以
照。星辰以
行。四時以
變化。五行
以相勝。火
以之熱。水
以之寒。草
木以之榮。
金石以之
剛。味以之
甘。色以之
美。香以之
芳。臭以之
醜。生以之
榮。死以之
衰。以高下
變以縱橫。
山陵以之
滯。風雨以
之行。鱗者
以之游。羽
者以之飛。獸
以之走。人
以之聰。明
殊類異族
皆以之存。

道德經指
歸。道之為
物。視之無
形。聽之無
聲。搏之無
體。象之無
容。意之無
言。不能通
萬物。以生
不為之損。
萬物歸之
不為之盈。

淮南子
視之不見
其形。聽
之聞其聲。
循之不得
其理。無形
而有形。生
焉。無形而
有形。萬物
也。

materiali procreata. sed divinum *Tao* ante cælum et terram a se existebat et conservabatur. cū *cē, uei yuen tien ti, cū cou cou cun*.

Demum Auctor libri *leou xu cim yuen*, paucis quidem, at divinitate non minus dignis verbis loquitur de illo *Tao* mystico, quam ceteri hucusque allegati, dum ait. cū *tien ti y chi uan ve &c.* id est. Inter omnes res creatas, quantumvis parva aut magna molis, nulla est quae non habeat sui similem aut parem. solum *Tao* in universo est sine pari et simili. *guei tao vu pi*.

Cum tot tamque solidis insigniorum inter veterum philosophorum testimoniis, extra dubium sit, præcipua divinitatis attributa competere mystico illi *Tao*, quod ostendimus esse primum imò unicum objectum totius doctrinae librorum canonicorum, atque imprimis libri *ye Kim*, non secus ac illum *Xim gin* seu sanctum per antonomasiam, per centum sæcula teste Confucio ante ipsum a sinis expectatum, quem ipsi minus ignobiles inter neotericos scriptores appellant, modo nomine *Tao*, seu *vu Kim Kiao ti Xim gin*, id est sapientia, vel sancti non dum visibilis in figurâ corporeâ; modo nomine *Xim gin*, seu *yeu Kiu Kiao ti tao*, id est nomine sancti, seu sapientia (divina) cum corporeâ et visibili figurâ: quis prudenter possit in dubium revocare, utraque illâ mysticâ et veluti univocâ appellatione, nempe *Tao Sap. hia Xim gin*, vir sanctus, priscos sapientes et prophetas locutos esse de messia ante et post Incarnationem spectato? Eiusque prophetarum more non solum desiderasse et expectasse; sed etiam ejus adventum veluti præsentem et completum contemplatos esse.

Cujus asserti veritas cum plenâ luce intra exponenda, ne nunc exasperet eorum animos, qui non attendunt, ut decet, ad genuinam et sanctam libri *ye Kim* et cæterorum monumentorum verè hieroglyphicorum originem; et nondum norunt incredibilem sacrae sapientia thesaurum in eis reconditum: hi interim admonendi sunt, communem hanc esse sapientum sinarum sententiam, libros canonicos præsertim libri *ye Kim*, non esse nisi breve compendium libri universalis totius naturæ seu ingentis cælorum voluminis, in quo deus tanquam in sacro et generali ænigmatæ cum divino et prophetico artificio arcana oculis suis sapientia seclata, seu legis divina naturalis mysteria, et imprimis quæ attinent ad opus reparationis mundi, et messie salvatoris; eorum scilicet propheticos characteres in trij veluti classes distributos signando in supremâ mediâ et infimâ cæli regione, respectivè ad triplicem solis lune et stellarum fixarum orbitam, mystico trium monarchiarum *san hoam* a cælo terrâ et homine

南華經註
呂吉甫曰
萬物之生
未嘗無本
根而此則
自本自根
萬物因天
地而後有
此則未有
天地自古
固存。

性理道
便是無軀
殼。聖人
便是有軀
殼。底道。
中庸百世
以俟聖人
而不惑。

赤道 *che tao*
天道 *Tien tao*
æquator, seu
orbita fixarum
黃道 *Hoam tao*
人道 *gin tao*
ecliptica, seu
orbita solis

白道 *pe tao*
地道 *ti tao*
orbita lune

denominatorum dominio respondentem (qui ut infra ostendetur, sunt totidem typi celestis mellis seu sancti Reparatoris, qui ab initio fuit gentium omnium expectatio) secundum vias sue divinitatis et sue humanitatis, seorsim consideratas, nec non secundum vias utriusque simul et conjunctim spectatas.

At quia hæc Idea posset forte videri merè ævra, et ex vana speculatione gratis à me afficta priscis Sinarum Sapiantibus, ad elucidandam injustam hanc suspensionem, rogo lectorem ut meum attentè perpendat, modo hic subiicienda. Duo aut tria Sincera traditionis testimonia, sublimè hoc mysterium cum mirà claritate continentia. Horum unum, quod extat in libro annalium *cam Kien*, totam hanc quam late patet Ideam videtur pulcherrimè exprimere his paucis verbis. *Tao sen yu san Kie chi Kien, so iiam yu Xim gin che*. Id est arcana Divini Tao, seu Sapientie Inevitate mysteria (mundi Reparationem et Reparatorem spectantia) ita sunt intra trium Celestium orbitarum polos, successivis Astrorum configurationibus symbolicè digito Dei delineata; ut horum divinatorum characterum

lux amata et prophetico eloquio enarrans, gloriam Dei Reparatoris, et mirabilia opera ejus, olim in Sapientum calum conceplantium corde, ejus salutaris adventus spem certam et adens desiderium ex continuo excitaret; donec illa divina Sapientia, per hypotaticam divinitatis cum nostra humanitate unionem Incarnata, celeste suum Regnum in terrâ stabiliret.

Patet Equidem nullum nunc esse Sinam gentilem, qui traditionem modo allegatam intelligat in sensu merè christiano paraphrasis cum quâ illam exposui. Sed quia certum est neminem ex illis posse excogitare ullum alium sensum intelligibilem, hoc videtur signum veluti certum veritatis sensus hic à nobis allati: cujus faciem confirmationem invenimus in aliâ satis notâ et magis clarâ traditione quæ extat in variis libris, maxime in præfatione Regii commentarii *tacuen*, his verbis expressa. *Kine chu, Xim gin uei sem, tao cai tien ti. Xim gin Ki sem, tao cai Xim gin*. hoc est ab initio, ante adventum et nativitatem sancti Reparatoris, divinum tao, seu sapientia Inevitata et ejus sancta Lex se exhibebat in cælo et in terrâ (scilicet veluti per speculum et in æmigmatè totius nature). Sed post ejus adventum sancti divinum illud tao, seu ejus divinitas et ejus sancta Lex visibiliter residet in sancti Reparatoris personâ. quæ verba quis neget de alio quoquam intelligi posse, quàm de verbo divino ante et post Incarnationem. De quo scriptum est ab initio in capite libri cælorum proprii legis naturalis, æquæ ac in capite

者裁成天地之道以立人極云耳

* qui, ut psalmista
cuinit, in sole posu-
it Tabernaculum,
et ipse tanquam
sponsus procedens
de thalamo suo,
exultavit ut gressus
ad currendam viam
à summo Cælo egred-
io ejus de psal. 18.
Sine sanctum
Reparatorem homi-
ne tagin rïpon-
dente nomini
gygantis, seu viri
heroico stature.

道在天地聖人既生道在聖人

libri scripture proprii legis mosaice.

Inter veteres philosophos, qui præclarè locuti sunt de Divino Tao, seu de Sancto, qui fuit gentium expectatio, videtur probe intellexisse de illo scriptum esse, non solum in capite Magni libri cæli et terræ, sed etiam omnium traditionum canonicarum, dum dixit in uno loco divinarum ejus viarum sanctitatem — attingere summum celsitudinis et abiectionis gradum, in diverso Cæli et terræ situ, quo nil in Universo celsius aut humilior adumbratum. In alio vero loco loquens de libris canonicis ait, in libro *xi Kim* exprimi intimos ejus animi affectus. *xi yen Xe Ki chi*. In libro *xu Kim* narrari sanctas ejus actiones. *xu yen Xe Ki si*. In libro *li Ki* describi sacros ejus ritus. *li yen Xe Ki him*. In libro *chun cie*, exponi signa ejus personæ et doctum præcipuarum characteristica. *chun cie Xe Ki him*. quin et ipse *mum cie*, summæ post confucium estimationis philosophus, in eundem circiter sensum locutus de libris canonicis, dixit. An deot ignorari quæ sit sacra illius Sancti persona, ab iis qui continuo libros de eo tractant, quales sunt liber *xi Kim* et liber *xu Kim*. *sum Ki xi, tu Ki xu. puchi Ki gin co hu*.

Ex his omnibus et aliis similibus, quæ plurima passim occurrunt apud celebriores Auctores, satis intelligi potest, cum omnes unanimiter aiunt libros Canonicos non agere nisi de Divino Tao, quo nomine tum cælestem legem, tum divinum ejus Auctorem intelligunt; præcipuum et capitale horum librorum objectum seu argumentum, esse illum *Xim gin*, seu sanctum, qui teste ipso confucio fuit omnium sæculorum expectatio. Nunc ostendamus ex similibus scriptorum auctoritate, eundem librorum canonicorum doctrinam non aliam esse, quàm celestem. Legem ejusdem sancti ab initio mundi hominibus traditam: id est eam ipsam, quam Confucius ait in libro *chun yu* à deo in hominis corde insculptam, pro regulâ motuum omnium ejus animi et corporis, respective ad supremam et divinam rationem, *Tien mim chi quei sim, Xuai sim chi quei tao*.

Quæ divina lex, ex iis quæ leguntur in præfatione libri *xu Kim* in veteri commentario *Xe San Kim*, fuit primò (nempe ante diluvium) exposita, in quodam monumento sub titulo *San sen* (triblition) tribus monarchis *San hoam* tribui solito, in quo appellatur *ta tao*, Lex magna. Deinde fuit ulterius explanata in alio opere (pariter prædiluviano) sub titulo *ou tien* (pentablition) quinque Imperatoribus *ou ti* adscribi consuetum. In quo divina Lex vocatur *cham tao*, lex perpetua, lex æterna. (Sed utriusque veteris hujus monumenti, non servata est nisi solius

也聖人者道之極也。詩言是其志也。書言是其事也。禮言是其行也。樂言是其和也。春秋是其微也。孟子誦其詩讀其書不知其人可乎。

中庸天命之謂性率性之謂道。循其性之自然則事事物莫不各有當然之路所謂道也。

十三經尚書序伏羲神農黃帝之書謂之三墳言大道也。少昊顓頊高辛唐虞之書謂之五典言常道也。至于夏商周之書雖設教不倫雅

nominis memoria). Postremo loco pleniorē obtinuit expositionem in libris canonicis ad tres dynastias hīa, xam et chen pertinentibus, (qui huc usque quoad magnam partem feliciter servati sunt). Hæc omnia monumenta, quamvis nomine diversa, semper existimata sunt continere unam eandemque doctrinam, quapropter omnes omnium sæculorum generationes, concludit præfatio, hæc habuerunt pro pretioso magnorum documentorum thesauro. Sui Xe Kiao, pu lun ya cao, ngao y, Ki quei y quei, Xe con li tai pao chi quei ta huan.

Tam alta existimatio de doctrinā omnium illorum monumentorum, toti posteritati facta est ita communis, ut ipsi neoterici asserant dogmata, vel ab antiquiori origine quam ipse Totij ad se propagata, esse ex traditione divina. fo hi el xam, ki so chuen chi, cic chuen chu tien. Et omnes Institutiones, quæ deinde ab omnibus suis antiquis magistris seu legislatoribus, acceperunt, id est in prædictis monumentis canonicis, esse pariter ex dei ipsius, non ex hominum traditione. ngu xe y chi, Kiun Xim gin che, Sei chuen cien Xim chi tao ye, chuen tien chi tao ye.

Neque certe id mirum, cum omnes una veluti voce agnoscant omnes libros canonicos suo quemque modo tradere regulas convenientes pro recta animi Institutione, et cohibendis affectibus pravis, atque adeo esse veram scientiam cordis, quæ dotis minime competent nisi soli legi divina. Hinc eruditus Auctor libri tu xu pien. asserere non dubitat, omnium librorum canonicorum doctrinam esse unicam, et veram cordis intimos affectus regendi scientiam, cuius fons est liber ye kim. Leou kim, Kiai sin hio ye. Leou kim vu el li. ye quei chi yuen. quoniam enim, pergit hic auctor, ex sive ex 64 hexagrammatis, sive ex 384 monogrammatibus symbolis huius mystici systematis, non involvit aliquod documentum speciale et proprium scientiæ cordis, et illius Xim gin seu sancti, (qui est principium et finis totius legis celestis) in dicto libro et ceteris monumentis canonicis contenta. 64 kua, 384 hiao, Xo sei sin hu, Xo sei Xim gin chi sin hio hu.

Quod auctor libri tu xu pien dixit generatim de sex libris canonicis, et speciatim de libro ye kim; Auctor præfationis celebris præfati solite libro xu kim idem prorsus asserit de hoc libro, et de omni traditione canonicā à diluvio, hoc est a tempore Imperatoris yao usque ad dynastiam chen. el ti, san uam chi chi pen yu tao. el ti, san uam chi tao, pen yu sin, cim ye che chum yao, xun yu, liam xen chi sin fa. &c.

Auctor præfationis libri xi kim seu odarum, in quo describuntur omnes diversi humani cordis affectus sive boni sive mali, in

Eodem pariter sensu loquitur, cum ait illum Xim gin, seu sanctum, (de quo præcipue agit hic liber) habere sedem suam in excelso celo, et nullum ab eo in hominum cordibus affectum excitari, qui non sit rectissimus; nulla verba prodire, quæ non sint totidem oracula perfectæ hominum Institutioni convenientissima. quei Xim gin cai xam; cē ki so can che, vu pu chim, el ki yen, Kiai, cou y quei Kiao.

Præfatio libri li ki, ait. hic liber continet tercentum ritus majores, minores ferme mille. In tanto numero tantæque varietate, an unus assignari potest, qui recta non referatur ad perfectam animi et cordis Institutionem? li y san pe, uei y san cien, Xo sei cim xin, sin xu chi so yu.

Denique præfatio libri chun cien, idem concludit his duobus verbis. chun cien, chuen sin chi yao tien ye. Id est liber chun cien est traditio totius doctrinæ necessariæ pro recta cordis Institutione.

Dices, qualibet alia gentiliū secta, quantumvis erronea et perversa, eadem circiter prædicant in commendationem monumentorum, quibus impia eorum dogmata et figmenta continentur, ac sine de suis libris canonicis et doctrinā in iis contentā. Ergo illic legitime concludi potest, pro ad-truendā conformitate traditionum canonicarum sinensium cum nostris. Respondeo hoc esse summum discrimen inter philosophos sinas, et ceteros cuiuscunque falsæ sectæ gentiles, quod horum de suis libris et doctrinā qualibet elo-gia nullo nisi planè inani et mendaci fundamento nixa consistant. Et contra omnia encomia quantumvis magnifica à sinis tribui solita veteri suæ doctrinæ et suis libris canonicis, horum excellentiam non æquare, uti jam intelligi potest ex antiquitate et sanctitate eorum originis antea sufficienter manifestatā; et clariùs deinceps patebit, ex mirā similitudine traditionum canonicarum huius gentis cum præcipuis notionibus legis evangelicæ.

In quo ut procedamus cum methodo, et possit clarè constare

de similitudine seu identitate celestis doctrinæ librorum cano-nicorum sinensium cum ipsa doctrinā evangelicā; convenit finē à nobis primò exponi. Decem generalem illius systematis in libro ye kim contenti. quam post longam assiduamque inquisitionem, tandem divino auxilio specialiter assistente deprehendimus universim extendi, ad cognitionem omnium dei operum, quæ sive in primā mundi formatione, sive in ejusdem reformatione, secundum ordinem naturalem ac supernaturalem prodierunt, ex ejus omnipotentia et infinita sapientia: Et consequenter reduci ad notionēs eorum, quæ pertinent ad triplicem mundi statum, id est mundi primò sine illo defectu acum

quæ ab initio huius paragraphi allata sunt, ob magnam eorum conformitatem et connexionem cum aliquot præcedentibus paragraphi articulis, habentur pro novâ et majori eorum confirmatione.

Totam librorum canonicorum, atque imprimis libri ye kim doctrinam revocari ad triplicem mundi, nempe cum perfectâ integritate conditi, deinde creaturæ peccato corrupti, ac demum omnipotentis sancti sanctorum virtute reparati, statum.

詩序云詩者人心之感物而形于言之餘也心之所感有邪正故言之所形有是非惟聖人在上則其所感者無不正而其言皆足以為教

禮序云禮儀三百威儀三千孰非精神心術之所寓先儒表章肅寧遂為千萬世道學之淵源春秋序春秋傳心之要典也

西原約言伏羲而上其孰傳之即傳諸天也吾是以知群聖人者非傳前聖之道也傳天之道也

圖書編六經皆心學也說理莫辨乎春秋春秋以斷事信之符也人無二心六經無二理易為之原六十四卦三百八十四爻孰非心乎孰非聖人之心學

書經序三帝三王之治本于道三帝三王之道本于心精一執中堯舜禹相授之心法也建中建極商湯周武相傳之心法也

omnimoda perfectione conditi. deinde mundi plane mutati et corrupti per violatam ab Angelo et homine debitam Deo Creatori suo obedientiam. Denique ejusdem mundi sic corrupti per Deum Messiam salvatorem reformati et reparati.

Cum autem haec sacra et generalis christiana sapientia Idea Imperatori Sinarum jam dudum à me oblata, post maturum et diuturnum illius examen per se et plures doctores factum, constanter agnita et approbata fuerit à sua maiestate, tanquam vera et genuina Idea totius doctrinae libri *ye Kim*; ideo mihi videor jure posse sine ulla temeritatis suspitione aggredi idem huc demonstrare ex iisdem fundamentis, cum quibus ausus sum hoc proponere perspicacissimis Ipsius Imperatoris, et doctionum Sinarum oculis. et praesertim ex ipsis verbis Confucii, qui in eo loco, ubi quaerit in quo consistat doctrina libri *ye Kim*. *Hu ye ho quei che ye?* respondet in eo contineri Scientiam mundi universalem: *mao tien hia chi tao*; addens ibidem hanc totam, quam late patet, reduci ad notitiam primae mundi et verum formationis, earumque reformationis: *fu ye, cai ve chim ou*. Nam hujus textus in hunc sensum expositio occurrit in ipsa libri *ye Kim* praefatione. *Sien tien hia, el cai ki ve. heu tien hia, el chim ki ve*. Cujus Auctor primam formationem et reformationem diversis mundi anterioris et mundi posterioris verbis clare distinguit. quae doctrina libri *ye Kim* distinctio ab omnibus unanimiter est accepta, quamvis parum admodum intellecta. quoniam et ab eruditissimis ejus origo refunditur in figuras sephiroticas *ho tu lo xu*, unde tota libri *ye Kim* scientia tanquam è fonte emanavit. Hinc Auctor libri *tu xu pien*, primam formationem et reformationem, seu mundi anterioris et mundi posterioris scientiam refundens in illas duas figuras, ait figuram *ho tu* esse representationem symbolicam mundi anterioris, figuram vero *lo xu* esse imaginem mundi posterioris.

Sed quia haec mundi anterioris et mundi posterioris diversitas, involvit triplicem naturae statum, et tres vias seu leges diversas. primo scilicet naturae Integrae statum, seu viam et legem caelestem, hujus status et spirituum propriam. 2º statum naturae corruptae, seu viam et legem terrestrem hujus status et brutorum propriam. 3º statum naturae reparate seu viam et legem humanam propriam hominum, per messiam seu deum incarnatum regeneratorem propriam: Ideo Confucius universalem *ye Kim* scientiam hanc adaequat et praecise distinguit in triplicem ejusmodi nempe caelestem, terrestrem et humanam seu viam seu legem, triplici naturae statui respondentem. *ye chi quei xu ye*, quam ta *hie pei*, *yeu tien tao yen*, *yeu gin tao yen*, *yengim tao yen*.

易傳子曰夫易何為者也夫易開物成務
冒天下之道如斯而已者也
周易序先天下而開其物後天下而成其

圖書編河圖洛書先天後天
易卦大衍皆所以闡明此也
圖書編先天圖為取則河圖
後天圖為取則洛書

易傳易之為書也廣大悉備有天道焉有人道焉有地道焉兼三才而兩之故六六者非他也三才之道

Tam clara Confucii distinctio novam ne parvam claritatem accipit ex vetustissima traditione ejusdem monumenti, cui titulus *ye quei tien cho tu* in commentario *xe san kim* allegata, sub unico scientiae *ye Kim* nomine, tres diversos mundi seu naturae status, tribus dyssyllabis distinguente cum mirra praecisione. *ye ye mim*, *el han san y*. *so quei ye ye*, *pien ye ye*, *pu ye ye*. velut ut fert expositio dicta *chim y*. *ye Kien ye ye*, *pien ye el ye*, *pu ye san ye*. Id est primus status, in quo naturae Integrae praxis virtutis et consecutio beatitudinis erat facilis et plana, *ye Kien*. 2º status, in quo per naturae corruptionem mutato illo Integritatis statu, virtutis et salutis via facta est impossibilis *pien ye*. 3º denique in quo mundus post naturae reparationem nulli amplius obnoxius est mutationis *pu ye*.

Verum haec traditiones libri *ye Kim* merè verbales, quantumvis clare et distincte nobis representent diversitatem triplicis mundi status, seu naturae Integrae, corruptae et reparate; et viarum propriarum cujusque illius status, juxta Sinceras Ideas christiana traditionis: videntur tamen comparari non posse, seu quoad claritatem, seu quoad elegantiam, cum tribus symbolis hieroglyphicis huc a nobis proferendis, uti à primo hieroglyphorum parente, et libri *ye Kim* Auctore ad nos continuam traditione transmissis pro perpetuanda in sapientum mente, memoria distincta illius Idea sacra, quae est basis totius verae sapientiae.

Haec tria symbola suo singula constant circulo luce et tenebris invicem distincto, habentque singulos inscriptos characteres hieroglyphicos. Primum scilicet in orbe pure lucido, inscriptum characterem *Tien*, caelum significans, et ita fit symbolum hieroglyphicum aequè simplex ac naturale primi mundi status, in quo natura sive Angelica sive humana, instar caeli pellucidi, et luna plena intra se recipiens divinum solis iustitiae lumen, in iustitiae originalis luce perseverans, sine ulla mentis obscuratione, luce divina plenos sine peccati nocte dies transigens, tutam ad caeleste gloria lumen viam tendebat.

Secundum vero in orbe merè tenebroso inscriptum habet characterem *Ti*, significans terram; quae compositione existit symbolum hieroglyphicum aequè simplex ac naturale secundi mundi status, in quo natura corrupta instar terrae opacae seu luna plenum deliquium patientis, a se rejiciens divinum iustitiae solis lumen, et deficiens à via iustitiae originalis, ita ut in perpetuis tenebris ambulans, et longam sine die noctem decurrens, donec in obscuram terrae voraginem et aeternam mortis caliginem rueret irrevocabili gradu.

易緯乾鑿度易一名而含三義所謂易也變易也不易也
三也
易正義易簡一也變易二也不易

圖書編或問合諸圖而會歸于此圖中見得一毫不可執泥是矣又列三才圖何歟曰天道地道人道列為三才易之教也

zum denique in orbe partim lucido partim tenebroso, cum inscripto caractere *gin* significante hominem (deum Reparatorem) est symbolum hieroglyphicum non minus simplex et naturale tertii mundi status, in quo natura humana reparata, vel partim instar celi pellucidi, partim instar terre opacae; vel instar lunae altera disci sui parte directum solis lumen recipientis, altera ob terram interjectam verum deliquium patientis; natura inquam humana, seu totum genus humanum per communem Aedemptorem ex eius parte reparatum, secundum unam sui partem, qui sunt Iusti et fideles, caeleste lumen fidei gratiae in se recipiens et constanter servans, restituitur in viam Iustitiae et lucis aeternae beatitudinis; reliqua parte, qui sunt omnes Infideles et reprobi, vel propter positum a se lumen fidei impedimentum, vel propter illud in se ipsis propria culpa extinctum, errante in via iniustitiae et in obscuris semitis aeternae mortis et perditionis.

Auctor libri *tu xu pien*, qui praeter ceteris fuse et erudite scripsit de figuris symbolicis, ubi agit de his tribus Symbolis hieroglyphicis, haec merito intuetur ut figuras cardinales totius systematis hieroglyphici, ideoque haec merito appellat. *San cai tu*. Id est figuras symbolicas trium principiorum triplicis mundi status, seu triplicis Naturae integrae, naturae corruptae et naturae reparate. Unde intelliges, primam celi caractere inscriptam et plane lucidam, esse symbolum solis Iustitiae, qui est principium Iustitiae originalis in cuius caelesti luce homines in statu naturae integre feliciter ambulabant. secundam vero terrae caractere et puris tenebris scadentem, esse symbolum principis tenebrarum, qui extincta in se caelestis Iustitiae originalis luce, et in tenebrosam terrae abyssum missus, aperuit viam peccati et tenebrarum, in qua genus humanum ab eo corruptum caput ex eo ambulare. Tertiam denique hominis caractere ornatam et luce ac tenebris bipartitam, esse symbolum hominis caelestis et Territris, quem *Sin* appellant. *Tien gin*, id est hominis Dei Reparatoris, qui est principium viarum fidelium in fidei luce cum obscuritate conjuncta, ducem suum et salvatorem sequentium. Cum ergo haec tres figurae hieroglyphicae sint tam perfecta symbola triplicis principii trium viarum triplicis mundi status, idem Auctor libri *tu xu pien* merito singulas esse totidem *Tai Kie*, sui mundi propria. *San co ye tai Kie*. Unde aequi verum aestimatorum poterunt certo iudicare, quam longe a vero aberrant ii, qui hodie temere aggressi

Sensūs Atheistici suspectam facere vocem *tai Kie* doctrinae *ye Kim* essentiali sicuti vocem *tao* eius Synonymam, missionariis impiis reverendam.

quis non videt, confucium ^{ipsum} tam dignum huius sacrae et mysticae doctrinae Interpretem, manifeste alluisse ad tres praedictas figuras hieroglyphicas et ad sensum sacrum modo expositum, cum dixit inter figuras naturales, nullas esse majores Caelo et Terra. *sa hiam mo ta hu tien ti*. Nullas lucidiorum Sole et Luna, *hiam chio mim, mo ta hige yue*. Denique inter Instrumenta Dei manum in hominum usus formata, nullum esse, quod comparari possit cum illo *Xim gin* seu sancto, qui est principium reparationis. *pei ve chi yun, li chim Ki, y quei tien hia li, mo ta hu Xim gin*.

Cum ergo haec tria symbola hieroglyphica sint figurae cardinales totius sacrae sapientiae systematis hieroglyphici, qui cumque ex eorum symbolicis rationibus, quae sunt adeo simplices et naturales, vite percipit sacrum et divinum sensum cum eis necessario conexum, cetera totius immensi et profundi libri *ye Kim* systematis mysteria quantumvis recondita poterit facillime alia ex aliis cum simili facilitate et suavitate penetrare. Sic v.g. supposito sensu sacro, secundum quem supra exposita sunt tria praedicta symbola hieroglyphica, quid facilius quam attingere abstrusum et divinum illorum verborum textus hexagrammatis symbolici *Kien su ta gin che, yu tien ti ho Ki te, yuge yue, ho Ki mim, yu quei Kua Xim ho Ki Kie hium*. Id est ^{ad verbum} gygas, seu sanctus heros, praeditus est virtute aequali caelo et terrae; Intelligentia claritate similis soli et lunae; Iustitia proportionata Angelorum et demonum virtuti et malitia. At si sub hoc litterali sensu, in quo haerent Interpretes, divinum ac symbolicum ex principiis supra expositis investigemus, supponendo, ut omnino oportet, illum *Ta gin* seu gygantem et herentem libri *ye Kim* eundem esse ac messiam de quo psalmista ait exultavit ut gygas ad currendam viam; in sole posuit tabernaculum; a summo caelo — *ignoscio* eius *de*; id est qui cum sit homo deus, utriusque naturae celsitudo et abiectione summa, in caelo et terra pulchre adumbratur eius infinitum lumen sub opaco carnis nostrae velo conclusum in sole et luna non minus feliciter representatur. Denique cum sit perfectus iustus, et consequenter tam bonus erga Iustos, quos per ministerium Angelorum dirigit in viam virtutis ad similem cum illis beatitudinem, quam severus erga reprobos, qui rejecto hoc salutari ministerio, per diabolum praecipitabuntur in ignem aeternum ipsi et Angeli eius paratum: divina illius Iustitia non potuit perfectius adumbrari quam per ipsos illius ministros.

Ex similibus principiis et cum eadem facilitate intelliges symbolicum et sacrum sensum alterius textus ejusdem hexagrammatis

et expositionis illius a confucio facta, quae est confirmatio primaria
sensu sacri prioris textus et veluti divina expositio reprobationis Impio-
rum cum diabolo, et Justorum in die Iudicii cum christo ^{in gergely}
in celum assumptionis. Sed ut huius textus et eius expositionis, clarius
percipiatur, duo sunt hic observanda ex principiis artis symbolicae.
primum est de dracone dicto Kiao lum, qui cum sit sine cornibus,
sine veneno, sine squamarum cataphractura, et innoxius; et ideo dicitur
esse symbolum Sancti Herois, qui est principium Tertii mundi status,
seu naturae reparatae; et consequenter species serpentis similis illi,
cuius figura exaltata fuit in deserto a moysi, et qui contra serpen-
tum humi reptantem Indolem, caelestem amat stationem. Secun-
dum est de Tigride belluarum ferocissima, et homini maxime
nociva, qui ideo ex traditione est symbolum satanae. Sciendum
praeterea ex eadem sinarum traditione, nubes diu sequi serpentem
Kiao lum sursum avolantem; et ideo esse symbolum Justorum, qui
terrestrium affectuum pertossi vitam caelestem sectantur. Et contra
ventos non satis capio quam ob causam sequi Tigridem, et ideo esse
symbolum Impiorum, qui pravis affectibus ventorum instar continuo agitati.
Sequuntur satanam in perditionem.

His praesuppositis subiunctum praedictum libri ye Kim textum, in quo
contendo symbolice reconditum esse dogma debita mercedis Justis, et
reprobis in die Iudicii ultimi rependenda. haec sunt eius verba sinica.
Kieu ou sei loem cai tien, li Kien ta gin. Id est, juxta communem In-
terpretum expositionem, quantum monogramma hexagrammaticum Kien Kua,
quo designatur draco seu serpens in celum exaltatus, est symbolum Imperatoris
seu caeli filii, in supremam maiestatis suae throno sedentis, quem utile
est fidelibus suis subditis ibi (in sua gloria) contemplari. Hunc sensum,
qui juxta omnes posteriorum saeculorum Interpretes, est mere politicus,
nec dignus divino auctore huius libri, cuius tota doctrina ^{videtur} sacra,
in genuinum a sacrum convertes, intelligendo per ^{ta} gin illius,
textus non Regem pure terrestrem, ut intelligunt caeli Interpretes,
sed Regem Regum seu messiam salvatorem sursum sedentem in throno
majestatis suae cum plena vivos et mortuos Iudicandi potestate.
quod ultimum iudicium, licet sit terribilium terribilissimum,
nihilominus pro venis christi discipulis et ceteris eius fidelibus
servis, est tempus veri solatii et exultationis. christo ipso eos omnes
de hoc admonente, his verbis. His autem fieri incipientibus respicite
et levate capita vestra, quoniam appropinquavit Redemptio vestra.
quem sacrum ac divinum sensum esse genuinum ac proprium illius
textus, plane convicit. Sequens ipsius Confucii expositio, his concepta
verbis. Xim gin co, el van ve tu. Id est, Illo sancto (quem confucius alio
in loco ait fuisse expectationem omnium saeculorum) sursum sedente et
in eum erectis omnium creaturarum (glossavit omnium hominum)
oculis; tunc quae sunt communis sive affectus sive sympathiae mutatio

vinculo conjunctae, ad se invicem in duo diversa loca accedent, pro
affectus aut sympathiae diversitate, sicuti aqua quarit loca humilia
et humida, Ignis vero involat in res aridas et in sublimi positas. tum
Xim siam im, tum Ki siam Kien; Xui leon xe, ho cien sao. vel sicuti
Nubes sequuntur draconem sursum avolantem; et venti sequuntur
Tigridem, Id est ut clare concludit confucius, Illa creatura, seu illa
pars generis humani, quae diem obit extremum in fidei cultu dei sui,
et observantia divinae eius legis, hoc ut pote cum hoc suo caelestiac
divino principio, iustitiae vinculo conjuncta, sursum ascendet cum
eodem amanda (aeterno amoris ac beatitudinis vinculo) pen hu tien
che cin Xam. Et contra, altera hominum pars, qui derelicto hoc suo
caelesti principio, maluerunt adhucere mendacio, et sequentes legem
concupiscentiae, contracta societate cum Daemone, illius Terrastris et
carnalis legis principio, deorsum cum ipso in profundum terra aby-
sum prolabantur (nunquam ab ipso et aeternorum eius tormentorum
societate divellendi). ^{pen hu ti che cin hia} Ceterum quantumvis certa et indubitata
mihi videatur praesens expositio praedicti textus libri ye Kim;
non auderem tamen eam hic ut talem tam affirmative propo-
nere, nisi Imperator Sinarum, cui eam ante plures annos eodem
circa modo hanc proposui, mihi visus esset. silentio meditabundo
reverentiae pleno hanc summopere approbare.

Mihi videor quidem hucusque satis clare ostendisse,
Ideam generalem doctrinae libri ye Kim, et ceterorum librorum
canonicorum, totam reduci ad cognitionem eorum, quae propria
sunt triplicis mundi status, juxta notiones inter christianos univer-
saliter receptas, id est quae propria sunt naturae Integrae, naturae
corruptae et naturae reparatae. Sed quia id nondum ostendimus, nisi
ex generalibus traditionibus et testimoniis; nunc ordo postulat, ut
de triplici illo mundi seu naturae statu seorsim ac distincte, agentes,
hic ostendamus saltem notabiliores et esenciales cujusque notiones,
quas laqueum habemus, per indubitatam legis christianae traditionem,
pariter reperiri in canonicis et maxime sinceris Sinarum traditionibus.
Itaque hanc demonstrationem incipiamus a primo mundi statu.
In quo Natura, id est calum terra et cetera creatura condita sunt
cum perfecta integritate et sine ullo defectu.

Cum Systema philosophicum libri ye Kim sit vera cosmopaea.
Docens rationem, qua omnes res tum caelestes tum terrestres formatae sunt a prima
omnium causa: nilque frequentius occurrat apud priscos philoso-
phos, et celebriores Interpretes, quam traditiones tribuentes pri-
mam universi productionem Deo omnipotenti Antiquis et moder-
nis bene noto sub diversis nominibus v.g. Tien Calum Archetypum,
2. Ti vel Xam Ti Supremus caeli dominus, cao ve rerum conditor seu
Creator, sem ve chi chu, formator rerum omnium, Tao sapientia,

易乾卦九五曰飛龍在天利見大人何謂也子曰同聲相應
同氣相求水流濕火就燥雲從龍風從虎聖人作而萬物覩
本乎天者親上本乎地者親下則各從其類也

① Mundi cum per-
fecta integritate
primo conditi
notitia in vetustis
Sinarum monu-
mentiis clare
consignata.

8 天之主宰
5 生物之主
天 1
帝 2
上帝 3
造物 4
神

⁸
^{tien chi chu cai}
Xin Spiritus &c. inutile est immorari in congerendis testimoniis, quibus stabilietur haec veritas, quae notitia debet esse tam familiaris missionariis in lectione librorum Sinensium utcuinque versatis, quam ipsis Sinis. quapropter satis est huc observare, ordinem creationis in traditione libri *ye Kim* memoratum. Eundem esse actum, qui fusiùs extat a moysè descriptus in libro *genesis*. siquidem ex dicta *ye Kim* traditione. In principio extitit Caelum et terra, deinde res omnes inter caelum terram contenta, et postremo loco homo, uno masculo et una femina simul formati, et tum legitimo matrimonio conjuncti. *yeu tien ti, gen heu yeu van ve, yeu van ve, gen heu yeu nan nin; yeu nan nin, gen heu yeu fu fu*. Et de causâ liber *lun yu* ait. omnes populos intra quatuor maria per totum orbem dispersos esse germanos fratres, hoc est ex uno communi patre et una communi matre procreatos. *hui hai chi qui, Kiai hui ti ye*. Et sane, ut ritè observatum est in libro *Sin li*, nisi initio praexistissent illi duo primi generis humani parentes, quomodo fieri posset, ut tanta hominum multitudo nunc replet orbem terrarum? *Tam chu, jo vû na leam co gin, Kim ju ho yeu hui to gin?*

Sed ne quis dubitet traditiones Sinenses hui verè agere de primis parentibus Dei ipsius manu formati, attendamus ad illam quae legitur apud veterem philosophum *quei yen cù*, primam hominis originem ad deum referentem, quem ideo appellat primum hominum genitorem. *gin chi gin, pen yu tien*. *Tien ye gin chi cem cou fu*, sicut dicta hominem esse caelestem seu divinam sobolem. *cù gin chi so y Xam lui tien ye*. Sed, quod mirare magis, extat vulgaris inter omnes traditio quodam referens, sicut ipse moyses, materiam ex qua et modum quo deus finxit corpus primi hominis. *Niu iia* (sunt verba traditionis) ex luto croceo seu rubro finxit corpus hominis, et hoc fuit principium generis humani, neque enim antea ulli homines extiterant. *uei yeu gin min Niu iia toën hoam tu, quei gin cù gin chi xe ye*. *Niu iia* est unum e divinis nominibus uti infra ostendetur. Et quia sub hoc nomine deus censetur parens et primus hominis ex terra rubra formati, ideo *Niu iia* dicitur habuisse filium nomine *tan chu*, id est rubes colonis, sicut Adamus nomine suo refert terrae colorem ex qua fuit formatus. Aliunde traditiones, quae de illo *tan chu* circumferuntur, speciatim convenire possunt uni Adami personae, uti alibi patebit.

At liber canonicus *Xu Kim*, nobilioris hominis partem, nempe animam, homini in prima eius formatione corpori à Deo infusam, cum iustitia originalis dote omnia bona capientis dote attingens, potioris ostendit rationem cur Deus vere sit hominum parens, et homines

易序卦傳有天地然後有萬物有萬物然後有男女有男女然後有夫婦
論語四海之內皆兄弟也
性理當初若無那兩個人
如今如何有許多人

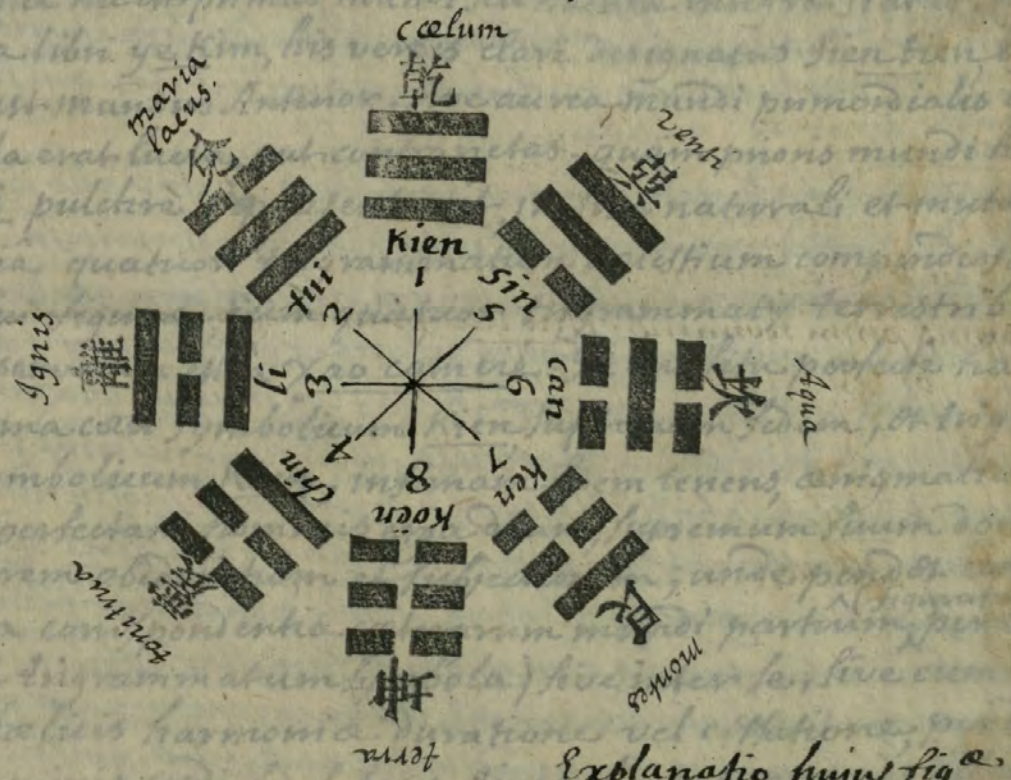
桂巖子人之人本于天亦人之曾祖父也此入之所以上
類天也
風俗通俗說天地開闢未有人民女媧搏黃土為人此人之始也
傳云帝娶宜氏之女曰女皇生子丹朱

Sint vera ejus soboles. *uei hoam Xam ti, Kiam chum yu hia min jo yeu hem Sim*. quae verba Regius presentis dynastiae commentarius *ge Kiam*, non permittit intelligi de aliâ quàm de primâ generis humani formatione, et de perfectâ animi rectitudine, usque ad omnem virtutem propensione, homini tunc caelitus indita. *quei hoam Xam ti, tam Xe sem min chi chu, ci yeu y chi chim chi cè*. Talicem hanc iustitiae originalis dotem, quam ut observat Regius commentarius *ta ciuen*, liber *Xu Kim* designat hoc dyssyllabo *Kiam chum*; liber *Xi Kim* appellat *pim y*; liber *chum yu* vocat *Sim*. Liber *Tai hio, Sim seu mim te*, quae diversa nomina egregiè exprimunt perfectam primi hominis seu mentis claritatem, seu voluntatis rectitudinem.

Cum Deus infinitè perfectus, et agens perfectissimo modo, formando cum tantâ perfectione, non solum hominem, sed etiam ceteras creaturas; illum, ut pote solum intelligentiâ praeditum, fecisset propter seipsum et cetera propter hominem: quemadmodum ab initio voluit hominem in omnibus, ut decebat, voluntati suae esse subjectum; ita iusserat caelum terram et alia omnia hominis usui inseruire, ita nulla omnino creatura esset ei contraria aut ejus offensiva. uti

位方卦八義伏

Series naturalis octo trigrammatum
Figure compendiosa systematis symbol
Mundi Anterioris.

Explanatio hujus fig.
non est hujus loci

lati
textu
ien fu
is, In
moni-
corres-
syste-
ut
nonico
mma
repre-
num
msy
tera
mine.
ideere-
ta,
affe-
Ita et
io, et

大學大學之道在明明德在親民
大全在書謂之降衷在詩謂之秉彝在中庸謂之性在大學謂之心其為明德一耳是德也與生俱生本無加損

易乾卦先天而天弗違
相薄水火不相射八卦相錯
書經惟皇上帝降衷于下民若有恒性
民之初即予以至正之則
易傳天地定位山澤通氣雷風
邵子曰此伏羲八卦之位所謂

Sint vera ejus soboles. uel hoam xam ti, kiam chum yuhia min jo yeu hem sim. quæ verba Regius presentis dynastiae commentarius ge kiam, non permittit intelligi de aliâ quàm de primâ generis humani formatione, et de perfectâ animi rectitudine. Eiusque ad omnem virtutem propensione, homini tunc cœlitis inditâ. qui hoam xam ti, tam xesem min chi chum, ciê yu y chi chim chi cê. Faciem hanc justitiæ originalis dotem, quàm ut observat Regius commentarius ta ciuen, liber Xa Kim designat hoc dyssyllabo kiam chum; liber Xi Kim appellat pim y; liber chum yum vocat sim. Liber Tai hio, sin seu mim te, quæ diversa nomina egregiè exprimunt perfectam primi hominis seu mentis claritatem, seu voluntatis rectitudinem.

Cum Deus infinite perfectus, et agens perfectissimo modo, formando cum tantâ perfectione, non solum hominem, sed etiam cæteras creaturas; illum, ut pote solum intelligentiâ præditum, fecisset propter seipsum et cætera propter hominem: quemadmodum ab initio voluit hominem in omnibus, ut decebat, voluntati suæ esse subiectum; ita jussit cælum terram et alia omnia hominis usui inseruire, ita nulla omnino creatura esset ei contraria aut ejus offensivâ. uti ut reverâ factum est, quandiu scilicet primi parentes fideliter perseverarunt in debita Creatori suo obedientiâ, rebus omnibus seu cælestibus seu terrestribus, continuo juxta Dei mandatum eorum voluntati cum plenâ satisfactione, veluti certatim obsecundantibus.

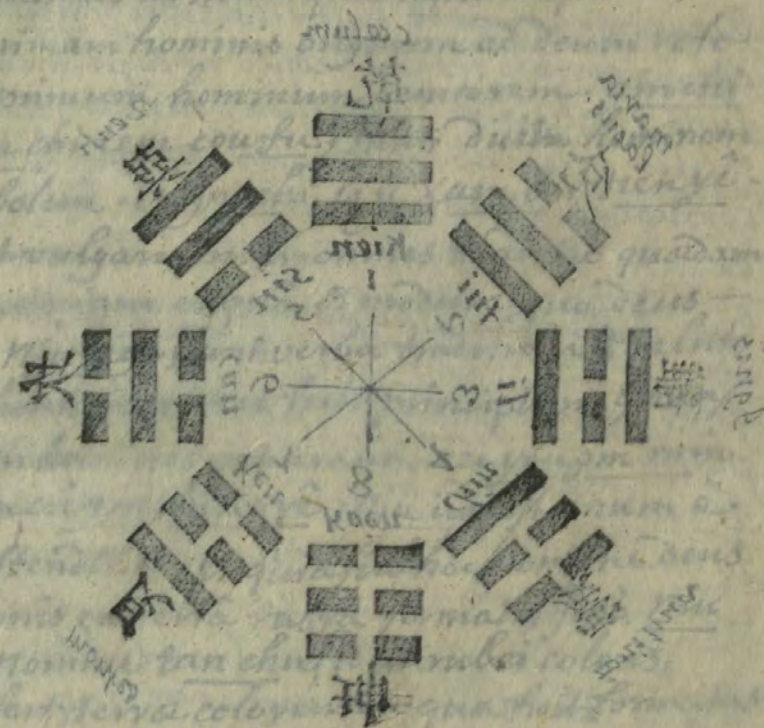
Atque huius est primus mundi seu naturæ integræ status, in textu Kien Kua libri ye Kim, his verbis clarè designatus. sien tien et tien tu uel. Id est mundus Anterior, sive aurea mundi primordialis ætas, In quâ nulla erat lucta, aut contrarietas. quam prioris mundi harmoniam Fohi pulchrè representavit, in situ naturali et mutuâ correspondentia quatuor trigrammatum cælestium compendiosa systematis sui figura, cum quatuor trigrammatibus terrestribus, ut ritè observatum est à Xao cam cie. In quo situ perfecte harmonico trigramma cæli symbolicum Kien, supremam sedem, et trigramma terræ symbolicum Koen, infimam sedem tenens, æigmatice representant perfectam hominis erga Deum, supremum suum dominum et creatorem obedientiam et subjectionem; unde pendet consensus et mutua correspondentia cæterarum mundi partium, per cætera aliorum trigrammatum symbola, sive inter se, sive cum homine. hujus faciliis harmoniæ duratione vel citatione, per dei decretum hominis cordi seu libere ejus voluntati prorsus illigatâ, uti idem Xao cam cie videtur pariter cum sagacitate observasse. sien tien hio, sin fa yê. uan hio uan su, sem hui sin yê. Itaque hominis primi corde seu voluntate, à debito erga Deum officio, et

易乾卦先天而天弗違。易傳天地定位。山澤通氣。雷風相薄。水火不相射。八卦相錯。註邵子曰。此伏羲八卦之位。所謂先天之學也。書經惟皇上帝。降衷于下民。若有恒性。講惟皇上帝。當始生民之初。即予以至正之則。

大學子之道。在明明德。在親民。大全在書謂之降衷。在詩謂之秉彝。在中庸謂之性。在大學謂之心。其為明德一耳。是德也。與生俱生。本無加損。

Xin Spiritus &c. inutile. est immorari in congerendis testimoniis, quibus stabilietur hæc veritas, cujus notitia debet esse tam familiaris missionariis in lectione librorum sinensium utcuinque versatis, quàm ipsis sinis. quapropter satis est huc observare, ordinem creationis in traditione libri ye Kim memoratum. Eundem esse actum, qui fusiùs extat a moyse descriptus in libro genesis. siquidem ex dictâ ye Kim traditione. In principio existit Cælum et terra, deinde res omnes inter cælum et terram contentæ, et postremo loco homo, uno masculo et unâ feminâ simul formatis, et tum legitimo matrimonio conjunctis. yeu tien ti, gen heu yeu van ve; yeu van ve, gen heu yeu nan nin; yeu nan nin, gen heu yeu fu fu. Et de causâ liber lun yu ait omnes populos intra quatuor maria per totum orbem dispersos esse germanos fratres, hoc est ex uno communi patre et unâ communi matre procreatos. sui hai chi qui, kiai kium ti yê. Et sanè, ut ritè observatum est in libro sin li, nisi initio præexistissent illi duo primi generis humani parentes, nunc repletor or jû ho yea hui t.

Dei ipsius manu, philosophum quentem, quem i gin, pen yu tier esse cælestem, sed quod mirer referens, sicuti finxit corpus pro croceo seu rubro humani, neque Niu ia toên sic divinis nominibus censetur parentia dicitur ha sicuti Adamus Aliunde tradit venire possunt. At liber animam, ha cum justitiâ rem ostendit rationem cur deus voretur.

易序卦傳有天地然後有萬物有萬物然後有男女有男女然後有夫婦。論語四海之內皆兄弟也。性理當初若無那兩個人。如今如何有許多人。

桂巖子人之人本于天。天亦人之曾祖父也。此入之所以上類天也。風俗通俗說天地開闢未有人民。女媧搏黃土為人。此人之始也。傳云帝娶宜氏之女曰女皇。生子丹朱。

周易圖說述王弘撰曰邵子嘗云先天
學心法也萬化萬事生乎心也圖雖無
之天地萬物之理盡在其中

et à statu justitiæ originalis deficiente, inde certò secutura esset
cum in ipso, tum in totâ suâ posteritate, imò & in universo orbe
ingens mutatio seu alteratio plena tumultus et confusionis. &
contra hominis ejusdem in officio suo & naturæ integritate diu &
continuo perseverante, aurea prioris mundi harmonia eodem modo
perseverans nullum esset finem habitura.

Sed licet brevissima primi hominis in viâ justitiæ perseverantia
in ipso mundi exordio abrupit aureæ ætatis illius durationem, totam
que naturæ integræ felicitatem. Nihilominus mirum est, quàm
clara et distincta illius memoria extet huc usque servata, non
solum in traditionibus librorum canonicorum, quales sunt paucæ,
antea allegatæ, sed etiam veterum philosophorum, puta Chuam cū,
Hoai nan cū, Tai xe cum &c. quorum selecta testimonia videntur
hic subiicienda.

Itaque primo loco consideremus vivos et nativos colores, cum
quibus Chuam cū describit felicem hunc mundi nascentis statum. tam xe
yn yam ho cim, qui xin pu jao. hoc est in illo mundi primordio, xi yē
principia materialia ex quibus condita sunt omnes rerum species, in
singulis commixta erant cum perfecto temperamento (in sphaerâ sub-
lunari) In celo regnabat eadem unio et concordia inter omnes Intelli-
gentias. In quatuor anni tempestatibus nulla erat intemperies, quæ
ita ut nulla res aut aëris injuriâ offenderetur, aut propter causam
externam interiret. Su xi te cie, van vè pu xam, Kiun sem pu yao.
Tunc temporis quamvis homo præditus esset clarissimâ intelligentiâ,
nihilominus ambulabat cum summiâ simplicitate. gin sui yeu chi,
vuso yum chi.

In illo nimium fortunato tempore, ait idem, factor alio in loco,
omnis rerum species copiose nascebantur juxta propria sua climata,
van ve kin sem, lien xu kihiam; omnia viventium genera gregatim
veluti in societate vivebant; omnes arbores et et alia plantæ sponte
nascentes erigebant. Kin xeu chim Kiun, cao mu sui chian. Bestiæ
et volucres erant Indolēs adeo mansuetæ ut in hominis usus faciles se
præberent. Kin xeu co hi Ki U yeu. hæc videri se & suos in nido pullos
apprehendi permitterent. niao cio chi chao, co kin xeu el quei. Vno
verbo hoc justitiæ originalis tempore, homo poteratur plenâ rerum
omnium abundantia, vivens cum quadam familiaritate in medio
bestiarum cujuscumque generis intellectu carentium, & tamen erat
perfectè liber ab omni motu incondito concupiscentiæ, ambulans in
pura simplicitate sine minimâ suæ virtutis alteratione, Tum yu
Kin xeu kin &c.

Elegantia & præcisio cum quâ hoai nan cū pingit hanc primor-
dialem mundi felicitatem, non videtur multo inferior deserto et
florido

莊子古之人在混茫之中當是時也陰陽和靜鬼神不擾四時得節萬物不傷群生
不夭人雖有知無所用之當是時也萬物群生連屬其鄉禽獸成群草木蓬長
是故禽獸可係羈而遊鳥鵲之巢可攀援而闕夫至德之世同與禽獸居族與萬
物並同乎無知其德不離同乎無欲是謂素樸

philosophi Chuam cū stylo. In principio summa claritatis (nature
Integræ) ait hic Auctor, omnia erant in summa tranquillitate &
perfectâ concordia. omnes sive animi sive corporis motus recte rati-
onis ductum sequebantur. cor erat quietum sine dolo, simplex sine
furo. Idè continuo cumulabatur celesti gratiâ et virtute, simul et
terra deliciis. quatuor enim tempestates sibi invicem succedebant—
sine ullâ inordinatâ alteratione. Imbres et venti pariter moderati
& ordinati nulli rei nocebant. Sol et luna die & nocte alternando
vices luce continuâ omnia recreabant. Planeta ceteri sine ullo
errore orbitas proprias motibus ordinatis decurrebant &c. Tai
cim chi xe yē; ho xun y ci mo &c. Pro vita felicitis comple-
mentis alii scriptores uti chum pe kim citatus in Annalibus Cam Kien,
ait, In prima illâ mundi ætate, non hominem solum sed etiam,
omnes alias viventium species nulli obnoxias seu morbo seu
Intirmitati. Xam xi chum sem vucie.

Non videntur minus digna consideratione ea, quæ Tai xe
refert in suo chronico de primo ac fortunato illo statu. cum
Tunc temporis, ut patet, intelligentia celestes tum superiores tum inferiores
universi Regionis præsidēs (sine hoc vulgò Interpretantur de man-
darinis præfectis rei mathematicæ, quia jam dudum ignorant
traditionis hujus originem & mysterium) hæc dei decretis & volun-
tati obsecundantes commissum sibi munus sine tumultu obibant,
Interim homines in terrâ (id est primi parentis deo credentes)
ipsi fideliter serviebant dum spiritus seu Angeli in virtutis clarita-
te consistere: atque ita utrisque cum debita reverentiâ et sine
dei offensâ suo seorsim officio fungentibus: et terrâ benignas
cali influentias per Angelorum ministerium sinu suo exipiente,
homo perpetuâ & deliciosa ejus ubertate fovebatur ab omni
adversitate immunis, & cum plenâ votorum suorum satietate.
yu xe yeu tien ti xin ki au lui chi Koen &c.

Quis legendo tam singulares de primo mundi statu traditiones
e Sinarum monumentis excerptas, non juret has ex eodem primævo
et purissimo fonte emanasse ac nostras? sed nunc videmus num
etiam similes de mundi postea corrupti statu reperiantur in iisdem
monumentis.

Cum nature integritas propria primi mundi statûs
fuerit brevissima durationis; & contra corruptionis ceperit paulo
post mundi initium, et ex eo perseveraverit imò et perseveratu-
rus sit usque ad finem mundi, cum ipso statu reparationis eodem
circa tempore incolato: haud dubiè multo plures et magis
clares hujus utriusque, quàm nature integræ statûs notiones occur-
vere debent in vetustis Sinarum monumentis. Atque ut modò de

Mundi per peccatum corrupti notitia
quàm clarè servata occurrat in præcis
Sinarum traditionibus

淮南子太清之始也和順以寂漠在內而合乎道出外而調
于義其心喻而不偽其事素而不飾天覆以德地載以樂四
時不失其叙風雨不降其虐日月淑清而揚光五星循軌
而不失其行

史記太史公曰神農以前尚矣于是有天地神祇物類之官是謂
五官各司其序不相亂也民是以能有信神是以能有明德民神異
業敬而不瀆故神降之嘉生民以物享災禍不生所求不匱
古者天地順而四時當民有德而五穀昌疾疫不作而無妖殃此
之謂大當

(2)

qui hanc xam ti pu cham, co xan, kiam chi pe siam, co pu xan
 kiam chi pe yam. Id est xam ti, pro infinita sua cecitate, bonos
 et malos certo pro singulorum mentis remuneratione vel summa
 felicitate vel summa calamitate. quae verba requirunt dili-
 gentem considerationem, propter immediate sequentia, ad prosperum
 argumentum propius attinentia. Et quae te, iiam siao, iian
 pam quae kim. Et quae te iiam ta, chui kine cum. Id est prop-
 ter rei precepta aut prohibita levitatem, ne existimes precepti
 observationem vel violationem esse nihili. cum illa dependeat
 salus et felicitas omnium mundi regnorum; ex hac est contra certo
 omnium ruina consequatur. quod salutare documentum vide-
 tur esse manifeste esse celestis admonitionis primis parentibus data,
 ad eos avocandos efficaciter a violatione divini mandati, cum scilicet
 a satana seducti ceperunt dubitare de gravitate tum offensae tum
 ejus consequentiae. dixi primis parentibus, volui dicere soli Adamo,
 quem alibi ostendimus in hoc libri xu kim loco adumbratum esse.
 sub persona Regis Tai Kia, ad quem dirigitur haec exhortatio.

Interim satis sit probare, ex traditione aliorum librorum canonico-
 rum, primam hominum corruptionem, fuisse et totam mundi ruinam,
 fuisse unius ejusmodi levissimae inspectionis offensae effectum. Auctores
 Commentarii ta ciuen libri chuncien id clare profitentur, dum aiunt,
 primam hominis perversitatem ortam esse, ex unica sinistra cogita-
 tionis malitia, cujus veneno posteritate imbuta, corruptio in dies
 adeo in immensum crevit, ut fratres germani se invicem destrue-
 rent, et totus orbis perturbaretur, nec demum domus ulla tutam
 se servare posset a communi et universali ruina. Loen chi chu
 sem ye, ki yu ye nien chi pu xan &c.

Commentarius Siam Koen Kien, libri ye kim, exponens haec ver-
 ba textus hexagrammatis Koen. ci xan chi Kia, pie yeu yu kim &c.
 Id est, qui accumulatur merita bonorum operum, sibi struit aggerem
 immensa felicitatis; e contra qui mala malis sibi parare abyssum
 sine fundo summa calamitatis; iisdem verbis utitur, quibus commen-
 tarius ta ciuen modo citatus pronuntiat, primam hominis corrupti-
 onem ortam esse ex una cogitatione perversa. loen chi chu sem ki
 yu ye nien pu xan; cui, ut addit postea, statim atque datus est
 consensus, inde facillime secuta est cordis caecitas et peccatum pur-
 gati difficillimum. xun el chim chi xin y mi, et siao chi xin nan.
 usque adeo, ait liber xu kim, metuenda est fragilitas vasis hu-
 mani cordis! gin sin quae quae, cujus fractio fuit principium per-
 fectae caecitatis, ci Koen chun chi in.

書伊語惟上帝不常作善降之百祥作不善降之百殃爾惟德
 用小萬邦惟慶爾惟不德罔大慶爾宗。謂一念之善德雖小也
 勿以善小而為萬邦之慶積于此矣一念之不善德雖小也
 勿以惡小而為之慶宗之墜肇于此矣禍福之機相為倚
 伏如此

像家管見坤積善之家必有余慶
 積不善之家必有余殃亂之初生起
 于一念不善馴而成之甚易進而消之
 甚難書曰人心惟危即坤初之陰

春秋大全亂之初生也起于一
 念之不善後世則而象之至于
 兄弟相殘國內大亂民人保其
 室家而不得

de solo natura corrupta statu, de quo agendum hic mihi incumbit,
 agam; audeo dicere, paucis admodum de causis effectibus, tempore
 loco et ceteris circumstantiis illius status nota esse christianis,
 quorum non servata sit aliqua memoria satis distincta in dictis
 monumentis.

Quam ob causam miserrimi huius status Idea videtur ab
 initio hucusque in animis Sinarum ita perseverasse, ut Auctores
 Commentarii ta ciuen libri ye kim, agnoscant. Sicut nos, Nature
 Integram et perfectam statum debuisse necessario antecedere, idque
 demonstrant ex definitione vocis yuen. 元. quae juxta huius
 libri doctrinam significat, et bonitatem Essentialem cum Iustitia
 originali, et primam verum omnium originem seu deum creatorem.
 yuen che, ve chi sien ye. . . yuen che xan chi cham ye.
 vel ut fert ipse textus ye kim. ta cai Kien yuen, van ve
 cu xe. Unde Imperator construxit illam Deo vere dignam
 Inscriptionem. van ve chim yuen. 萬物真元. Vera
 verum omnium origini, quae ab aliquot annis decoravit
 frontem altaris templi majoris Societatis nostrae Regis suis
 sumptibus aedificati. Unde praedicti commentarii Auctores
 rite concludunt, res omnes a Deo conditas, in prima sua
 formatione sortitas esse totam naturae suae Integritatem et
 perfectionem; et consequenter mundi corruptionem esse
 primo huius status posteriorem.

Eadem de causa philosophi Sinenses praesertim veteres
 nos nobiscum sentiunt, hominem esse compositum ex corpore et
 anima spirituali perfecta libertate praedita, ita ut corpus debeat
 in omnibus sequi ductum animae rationalis, sicut servus volunta-
 tem domini sui; et utraque hae hominis pars debeat in omnibus
 cum perfecta subiectione et reverentia audire et sequi mandatum
 Dei creatoris sui, quem praeci sapientes vocabant, cor minoris
 mundi seu hominis, id est animam ipsius animae seu ejus Regem ac
 dominum. sin che him chi kiun ye, xin mim chi chu ye. quemadmo-
 dum idem est verus Rex et dominus, et veluti Anima major mundi.
 quae debita subordinatio si perfecte servetur, iidem pariter nobiscum
 sentiunt et praedicant, homines certo summum inde percipere Im-
 mumentum; immensum e contra praedictum si hae lorum societate
 violatur. y xin guai chuche, him cum el li; y him quae ce che, xin
 cum el hai. unde nobiscum inferunt summam seu felicitatem
 seu infelicitatem a Deo seu xam ti bonis et malis pro cuiusque
 meritis tribui solitam, vere pendere a libera omnium voluntate.
 ho fu, va pu cu ki Kien chi che.

Atque haec est vera et genuina librorum canonicorum doc-
 trina, praeterquam in libro xu kim his verbis praeclare expressa

易乾卦大哉乾元萬物資始

易經大全元者物之先也物之先豈有不善者乎事成而後有敗敗非先于成也興而後有衰衰固後于興也
 得則何以有失也至于善惡治亂是非莫不皆然必先為善故文言曰元者善之長也
 而無所受令自禁也自使也自奪也自取也自行也自止也
 主者形從而利以形為制者神從而害
 書經大全天只得生你付你這道理你做與不做却在你做得好也由你做得不好也由你
 孟子禍福無不自己求之者詩云永言配命自求多福太甲曰天作孽猶可違自作孽不可活

prima origo et causa corruptionis generis humani

禮記人生而靜天之性也感于物而動性之欲也物至而知知然後好惡形焉好惡無節于內知誘于外不能反躬天理滅矣夫物之感人無窮而人之好惡無節則物至而人化物也人化物也者滅天理而窮人欲者也于是有悖逆詐偽之心有誑詐作亂之事是故強者脅弱衆者暴寡知者詐愚勇者苦怯老幼孤獨不得其所此大亂之道也

Textus libri canonici li Ki, præclare omnino describit totam Seriem et incrementa corruptionis ex primâ fractione. Integritatis cordis humani consecuta, in hunc modum. gin sem el cim, tien chi sim yê can yu ve el tum, sim chi yo yê. Id est homo in primâ sua formatione accepit naturam ab omni motu inordinato immunem. Deinde cum primum ejus corcepit rebus externis commoveri, tunc nata est concupiscentia. tum rebus inhærendo, lumen particulare & pravorum affectus sensit in se pullulare. ve chi, chi chi, gen hen hao ve him yen. postea affectibus pravis in corde crescentibus, & tentatione accedente ab externis objectis, sensit impossibilitatem emendationis. Et ita extinctum est lumen divinum rationis. pu nem fan cum, tien li mie y. demum tentationum et pravorum affectuum vehementia sine modo et numero, hominem intus et foris continuo agitante, tunc humanâ indolis prorsus corruptâ, induit formam verum seu animalium ratione carentium. hoa quei ve yê. Ex qua corruptione perfectâ germinat omne majorem scelerum genus, puta. fraudes, dissensiones, insidias, impudicitias, tumultus, rebelliones, et usque, ut fortiores opprimere caperint debiles, multitudo minorum numerum, Ingenuos simplices, & extincta sit omnis pietas erga Infirmos, senes, pupillos & cetera. ye yu xê yeu pei ni co quei chi sim. &c.

Cum autem prima originalis corruptionis lues, nova et majora per singulas ætates habuerit incrementa, non mirum quod similes Scriptores nobiscum agnoscant totum genus humanum fuisse planè perversum post finem trium dynastiæ Xam hia, chen. id est paulo ante Divini Reparatoris adventum, dicantque nullam tunc temporis apud ipsos hominem extitisse, qui non induisset naturam rei purè animalis seu insensibilis. tien hia mo pu y ve, yê ki sim y. sed quod est summâ dignum observatione, sicut nos, omnium Regnorum mundi depravationem pariter refundant in culpam unius hominis. yê gin quei chi, Xam pai uan que. qui idè dicitur in libro Xu Kim, fuisse objectum odii et satyranum omnium populorum universi orbis. vandim chen yeu; quemadmodum juxta eundem librum Xu Kim, idem fuisse omnium nationum & generationum sanctitatis et salutis principium, si fideliter perseverasset in viâ Justitiæ originalis, in qua fuerat conditus. ye gin yuen leam iian pam y chim.

萬邦以貞一人為之傷敗萬國書經五子之歌曰萬姓仇予

莊子神禹且不能知自三代以下者天下莫不以物易其性矣書大甲弗慮胡獲弗為胡成一人元良

Cum autem constet ex sacro textu genesis, Adamum per Evam et Satanam seductum esse, et consequenter hunc et illam ante Adamum violasse dei mandatum et corrupisse Justitiæ originalis integritatem, convenit ut quoad utrumque hoc caput ostendamus Sinensij traditionis cum nostrâ conformitatem.

Quod spectat ^{Satanam} satis erit paucis hinc reficere memoriam eorum, quæ de hoc capite jam dicta sunt in antecedente paragrapho, sub nominibus Cum cum & chi yen, quos ibi exhibuimus, uti veros Luciferi typos. Itaque de Cum cum lector meminerit. 1º hunc apud hoai nancu et ejus commentarium dici tien xin, id est Angelum seu Cælestem Intelligentiam, cum cum tien xin yê, habentem caput serpentinum, Xe mien; notum in regione solis seu lucis, sicuti Lucifer sem yuli; et vana gloria vento abreptus factum esse cum cum, ut ait textus. Cum cum kim tum chi so sem yê. 2º In chronico Xe Ki, Cum cum fuisse primum mundi perturbatorem. Cum cum uei Xe co loen; et excitasse diluvium (iniquitatis) in ruinam universi. chin tao hum xui, y ho tien hia. nempe per ruinam Angelorum, qui ruptis per Cum cum cataractis cæli invisibilis in regione Aquilonari, in terram convergentes instar pluviarum stellarum in veteri commentario Cou leam libri Chun cien, memorato, totum orbem inundaverunt. 3º In eodem chronico Sainois cum cum causam Tribui seroci illius superbiæ & nimie præsumptioni de sua sublimi Intelligentiâ & sapientiâ, cujus vento abreptus negavit supremo suo Domino debitam subjectionem. cū Xim Ki chi, y uam co chin che.

De chi yen verò, sub cujus nomine prius agnoverunt Satanam ut perturbatorem terræ, sicuti eundem sub nomine cum habuerunt pro cæli perturbatore; satis sit meminisse illius quod antea à nobis allegatum est ex chronico eodem loen Xe; nempe chi yen turbasse terram, & (veluti ruptis abyssi magnæ fontibus immisisse aquas oceani ad sumergendam terram cum sam. chi yen chan loen, cho yam xui, y fa cum sam. ubi observabit hoai nancu eandem terram Cum sam fuisse primò submersam per aquas diluvii Cum cum, quibus dicitur destruxisse totum universum y ho cum cum chin tao hum xui y po cum sam, quam terram cum sam antea interpretati sumus de paradiso terrestri, in cujus medio plantata erat arbor vite sive sam dicta, id est moris, cujus fronde vescens Combyx (quem sine vocant tien chum Insectum cælestis & idè est symbolum hominis Justis) facit sericum, unde pretiosæ altarium vestes, quæ sunt symbolum vestis cælestis seu Innocentiæ & Justitiæ originalis. sed in dissertatione particulari de paradiso terrestri

淮南鴻烈解共工景風之所生也註共工天神也蛇面人身生于離路史太昊氏哀共工惟始作亂振滔洪水以禍天下傳共工觸不周之山天缺西北地不足東南穀梁傳莊公七年夏四月辛卯恒星不見夜中星隕如雨十三經註是諸侯棄天子禮義法度失其所不終其性命中道而落

路史立兵仗聚止義以奸天憲車并任浮游自聖其智以為不可臣者登九澤以代空桑賈誼新書桑者中央之木也淮南子舜之時共工振滔洪水以薄空桑

ubi ex traditione sinensi, proponemus ejus formam et situm, id fusi-
 & clarius ostendemus. Interim ut lector intelligat, illam sive per
 cum cum, sive per chi yen commotam inundationem in ruinam terra-
 cum sam, non aliam esse, quam peccatum originale, seu corruptionem
 primorum parentum in paradiso terrestri, cujus virus subinde per
 totam eorum posteritatem instar torrentis universalis diffusum, omnem
 Justitiam et virtutem submersit; meminerit adhuc lector præclari-
 illius textus libri Xu Kim, ubi refertur primum initium, quo pesti-
 mus Chi yen capit turbare hominum mentem; et ratio, quâ prima
 illius malitia lues, paulatim se extendens ad posteros, tandem totum
 genus humanum ita infevit, ut omnes facti sint veluti prædones et
 latrones. *Chi yen uei Xe co loen, yen Ki yu pim min, uam pu Ken*
cê. chi y, Kien quei et veluti soboles diræ cujusdam noctue rapacis dictæ
chi, cujus cantus feralis, et quæ correptos aliarum avium pullos
 devorat; vel alterius non minus diræ dictæ *hiao* adeo fere indolis,
 ut dicatur vel ipsam matrem comedere. quæ utraque Avis est vera signi-
 ra symbolica Satanae *chi yen* nomine adumbrati.

Jam verò quod etiam attinet, tres breves textus trium librorum
 canonicorum sufficient ad suadendum, quàm singulari et distincta illius
 Infortunata generis humani parentis memoria servata sit in ejusmodi
 monumentis. quid v.g. magis caracteristicum primæ illius mulieris,
 quàm sequentia libri Xi Kim seu eadem verba *Ché fu chim chim*;
 id est, vir sapiens est conditor seu salus Integræ civitatis. Et contra mulier
 quæ se æstimat sapientem. Est certa causa totalis illius ruina, *ché fu*
Kim chim. Idcirco prima mulier quantumvis fuerit perfecta, ubi
 primum (a serpente delusa) capit de se et suâ prudentiâ presumere,
 tunc plane immutata et corrupta, induit indolem geminæ diræ
 Avis *hiao et chi*, id est ipsius Satana sui directoris, seu chi yen per illas
 adumbrati, *Kine y ché fu, quei hiao quei chi*: et simul sortita longi-
 orem linguam, facta est veluti scala seu via aperta ad omne malorum
 genus; et si licet hic textum sacrum admiscere, instar ignis facta est
 universitas iniquitatis inflammans rotam omnium hominum nati-
 vitatis. *fu yen cham Xe, quei li chi Kiai*. Hinc intelliges, ut intè infert
 dæ Auctor, omnem perversitatem et confusionem, quæ nunc pertur-
 bat orbem universum non certè à calo, sed ab illius mulieris sacor-
 diâ ad posteros delapsam esse. *Loen fei Kiam cù tien, Kiam cù fugin*
 Hujus eorum textus expositio confirmatur ex pulchra æque
 ac laconica libri *Ye Kim* sententiâ *fu cù cê y*, cum *fu quei hiam Xe*
 id est nil in mundo magis funestum, quàm si in deliberationibus ad
 Justitiam et rectum tam propria personæ quam aliorum regimen
 pertinentibus, vir uxoris consilium excipiens, illud potius sequatur

書經呂刑 若古有訓 蚩尤惟始作亂 延及于平民 罔不寇賊 鴟義大 金 鷄
 害究奪攘矯虔
 字彙 鴟鴞鳥 書無所見 夜出飛鳴
 禍 俗云 鴟鴞鳥可為災 似鷹而攫鳥子食
 異物志 鴟大如斑鳩 綠色 其鳴有
 象不孝鳥 大則食其母

corruptio hominum
 capit a muliere
 人 鴟 詩經 哲夫成城 哲婦傾城 厥彛哲婦 為梟為
 易經 夫子制義 從婦凶也

quàm sapientis regiminis regulam cardinalem, cum non observave-
 rit primus hominum parens, quid mirum quid misere perdidit
 se ipsum et totam suam posteritatem?

Non minus clara hujus veritatis confirmatio occurrit in selecto
 quodam libri Xu Kim textu; quo scilicet sub figurâ allegoricâ galli-
 nae domi cantantis silente gallo, subversio totius domus et familiae
 integræ ruina tribuitur vni secundæ, nempe Noami, qui silere
 jubens inditam sibi à Deo rectam rationem, stolidæ uxoris evæ
 ineptæ garrientis aures, ipsa stolidior præbuit. *mu Ki vuchim*,
mu Kia chi chim, uei Kiao chi so.

Ut autem sinensium cum nostris traditionum conformitas
 de primis parentibus, pateat magis ac magis; omnesque intelli-
 gant universalem mundi corruptionem in eorum libris, sicut in
 nostris sacris codicibus, tribui protoplastorum per Satanam
 seductioni; nunc attingamus aliquid eorum, quæ in dictis
 monumentis occurrunt, de illorum immortalitate et immu-
 nitate ab omni morborum genere et utriusque amissione
 in penam suæ prævaricationis; de ligno vitæ, et ligno sci-
 entia boni et mali; de paradiso terrestri et fluvio in qua-
 tuor capita diviso. ac de causâ prævaricationis primorum
 parentum, et via quâ satanas in eorum cor ingressus regnum
 suum inter eos paulatim ubique stabilivit.

Philosophus yen cù in dialogo cum Rege Kim cum, *phi ram* -
 mentionem facit immortalitatis hominum in primâ mundi Insan-
 tiâ. quo in dialogo Regi quaerenti quanam esset felicitas immortali-
 tatis illius temporis. *cou el vu su, Ki lo ju ho*. respondet, securitatem
 immortalitatis fuisse felicitatem primæ illius ætatis. *cou el vu su*
cê cou chi lo yê. quis potest nunc illam obtinere? *Kiun po te yen*!
 olim quidem Xuam Kien id est par turturum (est genus - n. avium
 omnium mansuetissimam à suâ consorte inseparabilem, et symbo-
 lum duorum primorum conjugum in statu Innocentiæ) inplebant
 terram illam fortunatam. *fié Xuam Kien Xe, Kiun cù ti ti*. Et
 sanè ille Xuam Kien, id est primi parentes, olim potiti essent illâ
 felici immortalitate, nunc ô Rex, quomodo posses moveri illius de-
 siderio? *Cou jo vu su Xuam Kien Xe chi lo, fei Kiun so yuen yê*.

quoad immunitatem ab omni Infirmitate, quæ est veluti
 prerogativa immortalitatis, illius mentio ubique passim occurrit
 In veteri traditione. Idcirco legitur in chronico. In remotiori anti-
 quitate homines non fuisse morbis obnoxios; solum tempore monar-
 chæ Xinnum (Id est post corruptionem naturæ humanæ per peccatum
 primorum parentum) hominum corpora capisse morbis affligi, unde
 necessitas artis medicæ tum primò inventæ. *Xam Xe chim sem vu pim*
chi cù el min Xe pim. Xin num Xe, co sam Xu. el y tao li y.

deligno vitæ et
 ligno scientia boni et
 mali, et flum. paradisi

墨子景公飲酒樂公曰古而無死其樂若何晏子對曰古
 而無死則古之樂也君何得焉昔堯鵠氏始居此地事前因
 之有逢伯陵因之蒲姑氏因之而後太公因之古若無死其
 鵠氏之樂非君所願也

綱鑑神農氏作方書以療
 民疾而醫道立矣註上世
 衆生無病至此而民始病

Libri xan hai Kim facit mentionem ligni vite, his verbis. *van ve, chan Kien. gin sim ju Kie. pu su chi xu, xeu pi tient.* Id est. nunc omnes res sunt caducae, et hominum vita valde limitata. Sed olim, cum liceret comedere deligno immortalitatis, tunc vita hominis erat sicut caelum et terra sine ullo termino.

In quodam dialogo libri nui Kim, de utroque ligno vite et mortis fit mentio valde distincta. Ibi Imperator hoam ti alloquens senem *Tien lao*, hanc proponit questionem. Siquidem ^{inquit} homo ex coelesti et terrestri materia formatus, cibo tenetur vitam sustentare, An fieri potest, aut fieri potuit ut esset immortalis? *Tien lao*, seu Antiquus dierum respondet. (olim) erat planta quoddam solaris et vivifica dicta *hoam cim*, cujus usus protraherebat vitam sine termino. Alia praeterea erat huius contraria et naturalis lunaris dicta *Ken ien*, quae omni adhaerens deglutini non poterat, et quae in os immissa illico mortem afferebat. *Tai yam chi cao, mim yue hoam cim; el chi co y cham sem. Tai yn chi cao. mim yue Ken ien, pu co xe, Ju Ken li su.* quae major socordia quam eligere mortiferam *Ken ien* plantam, rejecta planta *hoam cim* afferente immortalitatem? Num clarius carpi poterat primi parentis culpa?

Rex *hoai nan*, qui paucis ante christi adventum saeculis floruit, non minus clare et distincte loquitur de paradiso terrestri, et de fonte seu fluvio inde egrediente, irrigante universam superficiem terrae, et in quatuor capita diviso, cujus situm ponit citra montem *Koen lam*, id est circiter in loco, eidem a christianis assignari solito. Nam missionarii sinenses per montem *Koen lun* vulgo intelligunt causatum, cui *Koen lun cham ho chi chum*. Locum illum voluptatis vocant, *hien fu* id est hortum pensilem, vel *xu fu* fontem seu lacum, inde exeuntem, quem etiam vocat fluvium, ait habere aquam ex coeli coloris, et ideo dici *hoam xui* seu *tan xui*: et dividi in quatuor flumina, ad versus quatuor mundi plagas decurrentia. quae quatuor unius scaturiginis fluentia praebent potum qui preservat a morte, et quo in *chi pu su*. et quae *xam ti* rigat et vivificat omnia, tribuitque plantis virtutem medicinale contra omnia morborum genera. *fan su xui che, ti chi xin ciuen, y ho peyo, y jun nan ve.*

Cum diximus Luciferum praeceps notum sub nomine *cum cum*, ab ipsis tradi tanquam primum auctorem turbarum et rebellionis, propter immensam de sua intelligentia presumptionem; iam insinuavimus eos eandem nobiscum agnoscere causam primae mundi perversionis, et subinde integre eiusdem corruptionis. Sed Antiquitatum verè peritus Philosophus *Hoai nan* cum hanc causam adhuc

adhuc magis clare, et stylo cum textu sacro magis affini attingit, quam exprimit his verbis omnino notatu dignis. *xam chim hao chi el vu tao; ce tien hia ta loen y. Tien hia ta loen, cui cai yu hao chi.* Id est. initio Immoderatum et inordinatum sciendi desiderium, fuit primum principium ingentium turbarum omnium, quae in mundo contigerunt; et omnium harum barbarum culpa tota recidit in effraenem illam sciendi cupidinem. quae *hoai nan* cum verba coincidunt, tum cum iis, quibus Serpens illudens mulieri dixit, in quocumque die comederitis deligno, aperientur oculi vestri, et eritis sicut dii scientes bonum et malum; tum cum iis, quibus deus ipse Inevadendo Adamum, quod se et totam posteritatem miserè perdidisset, eum veluti irridens dixit. Ecce Adam, quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum et malum.

Sed quia illa serpentis toti generi humano fatalis illusio processit ab Aquilone, unde, ut ait Jeremias, pandetur malum: si quidem lucifer exaltato solio suo in lateribus Aquilonis, ibi instans cornibus impingens aperuit caeli ruinas, indeque ^{idea} terti Draconis am stellarum partem suam caudam detraxit. Haec singula pulchre expressa, et cum eodem circiter stylo symbolico occurrunt, in his traditionis sinensis verbis, sub personam cum cum ferociter superbientis antea allatis. *cum cum cem guei ti, nu el cho pu chen chi xan, tien chu che, ti uei ciue, tien Kim yu si pe. vel tien Kine yu si pe.* Id est. caelum ruptum est ad latus occidentale Aquilonis, vel caelum ex illa plagâ ruit deorsum, *sim yun ju yu*. Stella instar pluviae ceciderunt ex caelo, unde facile intelliges haec Regis *hoai nan* cum supra citatis verba. *pe men cai, y na enigmatica pu chen chi sum.* Id est. fatali Aquilonis portâ hoc fero casu aperta, inde letifera aura ventus erumpens, perflavit et corrupit universum orbem. Cuius auras letiferae afflatus, cum primus effectus fuerit inordinatum sciendi desiderium, in corde Eva et Adami excitatum; et usus prohibitus ligni mortiferi scientia boni et mali; intelliges pariter quo sensu accipienda sint haec verba libri *xan hai Kim*. *cai mim pe, yeu pu su xu.* Id est. insensu obvio. Ad aquilonem loci ubi aperuntur oculi simplicium, est arbor seu lignum immortalitatis; cuius usus, addit glossa, dat intellectum et sapientiam. *xechi lim gin chi xim ye.* Sed in Ironico et vero sensu, hic agitur de ligno letiferi scientiae boni et mali, per cuius usum verè occaecati sunt mentis oculi primi parentum, et extincta vita spiritus, corpus factum est mortale. Contra hanc expositionem erit forte qui objiciat, hic non agi deligno scientiae boni et mali, sed deligno vite, si quidem liber *xan hai Kim* ibi facit etiam mentionem illius cherubim, quem

不死樹贊萬物
暫見人生如寄
不死之樹壽敵
天地

淮南縣圃涼風樊桐在崑崙閭闔之中是其疏圃疏圃之池浸之黃水是謂丹水飲之不死河水出東北赤水出東南弱水出西南洋水出西北凡四水者帝之神泉以和百藥以潤萬物

潛確類書黃帝問天老曰天地所生豈無有食之令人不死者乎天老曰太陽之草名曰黃精人信鈎吻之殺人不信黃精之益壽不亦惑乎

莊子
則天下大亂矣天下大
亂罪在于好知

淮南子
昔者共工與顓頊爭為帝怒而觸不周之山天柱折地維絕天傾西北故日月星辰移焉又北門開以

山海經
開明北有不死樹又有甘水即醴聖人食之
雲門有開明獸守之郭璞贊曰開明天獸
靈抱朴子曰崑崙有神獸
靈抱朴子曰崑崙有神獸

Deus posuit ad custodiendam viam ligni ante paradisum men yeu cai mui Xeu Xeu chi. Post animal habens virtutem aperienti oculos in custodiam positum, quod Interpret vocat Animal colette. Ergo &c. Respondeo hunc Interpretem describendo figuram illius mystici animalis, ipsi tribuere corpus Tigridis, cum vultu cheu pessimi omnium Regum et hominum; quae Tigris figura ex eodem libro Xan hai Kim est propria Satanae figura, uti mox patebit extra omne dubium.

Moses loquens de utraque illa arbore, ait tantum cum ambae productae sunt a Deo, lignum vitae positum fuisse in medio paradisi, et lignum scientiae boni et mali; nec dicit quicquam de eorum situ reciproco respectivè ad mundi plagas; neque an essent in monte an in planitie plantata. Sed licet stare quoad haec diversis sinarum traditionibus, videtur utraq; haec arbor mystica, producta in duobus montibus videri diversis et quoad situm et quoad cetera; monte scilicet dicto Koen lun, seu Caucasus; in quo mox patebit fuisse letiferam arborem paradisi terrore, sito juxta traditionem sinensem in latere occidentali aquilonis, quae est porta, unde caput pandi omne malum, Koen lun Xan cai sipe nam ex eius vertice, ubi est hortus pensilis, id est hortus voluptatis, primo erupit aura (mundo Extialis) yuen Ki lo cho, Ki tim yue lien fu. Et contra montem in quo erat plantatum lignum vitae immortalis, in libro hoam ti dictum planta solis Tai yam chi cao sito in regione Australi seu plagâ benedictionis, juxta illud propheta habacuch deus ab Austro venit, et sanctus de monte sin pharan: operuit celos gloria ejus &c. Incuius vertice erat agger rotundus, seu locus Xam ti cultui destinatus et hac vivifica arbore obumbratus. yuen Kien chi Xam, yeu pusi xu, Xe chi nai Xeu; et ejus radice ascendebat ille fons supra ex alia traditione descriptus, et in quatuor capita divisus, aquae suae potu perpetuum vitis aetatis vigorem fovens. yeu che cimen, in chi pulao.

Cum ergo hic mons divini cultui, et hominis cum suo creatore communicationi esset consecratus, esset verus voluptatis locus, indeque salubris aqua irrigans totum paradisum, et urbem superficiem terrae, debebat sicut mons Silo, supereminere omnibus illius terrae sanctae montibus, et in Editioni totius terrae loco situs, et veluti illius umbilicus. Et Deo videtur fuisse mons ille excelsus et fortunatus, quem liber canonice Odorum praedicat a Deo factam Tien co cao Xan; sed quem deplorat factum postea maledictum et decalvatum (sicut montes gelboe super quos nec venit pluvia nec ros, nec fructus primitiarum) scilicet per socordiam Tai uam (est Primi

hominum Regis seu Adami, qui abjecto fortitudinis clypeo quasi non non fuisset unctus oleo Justitiae miserè victus interit) Tien co cao Xan Tai uam hoam chi. quae Interpretatio non haberi debet pro simplici conjectura; siquidem ille mons excelsus cao Xan. 高山 idem est ac ille mons famosus dictus sum. 嵩 qui Inter quinque montes celeberrimus veteris traditionis divini cultui destinatus colis nomine ou yo, celsissimus erat et medium locum obtinebat, in eo et situs dicebatur praecise in medio quatuor mundi plagarum. chum yo sum, cao Xan ye. 嵩 chum yam cai su fam chi chum. Id quae ulterius confirmatur ex eo quod lignum vitae, quod diximus ex traditione sinensi esse Sam xu seu momum, quae est arbor, unde sericum, et cujus fronde aluntur Insecta caelestia nempe bombyces, qui sunt figura Justorum: sit proprium media mundi plagae dictae chum yam, Sam che, chum yam chi mu ye. quae media mundi terra aliunde propter arbores Sam xu dicta cum sam, cum ut fert traditio antea allegata, fuerit tota submersa aquis diluvii (iniquitatis) tam perduelli cum cum e caelo, quam a dno chi yeu e terra seu ex oceano excitatis. cum cum, Xe co loen chim tao hum xui, y po cum sam. chi yeu Xe co loen cho yam xui, y fa cum sam; videtur manifestè non debere intelligi nisi de medio paradisi, ubi lignum vitae erat plantatum; maxime cum eadem terra in chronico cou xe ejusque commentario dicatur media Regio territorii Ki cheu seu Regni chum hoa, chum que, quae videntur totidem diversa paradisi terrestres nomina; et dictus commentarius ibidem addat de iis agi magis fuisse in quodam monumento tractante de paradiso terrestri, quem vocat fo ti, eodem scilicet nomine, quo missionarii solent hic appellare hanc terram fortunatam Siam kin fo ti Ki.

Haec de ligni vitae loco sufficient. Jam redeamus ad illum aquilonarem montem Koen lun (seu Caucasum juxta Missionarios) in quo diximus fuisse lignum lethale scientiae boni et mali: nunc quae id ostendamus ex traditionibus sinensibus; quarum una ex quodam arcano monumento excerpta, loquitur de enormis molis serpente habente nonaginta millia stadia longitudinis (totidem praecise quot sine tribuunt terrae circumferentiae) et triplici corporis sui gyro circumplectente montem Koen lun, cujus ambitus est triginta millium stadiorum (totidem scilicet quot sine tribuunt toti terrae diametro). Altera traditio allegatur in chronico Xeki ex quadam fabulosa scriptura ultramarina, atque in mari orientali (probabiliter in mari caspio, quod respectu montis Caucasi est orientale) est mons dictus tu sou, cujus in vertice ostingens malus persica pan tao (serpente circumdata) et ad tria stadia millia circumextensa; i. cujus regio inter Aquilonem et orientem sita habet

說文 中嶽高高山也。自虎通中嶽獨加高字。中央在四方之中。可高。故曰嵩。俗謂中嶽。賈誼新書 桑者中央之木也。

傳 共工惟始作亂。振滔洪水。以薄空桑。傳 東尤惟始作亂。出洋水。以伐空桑。

路史 共工惟始作亂。振滔洪水。以禍天下。燕天綱。絕地紀。覆中冀。人不堪命。註 冀州即中冀。如史尤亦滅于此。蓋屢亂矣。或曰中國總謂之冀州。詳今福地記。

* id est novem millia Leuearum

玄中記 崑崙山周三萬里。蛇繞之三匝。長九萬里。

楚辭 馮夢龍曰 崑崙山在西北。元氣所出。其巔曰縣圃。乃上通于天也。

外國圖 圓丘之上。有不死樹。食之乃壽。有赤泉飲之不老。

詩經 天作高山。大王荒之。

史記 駢案海外經曰東海中有山焉名曰度索上有大桃樹
屈蟠三千里東北有門名曰鬼門萬鬼所聚也天帝使神人
守之一名鬱壘主閱領萬鬼若害人之鬼以莖索縛之射以
桃弧投虎食也 列仙傳 蟠桃仙果人食之常生不死

山海經 崑崙之丘是實惟帝之下都神陸吾司之其
神狀虎身而九尾人面而虎爪是神也司天之九部及
帝之囿時 主九域之部界天帝荒囿之時節也

portam, quam vocant portam demonum, quia innumera demonum
legio illuc confluit. Tertia traditio extat inter fragmenta hominum
Immortalium, quos vocant Siengin vel Xin sien. Vbi traditur prædic-
tam malum persicam pan tao ferre fructum proprium Immortali-
um, quem quicumque comederit, hunc obtinere vitam perpetuam
et immortalem, in eo scilicet sensus, quo callidus serpens huic lethali
ligno insidens dixit ad mulierem nequaquam morte moriemini
et in quocumque die comederitis ex eo aperientur oculi vestri et eritis
sicuti dii scientes bonum et malum. quâ funestâ serpentis illusionem,
à muliere ad ejus virum, deinde ad integram eorum potentiam
diffusâ, totus orbis terrarum, per montem Koen lun triplici Immanis
Serpentis volumine. Circumdatus, manifeste adumbratus, factus
est Tyrannici dominio Tartarei Serpentis, parentum protoplas-
torum seductoris, cui mundus obsecutus capit ex eo tanquam suo
principi servire. quam summam calamitatem sinis olim æque
clare circiter ac hodie christianis, dat locum suspicandi liber
Xan hai Kim; Cujus omnes figurae emblematicæ cum toto dis-
cursu iis annexo sunt perpetua descriptio allegorica. Illius diabo-
licæ tyrannidis, quæ facta est universalis ante diluvium, cum
scilicet ejus seductionum eluvies omne veritatis lumen et ignem
charitatis extinxit in corde totius generis humani.

Hujus autem potremæ assertionis fidem sufficientem facere
poterunt hæc pauca prædicti libri verba, singulari certe obser-
vatione digna, quibus ejus Auctor describit ferocem illum tyrannum,
sub formâ Angeli tenebrarum nomine Xin lou ngu, qui invasit
Impenium terrestris Supremi Xam ti, et Regiam ejus urbem in
vertice montis Koen lun positam. Koen lun chi Kien, Xe Xe qui
ti chi hia tu, Xin lou ngu su chi: et sub figura tygdis, ungui-
bus et novem caudis veluti totidem flagellis et vultu humano
universo orbi terrorem inuentientis. Ki Xin chuam, hu Xin, El Kien
uei, gin mien el hu cha: habentis potestatem universalem
super novem demonum ordines, et super novem provincias gene-
rales et metropoles, in quas olim divisus totus orbis terrarum
censebatur illis planè subjectus. Xe Xin ye, su tien chi Kien
pu. chu Kien chim chi pu kiai. Legitimo et Supremo mundi
Domino, tunc veluti in solitudinem relegato, et in ergastulum
recluso. quibus ultimis verbis Auctor hujus libri manifeste
alludit ad legem, quam Dei filius vultus universi sibi fecit indu-
endi nostram servitutem et mortalitatem, ut scilicet veluti per
sue sacre personæ incarcerationem, nos liberaret ab æterna et
tyrannica satana captivitate.

Denique Hic revocetur memoria eorum, quæ exposita sunt in præce-
denti paragrapho, tum de primo perduelli Cumcum, qui in
libro ci fa, de sacrificiis, dicitur invasisse jura divini cultus in
novem partibus universi orbis. Cumcum xe chi pa Kien cheu ye;
Et in libro Xan hai Kim dicitur habuisse ministrum cum novem
capitibus, vel potius novem ministros, tributa extorquentes ex
novem montibus ad Aquilonem montis Koen lun. Cumcum chi
chin, Kien Xeu, y xe yu Kien Xan &c. tum de hinc simili chi yen,
et novem ejus fratribus, novem æthiopum populis, seu novem
corrupti generis humani provinciis dominantibus, Kiculi Kien &c.
et hæc omnia, plurique alia similia comparentur cum expositâ
libri Xan hai Kim traditione, de Angelo tenebrarum Xin lou
ngu, cum novem ordinibus demonum et subjectis in novem
mundi partes ferocem tyrannidem exercente: tunc nemo erit
credo, qui mecum agnoscat, præcos sapientis finos habuisse.
notitiam æque claram ac distinctam, ac ipsos christianos, corrup-
tionis generis humani per satana, et Tyrannidis veluti univer-
salis ab eo in universo mundo usurpatæ. Præterea si quis ex
ipso nomine montis Koen lun, (caucasi) quæ est ferociorum ty-
gdis statio præcipua, tam juxta Europæorum quam sinan-
sententiam, in quâ indolis et figura tygdis spiritus dicitur
habere suam Aulam; si, inquam, ex montis illius nomine
sinensi clare dignoscere velit, illum spiritum esse ipsum luci-
feram; faciat analysim prioris characteris hieroglyphici illius
nominis seu litteræ Koen, compositæ ex tribus aliis, quarum
suprema significat montem, media solem, intima est nota com-
parationis. atque adeo duæ inferiori simul junctæ arguunt
insolentem luciferi superbiam, ausi se soli Justitiæ equiparare,
et idcirco sub montis Koen lun radices deturbati, Archangeli michae-
lis voce, terrefacto, quis ut Deus, tristis illabo tonitru instar
eum increpantis, nec permittentis se in aliâ aula jactare.

Huc usque videtur sufficienter demonstrata conformitas
traditionis cum nostrâ, tum de primâ, tum de plenâ et consummatâ
hominum per satanam seductionem corruptione, nunc pro conclusi-
one presentis paragraphi, ostendamus pariter utriusque conformi-
tatem, quoad ingentes mutationes in integrâ mundi machinâ
consecutas, ex illâ funestâ corruptione. In primâ mundi crea-
tione, cum cæli, terræ et rerum omnium propter hominem sine ullo
defectu conditorum harmoniæ et perfectionis durationem Deus
optimus illigasset primorum parentum perseverantiâ in justitiâ
originali, cum quâ fuerant primo formati. Vbi primum à serpente

山海經 共工之臣曰相柳氏九首
以食于九山在崑崙之北

禮記 祭法 共工氏之霸
九州也

Symbolum
Superbia
mons 山 Xan

Soli 日 ge

æqualis 比 pi

mons 崑 Koen
maledic-
tus a Deo

Caucasus Tigris
Latibulum

十三經春秋穀梁傳序 晉周道衰陵 乾綱絕紐 禮壞樂崩 彗倫攸斁 殺逆篡盜 者國有 淫縱破義 之兆焉 疏釋曰 宣十五年 左傳云 天反時為災 地反物為妖 人反德為亂 亂則妖災生 是故 災國豐而起也 云陰陽愆度者 為冬溫夏寒 失其節度 云七曜盈縮者 謂日月薄食 老弱

debitam conditioni suo obedientiam violavere; et tanta offensa
lues, non ipsos tantum, sed etiam totam subinde bonam posteritatem
infecta ac corrupta. tunc non sine summa omnipotentis dei cœquita-
te et sapientia factum est, ut corde hominum per tantum piaculum
prorsus immutato ac perverso, postea similis mutationis et corrup-
tionis ^{species} in omnibus Universi partibus cœperit observari, cœlumq;
terra et omnes à primò præscriptis sibi pro hominis felicitate
legibus, in panam ipsius à Deo creatore suo defectionis, veluti defi-
cere viderentur. Cujus christianæ veritatis et traditionis distine-
tam notitiam habuisse præscos sinas, luculenter patet ex initio
præfationis veteris commentarii Conleam in librum canonicum
chum cieu, ubi Auctor æquè eleganter et accuratè describit universa-
lem mutationem in mundo factam propter generalem corruptionem
Dynastie cheu, quæ videtur verus et certus totius generis humani
typus. Hic est creiter sensus illius descriptionis. Cum dynastia
cheu omnino defecisset à lege (cœlitus accepta) violassetque omnia
erga deum et homines officia; et violentia, injustitia rebellio,
latrocinia cædes, libido effræna, toto orbe dominarentur. Sic cheu
tao xuai lin, Kien cam cieu mien, li hoai yo pum... xa niè coen
tao che que yew, in cum po y che pi Kien. Ex eo tempore ingentes
è cælo calamitates, et multa noxia monstra e terrâ prodeuntia,
homines veluti icto fœdere impotere cœperunt, et mores hominum
magis ac magis corrumpi. X y yao cœi, in hin elco, min sou
genhoa, et cœi, alterato scilicet primorum natura principiorum
et Elementorum temperamento, et planetarum motuum regulis
veluti immutatis. yn yam guei chi Kien tui ci yo guei chi
im so: indeque consecuta montium ruinâ, exsiccatione seu lacuum
seu fluminum, et malignorum spirituum infestatione, receden-
tibus bonis et beneficiis naturæ Angelis. chuen yo guei chi
pum kie, guei xin guei chi cœi li.

Rex philosophus Hoai tandem mundi eadem ex causâ cor-
ruptionem, non minus energice et eleganter describit his paucis
verbis. In remotiori antiquitate (quo tempore cepit corruptio
generis humani) utriusque sphaeræ nempe Elementorum et plan-
etarum axes e suis cardinibus convulsi sunt; solum novem
continentium, in quæ initio divisus erat globus terraqueus,
ubique dehiscens abruptum est. Ex eo cœlum propter illam
concussionem veluti perforatum et riuosum, adæquate tegere
non potest, omnia quæ sunt ei subiecta. Et terra propter

frequentes hiatus et scissuras amisit universalem, quæ antea pollebat,
omnia sustentandi facultatem, Ignis e cælo de lapsus ingentia exultat,
quæ nulla vis extinguere valet, incendia. Aqua e terrâ erumpens, ad
maximam altitudinem omnia circumquaque submergit, nam tou
chi xi lu ki sei, Kien cheu lie. rien pu Kien fu, ti pu cheu cœi &c.
Demum bellua ferocis et volucres rapaces, hæc unguibus, illa dentibus
genus hominum devastantes, vorant ac dissepant &c.

Datæ facta sinensium Traditionum cum nostris conformitate,
quod res notabilior est, quæ pertinent ad secundum mundi statum
seu ad primam et consummatam generis humani corruptionem;
nunc agendum superest de tertio mundi statu, seu de ejus Repa-
ratione et Reparatore. de quo cum omnes libri canonici, ac impi-
mis liber yekim ferè unice agant, tanti momenti materia requi-
rit unum specialem et integrum paragraphum. quem priusquam
aggrediamur, juvat in sine hujus contemplari, miram mundi Repara-
ti mundo corrupto oppositionem, in duobus cardinalibus hexagram-
matis mystici systematis yekim. pi Kua. et tai Kua. symboli-
cis utriusque illius status.

Quod ut faciliè intelligatur, sciendum est 1.º hominem cum justi-
tiâ originali primò formatum; & in hoc integritatis statu viventem,
habuisse trij capitales carnis affectus spiritui planè subiectos, sicuti trij
animi sui potentias perfectè subditas voluntati Dei Creatoris sui; et
idè tunc cum ipso veluti triplici amoris vinculo unitum, ac dilectum.
fuisse, tanquam fidem servum, filium obsequentem et castissimam
sponsam, a suo cœlesti et legitimo Rege, parente ac sponso. quem
triplicem Dei domini et hominis subjectionis titulum in veteri
traditione distinctè memoratum, parens figurarum yekim symboli-
carum pulchrè expressit, in duobus capitalibus ex octo trigrammatis
figura compendiosa sui systematis, nempe in cœlesti et infimo trium
integrarum linearum trigrammate Kien, triplicis et Integri Dei Domi-
ni super hominem integritatem referente; et in terrestri ac infimo
trium linearum ruptarum trigrammate Koen, propriæ voluntatis
fractionem, ejusque dei placito perfectam subjectionem exhibente.

Sciendum est 2.º postquam homo luciferi illusionem deceptus,
violato Dei creatoris sui mandato, exussit prædictum ejus triplex
in se dominium, spiritum suum veluti vile mancipium turpiter
subiciens triplici carnis, hoc est superbie, Avaritiæ, et voluptatis
tyrannidi; addo se per se separavit: spiritum suum, inquam,
symbolicarum yekim figurarum Auctorem, hunc infæ-
licem hominis statum ritè representasse per hexagramma pi Kua,
compositum ex cœlesti, superiori & exteriori trigrammate Kien, carnis inte-
riori trigrammate Kien, triplicem spiritus corrupti servitutem
interius indicante. quem sacrum et arcanum pi Kua hexagrammatis
sensem cum eadem claritate exponunt mystica ipsius textus hinc ad-
juncti verba. Siam yue, pi chi sei gin puli Kien cœi chin, ta uam fiao lai,
cæ xæ tien ti pu Kiao &c.

六經圖自一至十天尊于上地卑于下尊者乾之位故乾為君
為父為夫為父者坤之位故坤為臣為子為婦皆出于天尊地卑
之義也故曰天尊地卑乾坤定矣

乾
cœlum
Kien

坤
terra
Koen

否
Kien
Koen

易經否卦 否之匪人不利君子貞大往小
來 象曰 否之匪人不利君子貞大往小
來 則是天地不交而萬物不通也上下不
交而天下元邦也內陰而外陽內柔而外
剛小人而君子小人道長君子道消

淮南子往古之時四極廢九
州裂天不兼覆地不周載
火熾炎而不滅水浩洋而
不息猛獸食鰥民執鳥攫
老弱

Sciendum 3° Deum Optimum hominis Creatorem, miseratum infel-
 licem hunc ejus corruptionis et servitutis statum, ad eum liberandum, ac
 suo Divino exemplo reformandum, non dedignatum esse per Incarnationem,
 induere ejus infirmitatem; & Divinum ejus spiritum omnes carnis affectus,
 triplici humilitatis, paupertatis & patientia fortitudine sibi; seque ipsum
 totum Supremae Dei patris sui voluntati plenè subjiciendo, omnes homines
 sanctam et unicam sui reformandi, & cum deo Patre suo in gratiam redeundi
 artem docuisse quem Divinum et plenum solatii sensum docet sine ulla
 obscuritate, tam textus hexagrammatis tai Kua amplexus, qui sic habet
hā iām, talai, kie hem, cē Xe tien ti Kiao &c; quā ipsius figura, prae-
 cedentis hexagrammatis pi Kua directè opposita, et composita ex caelesti,
 superiori, et exteriori trium linearum ruptarum trigrammate ^{Kien} carnem
 viribus fractam et subactam exterioris significante, nec non ^{ex} terrestri
 inferiori & interiori trium integrarum linearum trigrammate Kien,
 triplicem Divini Reparatoris spiritus invictam & intractam constantiam
 representante.

tai

Kien

Koēn

泰

易經

卦

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

大

來

吉

亨

象

曰

泰

小

往

Paragraphus quartus.

De tertio mundi statu, ~

Sen de reparatione generis humani,

ac Divino eius Reparatore.

juxta veteres Sinarum traditiones.

Ostendimus in præcedenti paragrapho, libri ye Kim, et omnium veterum traditionum doctrinam, quam latè patet, totam revocari ad triplicem mundi statum; et complecti notiones essentielles utrique divi-
no operi Creationis et Reparationis, ab Interpretibus illius libri ye Kim, nominibus Sien tien. et hep tien (mundus anterior et mundus posterior) distincto. Attamen constat ex communi eorum sententiâ, textum dicti libri, sicuti cæterorum librorum canonicorum, non agere nisi de heh tien, seu de mundo posteriori, id est de mundi reparatione, et ejus divino Reparatore. Fai Kim ye chum so yen, Kiai xe heh tien chi ye et. Ita illa celeberrimi doctorum turba monarchiæ tai min, in regio Commentario ta cien libri ye Kim.

Sed quia constat ex traditionibus antea allegatis, tantam tamque
 universalem fuisse mundi corruptionem, ut vitiis humanis reparari
 posse non videretur, ideoque liber lingua cum stupore quaerit, quis
 mundi adeo perversi faciem possit mutare? hao hao che, tien hia
 kiai xe ye. ^{hui ye che} cui quæsito etsi tota hominum philosophia non possit
 respondere, nihilominus philosophus chuam cū sacre traditionis
 non ignarus videtur ^{huig}plene satisfecisse, cum primam illius ^{corruptionis} originem ^{posterioris}
 repetens, ait, hanc utpote ortam ex culpā (primi) hominis sui ipsius ^{qui} formator
 et Dei creatoris necnon totius stirpis suae oblitus, summi piaculi factus
 est reus; non posse reparari nisi per hominem, qui sit deus, seu per deum
 Incarnatum. nam gin, in y guei tien gin y. ^{id est} mundi Reparator
 est Deus homo.

quem sensum merè Christianum, nè quis à nobis huic antiquo philosopho brevius et paulò obscurius locuto, gratis afflictum putet, i-
perpendamus, quomodò posteriores Scriptores & praesertim, Interpretes, licet
sani hujus sensus prorsus ignari, loquantur de divino illo Reparatore -
nominatim designato his capitalibus traditionis yē Kim verbis ʽi chō
fin chin, deum tum ut mundi Creatorem, tum ut eius Reparatorem sig-
nificantibus, & utriusque divini illius operis epocham pariter verne-
tempestati sicut nos tribuentibus.

tempestati sicut nos tribuentibus.
 Communis commentarius chō, litteram ti (qua est 2^a Xamti littera
 et solitariè sumpta idem signi fiat in textu modo allegato) reddit per hoc
 quadri syllabum tien chi chū cāi, id est supremam celi dominum et
 gubernatorem, At Interpret sa li tim eo eandem exponit per sanctum
 Reparatorem. Ti chō chin, Xingim yē. Juxta expositionem Xao cam cie,
 qui dictum textum de hien tien seu mundo Reparato et Reparatore Intelli-
 gendum pronuntiat. cū nāi nēn vām so quei hien tien chi hio yē. —
 Auctoribus commentarii Regii getiām dynastie presentis eundem
 Interpretantibus de prima rerum productione, et sanum creatore.

周易大全圖說 凡今易中
所言皆是後天之易耳。

論語
而誰易之
為天人矣

下皆是也。

易說卦傳 帝出于震。
李鼎祚曰：帝出震，聖人所定。所謂後天之學也。而氣方動，化育發端，則中

帝者天之主宰。周易大全

楊繪帝出乎震何也。帝者造化之真宰。不可得而名之者也。雖不可得而名之。而生物之功顯于春。故強而名之曰帝出乎震。老子註帝生物之主也。

易或曰帝者造化之主。天地之宗。無象之象也。不可以形智索。因物之生成終始而顯其出入焉。易或曰造化曰大造。造者天之為。聖人之居天位。行天道。所造于天下萬世者大矣。故曰大人造也。象傳管見。天地民物。俱在大人所造中。故曰大人造。

易或曰聖人渾身一團天道。聖人一身渾是造化。思谷子。身若稽古聖人之在天地間也。為衆生之先。

tam ki chō, el sem ve, lim tam him el ki fan tum, hoā him fa toen, et cē chō hu chin yen, quibus verbis videntur ^{circiter} sicut moyses tribuere soli dei iubentis voci verum omnium formationem.

Commentarius yam hōi ejusdem textus litteram ti in eodem sensu exponit, dicens ti che, cao hoā chi chin cai, Id est verus creator et dominus, qui licet sit ineffabilis, quia tamen per mundi creationem, manifestavit omnipotentiam suam verno tempore, idcirco vocatur nomine ti (creator) et dicitur in regione veris produsse ad extra. ti che, cao hoā chi chin cai, sui pu co te el mim chi et.

Commentarius libri tao te kim eandem vocem ti sic reddit per verum procreatorem Dominum. Ti sem ve chi chu yē. Auctor vero dubiorum in lib. ye kim veluti ceteris perspicacior, et creatorem emendat a Reparatore non admodum distinguens, eidem voci ti tribuit sensum. ^{Reparatoris} Dominus dei creatoris. Ti che, cao hoā chi chu. cum tamen alio in loco loquens de Reparatore in libro ye kim sepius vocato nomine Tagin, id est viri heruice virtutis, ei tribuit virtutem seu potentiam dei virtuti et potestati verē equalem, et sedem in caelo dei sede non Inferiorem. Xim gin kin tien quei, him tien tao, so cao yu tien hia, uan hōi che. Tagin. talem scilicet circiter, qualem christianī agnoscunt in christo Salvatore.

Auctor alterius commentarii a paucis annis editi sub titulo Siam Siam Koen Kien in eundem libri ye kim locum de Reparatore nomine Tagin designato, brevius et clarius ei tribuere videtur eandem in caelo in terra super homines et ceteras creaturas potestatem, ac Auctor dubiorum; veluti alludere voluisset ad illud christi de se loquentis verbum, data mihi est omnis potestas in caelo et in terra. Tien ti min ve, kin cai tagin so cao chum, con yue, ta gin cao.

Sed quoniam veteres traditiones tribuunt illi Xim gin seu tagin, id est illi sancto heruice virtutis viro (quem liben ye kim predicat ut mundi Reparatorem) easdem divinas seu excellentias seu appellationes, quae in scriptura sacra tribuuntur christo domino salvatori nostro, per quem mundus factus est, ut ait s. Iohannes; omittis pluribus aliis diversonum Auctorum testimoniis, qui videntur hunc suum Xim gin seu sanctum Reparatorem cum ipso mundi Conditore confundere, ad alia progrediamur, ut clarius et plenius constet de verā conformitate mensuram traditionum cum nostris in re tanti momenti.

Quis mecum non agnoscat verē prophetiam de christo Salvatore traditionem in multis sine numero priscom sinarum de suo Xim gin praclare dictis, qualia sunt v.g. ea quae subiecio ex diversis Auctoribus. Sanctus Xim gin chi cai tien ti Kien yē, quei chum sem chi sien. Id est sanctus mediator inter caelum et terram, seu inter nos et deum, constituit ante

omnes creaturas. Tien ti chum xe yu ye ta xim. Id est ab initio mundi usque ad ejus finem non est nisi unus magnus Sanctus. ye gin yuen leam uan pam y chin. Id est unus vir natura sua Sanctus Sanctificabit omnia regna mundi. Xim gin gin lui chi xeu. Hic Sanctus est caput totius generis humani, id est novus Adamus. Xim tum yē, y ye gin, el pe xe xe. Hic Sanctus est omnium generationum magister. Xim gin cho cai tien lou, hien cham hoā yuen. Sanctus caeli viam aperuit, et manifestavit principium conversionis (ad deum). Xim gin chi Xim yu tien quei ye. Sancti Spiritus idem est ac dei Spiritus, id est Ille Sanctus verē deus est, et verē homo. Adhuc autem fuisse priscom sensum, manifestius patet ex commentario in lib. yam cū philosophi, ubi leguntur haec verba. tien yu chi, xim, quei cao hoā chi chu, Xim gin chi xim, quei tao chi cum. Ki xim ye. Id est Spiritus dei ut creatoris proprius, et principium primae mundi formationis; et Spiritus Sancti (Reparatoris) proprius, est principium legis conversionum seu Reformationis. Teotiusque Spiritus, est prorsus unus et idem.

Verum cum illa verba praefationis libri ye kim antea allegata, sien tien hia el cai ki ve, heu tien hia, el chim ki ou, alludant ad illud, quod divinus Reparator superaddidit operi creationis, seu primae hominis formationi, nempe visibile omnium virtutum exemplar, per suam Incarnationem omnibus saeculis exhibitum; Auctor libri leon xu cim yun, videtur non obscure expressisse hoc modo. Xim gin cao ki, chi tum tien ti li fa, y y heu chi gin, pu hoā cum, so pu kie, Id est sanctus Reparator formando seu reformando vasa, ^{id est homines} reliquit posteris exemplar ad imitandum et ita supplevit id quod creator, ut pote Invisibilis, de non potuit per se ipsum prestare.

Philosophus mun cū, et ejus Interpretes, in regio et recenti commentario ge kiam, loquendo de sancto quodam Rege in libris canonicis xu kim et xi kim plurimum laudato, quem ostendimus infra esse unum e typis Ideatibus sancti Reparatoris; videntur adhuc ^{sed verbo tenus} propius attigisse sacrum illius divini mysterii sensum. quis enim existimet de alio quoquam sancto, quam de vero Reparatore mundi, posse intelligi hunc dicti philosophi textum, et expositionem ejus Interpretis. Illum scilicet textum, quo mun cū ait deū misisse e caelo illum sanctum ut esset Rex et magister populi, et per ipsum suam divinā gratiā replet orbem terrarum. tien kiam hia min, co chi kin, xe, chi xe, uei yue, ki con xam ti chum chi sui lam. quibus verbis promajoni elucidatione commentarius ge kiam addit. Deus demisit sanctum ab excelso, eumque constituit Regem ac magistrum, Regem quidem ut guber-

鄒衍談天。天地終始。有一大聖。元良萬邦以貞。易註聖人人類之首。說文聖通也。以一人而百世師。乾鑿度聖人鑒開天路。顯彰化源。

二程遺書聖人之神。與天為一。楊子註秘曰。天有至神。為造化之主。聖人之神。為道之宗。其神一也。周易序先天而開其物。後天而

六書精義造物者謂之化工。聖人造器知通天地。立法以遺後之人。補化之所不及。

孟子書曰：天降下民，作之君，作之師，惟曰：其助上帝，寵之四方。曰：講上
天降生下民，立之君以主治，立之師以主教，代天宣化，輔助上帝之所不
及，故使之享有天位，寵異之於四方也。

populum, magistrum vero ut praesent ipsius Institutioni, et dei loco
publicaret ipsius sanctam legem, et ita suppleret ea quae supremus
Dominus Xamti, per se prestare non potest. Xam tien Kiam sem hua
min. ... li chi Xe, y cho Kiao, tai huen ho, son con Xam ti chi so pu
Kie. con Xe chi yen tien uei, chum y chi yu si sam. Eadem causam
eum constituit in supremam mundi sedem, et illum dilexit exaltavitque
super omnes homines. ^{temporalis et puro homine.} Sacerdotem tamen hac a sinis jam non intelligit nisi de Rege
Ex sacra divini textus traditione omnes novimus inter praecipua
christi salvatoris nostri merita recenseri, quod mundum liberaverit
a primo satana prima origine et principali causa ipsius corruptionis;
quod perfideli Angelos commisso praelio cum dracone in caelo, et
relata de satana in terram victoriam, eiecit foras principem huius
mundi; quod per merita infinita suae passionis, suae mortis, et quin-
que vulnerum in cruce acceptorum omnes homines redemit a
morte aeterna, et ita implevit ^{caeli ruinas} seu vacuas sedes in caelo relic-
tas per lapsum Angelorum rebellium cum Antesignano suo Lucifero
in terram ejectionem: restituitque in integrum ac in aeternum
firmavit Dei Regnum, eiusque absolutum super omnem crea-
turam dominium, antea plane concussum ac veluti susdeque
versum. Cujus sanctam concussione ^{et subversionem}, cum jam
retulerimus sub finem praecedentis paragraphi, praesertim, ex
relatione Insignis et Veteris philosophi huius non ai; hanc divinit
dominii in caelo et terram concussione allegoricè describentis, sub
specie mundi cardinum evulsionum et suis polis; terram per omnes
sui partes profunde dehiscens disrupta; caeli ubique fracti
et perforati. ^{et ceteris quae globis, sive incendiis longè lateque}
^{omnino de vastantibus, sive deluviis quaeque vastantibus, sive incendiis longè lateque}
^{omnino de vastantibus, sive deluviis quaeque vastantibus, sive incendiis longè lateque}
Nam conchi Xi si Ki sei
et. Nunc ex eodem Auctore exponamus descriptionem, quam
ibidem eodem stylo prosequitur, de restauratione ejusdem Regni
dei in caelo et in terram, per virtutem et merita ejusdem mythici
monarchae seu Regis, nomine feminino ^{huic} divinam sapientiam,
seu deum tum creatorem tum reformatorem significantis; crea-
torem quia traditio vetus antea allata ei attribuit formationem
primi hominis ex terra crocea seu rubra; Reformatorem vero
uti postea fusius ostendetur, et Interim clarè intelligi potest
ex presenti Auctoris huc citati traditione, dicentis illum sanctum
seu herodem seu heroinam mundi reparationi intentam, quinque
lapidibus pretiosis diversi coloris per ignem (tribulationis et
tormentorum) probatis, implevisse caeli ruinas, et vacua loca
reparasse. yu Xe min uia, lien ou se Xe, y pu cam tien. toën ngao
con y li si Ki; amputasse crura seu pedes Superbi ceteri seu Leviathan

淮南子：往古之時，四極廢，九州裂，天不兼覆，地不周載，火燄炎
而不滅，水浩洋而不息，猛獸食人，人食鳥獸，鳥食蟲蛇，蟲食土，土食
五色石以補蒼天，斷鼉足以立四極，殺黑龍以濟冀州，積蘆灰
以止淫水，蒼天補，四極正，淫水涸，冀州平，狡蟲死，顛民生。

ad firmandos mundi axes seu cardines; occidisse Nigrum seu
Tartareum draconem, ad salvandam terram sanctam in medio
mundo sitam nomine Ki cheu, Xa he lum y ci Ki cheu; accumu-
lasse aggeres cinerum ex arundinetis ubi delitescant bellua.
serices (perversa secta, latibula demonum) contra impetum
eluvionis. ci son hoci, y chi in Xui; et pro absorbenda aquis: atque
ita caeli ruinis reparatis, firmatis mundi cardinibus, diluvii
aquis exsiccatis, pacificata terram in medio orbis sita, et Interem-
ptis omnibus bellis et insectis nocivis, homines a morte liberatos et
salvos factos extitisse.

Quamvis chronista sinenses nunc plane ^{obliti} sacri sensus illa-
rum traditionum praeis sapientibus probe noti, non eas intelli-
gant nisi deliberatione sui Regni ab ingenti clade, per rebellem
cum cum illata: nihilominus cum antea clarè demonstrave-
rimus, illum cum cum non alium esse quam luciferum,
seu satanam; et eadem Regno illatam, intelligendam esse destru-
tionem Regni dei in terram ^{per ipsius monarchiam} ejusdem
Regni Reparatio consequenter intelligi debet ab ipsis finis de.
sancta mundi Reparatione; et sanctus monarcha ^{nunc} et si nomine
feminino laudatus, haberi debet pro typo verè allegorico aut
symbolico veri Reformatoris mundi.

At omnibus ejusmodi typis allegoricis, Infra fusius exponendis;
Nunc ad convincendos sinas aequè ac Europaeos de conformitate tradi-
tionum sinensium de suo Xim gin seu de illo sancto (qui juxta ipsos
est unicus scopus omnium librorum canonicorum) cum iis quae sacra
traditio nos docet de messia Mundi Salvatore; nunc diligentius perpendamus
characteristicas, quibus illum sepius designant appellantes, quales sunt
imprimis istae. Tien gin, Xim Xim, Kie gin, chin gin, Tien gin,
vam Kiam cu, Xe, et.

Juxta principia sapientiae hieroglyphicae libri ye Kim. In 1.
mundi statu, sien tien, dum creatura Intelligens in debito officio se
continet, tunc omnia erant in suo situ naturali, caelo scilicet, quod
est symbolum dei supremi omnium domini, superiora occupante; terram
verò quae est symbolum creaturae tenente inferiora. sed creatura
facta inobediente et excessu creatoris sui dominio, tunc caelum et terra
sua deque versa dicuntur situm commutasse, et dei regnum ^{concessum}
concessum esse. quam mundi subversionem seu dei Regni destructio-
nem illa Xim gin seu sanctus traditionis dicitur restituisse, per uni-
onem caeli et terrae, id est per unionem hypostaticam naturae divinae
et naturae humanae in sua personam tien gin ho. quam sacram et in-
comprehensibilem unionem, et si a nullo ^{videtur} finem jam intellectam, nihilo
minus magni nominis Interpreti ^{et} chu huius proferre, tanquam principium
certum restitutionis caeli et terrae in suum pristinum situm, seu
naturae humanae in debito officio et subiectione erga deum Creatorem
suum. tien ti Xe qui su Kiu, Xue Tien gin ho.

綱鑑按：鍊石補天之說，非真有是事也。蓋共工傲亂天常，肆殃下土，女媧氏代庖，義氏以
法害以木德王天下，本紀謂其地平天成，不改舊物，則其復天常而奠地維，其功大矣。

quod ponit hic celeberrimus Interpret hoc trissyllabo tien gin ho hominis et Dei unionem hypostaticam apud priscos sapientes certo certius significante, attigerit verum principium Reparationis mundi, cuius Integrum mysterium latet sub stylo et figuris originarius libri ye kim, suaderet possunt haec verba valde notatu digna praefationis commentarii Regii faciunt futio che, tou huan pu chi tien gin chi ye. pu chi tien gin chi ye, ce ki y ce ki y xim che leouy. id est, quod nunc summopere torquet viros studiosos doctrinae reconditae huius libri, illud est, quod jam plane ignoratur, quid sit illud hominis deo uniti compositum tien gin chi ye. Nam qui nescit quid sit hominis deo uniti compositum, frustra desudat in inquirenda notitia vera illius quem vocamus Xim gin, id est sanctum per antonomasiam.

Verum illum Xim gin seu sanctum incomprehensibilem, quem celeberrimi neotericorum interpretes fatentur a se prorsus ignorari, inter veteris scriptoris insignis chi m cu, videtur distinge praenovisse, ex diversis traditionibus prophetias, si quidem de lo dicit quod sit deus sub veri hominis forma. chim gin mao el tien, et quod licet vere dicatur deus, tamen sit etiam homo; et licet vere dicatur homo, tamen sit pariter deus. so quei tien chi fei gin hu? so quei gin chi fei tien hu?

Deinde hic auctor haud dubie sicuti nos probe sciens, quod post primam naturae humanae corruptionem omnes homines sint peccatores, et consequenter quod omnis peccans sit ignorans, et omnis homo sit mendax, excepto solo illo Xim gin seu sancto, idcirco hunc vocat verum seu veridicum, et omni sciam chim gin, chim chi. Cuius appellationis veram rationem attigit commentarius, dicens illum Xim gin ab illo scriptore sic appellari, quia in sua personâ divinitas et humanitas sunt unite. tien gin ho y. Alio in loco chuam cu stylo non minus theologicis et eleganti inquirendo ait. qui habet veri hominis formam sine pravis hominis affectibus, namquid est homo deus? yeu gin chi him, vû gin chi cum, ki fei tien gin hu?

Dicit aliquis ex his, qui sibi finxerunt veteris sinas per vocem tien non intellexisse Deum, sed tantum caelum visibile; chuam cu hic in eodem sensu locutum esse, et alios quicumque illum sanctum appellant tien gin, et consequenter hanc appellationem non aliud significare nisi hominem caelestem &c. Respondeo hanc objectionem sprogie confutari ab ipso chuam cu, cum hunc Xim gin appellat nomine Xim Xim, id est aliis terminis spiritum et hominem seu deum et hominem. sanctum, ubi addit per vocem Xim (spiritum) exprimi id quod intus latet (nempe divinitatem) et per vocem Xim (sanctum) significari id quod foris apparere (scilicet humanitatem).

Lao ci in suo tao te kim, huius Xim gin seu sancti humanitatem non minus distinge exprimere videtur, cum illum vocat Ki gin, hominem singularem seu admirabilem, quod scilicet sit a ceteris hominibus diversus et deo simillimus. Kie gin che, kie yu gin, el

meu yu tien. vel ut fert ejus commentarius, idem ac deus, non idem cum ullo e ceteris hominibus. y yu gin, el tum yu tien. ubi addit hunc solum vere esse, et dici posse. Kiuncu in conspectu Dei, coram quo ceteri vel etiam sapientissimi non sunt nisi veluti viles homunciones. gin chi Kiuncu, tien chi hao gin, go fu tien chi Kiuncu, tien hia y gin el y. pu to Kien ye.

Commentarius ta ciuen libri ye kim, cuius praefationem supra citata ait eum, qui non novit illud individuum, in quo deitas et humanitas sunt unite, non posse scire, quis sit Xim gin libri ye kim. exponendo voces Ta gin (vir herouice virtutis) quae est appellatio synonyma ejusdem Xim gin, in illo libro valde usitata, sic loquitur ta gin, cie tien ye, tien cie ta gin ye. Ta gin significat deum, seu idem est ac Tien (caelum immaale). Tien idem est ac deus homo.

Ejusdem nominis commentarius in lib. su xu, habet in sua praefatione eximiam de illo Xim gin sententiam, citra dubium ex vetustissima traditione servatam, quae videtur plane convincere illum Xim gin non alium esse posse, quam ipsum messiam salvatorem. hic est illius tenor. Xim gin uei sem, tao cai tient; Xim gin ki sem, tao cai Xim gin. Id est antequam nasceretur sanctus, lex, id est ejus viarium seu virtutum vestigia, in creaturis intra caelum et terram contentis observabantur, tanquam in speculis et enigmatibus. sed ubi natus est sanctus, divina lex et omnium virtutum exemplar facta sunt visibilia in ejus sacra personâ.

Quae sententia in sensu modo exposito, videtur feliciter confirmari valde singulari testimonio philosophi son ci yeu in libro sim li hoi tam, a nobis jam supra allegato; quo scilicet ait eum qui existimat, Xim gin sanctum et tao legem, esse duas res plane diversas; vere ignorare quod tao seu lex vivens, sit idem ac sanctus ante assumptionem corporis seu formae humanae, pu chi tao pien xe, vû kin kiao ti Xim gin. et vicissim, quod Xim gin seu sanctus sit idem ac lex substantialis (seu divinitas) incarnata et visibilis in formâ humanâ. Xim gin pien xe yeu kin kiao ti tao &c.

Chuam cu loquens de humanitate sanctâ, illius Xim gin, ait esse vas seu instrumentum universo orbi praeteritis utilissimum. Xim gin che, tien hia chi li ki ye. Hoc non cu in eodem circiter sensu de lo dixit, ejus animum diu noctique intentum ut hominibus beneficeret. Xim gin chi sin ge ye pu vam yu yd li gin.

Singulae mysticae appellationes huc usque expositae in sensu synonymo illius Xim gin, videntur quidem speciatim competere soli messiae salvatori, et adhuc nominatim praesignandum instituta: Nihilominus appellatio Tien cu Dei filium significans, quae frequenter occurrit in canonicis traditionibus, videtur ad huc clarius et magis specialiter hunc designare. Tator sinas fere ab initio suae monarchiae cepisse decorare suos Imperatores hoc augusto

南華經 畸人者。畸于人而侔于天。故曰。天之小人之君子。天之小人。天之君子。而侔于天。在人則為獨行。在天則與遊。今世所稱君子。皆人之君子。人之君子。天之小人也。若夫天之君子。天下一人而已。不多見也。

四書大全御序 聖人未生。道在天地。聖人既生。道在聖人。性理會通 蕪子由云。學聖人不如學道。他認道與聖人做兩個物事。不知道便是無軀殼底聖人。聖人便是有軀殼底道。學道便是學聖人。學聖人便是學道。如何將做兩個物事看。彼聖人者。天下之利器也。淮南子。聖人之心。日夜不忘于欲利人。

朱子曰。天地設位。四句。說天人合。易經大全序。夫學者獨患不知天人。之。不知天人之一。則其議聖者。陋矣。

莊子。其為人。也。真人。貌而天。庸詎知吾所謂天之非人乎。所謂人之非天乎。且有真人。而後有真知。註天人合一。此謂真人。此謂真知。有人之形。無人之情。非天人乎。

王弼易解總論。大人者。形與萬物接。神與造化偕。莊子。聖人也。聖言其外。神言其內。

titulo *tien cū*, qui litteraliter celi filium significat, sed si veram ejus originem primamque ejus institutionem diligentius inquiramus, ex veteri traditione intelligemus hunc a parente litteraturae hunc gly-
phtica fuisse primitus institutum ad significandum ipsummet Dei filium ab aeterno sine matre genitum, et in tempore incarnatum, natumque ex matre virgine sine patre, ut esset cæli et terre

dominus, Rexque universalis hominum et Angelorum. Et quia omnes Sancti Reges veteris chronici, servantur divinam virtute nati ex (virgine) matre sine patre, et ideo aliaque multiplices de causa, ostenduntur a nobis esse, totidem typi singulares Illius Regis Regum, nempe filii Dei Incarnati; hinc singulis in antiqua traditione, datus est titulus *tien cū* (celi seu potius dei filius).

Hoc nē lector forte existimet à me ex inani quadam speculatione confictum, consulamus eum, cujus auctoritas est apud sinos majoris ponderis, quoad significatum verum et originem tum nominum tum litterarum, nempe Auctorem vocabularii veteris *Xue ien*, qui affert hanc rationem, cur veteres Reges dicti sint *tien cū*; quia scilicet censentur omnes ex matre, sola divina virtute obumbrata, et sine ullo viri consortio, contra legem hominum ordinariam, ut aiunt celeberrimi Interpretes, conchi *xin xim gin mu pie can* et sem *cū con yue tien cū*. quod autem denominatio *tien cū*, et ratio ejus Institutionis ab hoc Auctore allata spectat speciatim verum dei filium Incarnatum, potius quam illos veteris chronici Reges, nos plane convicit singularis quodam traditio quæ legitur in corpore veterum expositionum *Xi san kim*, nempe expositione commentarii *conleam* libri *chun cieu* et ait personam veri *tien cū* in sua procreatione coalescere ex tribus, nempe ex divinitate *yn* et *yam* et *tien*, id est ex corpore ex anima et divinitate perfecte unitis, quorum trium vel uno deficiente, non potest procreari hic divinus Rex. Adde quæ hunc (ut pote compositum ex natura divina et humana, et ob duplicem ejus, nempe in tempore et ab aeterno generationem) dici debere *tien cū* dei filium, et *mu cū* matris seu hominis filium, ad conjungendam duplici hoc titulo divinæ extractionis maiestatem cum humilitate humane natiuitatis. *tu yn pu sem, tu yam pu sem, tu tien pu sem, san ho gen heu sem, con yue mu chi cū, yé co tien chi cū ye co. cū che cū chun chim yen; cū che cū pei chim yen.*

Huius rei debet definitio seu expositio vocis *uam*, Rex allata a celebri scriptore *pe hū tum*, qui hanc per nomen *tien cū* exponens ait. Illum esse verum *tien cū* seu celi filium qui habet patrem in cælo et matrem in terrâ. *uam che, tu tien mu ti, yue tien cū.*

corpus veterum expositionum nobis suppeditavit traditionem, ex qua constat priscis sapientibus sinis notam fuisse divinam trium substantiarum unionem in personâ *tien cū*, quem filium dei Incarnatum diximus. In alteram excerptam ex commentario *chun cieu* ejusdem corporis, non minus singularem, quâ in ejusdem *tien cū* seu filii celi personâ manifestatur unio duarum naturarum, nempe divinæ et humane, propter quam constitutus dicitur celi et terre dominus

說文 古之神聖人母必感天而生子故曰天子
十三經 穀梁疏 獨陰不生獨陽不生獨天不生三合
然後生故曰母之子也可天之子也可尊者取尊稱
焉卑者取卑稱焉

白虎通 王者父天母地故曰天子
十三經 春秋疏 合二姓之好以繼先聖之後
以為天地之主非天子則誰子

ho et *sim chi hao*, y *ki sien xim chi heu*, y *qui tien ti chi chu*, *sei tien cū*, cē *Xui hu*. Idem procul dubio unionis hypostaticæ mysterium reconditum reperitur in mysticâ illâ duarum unitatum conjunctione, quâ Antiquus philosophus *siun cū* ait constitui personam illius *xim gin*, quem omnes aiunt esse. Eundem ac *tien cū*, seu celi filium *ye yn ye, quei gin che, quei chi xim gin*.

Facile esset huc congerere alia sine numero testimonia peridonea ad confirmandum sacrum sensum tituli *tien cū*, modo expositum ex præallegatis traditionibus, v. g. illud quo *chuan cū* stylo theologi proprio ait, illos homines quos mundus respicit, esse de numero populi dei seu electorum; Illum vero, quem deus adjuvat et semper exaudit esse filium celi seu dei. *gin chi so xe, quei chi tien min. tien chi so cou, quei chi tien cū*. Vel illud libri *xu kim*, ubi Rex seu celi filius dicitur unicus esse puræ et perfectæ virtute præditus, et ideo esse unus in quo nitatur omnium populorum spes et salus. *ye gin yeu kim, chao min lai chi*. vel ut ait commentarius *tien cū yegim yeu xan* &c. Similiter istud aliud ejusdem libri *xu kim*, ubi Rex seu *tien cū* dicitur accepisse a deo omnes celestis dotes et virtutes, necessarias pro omnium regnorum reformatione et perfectâ Institutione. *tien si uam yam chi piao chim uan pam*. et ut addit commentarius Regius *ge kiam*, ut obtineret supremam in cælo, in terrâ et super omnes universi Intelligentias potestatem. *tien cū xeu mim yu tien, quei tien ti pe xim chi chu*. Sed quia pauca illa selecta priori loco allata traditiones, clarè attingunt præcipuos dei Incarnati characteres, ad expositionem alterius appellationis ejusdem propriam, nempe *uam*, Rex, transeamus.

Mysticam Vocem *uam* (Rex) in canonicis traditionibus, et ex primâ suâ Institutione esse synonymam vocum *xim gin*, et propriam illius Sancti, in quo messiam Regem agnovimus, clarè intelligi potest ex hoc textu doctrinæ. *lao cū*, expressè afferentis per vocem *uam*, (Rex Regum seu Rex per antonomasiam) idem significari, quod significatur per vocem *tien* (deus) seu per vocem *tao* (sapientia) quas alibi ostendimus esse pariter synonymas vocum *xim gin* (sanctus) *uam nai tien, tien nai tao*, cum hoc tamen discrimine, ut test commentarius, quod dicatur Rex, quatenus est verum omnium dominus, y *ki quei uam siam chu, con yue uam*; et quatenus Pater omnium qui genuerunt filios, dicatur cælum, seu deus. y *ki quei chun su su, con yue tien*.

Confucius, qui videtur præ cæteris habuisse distinctam notitiam Illius *xim gin* (in quo patebit infra hunc agnovisse verum messiam salvatorem) et rationis dicatur *uam* Rex, seu Rex regum, atque imprimis divinæ unionis duarum naturarum et trium substantiarum sacram ejus personam constituentium, ac demum dominii et

荀子 一與一為人
者謂之聖人

莊子 人之所舍謂之天民 天之所助謂之天子
書經 一人有慶兆民賴之 一人天子也言天子一人有善則天下兆庶
皆倚賴之也

命于天為天地百神之主
書經 有夏多德民望塗炭 天乃錫王勇知表正萬邦 謝天子受

uam
王
Rex

老子 王乃天 天乃道 道乃其為
萬象主故曰王以其為眾父父故曰天

春秋繁露古之造文者三畫而連其中謂之王三畫者天地人也而連其中者通其道也取天地與人之中以為貴而參通之非王者孰能當是

王

Sanctus omniscius
動無不中言必可道行必可法三才備萬善至神妙物與天

說郭東海之魚陸一

知天世無聖人不能

et absolute potestatis, quam obtinuit a Patre suo in celo, in terra, et super homines, ait mysterium divini illius ternarii, ac triplex eius dominium symbolicè, seu hieroglyphice adumbrari, in mysticâ constructione characteris vam 王 tribus lineis in situ horizontali per unam perpendiculararem conjuncti, triadis divinitatis arcanum sacrum exhibentis. ye Koin san quei uam, tao san el pu y, pu co y quei uam, ye el pu san, yeu pu co y quei uam. ye Koen san, san Koen ye, nai chi ye. Et eius sancta legis triplicitatem in unitate, et unitatem in triplicitate demonstrant. Cujus profundi mysterii veritatem, licet posteri videantur plane ignorasse; plures tamen Interpreti, qualis v.g. Auctor libri chuncieu san lou, adhuc cortici inhaerent, et magistri sui Confucii stylum imitati, confirmant utcumque hanc sacrum et reconditum sensum fuisse primitis mystico illi characteri vam a parente litteraturæ hieroglyphicæ annexum.

At quoniam inter omnes titulos, quibus sine celebrare mirabiles mundi Reparatoris dotes, maximè communis est vox Xim gin, Vir sanctus seu sanctus sanctorum; nunc ex his quæ de eius intelligentiâ seu sapientiâ ac de eius virtutibus sub nomine Xim gin, prædicantur, inquiramus, quanta sit quoad conformitatem veteris traditionis cum sacra Scriptura traditione.

Hoc chi tam juxta priscom mentem, volens tradere justam Xim gin seu sancti illius intelligentiâ seu sapientiâ. Deam, hæc scripto mandavit. Sancti appellatio, est propria illius qui omnia attingit, omnia penetrat, omnia cum visu tum auditu percipit, cujus cogitatio omnia capit, cujus motus omnes certo assequuntur finem; cujus omnia verba sunt totidem sancta legis oracula; singula gesta totidem altioris virtutis exempla. In quo refulcent tria principia omnipotentia; In quo bona omnia sunt in summo gradu; a quo omnes creatura habent suam excellentiam; Cujus merita a dei meritis non sunt diversa. Su Xim che vu pu tum chi chim &c.

Hic heu cu, ad exprimendam ejus scientiâ et cognitionis universalitatem, ait hunc nosse omnes singularum formicarum gressus, et minimorum Insectorum permatonum singulos motus, ye y chi him, ye ven chi sei, Xim gin Kiai chi chi; nullum ex arboribus

Deus cor suum him centum, seu centum, et ipsius him posuit in pectore, illius Xim gin (ait alter auctor brevius quidem sed non minus eleganter) Xam tien chi sin cai Xim gin chi him. Ejus est organum, quo publicantur Dei mandata et deus Ki Kien cao cai Xim gin chi Kien. atque adeo sine illius ministerio mundus non potest scire, quæ Dei sunt. Xi vu Xim gin, pu nem chi tien.

Supra ostendimus præsertim ex commentario ta ciuen, sanctum Reparatoris, celi et hominis nomine conjuncto designari,

tien gin, id est deus homo. Sed hic diligenter observandum litteram tien celum, in multis traditionis canonice locis, ubi significat Deum, Deum hominem vere significare, unde facile intelliges, cur commentarius ta ciuen libri Xu Kim, dicat tien celum id est deum, esse sanctum sine voce, id est deum nondum incarnatum. tien che, Ki pu yen chi Xim gin. Et contra dicat, sanctum esse tien celum, id est deum loquentem, atque adeo incarnatum. Xim gin che, Ki nem yen chi tien, quasi diceret Deum assumpsisse humanam naturam humanam ad ammoniendam hominibus suam legem voce humanâ.

Nemo non videt, credo, conformitatem harum et similium traditionum, cum iis, quæ ipsæ sacra Scripturæ traditiones docent de infinita messia, salvatoris sapientiâ, et de suscepto legem divinam ore proprio publicandi ministerio. Nunc videamus num eadem conformitas reperitur, in iis, quæ eadem sinenses traditiones de ejus divinis virtutibus prædicant.

Siquidem deus per incarnationem exinanivit semetipsum formam servi accipiens, et in passione suâ factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis; nemo christianus ignorat tantam christi salvatoris humilitatem, esse veluti capitalem ejus virtutem ac præcipuum legis evangelicæ fundamentum. Hinc Auctor dubio in ye Kim hexagramma Kien, humilitatem significans, ait hoc symbolo hieroglyphico adumbrari summam Xim gin, seu sancti Reparatoris virtutem, nempe infinitam ejus se in infimo universi loco, id est sub terram deprimentis humilitatem. Kien Kien, Koen te, Xim gin chi chi te ye. Et sane, hexagramma Kien Kua, cum representet montem

Sub terrâ sepultum, est simplicissimum et connaturale symbolum divini celsitudinis, per incarnationem sub formâ humanâ exanitate, et summa humilitatis salvatoris nostri, quæ cum sit legis evangelicæ fundamentum, sanctis patriarchis, atque imprimis Scripturæ hieroglyphicæ parenti, nempe libri ye Kim Auctori veteris mundi magistro, non mirum, quod in ipso textu hujus hexagrammatis legatur hæc purè divina et evangelica sententia. tien tao ou im el hao Kien. Id est deus odit superbos et diligit humiles; et hæc alia paniter evangelica. Kien hem, Kiun cu yeu chum. Id est Humilitas est principium perseverantiæ in iustitiâ. In quâ cum iustus sit fundatus, perseverabit usque ad finem vite sue. Sed quod videtur hic majori admiratione dignum, causa perseverantiæ iustorum in virtute, imò et conversionis

omnium populorum, in eodem dicti hexagrammatis Kien Kua textu, tribuitur divino sancto Reparatoris exemplo, cum infinita humilitate invictam in tormentis (pro homine peccatore) libenter susceptis constantiam. Sao Kien Kiun cu yeu chum Kie. Siam que lao Kien Kiun cu uan min fo ye. Id est.

書經大全 天者其不言之聖人 聖人者其能言之天 一而二而一者也

Sanctus Altilimus et humillimus.

易或 謙謙坤德 聖人之至德也

易謙卦 天道虧盈而益謙 又謙亨 君子有終 老子謙註 人莫不有道也 而聖人能全之

禮而萬民無不履于禮也。
君子萬民服也。
傳一人勞謙而萬民無不謙其謙一人制

Unus
affectuum
dominus
perfectus
sanctus

et principium
justitiae hominum

禮記子色天性也唯聖人然後可以踐形
一人而已矣。中心安仁者天下人而已矣。
書經一人元良萬邦以貞。

六書精義
鳥兮不可為鳳獸
人類也而弗能作聖。

incredibilis exemplor superaddidit in cunctis infinita sua se passionis,
quae patere videntur superaddidit in cunctis infinita sua se passionis,
dicitur hexagrammaticis textibus verbis. Lao Kien tunc, et per humilitatem.
et in sequentibus. Si quis quidam Kien tunc, et per humilitatem. Ad est
propter sancti humilitatem et eius passionem iustus perseverabit in
sanctitate usque ad finem et obtinebit felicitatem. et propter hoc
infinita eius merita ac divinum eius exemplum, omnes universi
orbis populi ei libenter se subiciunt. quae posteriora textibus verba
commentarius ye kim chum conchiam, sic exponit. Uno homine
(qui est omnium caput et supremus dominus) dante exemplum vere
humilitatis et patientiae, nullus erit populus in toto orbe terrarum,
qui libenter non se exerceat in praxi humilitatis &c. ye kim lao Kien,
et uan min vupu Kien &c.

Fides docet neminem intrare in Regnum caelorum quin sibi
vim intulerit, domando pravae carnis affectus; nec posse carnem suam
domare sine auxilio et gratia christi Salvatoris, cuius sacra caro fuit spiritui
semper in omnibus perfecte subiecta. quid quæso, aliud significat præ
clarum de Xim gin seu sancto veteris traditionis effatum, quod legitur
apud mium cū. him se tien sim ye. uei Xim gin, gen heu co y cien
him. Id est omnes acceperunt a deo naturam suam, nihilominus
nemo potest subigere suam carnem nisi corroboratus exemplo et viribus
sancti, qui ex Confucio fuit omnium saeculorum expectatio.

De eo locutus est confucius in libro rituum, cum dixit, In toto
mundo non esse nisi unicum virum, qui sit immunis ab omni
perverso affectu, et perfecta charitate præditus. vu yō, el hao gin
ché... tien hia ye gin el y. Sed hoc dictum verè sacrum non aequat
plenitudinem sensus christiani, huius alterius libri Xu kim jam supra
allegati. ye gin yuen leam uan pam y chim. hoc est per meritum et
gratiam unius hominis qui est omnis justitiae radix, omnes
totius iusti sunt et sanctificantur.

Sed quem admodum inter nos in confesso est apud omnes, quem
liber, cuius vis gradus sanctitatis infinito intervallo distare a justitia
plenitudine messia Salvatoris: ita nemo doctus et sincerus repene
tur inter finas, qui inter virtutem cuiusquam sapientis viri, et
prædicti sui Xim gin, audeat ponere aliquam proportionem. De
causa Auctor libri seu vocabularii leu xu cim yun, loquens de
phœnice sum hoam, et de unicornio seu Kilin traditionis veteris,
quae habentur pro symbolis illius Xim gin, propter singulares dotes
illius supra ceteras aves, huius vero supra omnes animantes; ait
sicuti nulla avis est de genere voluerum cum ipso sum hoam, non potest
assequi excellentiam illius Volatilium Regis, unci in sua specie, et nullum
animal est de genere quadrupedum, non potest obtinere amabilitatem
et mansuetudinem unicornis; ita nullus homo est ejusdem humane

natura ac sanctus (olim ab initio expectatus) non potest assequi
eius sanctitatis similitudinem. co mio hi, pu co quei tum hoam,
Xeu hi pu co quei lin, sei ki lui ye. gin yu Xim gin lui ye, et su
nem co Xim.

Fides catholica nos docet, inter Adami posteror, solum
christum dominum, qui est ipsa sanctitas, et principium justitiae, ex sua
origine fuisse immunem ab omni peccato; et ideo hunc solum posse satis
facere pro peccatis omnium suorum fratrum. Idem dogma expressi
verbis legitur in libro ye kim. Xu Kien che xan pu quo ye. hoc est
qui nulli peccato est obnoxius, is solus potest satisfacere pro aliorum
peccatis. quem locum commentarius Regius taciturne exponit de
illo Xim gin seu sancto, qui ab omnibus agnoscitur pro principio
Reparationis exposita in tota serie doctrina libri ye kim. cū sei
Xim gin, Xui nem vu quo. hoc est ut aiunt Auctores pistius commen
tarii, excepto illo sancto (qui non habet parem) quis est immunis ab
omni peccato? Atque hoc catholicum libri ye kim dogma confir
matur veteri traditione commentarii co chuen, et citantis hoc
confucii sacrum effatum. chu nie yue. nem pu quo che, Kien cū ye.
verus Kien cū, iustus ex origine habet potestatem satis faciendi pro peccatis.
ubi diligenter advertendum prædictum sanctum huius nomine Kien cū
designare, quae est appellatio ejusdem propria in præclaro illo
textu supracitato ex hexagrammate Kien Kua symbolico humili
tatis, cuius exemplo dicuntur omnes populi ad deum conversi &c.
Lao Kien Kien cū &c.

Qui cumque legent elucidationem super hoc allatam ab Auctore
dubiorum, fieri non potest ut supersit illi minimam dubium,
quod in dicto textu a confucio et a commentario taciturne tam clarè exposito, agatur
de vero hominum Salvatore, qui tollit peccata mundi, et commovet
peccatores ad poenitentiam; si quidem (ait eximius hic Interpretis)
Kien cū (sanctus incomparabilis) habet potestatem condonandi de
lita et peccata remittendi; et ipso omnes totius mundi homines,
ab eo obtinent cor capax poenitentiae et contritionis et emendationis.
Kien cū yeu xe. quo, yeu cui chi chim, et tien hia, Kiai yeu cai
quo hoi cui chi sin. Sicuti celo, ad frangendam et emolliendam terram,
diuturnâ siccitate arefactam, tonante, et copiosum imbrem et
nubibus demittente, nullum est semen aut fructus, cuiusquam
generis arborum aut plantarum, cuius cortice rupto sive soluto, granum
seu semen maturum non erumpat foras; quin possit distinctè cognosci
principium immediatum huius felicissimi effectus. ye ju lui yu
co, el pe co, cao mu, Kiai Kia che, pu chi Ki so y Kiai, el vu pu
Kiai.

Auctor cuiusdam libri de rebus extraordinariis Kuai Xu, clarè
attingit verum principium poenitentiae et satisfactionis, et incapaci
tatem hominum ad utramque, paucis quidem verbis sed valde energici.

Immunis ab omni
peccato, satis facit
pro omnium
peccatis.

也。誰能
無過。善
補過也。
左傳仲尼曰能補過者君子
大全自非聖人

易或君子有赦過宥罪之政則天下皆有改過悔罪之心亦如
雷雨作而百果草木皆甲折不知其所以解而無不解矣。

quorum hic est sensus. In communi et calamitoso defectu natura nostra a primo generationis instanti corrupta, si expectamus aliquem hominem qui vere habeat potestatem reparandi hunc defectum, et qui reipsa illum reparat; is necessario debet esse ipsemet hominis protoplastor, et non alius. cao hoa Kine hien chu jo tai gin pu, Elgin chi nem pu, ye cie xe cao hoa, cū pu.

Recentissimus libri ye Kim commentarius, Auctore celebri Colao, li quam ti, et nomine ipsius Imperatoris editus, veluti alludens ad sensum et ipsum stylum sacrae scripturae, quo primi parentes rupta Innocentia originalis sancto amictu, cognoverunt se esse nudos;

ait. hominis peccatum, esse instar vestis ruptae, et laceratae. ngu Xim chi quo, yeu ngu Xim chi quo ye. Et vestem resarcire, idem esse ac reparare peccatum illius personae, sique restituere pristinam

Integritatem, et revocare justitiam primae originis. quo praestituta quid superesse potest peccati? ye yeu po, pu chi, su ciuen Xim yeu pu chi &c. At si quis nondum plane convincitur ex his libris, per

Kim ibi vere agere de satisfactione christi pro peccatis, et de reparatione naturae humanae, attendat ad veterem expositionem quam novus hic commentarius ibidem allegat; et ex qua constat. Reparationem, de qua

agitur in illo libro, non aliud esse, quam recuperationem Integritatis naturae. Integritas a primo homine accepta in primae suae formatione. yuengin chi so y xe ciuen, cie san Ki so y chum ciuen. Et quei chis.

Sed cur haeremus in commentariis, cum textus canonicus non solum libri ye Kim, sed etiam libri Odorum Xi Kim, sacrum hoc mysterium exprimant sine obscuritate. mundi conditor in primae hominis

formatione, ipsum induerat Justitiā originali, tanquam pretioso et Regali amictu, sub quo instar Regis hominum universalis, in terra dei locum

tenentis, colendus erat ab omni potestate, justitiā insignibus pariter vestienda. At quia per locum dei et sui ipsius oblitus, propriam et potestatis vestem laceravit, haec, ut posset resarciri oportuit ut

ipse creator noster exutus omnibus, quo sunt in sua potestate, nuditatem nostram indueret. qui divinus Integritatis nostra Restaurator

clare adumbratus esse patet ab Auctore Odorum in mysticā sancti Vini chum Xan fu personā, qui videtur esse eximius illius typus. haec sunt dicti Auctoris verba, Koen che yeu Kine, quei chum Xan fu pu chi, nempu quo ye. Id est trabeca Regalis lacerata est et non

Integra, solus chum Xan fu potest illam resarcire, quia scilicet solus habet potestatem satis faciendi pro peccatis. At ne lector existimet hunc dicti libri textum sine sufficienti fundamento ad verum mundi

Reparatorem detorqueri, hic admonendus est, in traditionibus relictis a Dynastiā han de libro Odorum, chum Xan fu appellari mundi salvatorem, eodem scilicet nomine, quo christiani sine vocant christum salvatorem nostrum. chum Xan fu, co quei Kien xeché y.

快書造化缺處若待人補而人能補亦即是造化

周易折中吾身之過猶吾衣之破也衣有破補之斯全身有過補之斯還者何復之于善也補不善而復之于善何咎以終全而歸之

詩經采職有闕惟仲山甫補之仲山甫可謂救世者矣

praeterea advertendum est ipsas nominis chum Xan fu litteras, hunc sensum pulchro hieroglyphismo oculis exhibere, si quidem prima littera chum significat hominem mediatorem; tertia significat dominum utentem cruce quod fuit Instrumentum reparationis; tertia vero significat montem in quo mediator cruci subitus consumavit opus reparationis finis. significata charactere pu, cujus pars capitalis est 3^a littera nominis chum Xan fu.

Alium et magis celebrem mundi Reparatoris, pro peccatis omnium satis facientis typum nobis offert liber can. Xu Kim in personā sancti Regis chim tam, in ipso illius libri textu sic loquentis. pe sim yeu quo, cai ye ye gin, Kin chin pie uam. Id est totus populus est

reus peccati seu peccatorum coram celo. haec omnia in me uno suscipio, et rursus accingo ad satisfaciendum pro illis. et reipsa, uti legitur in traditione, Grā Dei in populum per septennium sterilitatis perseverante, cum pro eā placandā calitūs innotuisset, non aliā quam

humanā hostia litandum esse: tunc sanctum Regem chim tam albo et villosa amictu instar agni opertus, et in sylva pro salute populi in solum prostratus ferventer orans celo seu deo se devovit in victimam, et illud exauditus, celo longe late que in copiosum

et fertilissimum imbrem soluto. Sed de hoc sancto Rege alibi susius. Interim, ne qui ignorant libros canonicos finarum repositos esse innumeris vestigiis prophetiarum traditionum; succursant quod Regem chim tam et alios ejusmodi proferamus, veluti typos seu

typicas similitudines dei salvatoris, ab ipsa finarum mente, debent scire celeberrimorum Interpretum non minus magnificē sentire et loqui quam nos de omnibus sanctis illis veteris

chronici heroibus. et de ceteris Interpretibus possint justum ferre Judicium, attendant, quomodo sint Auctores Regii commentarii ge Kiam loquantur de Rege chim tam; haec sunt propria ipsorum

verba. Tien cū Xeu mim yeu tien quei tien ti pe Xim chi chi chu Id est cum sit celi filius, a celo constitutus est dominus celi, terra, et omnium spirituum

Demum ut innotescat perfecta similitudo traditionis sinensis de sim gin seu sancto Reparatore cum nostra; ostendendum est utramque etiam inter se convenire, quoad modum quo utrimque traditur completum fuisse totum opus Reparationis, hoc est quoad penas, ignominias et mortem in hunc finem tolerata.

Certum est ex traditione, officium a Xim gin seu sancto sanctum in se susceptum, reparandi seu renovandi aut reformandi populi, esse summi momenti munus, quod fuerit unquam ulli homini calitūs commissum. Aliunde constat quotiescunque calum seu deus

vult uti alicujus ministerio pro executione, alicujus magni consilii; deum de industria hunc ad id preparare, per varias maximasque animi et corporis tribulationes. et sic per longum et constans patientia

Sancto calitūs imposita patiendi necessitas

書經百姓有過在予一人今朕必往
不得已辯按商紀時大旱七年太史占之曰當以人禱湯曰吾所為請雨者民也若以人禱吾請自當遂齋戒剪髮斷爪身嬰白茅以身為犧禱于桑林之野古哲王愛民不惜一身自辱自賤若此

一統志 天地日月之靈鍾山川之粹得無厄乎

exercitium obtinere virtutem et potestatem prestandi res, quae superant ceterorum hominum vires. Tien ciam Kiam, taqin yu xé gin yé, pié, sien cou ki sin chi. &c. Unde sequitur iuxta finarum mentem, Illorum Xim gin seu sanctum, non aliam debuisse inire viam pro mundi reparatione: hancque divina legis necessitatem videntur confirmare, ex eo quod caelum et terra, quorum ille Xim gin dicitur aquare virtutem, patientur noctis obscurati- onem; quod sol et luna, quorum idem dicitur habere totam claritatem, et eclipsium laboribus sint obnoxii; quod montes et lacus seu maria, quorum ille sanctus dicitur possidere omnes thesauros, non sint immunes, illi à ruinâ, hi vero ab explicationis clade. Tien ti nghe, yu hoei min &c.

Verum ut a generali traditione ad particularum descendamus, diligenter observandum est, quemadmodum constat ex Evangelio et ex libris prophetiis, Christum dominum et si vite et omnis felicitatis auctorem, nihilominus assumpsisse naturae nostrae humilitatem et infirmitatem, ut iuxta infiniti amoris sui erga nos mensuram, posset pati et mori pro nostra omnium salute: ita vetusta finarum monumen- tum idem circiter testari de suo Xim gin, seu mundi salvatore, prae- sapientibus praecognito. quidem aliud significat singulari hic textus primi hexagrammatis libri yé Kim. Ki quei Xim gin hu, chi cin tui, cum uam, et pu xé ki chim che, ki quei Xim gin hu. Id est solius sancti (Reparatoris) via sunt ex diametro opposita viis luciferi, in superbo et rebelli dracone sursum semper nitente, hic adumbrati, licet sanctus naturâ suâ habeat sedem in excelsis, scit ad infima des- cendere; licet sit auctor et conservator vitae omnium, scit propriam vitam ponere (pro eorum salute) et nunquam deflectens a rectiori rationis regulâ. chi cin tui, cum uam, et pu xé ki chim che, ki quei Xim gin hu.

Quid aliud praenuntiat hic alter eximius ejusdem libri cano- nici textus, mortis salvatoris verè symbolicus ac propheticus, hexa- grammatis Kien Kua annexus. Siam yue, che, vu xui, Koen, Kiun, y chi mim sui chi. Id est fons gratiarum (nempe salvator, post mortem latere lancea perforato) est sine aquâ planèque exhaustus. Et verus Kiun cū (nempe lao Kien Kiun cū seu vir dolorum hexagrammatis Kien Kua antea citati) vitam ponendo suis satisfecit desideriis, quo in textu glossa addit, ponendo vitam propriam, dat vitam aliis. chi mim yu yu xéu mim. cum ergo moriens habeat tantam potestatem, licet sit omni spiritu exhaustus, manet in aeternum et nunquam defuit nem ju xé, cè sui Koen, et hem y.

Si quis dubitet de veritate aut sinceritate nostrae hujus exposi- tionis, conjiciat oculos in alterum ejusdem hexagrammatis textum. Kien Kua

易卦 象曰澤无水困君子以致命遂志 困致命猶言授命言持以與人而不之有也能如是則雖困而亨矣

singulaque illius verba cum debita attentione et reverentiâ per- pēdat. chou leou. Koen yu chou mou. ju yu yu cou. sansui pu Koen. siam yue ju yu yu cou, yu pu mim yé. Id est prima linea hujus hexagrammatis significat Justi seu viri dolorem dorsum in ligno crucis cruce perfuso contusum et attritum, ex eo in sepulchrum delatum esse, et in eo tribus diebus jacuisse, oculorum et lucis usu privatum.

Dices hic textus Illum, de quo Auctor hic loquitur, fuisse tribus annis, sansui, non vero tribus diebus in illo obscuro loco, ergo &c. Pro solutione hujus objectionis, ^{sciendum est} revolutiones solis annuas et diurnas apud antiquos Sinas, sicuti apud poetas nostros et alios antiquos scriptores, isdem sepius nominibus exprimi; cujus, donec plura alia proferamus testi- monia indubitata, satis sit interim totum allegare Auctorem vocaba- lam chim cū tum, dicentis in litterâ, sui annus; motum solis propri- um, per spatium unius gradus, seu unius diei, vocari sui nomine, sui eodem scilicet, quo et annus vulgo solis appellari.

Potest etiam qui objiciat, voces chim cū posterioris textus, quae significant lignum seu arborem rubri coloris simpliciter, Inter- pretati sumus de ligno crucis tincto Christi sanguine. Ad diluendam hanc objectionem, quae nihil habet roboris, satis erit proferre ethy- mon hieroglyphicum litterae mou lignum, quae oculis exhibet veram crucifixi imaginem, seu hominem e cruce pendentem, quae quae sacra figura quatuor parietibus veluti ergastulo circumsepta offerat ethymon hieroglyphicum nominis seu litterae Koen, quae designatur hexagramma modo expositum, et energico caractere exprimit extremas Christi salvatoris in cruce expirantis, gentili et Judaico populo pariter dei cū undique circumdati.

extus prima linea hexagrammatis Koen, supra citata, liges hunc non minus egregium textum hexagrammatis u, y hia, min yue vu Kiam. cū Xam hia hia, ki tao nectus supremus omnium dominus, gravissimam sui, et vitae lesionem libens exapiendo, saluti fuit mundo de toti populo infinitum gaudium et felicitas. Innu- laudem ponentibus in imitando illo coelsti ac

huc chiuam cū, cui pro ceteris prae scriptoribus, nota- umma utilitas imò necessitas mortis sancti Reformato- stylo Christiani Theologi, stylo quam simillimo. En- verba. Sancto nascente, tunc maximi latrones (nempe erodes, postea Judaeorum synagoga &c.) prodierunt. Xim co ki (vel potius prodibunt) Sed ut cepit ab illis percuti omnibus oblata est remissio et Indulgentia. pei ki Xim

易卦 初六 賢困于株木 入于幽谷 三歲 正字通 日行 不覩 象曰 入于幽谷 幽 不明也

易卦 損上益下 民說 元 疆 自上下下 其道 大光

莊子 聖人生而大盜起 培擊手聖人 則大盜不起 聖人不死 大盜不止 天下 有道 聖人成焉 天下無道 聖人生焉

一統志 天地日月之靈鍾山川之粹得無厄乎

exercitium obtinere virtutem et potestatem praestandi res, quae superant ceterorum hominum vires. Tien ciam Kiam, tagin yu xé gin yé, pü. sien cou ki sin chi. &c. Unde sequitur iuxta finarum mentem, Illorum Xim gin seu sanctum, non aliam debuisse inire viam pro mundi reparatione: hancque divina legis necessitatem videntur confirmare, ex eo quod caelum et terra, quorum ille Xim gin dicitur aquare virtutem, patientur noctis obscurati- onem; quod sol et luna, quorum idem dicitur habere totam claritatem, et eclipsium laboribus sint obnoxii; quod montes et lacus seu maria, quorum ille sanctus dicitur possidere omnes thesauros, non sint immunes, illi à ruinâ, hi vero ab explicationis clade. Tien ti nghe yu hoei min &c.

Verum ut a generali traditione ad particularum descendamus, diligenter observandum est, quemadmodum constat ex Evangelio et ex libris prophetiis, Christum dominum et si vite et omnis felicitatis auctorem, nihilominus assumpsisse naturam nostram humilitatem et infirmitatem, ut iuxta infiniti amoris sui erga nos mensuram, posset pati et mori pro nostrâ omnium salute: ita vetusta finarum monumen- tum idem circiter testari de suo Xim gin, seu mundi salvatore, prae- sapientibus praecognito. quidem aliud significat singulari hic textus primi hexagrammati libri yé Kim. Ki quei Xim gin hu, chi cin sui, cum uam, et pu xé ki chim che, ki quei Xim gin hu. Id est solius sancti (Reparatoris) via sunt ex diametro opposita viis luciferi, in superbo et rebelli dracone sursum semper nitente hic adumbrati, licet sanctus naturâ suâ habeat sedem in excelsis, scit ad infima des- cendere; licet sit auctor et conservator vite omnium, scit propriam vitam ponere (pro eorum salute) et nunquam desolatus a rectiori rationis regulâ. chi cin sui, cum uam, et pu xé ki a

Quid aliud praenuntiat hic alter exi- niti textus, mortis salvatoris verè symboli- grammati Kien Kua annexus? Siam yue y chi mim sui chi. Id est fons gratiarum mortem latere lanceâ perforato) est sine. Et verus Kien cü (nempe lao Kien Kiuncü seu Kien Kua antea citati) vitam ponendo suis in textu glossa addit, ponendo vitam prop- mim yue yue xeu mim. cum ergo moriens licet sit omni spiritu exhaustus, manet in a- nem ju xé, cü sui Kien, et hem y.

Si quis dubitet de veritate, aut since- rionis, conjiciat oculos in alterum ejusdem

Kien	che. crater	
	fontis.	
can.	Aqua	
	infra craterem.	
Kien	symbolum	
	virium exhaust.	
	et extrema angust.	
gin	vin dolorem	
Xe cü	passionis	
	Instrumentum	
mu	figura	
	vin in	
	cruce pendentis,	
	simis symbolum	
	misericordiae	
	claustrum septum	

Analysis characteri hierogly- phici Kien Kua

singulaque illius verba cum debita attentione et reverentiâ per- pendo. chou leou. Kien yu chou mou. ju yu yue cou. san sui pu Kien. siam yue. ju yu yue cou, yue pu mim yé. Id est prima linea huius hexagrammati significat Justi seu vini dolorem dorsum in ligno (cruce) cruce perfuso contusum et attritum, ex eo in sepulchrum delatum esse, et in eo tribus diebus jacuisse, oculorum et lucis usu privatum.

Dices hic textus illum, de quo Auctor hic loquitur, fuisse tribus annis, san sui, non vero tribus diebus in illo obscuro loco, ergo de Pro- solutione huius objectionis, sciendum est, revolutiones solis annuas et diurnas apud antiquos Sinas, sicuti apud poetas nostros et alios antiquos scriptores, iisdem sapis nominibus exprimi; cuius, donec plura alia proferamus testi- monia indubitata, satis sit interim totum allegare Auctorem vocaba- lam chim cü tam, dicentis in litterâ sui annus; motum solis prop- um, per spatium unius gradus, seu unius diei, vocari sui nomine sui. Idem scilicet, quo et annus vulgò solis appellari.

Potest etiam qui objiciat, voces chim mu posteriori textus, quae significant lignum seu arborem rubri coloris simpliciter, Inter- pretati sumus de ligno cruce tincto, Christi sanguine. Ad diluendam hanc objectionem, quae nihil habet roboris, satis erit proferre ethy- mon hieroglyphicum littera mou lignum, quae oculis exhibet veram crucifixi imaginem, seu hominem e cruce pendentem. quae quae sacra figura quatuor parietibus veluti ergastulo circumsepta offerat ethymon hieroglyphicum nominis seu littera Kien, quae designatur hexagramma modo expositum, et energico caractere exprimit extremam Christi salvatoris in cruce expirantis, gentili et Judaico populo pariter dei cida undique circumdati.

Ex glossâ textus prima linea hexagrammati Kien supra citatâ, sine labore intelliges hunc non minus egregium textum hexagrammati siun. siun xam, y hia, min yue vu Kiam. cü xam hia hia, ki tao quam. Id est, sanctus supremus omnium dominus, gravissimam sui, nempe nominis et vite lacionem libens exapiendo, saluti fuit mundo sibi subdito. Unde toti populo infinitum gaudium et felicitas. Innu- meris summam laudem ponentibus in imitando illo caelesti ac — divino exemplo.

Philosophus Chuam cü, cui praeceteris praeis scriptoribus, nota fuisse videtur summa utilitas imò necessitas mortis sancti Reparato- ris, de la scripsit stylo christiani Theologi stylo quam simillimo. In propria ipsius verba. Sancto nascente, tunc maximè latrones (nempe dei cida, sicuti herodes, postea Judaeorum synagoga &c.) prodierunt. Xim gin sem et ta tao Ki (vel potius prodierunt). Sed ut cepit ab illis percuti et occidi, illis omnibus oblata est remissio et Indulgentia. per Ki Xim

易困卦 初六 臂困于株木 入于幽谷 三歲 正字通 日行不觀 象曰 入于幽谷 幽不明也

易損卦 損上益下 民說 元 疆 自上下下 其道 大光

莊子 聖人生而大盜起 培擊手聖人 則大盜不起 聖人不死 大盜不止 天下 有道 聖人成焉 天下無道 聖人生焉

易困卦 象曰 澤无水 困 君子以致 命遂志 困致命 猶言授命 言持 以與人 而不之有也 能如是 則雖 困而亨矣

快書可以出入于世而主
幸萬世者其惟聖人乎

聖人之勇也
臨大難而不懼者

Sancti in paenis
invicta constantia

則至德天地之精也
事文類聚 斷火三日謂去冬至一百四日五日六日也起于
周舉至唐時盛興之

gin, cum Xé tao cêi. et mundus capit optimo seu celesti regimine
gubernari. Tien hia xé che y. post mortem sancti non prodibunt
latrones facinorosi (similes illis deicidij) qui si mortuus non esset, nun-
quam interrupta esset ejusmodi peccatorum successio. Xim gin y si
cé ta tao puki. Xim gin pu si, ta tao pu chi. Atque adeo sicuti
Sancti (Salvatoris) natiuitas fuit occasio quâ Insignis malitia peccato-
res excreuerunt caput, Ita ejusdem mors fuit causa, cur mundus
caelestem seu divinam legem reciperet. Tien hia yen tao, Xim gin
chim yen. Tien hia un tao Xim gin sem yen. Nam, ut fert alia
memorabilis traditio, in libro, quâ Xu, de rebus mirabilibus servatâ.
solus sanctus, inquit Auctor illius libri, et si nascendo veniat in mundum,
et moriendo ex eo decedat uti ceteri homines, nihilominus habet
potestatem plenam illum regendi per omnes generationes. co y chö
Jü yu xé, et chucâi uan xé che, Ki quei Xim gin hu. quod sicuti et
antea citatum chuamâi egrogium testimonium, quis non fateatur
nobiscum hoc non fateatur dici non potuisse nisi de vero messia
mundi Reparatore?

Non possum hic pretermittere ineffabilem patientiam, cum
quâ idem Auctor ex veteri traditione prænuntiavit fore ut hæc
Sanctorum prototypus sustineret immensos passionis suæ doloris.
Lin ta nan, et pu kin che, Xim gin chi yun yé. quæ prolixiori, nec
minus eloquenti stylo, (haud dubie ex antiquis prophetarum
oraculis) laudatur ab Hoaïman cû fidei et curioſo sacrarum
ejusmodi traditionum compilatore, qui heroicam Sancti patien-
tiam verbis attingere non valens, hanc comparat cum quodam
lapide pretioso durissimo et splendidissimo (adamantem credo) qui
in ardenti fornace tribus diebus et tribus noctibus probatus, adeo
non ullam patitur alterationem; ut contra inde exeat majori duntie
ac splendore decorus; et idem hunc tradit pro genuino symbolo,
constantia sine pari Sancti Reparatoris in suis tormentis. Pi jü
chum xan chi yu. chui y lou tan, san ye san yé, el se, cé pu pien
cé chi te tient chi cim yé.

Ubi obiter observabij tres dies et tres noctes, quibus supponi-
tur durare probatio lapidis illius pretiosi in igne, scilicet respon-
dere tribus diebus et tribus noctibus, quibus duravit passio et status
mortis christi ab initio ejus tormentorum usque ad resurrectionem.
quorum trium dierum luctus generalis notitia et memoria videtur
veluti prophetice servata in quadam consuetudine, abstinendi tribus
diebus ab usu ignis, centum et aliquot diebus post solstitium hiber-
num, quod tempus videtur non abesse a tempore, quo christus passus est
et mortuus jacebat in sepulchro; quæ quidem consuetudo traditur
capisse a dynastia chen et durasse in magna usque ad dynastiam
tam.

universati usu

trium illorum dierum memoria (quod Intervallum temporis
fuit tempus luctus ecclesia nascentis et totius nature) videtur
præterea veluti prophetice servata et rite adumbrata, in aliâ
quadam consuetudine in libro canonico rituum filius præscriptâ
pro exequiis patris et matris, quibus illo tempore injungitur
jejunium cum abſtinentiâ a solito escarum condimento, Interdicto
tunc trifidij usu ignis; ante quorum finem prohibitum erat
cadaver sepelire. toto hoc trium dierum Intervallo destinato
ad luctum continuum et ad excitandam fovendam vespem futuræ
resurrectionis. Ein xé sù, Xui ciam pu ju Ken, san ge pu kin ho.
... san ge, el heu lien che, y si ki sem yé.

Cum constet ex antiâ observatis, librum yé Kim ex mente
Sinarum doctorum, complecti integrum systema legis celestis, tradi-
tæ hominibus, pro morum reformatione, et regendis omnibus cordis
affectibus; nullamque esse lineam in 64 hexagrammatis illius sym-
bolici systematis, in quâ non lateat aliquod mysterium illius Xim gin,
quem prædicant ut principium et exemplar renovationis seu refor-
mationis hominum: si ille Xim gin libri yé Kim est verus messias
mundi et Salvator, uti jam multiplici argumento offendimus; quem
admodum textus hexagrammatis Koën Kua supra citatus prænunti-
at quæ corporis in ligno crucis attriti, in umbram sepulchri transitum;
ita profecto in aliquo ejusdem libri loco debet occurrere aliquod
vestigium illius resurrectionis, quo veterum divinam legem profi-
tentium spes firmaretur se futuros aliquando ejusdem resurrectionis
participes, quæ propter nunc ostendendum, quanta sit traditio
yé Kim, cum ipso Sancto Evangelio, quoad tanti momenti mysterium
conformitas.

Linea quarta hexagramatis Su Kua, quod est symbolum Spei, resurrectionis
videtur non obscure docere, spem exitus e sepulchro seu resurrecti-
onis fundatam in virtute sanguinis (Salvatoris) qui potius dicendus
est semen viventium vitæ gratia et gloria æternæ, quàm sanguis
martyrum dicatur semen christianorum. Sed hujus sacri mysterii
ratio multo clarius adumbrata occurrit in sexta et suprema lineâ
hexagrammatis peu, quod est 32um et extremum via seu legis
peccati, et idcirco et symbolum summæ corruptionis. quod ut facili-
us intelligatur; prius advertendum est, cum corruptio generis humani
contingit sub arbore malo, et ex prohibito illius fructus usu; indeque
natura humana facta sit veluti mala arbor, non ferens nisi fructus
malos, putidos, exesos ab insectis, nucleo et semine prorsus corrupto; et nullo inte-
superstite, nisi fructu illo benedicto in virginis visceribus à spiritu s.
formato; qui in libro canticorum sub personâ sponsi celestis admonet
animam fidem, se ipsam suscitasse sub illâ arbore, sub quâ genitrix
ejus initio corrupta est: advertendum est, inquam, Auctorem libri

禮記親始死水漿不入口三日不舉火
曰孝子親死悲哀志懣故匍匐而哭之若將復生然安可得奪而歛
之也故曰三日而後歛者以俟其生也

或問曰死三日而後歛者何也

Sanctus à mortuis re-
surgens principium
regenerationis et re-
surrectionis

易需卦六四需于血出自穴
碩果不食
一陽在上剝未盡而能復生

易剝卦上九

ye Kim, haud dubie caelesti lumine illustratum ad has sacras —
veritates alluisse, cum in extremo via corruptionis hexagrammate
peu Kua, quod diximus symbolum corruptionis consummata, seu
potius in extremam et supremam illius lineam exponendo scripsit,
superesse in summitate arboris mysticae unum solum praegrandem
fructum in perfecta integritate servatum, Xam Kieu, Xo co pu Xe,
qui scilicet ut habet glossa habet totam virtutem necessariam pro
suscitandis novis arboribus, quae bonos et sui simili fructus ferant.
ye yam cai Xam, peu uei cin, et nem fou sem. Nam ut ait vetus com-
mentarius, cou pen ciuen Xu, cum hic prodigiosus fructus sit e celo
in terram delapsus, debet esse praeditus plena virtute regenerationis.
Xo co cu tien, et lo yu ti, fou yen sem y cun yen.

quia juxta leges mutationum naturae, id est corruptionis et
regenerationis rerum naturalium in symbolis ye Kim hexagram-
matis descriptae ad formandum aenigma hieroglyphicum moralis
corruptionis et regenerationis; ultimus corruptionis gradus est
vicinus regenerationis primordio;

solo, juxta communes et naturales in
ultimum hexagramma via corrupti
mutatur in hexagramma chinqua
regenerationis et resurrectionis, seu p
et mundi Renovatoris, quem traditio

Ti seu Xam li, et cao ve, et Xim gin
Creatorem &c. Unde intelliges dictum
mysterio plenum, et congruentem cum
figurae aut fecunditatem prodigior
semine gin dicto, quae vox significat
nempe dei erga peccatores, quae est ve
et resurrectionis. Et ibi dem ha addit primam
esse gin, id est fructum caelestem divi
chum chi gin lo, et fou sem, chin m

Confucius ab Interprete lai chi
saenem regenerationis, dum ait oport
ex arbore (nempe e cruce) deicere, et
formata) sua carnis attritionem, et
quod est principium regenerationis. co
Ki chum chi hai, yen fou sem gin.

Auctor dubiorum in eundem hume textum videtur ad huc propius
accedere ad sensum et stylum Evangelicum, dum ait istud gin seu semen,
charitatis symbolum, esse magnum principium generationis, co gin che

Siquidem ista addit.
immediate postea

nisi cadat in terram et ibi mortuum fuerit, non posse exere
suam germinandi virtutem. pu chan xui tu, pu nem chim chum.
Et dum dictum semen appellat figuram magni adventus seu pro-
ventus et abundantiae seu Kia che ta lai chi Siam ye. nam
Triticum seu frumentum dicitur Ta lai, qua voce mystica in
hexagrammate teu Kua, speciatim designatur sanctus reformator
mundi, Siao vam ta lai, id est frumentum electorum seu semen
Evangelicum. Sed ut addit auctor dubiorum nisi nisi ejus virtus
non excutitur per autumnalem siccitatem, quae est symbolum
tribulationum et occisionis, et fructus seu grana ex eo procreata
non posse pervenire ad perfectam maturitatem. pu can ciuen Ki,
pu nem chim xe.

Sed quid in his diutius immoramur? cum commentarius ei Kiai,
patenter revelat totum tegumentum sensus aenigmati praedictae lineae
hexagrammatis peu Kua; et appellando secundum illud granum seu
fructum solum superstitem in ea designatum principium radicale seu
elaterium totius regenerationis, fou sem chi Ki, aperte declarat, haec
per illius lineae symbolum et textum ei annexum signi fieri, naturae
humanae arboris in horto Eden plantatae et fructus omnes, id est omnes
homines misere corruptos communi ruina interuisse; et inter illos non
superesse nisi unicum Kiun ci (seu unum justum, hoc est virum doctum
Lao Kien Kiun ci, hexagrammate Kiun Kua, adumbratum) a deo servatum
ut sit conditor sanctae et novae legis, seu ad aperiendam viam sanctam
in quam ambulet et renovetur populus maxima probitatis. quae in
expositione, quis non sibi videtur intueri, illum benedictum et salutarem
vleri Virginei fructum, unde factiiter renato et propagato sunt omnes
bonae arboris, quae immensa similitum fructuum copia ha caelestem
ecclesiam hortum replebunt, et ipsum patris caelestis horreum in fine mundi
non solum regeneratio spiritualis, sed etiam carnis ipsius resur-
rectio, erat tam familiariter nota praecis sapientibus sinis, ut ipsorum
traditiones plura illius symbola cum eorum clara expositione hinc usque
servaverint, inter quae satis erit unum selectum hinc proferre desump-
tum a globo lunari sinice yue, 月, cujus littera et significat etiam
carnem, et ejus conjunctio cum caractere globi solaris ge. 日 ad
exprimendam lucem seu claritatem mim. 明 est symbolum Justitiae
Solis Incarnati, quem s. Joannes vocat veram lucem, quae illuminat
omnem hominem venientem in hunc mundum. Jam vero quia luna
in sua cum sole conjunctione, nullam ab eo excipit quam ad nos reflectat
lucem, id est dicitur luna extincta et mortua chi hoi ge. 日 死 et
symbolum carnis mortuae; sed statim atque digressa a sole, iterum accep-
tam a sole lucem incipit ad nos remittere, tunc dicitur renasci et reviviscere,
et tunc est symbolum resurrectionis carnis nostrae, per litteram yue chi
ye ge, mim nai fou sem, xe si et fou sou ye: nam hominis resurrectio

* nisi granum frumenti cadens in terram

易或果仁者大始之象也。不沾水土。
不能成種。子甲者大來之象也。不感
秋氣不能成實。

集解衆陽剝落已盡。惟一陽在上。有復
生之機。是衆賢淪落。一君子挺然獨存。是
天所留以開世道之泰。善類賴以復興。

是死而復生也。

四書考。朔之為言。蘊也。謂月之魄已滿。
明皆盡。至晦日而死。月之一日。明乃復生。
是死而復生也。

山海經顓頊死即復
其入復蘊蓋謂此也
內經黃帝白日升天
帝崩鼎成騎龍升天

諸史所載謂黃帝採銅鑄鼎鼎成

易乾卦

上九見群龍无首吉

山海經顓頊死即復蘓

淮南子曰后稷墾在建木西

易卦

鼎亨飪也。聖人亨以享上帝。養聖賢。

pervocem et litteram son exprimi soles su et so sem chim son.

Intra ostendimus inter primos divini Reparatoris typos sym-
bolicos, recenseri tres monarchias san hiam, et quinque Imperatores
ou ti ⁱⁿ quorum numero, cum chuen hui & hoamti soleant memorari; hinc
non mirum, quod traditio ferat illum nempe chuen hui mortuum esse, at-
postea resurrexisse. hunc vero nempe Hoamti pleno die in caelum ascen-
disse chuen hui si ci fou fou. Ita liber Xan hai kim. Hoamti pere Xim
tien Ita liber nui kim. In quem locum chronista ay aiunt hoamti,
post are fusum Ingens saen fien Instrumentum tim dictum, draconibus
~~aut~~ mortuum esse, deinde (redivivum) draconibus insidentem in caelum
ascendisse. quae expositio manifestè alludit ad hexagramma ye kim
tim kua, quo designatur illud insigne hoamti saen fien Instrumentum,
in quo textus ye kim ait Xim gin seu sanctum & supremum sacerdotem
condidisse carnem saen fien in odorem suavitatis xamti, et in alimentum
electorum. tim pum gin ye. Xim gin pum y hiam xamti. yam Xim
hien; & quod consequenter est verum symbolum saen fien Inveni-
a christo Instituti, immèdiate. ^{ante} huiusdem saen fien cruentum, per ipsius
passionem & mortem consummatum. In eodem Instrumento, quod est
pariter symbolum cordis constantis et heroicae patientiae cum qua illud
obtulit suo Patri pro suis ipsis deicidis. Quoad dracones quibus --

insidens dicitur hoamti caelum conscendisse, it ex principijs symbolicey
ye Kim ob perspicacem oculorum aciem, sunt symbolum Angelorum, —
sed quia lucifer fuit rebellium caput, ideo In libro ye Kim adumbratus est
sub figura draconis superbe ferociy cam lum. Et de caelo rejecto cum
Angelis ~~loc~~ sublatum sit, illud facinorosum caput, ideo Angelorum exer-
citibus sub nomine draconum dicitur in libro ye Kim felicissimus,
quod nunc sit liber^{us} ab illo capite maledicto, Kiin lum vū xey Kie.
Quandoquidem Christus Dominus post prædicatum verbo et
exemplo Evangelium, consummatumque post mortem et passionem
suam nostræ Redemptionis opus, redivivus ascendens in caelum, primus
Justorum intravit^{us} gloriam, infinitis suis meritis nobis acquisitam tunc
relicto discipulis suis mandato, universas mundi Regiones peragrandi,
et sanctam legem suam cunctis ubique annuntiandi, nulli non aperuit
certam vitam sanctam et æternam beatam viam^{idcirco}: traditio sinensis, quæ
ob antiquitatem summamque primæ suæ originis puritatem, visa est
huc usque in singulis antea propositis cum nostrâ veluti ad amissim
quadrare: invenitur deo dante non minus feliciter cum eadem
coherere, quoad has postremas veritatis Evangelicæ tantique momenti
notiones. Hinc quemadmodum Evangelium s. mathæi docet, Jesum,
paulo ante suam in caelum ascensionem dixisse discipulis suis, Euntes
docete omnes gentes; simulque eos admonuisse, omnem potestatem

Sancto in cælum
regresso, publi-
catio Evangelii,
omnium gentium
conversio, et
via cæli aperta

sibi datam esse in cælo et in terrâ: ita intelligimus ex diversis sinarum monumentis v. ex libro ta tai li, & ex libro Kien cho tu, Ipsorum Xim gin seu verum mundi Salvatorem, hominibus aperuisse viam cæli, & pontem gratiæ conversionis longe latèque distudisse. Xim gin cho cai tien lou, hien cham hoa yuen. Eique traditum esse supremum Universi Dominium; et esse verum cæli terre & omnium Spirituum dominum. Xim gin quei tien ti chu &c. quei quei Xin chu &c. quæ suprema potestas agnoscitur solæ in præcipuis sanctis (Regibus seu heroibus post quos ostendimus esse totidem illius typos mythicos) statim post ipsorum in mortem, sicuti in Christo ipso. quod est fundatum in textu 5to lineæ primi hexagramatis Kien Kua libri yê Kim, testantis Sanctum in hac lineâ adumbratum, ut sedentem in cælesti throno suæ majestatis, regere magnum opus Regenerationis seu reformationis. Sei lum cai tien, ta gin tao yê. quem textum Auctor dubiorum exponit in sensu à me modo prolato, dicens Sanctum in celsissimâ cæli sede dominantem promovere publicationem et praxim legis divinæ per omnes vbi generationis. Xim gin, Kiu tien uei, him tien tao, so cao yu tien hia. uan xê che tay; et ita idem Auctor alibi concludit, sicuti virtus

calo et terrâ, idest Deo et homine mutui amoris impulsu concitatis, fit
 conversio omnium populorum. tien ti can el van ve hioa sem: hominum
 cordibus Sancti Reparatoris meritis commotis, orbis universus obtinet perfecta
 pacis felicitatem. Xim gin can gin sin, el tien hioa ho p m.

Cum sacrae traditiones nostrae fidem faciant, Deum optimum —
maximum ex infinita bonitate naturae suae propriae, suscipiendo con-
siliū reparandi ruinas caeli Angelici, & generalem hominum in
terrā corruptionem; ab initio manifestasse, & voluisse postea per
singulas generationes annuntiare salutem suam deventum, Angelis &
hominibus simul in caput & supremum Dominum constituendi —
propriū filium suum ab aeterno genitum, & in tempore incarnan-
dum; ~~per~~ ad supplendum cum gradu excellentiae à nullā creaturā exco-
gitando aut sperando, principatum in ipsā creatione tributum ^{etiam} super
Angelos, tum Adamo super homines: Cum praeterea praedictae traditi-
ones nos doceant, huius divini Reparatoris sanctam legem, non cepisse
apud omnes gentes pradicari, nisi postquam à morte pro nostrā Re-
demptione toleratā, rediivus in caelum ascendens suscepit supremi
Dominii sui et Regni potestatem, & misso in terram spiritu sancto,
illam ubique replevit divinae suae gratiae effusione: suppositā, inquam,
sacrae huius traditionis certitudine, si primae & sinensis traditionis
& libri yē Kim origo est eadem, uti ab initio contendimus, & huiusque
multiplici argumento ostendimus; debent in his pariter occurrere
non minus clara et distincta totius huius sacrae veritatis vestigia. Et
Sanè talia in his

乾鑿度 聖人鑿開天路 顯彰化源
大戴禮 聖人為天地主 為山川主 為鬼神主 為宗廟主

易乾卦飛龍在天大人造也
易或曰造化曰大造造者天之
萬世者大矣故曰大人造也
而天下和平

聖之事也。聖人居天位，行天道，所造于天下。

unquod nemo non mecum facile agnoscat, si revocet in memoriam duo antea ex communi Doctorum Sinarum Sententia observata; primum librum ye kim, qualis nunc habetur, agere a capite ad calcem de opere Reparationis. 2um Auctorem Reparationis his verbis ti cho hu chin, praeipue designatum, nomine ti seu xam ti a sinis appellari, vel cao ve, cao hao, sem ve chi chu &c. quae sunt nomina creatori & Reparatori communia, & simul vocari nomine xim gin. ti cho hu chin, xim gin ye. Id est ad verbum xam ti, vir sanctus verno tempore capit prodire, ad opus Reparationis ab eo susceptum. quibus observatis, quis non agnoscat catholice veritatem in his Auctoris dubiorum super hunc textum verbis? chim xeu cho, el quei tien hia chu, Id est, vir sanctus et deus xam ti, ubi primum prout verna tempestate, statuitur universi dominus. ca tien ti xim gin kiai te ki so sem; et celestis Intelligentiae aequae ac homines terra Incola, habent ipsam suam creatorem pro rege ac domino. chim xeu cho, el quei tien hia quei; ca tien ti xim gin kiai te ki so quei. ubi primum (divinus Reparator per Incarnationem) xim gin xam ti, vir sanctus et deus se manifestat verno tempore, sit refugium totius universi, & omnes Angeli et homines ad quem habent ad quem confugiant, tanquam ad mundi liberatorem. ubi notandum diligenter ex eodem dubiorum Auctore, Symbolum chin kua ita esse signum verna tempestatis libri ye kim, ut primario sit Symbolum primi verum omnium principii, & prima causa Reparationis. ye yam tum yu llyn chi hia, quei uan ve cu xe, cu sem chi pen, id est. filii dei Incarnati, qua de causa chin kua dicitur cham cu, filius major seu primogenitus.

Sed quia ad inveniendum opus regenerationis seu conversionis gentium in annua natura renovatione et rerum regeneratione adumbratum, oportuit divinum Reparatorem intrare in gloriam suam, ut e calo toti orbi reluceret cum pleno splendore omnium illius virtutum Exemplar; Simulque spiritum sanctum instar ignis et venti vehementis descendere super terram, et Evangelii praeconum mentes et corda caelesti ardore et luce replere; idcirco auctor libri ye kim, qui juxta Interpretis totus est de reformatione cordis seu de regeneratione spirituali, illa sacra notitia caelestis illustratus, videtur hanc clare adumbrasse tum in figura hexagrammati Koan, exhibente ventum super terram, id est spiritum sanctum vocis Evangelicae sonum toto orbe diffundentem, et audientium animos commoventem; tum vero in textu huius hexagrammati annexo, ubi ait Koan Koan, el pu cien &c. cujus quantum percipi potest ex ejus laconica brevitate, et ex expositione chuen; hinc est genuinus sensus. Sanctus Reparator sedet in excelso calo, omnium oculis expositus, uti omnium virtutum Exemplar, In quod intentos habent et oculos convertuntur. Kim cu kim kim xam, quei tien hia chi piao y &c. ca hia Koan yam, el hao ye &c. Eiusdem hexagrammati textus cum ejus expositione loquens de divina lege Reparatoris, ejus scilicet verbis et exemplis stabilita; hanc vocat pure et infinite spiritualement, ineffabilem, nunquam aberrantem et ex omni parte perfectam, hanc comparando cum lege a

Koan Kua. Symbolum praedicationis Evangelicae, et conversionis gentium. Sonus a vento, virtus vocis Evangelicae a spiritu sancto. In omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terra verborum.

易或震首出而為天下主，則天地神人皆得其所主。震首出而為天下歸，則天地神人皆得其本。震不言元，震即元也。

動于二陰之下，為萬物資始資生之本。

天下歸則天地神人皆得其本。震不言元，震即元也。

易或震首出而為天下主，則天地神人皆得其所主。震首出而為天下歸，則天地神人皆得其本。震不言元，震即元也。

Chin Kua

tonitru

Symbolum Redemptionis homines ad Deum amore et amore commoventi

publicatio Evangelii et gentium conversionem per operationem spiritus sancti

易觀卦象曰：風行地上，觀。君子居上，為天下之觀。

易觀卦象曰：風行地上，觀。君子居上，為天下之觀。易觀卦象曰：風行地上，觀。君子居上，為天下之觀。

Koan Koan, el pu cien &c. cujus quantum percipi potest ex ejus laconica brevitate, et ex expositione chuen; hinc est genuinus sensus.

易觀卦象曰：風行地上，觀。君子居上，為天下之觀。易觀卦象曰：風行地上，觀。君子居上，為天下之觀。

creature. stabilita pro generatione et renovatione rerum naturalium, in qua ait illam esse fideliter adumbratam ab ipso sancto Reparatore (utriusque Auctore) atque adeo omnes orbis universi populos, ejus virtutum admiratione percussos, licet non satis capiant ejus meritorum mensuram, utisque tamen ita commoveni, ut sublati in lum oculis, ultro et certatim ejus dominio se subiciant. Koan tien chi xin tao. su xi pu te. xim gin y xin tao xe kiao. el tien hia fou y. In alia textus hexagrammati Koan annexi parte, exponitur cum mira claritate praeipua legis Evangelicae prerogativa, seu virtus praeipua ad eam requisita, nempe fides illa pura et simplex, qualem Christus ipse docuit omnes Christianos in persona Thoma Apostoli, dicens. Beati qui non viderunt et crediderunt. Hae verba illius partis textus nunc exponendi. tiam yue; tien ta koan cai xam, xun el sin. chum chim y koan tien hia. &c. quem ut facilis intelligas, sciendum est ex principiis symbolicis propriis libri ye kim, praesens hexagramma Koan, representans (ut diximus) ventum terram afflantem, id est spiritum sanctum, vocis Evangelicae sonum toto orbe diffundentem, esse pariter symbolum virtutis fidei, tota textus modo allegati parte clarissime explicata, in hunc circiter sensum. magnum sanctitatis Exemplar. Id est in excelso Calo (longe a corporeis hominum oculis) nihilominus ei subiciunt se se et credunt. propter rectitudinem et perfectionem (divini) huius exemplaris sibi propositi, omnes baptizantur, purificantur, et credunt in ipsum sicuti suis oculis praesens adesset, et ita convertuntur. Ea quae alai chi te in hunc locum adduntur, multum servare possunt pro maiori praesentis expositionis elucidatione. quidem hinc magis conforme videri potest quam haec illius verba. tia koan el hao, cou gin sin el hao chi, id est, subicit hominum contemplationi virtutum et sanctitatis suae exemplar, cujus consideratione commoti in ipsum credunt et sperant. Alia quae sequuntur, non minus confirmant nostram praedictam expositionem, siquidem ibi declarat, sanctam Reparatoris legem licet sit pure spiritua- lis, et a sensibus plane remota, nihilominus ab omnibus populis recipi et observari solo divini spiritus lumine et gratia ductis, xim gin xin tao xe kiao, ye sei yeu xim se, el min cu fou, cum koan chi, xim y el y y. Sed singularem praeter ceteris attentionem meretur expositio Auctoris dubiorum, siquidem ait de sancto Reparatore in caelesti suo throno per hexagramma Koan adumbrato, hunc per suam legem mere spiritua- lem convertere omnes populos; et ejus vitam sanctam esse princi- pium vitae spiritualis et caelestis singulorum, vitae similitudine inter se et cum ipso in unum conjunctorum. ho uan min sem, koan ngo ye sem, xe quei ta koan. y ngo ye sem, tum uan min sem, xe quei ta hao. sem pien xe tien chi xin tao. hao sem chi te. pien xe xim gin xin tao. quae ex- positio coincidit cum ea, qua Dem Auctor explanavit Symbolum chin

易觀卦觀天之神道而四時不忒聖人以神道設教而天下服矣。

易觀卦象曰：大觀在上，順而巽，中正以觀天下。觀盥而不薦，有孚顒若。下觀而化也。

易來知德註：下觀而化，故人信而仰之。天之神道，非有聲色，而四時代謝，無少差忒。聖人神道設教，亦非有聲色，而民自服從，觀之神一而已矣。

易或觀合萬民生觀我一生是謂大觀。以我一生通萬民生是謂大化。生便是天之神道。好生之德便是聖人神道。

Kua, quod vocat originem omnium, chin ci yuen yē. A principium generationis et regenerationis rerum omnium, id est omnium populorum seu omnium hominum... qui uan ve cū xē, van ve cū sem chi pen, nam in stylo symbolico libri yē Kim, omnes res naturalis, sunt symbola omnium populorum. quae dicti Interpretis verba cum sint excerpta ex textu annexo duobus symbolis Kien et Koen calum et terram signi-
 significantibus juxta sensum litteralem; sed virtutem dei tum paternam tum maternam juxta sensum symbolicum, et praecipue omnipotentem sancti Regeneratoris, quem sine magni patris et magna matris nomine appellant, fecunditatem: mirum in modum quadrant cum iis, quae fides seu evangelium docet de vero omnium fidelium Regeneratore christo domino, sicuti tota expositio huc usque allata cum textus, tum commentariorum hexagrammatis Koen Kua.

Atque ut magis reluceat perfecta conformitas hujus traditionis sinensis cum sensu evangelico, unum est diligenter advertendum, nempe quemadmodum opus Regenerationis populorum in evangelio sic tribuitur christo salvatori nostro, tanquam vero omnium fidelium parenti, et novae legis Adamo, seu potius tanquam novo Creatori in caelesti sua gloria throno quiescenti; ut non tam per se quam per spiritum sanctum, in terram missum post suum in calum ascensum, gentium conversionem operetur: ita liber yē Kim totam populorum renovationem seu regenerationem sub annua rerum mutatione seu renovatione adumbratam sic tribuit suo Xim gin modo dei (Xam ti) nomine; modo Xim gin, ta gin, Kiuncu, hominis sancti nomine appellati; ut licet caelesti et terrestri, id est paternae et maternae fecunditate duobus symbolis Kien Kua et Koen Kua adumbrata praeditus et omnipotens praedicetur; dicaturque omnia operari, nihilominus dicatur etiam nihil operari nisi per spiritum divinum (seu per spiritum sanctum) uti manifeste patet ex singulari textu veteris traditionis, adscribente rerum omnium, id est omnium conversionem seu reformationem et perfectionem vivificae divini spiritus virtuti. Xim yē ché miao van ve el qui yen che yē. ... nempien haa, kichim uan ve yē. seu potius sex diversis illius operationibus, sex diversis libri yē cardinalibus, symbolis tonitru et ventum, ignem et aquam, montes et nubes designantibus, et subordinatis duobus illis capitalibus, quibus caelestem et terrestrem id est paternam et maternam sancti Regeneratoris fecunditatem symbolicè significari supra diximus. octo illis symbolis cardinalibus, totius systematis libri yē Kim complectentibus Deam et seriem generalem reformationis totius mundi corrupti, ejusque restitutionis in pristinam primae formae, sive justitiae originalis integritatem, teste docto commentario Colai li Li quam ti Regio nomine nuper edito.

上章文王卦位之後而言六卦之用不言乾坤者乾坤主宰萬物之帝行于六子之中所謂神也者言者也萬物有迹可見而神在其中神無迹可見然神不離于物也此章合義文卦位而總贊之蓋變易之序後天為若而交易之理先天為明

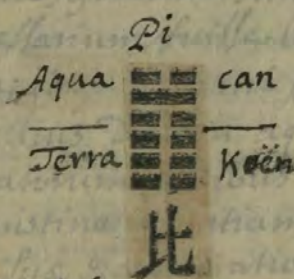
易或震不言元震即元也一陽動于二陰之下為萬物資始資生之本
 易乾坤卦大哉乾元萬物資始至哉坤元萬物資生

易說卦傳神也者妙萬物而為言者也動萬物者莫疾乎雷撓萬物者莫莫疾乎風燥萬物者莫燥乎火說萬物者莫說乎澤潤萬物者莫潤乎水終萬物始萬物者莫盛乎艮故水火相逮雷風不相悖山澤通氣然後能變化既成萬物也
 周易折中此云乾坤而專言六子以見神之所為
 集說崔氏景曰此言六卦之用而不交乾坤者以天地無為而無不為故能成雷風等有為之神妙也 吳氏澄曰此承

Dices. Si liber yē Kim sub suis figuris Symbolicis complectitur verum systema prophetieum Reformationis seu regenerationis hominum, eorumque cum Deo reconciliationis; Inter figuras Symbolicas illius libri, debet esse aliqua, quae medium à christo salvatore praescriptum, uti ad id praecipue necessarium, clarè et specialiter praenuntiare videatur. Respondeo, hoc rectè omnino concludi, et confido fore ut lector modò mecum non agere agnoscat, baptismum a Redemptore nostro eadem de causa institutum et omnibus gentibus imperatum sine ullà obscuritate adumbratum esse in Symbolo seu hexagrammate pi qua, aquam super terram superficiem terrae exhibente effusam. ti Xam yen Xui, pi. quod ut faci-

pag. 135

Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos. &c.

Symbolum consanguinitatis seu confederationis.

Aqua effusa super universam terram faciem, ablucens omnes mundi sordes, symbolus aquae baptismalis tollentis peccata, propter quae homines facti sunt inimici Dei, eosque in ejus sanctam gratiam reducentis, et reconcilians.

De praecipuis Baptismi Effectibus) su ve liam cin pi, el vu Kien che, mo ju xui cai ti Xam fo y qui pi yē. Sed etiam quia hoc hexagramma constat una lineâ Integrâ dominantem et Regiam sedem tenente, inter quinque ruptas et illius dominio subjectas, quae configuratio ut ait commentarius, est symbolum sancti Reparatoris omnia mundi regna protegentis, et omnium nationum in hunc solum animum, et oculos et omnem spem convertentium (scilicet post salutarem suam ex aqua et spiritu sancto regenerationem) Kien ou y, yam cam Kiu Xam chi chum... Xam hia ou yn pi, el cum chi, y yagin, el du uan pan, y su hai, el hiam y gin chi Siam. Textus et commentarius addunt rationem cur omnes totius orbis populi ad eum confluant, quae competere non potest, nisi soli

nam id quod ante dictum est de diluvio omine. Cum cum & chi yen priscis sinis humanum à divina Creatoris sui restat, ad renovandam naturam humanam aqua à christo in spiritu sancto sanctificationis vehementi afflata, immunitis, et salutis aqua puritate omnibus innes populi hoc caelesti beneficio expiati, cum Deo Creatore suo; et cum christo, divino quodam filiationis, fraternitatis, in uno atque aeterno ex omnibus divi dominio simul uniti conquiescerent. Igitur praedictum hexagramma pi Kua, am secundum textum si annexi verba, quo christus iussit Apolos et discipulos; et de quo dixit, nisi quis renatus fuerit, non potest introire in regnum Dei. De solùm quia, uti jam fuit observatum, caelestem super totam terram subjecta sine ullâ interruptione, unde interpretionis et reconciliationis (qui est unus

易比卦象曰地上有水比先王以建萬國親諸侯也先王觀比之象以建萬國親諸侯建立萬國所以為比民也親撫諸侯所以比天下也

易比卦比吉原筮元永貞无咎此親輔也九五以陽剛居上之中而得其正上下五陰比而從之以一人而撫萬邦以四海而仰一人之象有元善長永正固之德然後可以當眾之歸而无咎其本比而有所不安者亦將皆來歸之若又遲而後至則此交已回彼來已晚而得凶矣

Kua, quod vocat originem omnium, *chin ci yuen yē*. Et principium generationis et regenerationis rerum omnium, id est omnium populorum seu omnium hominum... *qui uan ve cū xē, van ve cū sem chi pen*, nam in stylo symbolico libri *ye kim*, omnes res naturales, sunt symbola omnium populorum. quae dicti Interpretis verba cum sint excerpta ex textu annexo duobus symbolis *Kien* et *Koen* calum et terram signi-
 significantiibus juxta sensum litteralem; sed virtutem dei tum paternam tum maternam juxta sensum symbolicum, et praecipue omnipotentem sancti Regeneratoris, quem sine magni patris et magnae matris nomine appellant, fecunditatem: mirum in modum quadrant cum iis, quae fides seu evangelium docet de vero omnium fidelium Regeneratore christo domino, sicuti tota expositio huc usque allata cum textus, tum commentariorum hexagrammatis *Koen Kua*.

Atque ut magis reluceat perfecta conformitas cum sensu evangelico, unum est diligere nempe quemadmodum opus Regenerationis sic tribuitur christo salvatori nostro, tanquam fidelium parenti, et novae legis Adamo, seu pe-
 Creatori in caelesti sua gloria throno quiescenti quam per spiritum sanctum, in terram missum ascensum, gentium conversionem operetur populorum renovationem seu regenerationem mutatione seu renovatione adumbratam sic modo dei (*xam ti*) nomine; modo *Xim gin*, ta gin nomine appellati; ut licet caelesti et terrestri, fecunditate duobus symbolis *Kien Kua* et *Koe* ditus et omnipotens praedicetur, dicaturque dicatur etiam nihil operari nisi per spiritum sanctum (ut manifeste patet ex singu-
 tionis, adscribente rerum omnium, id est omni reformationem et perfectionem vivifica divini *ché miao van ve el qui yen che yē*. . . nempe

seu potius sex diversis illius operationibus, sex-
 bus, tonitru et ventum, ignem et aquam, montes et nubes designantibus, et subordinatis duobus illis capitalibus, quibus caelestem et terrestrem id est paternam et maternam sancti Regeneratoris fecunditatem symbolicè significari supra diximus. octo illis symbolis cardinalibus, totius systema-
 tis libri *ye kim* complectentibus decem et seriem generalem reformationis totius mundi corrupti, ejusque restitutionis in pristinam primae formae, sive justitiae originalis integritatem, teste docto commentario *Colai ti* Li quam ti Regio nomine nuper edito.

上章大王卦位
 之後而言六卦
 之用不言乾坤
 者乾坤主宰
 萬物之帝行
 于六子之中
 所謂神也者
 妙萬物而為
 言者也萬物
 有迹可見而
 神在其中神
 無迹可見然
 神不離于物
 也此章
 合義文卦位
 而總贊之蓋
 變易之序後
 天為若而交
 易之理先天
 為明

元萬物資生
 易乾坤卦大哉乾元萬物資始至哉坤
 二陰之下為萬物資始資生之本
 易或震言元震即元也一陽動于

風燥萬物者莫熯乎火說萬物者莫說乎澤潤萬物者莫潤乎水終萬物始
 萬物者莫成乎艮故水火相逮雷風不相悖山澤通氣然後能變化既成萬物也
 周易中此云乾坤而專言六子以見神之所為
 集說崔氏景曰此言六卦之用而不
 及乾坤者以天地無為而無不為故能成雷風等有為之神妙也
 吳氏澄曰此承

Dices. Si liber *ye kim* sub suis figuris symbolicis complectitur verum systema propheticum Reformationis seu regenerationis hominum, eorumque cum Deo reconciliationis; Inter figuras symbolicas illius libri, debet esse aliqua, quae medium à christo salvatore praescriptum, uti ad id praecipue necessarium, clarè et specialiter praenuntiare videatur. Respondes, hoc rectè omnino concludi, et confido fore ut lector modò mecum non agere agnoscat, baptismum a Redemptore nostro eadem de causa institutum et omnibus gentibus imperatum sine ullà obscuritate adumbratum esse in symbolo seu hexagrammate *pi qua*, aquam super terram superficiem *terra* exhibente *effus am. ti xam yen xui, pi*. quod ut facilius intelligat, revocat in memoriam id quod antè dictum est de diluvio iniquitatis, quo satanas sub nomine Cum cum & chi yen priscis sinis notus, corruptum totum genus humanum à divina Creatoris sui gratia sejunxit: simulque advertat, ad renovandam naturam humanam necessarium fuisse baptismum aquae à christo in spiritu sancto sanctificatus; ita ut divini spiritus advenientis vehementi afflatu immundis illius diluvii aquis exsiccatis, et salutaris aquae puritate omnibus peccatorum sordibus ablutis; omnes populi hoc caelesti beneficio expiati, in pristinam gratiam redirent cum Deo Creatore suo; et cum christo ipso sua Regenerationis auctore, divino quodam filiationis, fraternitatis seu amicitiae vinculo conjuncti, in uno atque aeterno ex omnibus conflato Regno, sub pleno ac felici dominio simul uniti conquiescerent, quibus praenotatis facile intelliget praedictum hexagramma *pi Kua*, tam secundum ejus figuram, quam secundum textum et annexi verba, verè significare ritum salutarem, quo christus iussit apostolos et discipulos suos baptizare omnes gentes; et de quo dixit, nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto, non potest introire in regnum dei. De figura aequè ac textu id patet, non solum quia, uti jam fuit observatum, ejus figura representat aquam caelestem super totam terram subjecta superficiem diffuse, et quidem sine ullà interruptione. Unde interpretes concludunt esse symbolum unionis et reconciliationis (qui est unus et praecipuus baptismi effectus) *su ve siam cin pi, el vu Kien che, mo ju xui tai ti xam fo y qui pi yē*. Sed etiam quia hoc hexagramma constat una lineâ integrâ dominante et Regiam sedem tenente, inter quinque ruptas et illius dominio subjectas, quae configuratio ut ait commentarius, est symbolum sancti Reparatoris omnia mundi regna protegentis, et omnium nationum in hunc solum animum, et oculos et omnem spem convertentium (scilicet post salutarem suam ex aqua et spiritu sancto regenerationem) *Kien ou y, yam cam Kiu xam chi chum. xam hia ou yn pi, el cum chi, y yagin, el fu uan pan, y fu hai, el hiam y gin chi siam*. Textus et commentarius addunt rationem cur omnes totius orbis populi ad eum confluant, quae competere non potest, nisi soli

易比卦象曰地上有水比先王以建萬國親諸侯
 也先王觀比之象以建萬國親諸侯建立萬國所以為比
 民也親撫諸侯所以比天下也

易比卦比吉原筮元永貞无咎
 上下五陰比而從之以一人而撫萬邦以四海而仰一人之象有元善長永正固之德然後可以當眾之歸而无咎其未比而有所不安者亦將皆來歸之若又遲而後至則此交已回彼來已晚而得凶矣

et ubi se manifestat, nemo est inter populos qui ejus sanctitatem non reveretur; qui ejus verbis et documentis non det plenum assensum; et ejus virtutum exemplis summo opere non officiat. Kien, el min mo pu kin; yen, el min mo pu sin; kin, el min mo pu yue. quapropter ejus nominis fama instar aquarum oceani, per universum medii continentis Imperium, id est per universum orbem usque ad remotissimos circa utrumque — polum populos diffundetur. Xey Xim mim yam y chu chum que. &c. Et cujuscunque ora populi, ad quos possunt accedere currus aut naves, vel hominum vires ac industria penetrare; vel qui toto celi ambitu teguntur aut terra sustentantur; aut in quorum solum cecidit ros et prima; ac demum quorum corpus spiritu et sanguine vegetatur et vivit, non poterunt non agnoscere, venerari et agnare, tanquam communem et universalem suam omnium Regem et parentem, hunc sanctum, qui propter suas ineffabiles et divinas suas dotes) equiparatur caelo, id est ipsi et Deo. chen che che so chi; tien chi so fou; ti chi so cai; . . . mo pu cun cin, con yue pei tien.

Propter communem hanc, et vero mundi Reparatore dignam loquendi rationem veterum melioris notae monumentorum, ubi agunt de suo Xim gin ex primaria et prophetica traditione; Recentiores scriptores, etiamsi nullam nunc habeant notitiam illius Divini Reparatoris, quotiescumque loquuntur de illo suo Xim gin, praeis suis Antecessoribus non obcurvunt praecognito, non audent non imitari magnificum illum bonum Stylum soli hominum salvatori competentem. hinc Auctor libri tu xu pien, in veterum — librorum lectione multum versatus, loquens de illo sub nominibus Tien cu (Caeli filius) et Xim gin (sanctus) ait, solus filius caeli potest esse mediator inter caelum et terram (pro reconciliando homine cum Deo) cum solus habeat omnes homines et ceteras creaturas in sua potestate fei tien cu, mo chi chum tien ti, quei min ve, cam cham chi tum. Nisi Xim gin seu sanctus, sedeat in supremo caeli filii (filii dei) throno, omnes populi et cetera — creature non rediguntur sub unicam et universalem potestatem. fei Xim gin cai tien cu chi quei, mo chi li min ve, cam cham chi tum ye. quemadmodum omnes caeli constellationes videntur veluti subiecta uni stella polari; sicut omnes rivi et flumina in mare conflunt veluti sub unum commune dominium; ut omnes volucrum species in phanice sum hoam agnoscunt suum Regem; suumque quadripedem in Unicorni Kilin. — (sum hoam, et Kilin, duo diversa symbola salvatoris, ut infra patebit) chum sim tum yu pe chin &c. Ita omnes orbis universi populi, uni homini sancto aliquando subiciuntur, qui cum sit natura sanctus, et habeat a se Justitiam originalem, sanctificabit et justos faciet et omnes sibi subiectos populos. &c. uan fam tum yu ye gin ye gin yuen leam, su uan pam y chin &c.

Dices. Inter tot tam singularium christi mysteriorum praenotiones, cur nulla occurrat de ejus conceptione, natiuitate, vita abscondita, praedicatione, &c. quae singula sunt certe primi ordinis. R. deinde iis idcirco siluisse, quia de singulis abunde egimus in speciali paragrapho infra subiciendo, in quo scilicet exponitur dea valde singularis de quodam christi typo et mirabili christi salvatoris nomine. Hu cu

中庸是以聲名洋溢乎中國，施及蠻貊舟車所至，人力所通，天之所覆，地之所載，日月所照，霜露所降，凡有血氣者，莫不尊親，故曰配天。直解子思說，聖人之德，克積既極，其感發見又當其可。凡有血氣而為人類者，一皆尊之為元后，而無有不敬者，親之如父母，而無有不愛者，即此可見聖德之廣大，就與天一般，蓋天之所為大者，以其無所不覆也。今聖人之德，既光而格上下，則與天配合而無間矣。所以說配天。

圖書編非天子莫之中天地為民物綱常之統，非聖人在天子之位，莫之立民物綱常之統也。眾星統于北辰，百川統于河海，丘垤統于華嶽，飛走統于麟鳳，萬方統于一人，必一人元良，斯萬邦以貞，故一人正，則莫敢不正矣。夫是之謂天下統于一，于正也是正也。堯舜無能名矣，禹吾無間然矣。謂天下統于一，于正也是正也。堯舜無能名矣，禹吾無間然矣。

omnium salvatori Christo domino. nempe, quia unus inter omnes habet Justitiam et sanctitatem originalem, et aeternam in bono constantiam, sine ullo vel levissimo defectu. pi ki yuen xe yuen yun chim vu kien; yeu yuen xan, cham yun chim cou chi te, gen lieu co y tam chum chi quai &c.

Denique, quod dignum est singulari observatione, verba textus annexi primo hujus hexagrammatis lineae, sicuti et commentarii docent hanc lineam symbolicam significari duos primarios baptismi effectus, nempe fidem et Innocentiam seu Justitiam recuperationem, chou leou lu fu pi chi vu kien. et fidem esse principium reconciliationis, seu unionis (id est christianorum seu fidelium cum Deo, et christo suo Salvatore et capite). liam pi chi tao y chim sin quei pen de.

Si quis forte suspicetur, nos non nisi fortuito aut ex mente preoccupata reperire tantam conformitatem veteris traditionis sinensis cum veritate Evangelica, circa ea quae spectant sanctae Legis publicationem et gentium conversionem; rogo, ut ipse potius posita omni opinione contraria, perpendat cum debita attentione singula verba et Stylum piscationis allegoricum, quibus Insignis et vetus Scriptor Hoai nan cum videtur utramque descripsisse, haud dubie ex aliqua traditione prophetica. Piscatoribus, quos salvator mundi praeceteris elegit pro ministris et executoribus divini hujus consilii, vel potius de ipsomet sancto eorum capite; cum intuens omnes nationes, omni vitiorum et perversorum dogmatum genera corruptas, in mediis mundi perversi aquis, inter grandia et voracia ceta instar piscium errantes; ait Sanctum veluti piscatorum principem, ad omnes liberandos, adhibere pro arundine, sanctae suae legis rectitudinem, y tao quei can; pro lino, omnium suarum virtutum catenam, y te quei lun; Ad sanctitatis leges et perfectae harmoniae numeros, motus omnes animi et corporis attemperatos, pro hamo, li yo quei kien; pro esca, Justitia et charitatis perfecta. suavitatem, gin y quei el. quae ubique projecta per universa maria et flumina, omnes pisces turmatim confluentes undequaque et hamum cum esca deglutientes, priores in potestatem Piscatoris certatim venire exultant. ten chi yu kiam. feu chi yu hai. uan ve fen fen, xo fei ki yen.

Sed cum sit unus ex discipulis Confucii, in libro chum yun clarius, nec minus eleganti stylo, etsi minime allegorico, videtur praenuntiare potentem efficaciam caelestis legis et divinarum virtutum sancti Reparatoris, ad conversionem omnium populorum Universi orbis. Solus, inquit, iste philosophus, solus Xim gin seu hominum sanctissimus, qui omnia intelligit et comprehendit, potest ex suprema filii caeli (filii dei) sede, ad infima descendere. quei tien hia chi Xim, quei nem cum mim jui chi. cou y yuen lin ye; et cum sit rerum omnium fons et origo, se se prodere foras, quando Salus universi videtur id postulare. pu po yuen cimen, et xi cho chi.

易比卦初六有孚比之无咎。折中本義比之初貴。予有信則可以无咎矣。程傳初六比之始也。相比之道以誠信為本。中心不信而親人。人誰與之。故比之始必有孚誠乃无咎也。

淮南子以道為竿。以德為綸。禮樂為鉤。仁義為餌。投之于江海。萬物紛紛孰非其有。

praenotio hominum piscandorum. Artis mystica

中庸唯天下至聖為能聰明睿知足以有臨也。註謂居上而臨下也。溥博淵泉而時出。莫不信行而民莫不說。

Denique pro ultimâ confirmatione consonantie Traditionum
Simensium cum Evangelicâ veritate circa universalitatem Regni et
dominii Christi salvatoris, super omnes totius orbis populos, superest obser-
vandum ex iisdem Traditionibus, illud Regnum potissimum intelligendum
esse de vitâ futura; et omnes veteres sinarum libros, qui sicut Liber —
ye Kim, non agunt nisi de Xim gin (Reparationis Auctore) & de ejus
doctrinâ, virtutibus &c., idem prorsus docere ac ipsum Evangelium,
quoad immortalitatem animarum, et infinitam Dei equitatem in
puniendo peccata et virtute compensandâ post vitam præsentem; atque
imprimis circa rationem cum meritis seu beatitudinis perfectæ homi-
num et peccatorum, iustis in celo cum Angelis tribuenda, tum pœne seu ærumna
eterna Reprobis in Inferno cum diaboli infligenda.

De Immortalitate
Anima et
eternitate vite
aut mortis iusto-
rum et peccatorum,
iusto sancti iudicio in
fine singulis decer-
nenda.

生魂也。若夫人之氣聚散為生，死後故曰不生不死。禮記：君子曰：終，小人曰：死。孟子：死而不朽者壽。

Unicum philosophi Koen in cū testimonium, inter veteres non
ignobilis scriptoris, sufficit, credo ad convincendum, priscos sapientes
Sinas eodem modo censuisse, & locutos esse de Immortalitate animæ, ac
philosophos seu Theologos Christianos, siquidem ait vitam & mortem
animæ sensitivæ seu corporis, consistere in dissolutione separatione,
& in conjunctione materiae spiritus et crassæ elementorum, ex quo —
dicta anima compacta est. quod autem spectat animam spirituales,
sicuti hæc non habet vitam suam a vitâ animali corporis; ita pari-
ter hæc non moritur cum corpore; eâ de causâ cum non sit generatâ
(sed per creationem producta) idè est immortalis. fugim chi lim hoen,
pu in jo kim chi sem quei sem; ye pu in jo kim chi sui, el sui. con-
que pu sem pu su.

Sed quia fides et vera philosophia docent, Animam etsi physicè
immortalem, nihilominus non posse. Sui vitæ immortalis sollicitate, nisi
virtutem colat et perseveret in bono, quandiu est unita suo corpori in
hoc mundo, et idè eam fieri mortalem moraliter, et obnoxiam pœni
eternæ mortis per peccatum: nunc ex aliis Traditionibus ostendendum
est, huius sacre veritatis dogma non minus notum fuisse. Antiquis Sinis,
quàm physica anima immortalitas. huius veritatis primo loco fidem
faciunt hic breviter admodum libri canonici rituum textus. Kim cū yue
chum, siao gin yue su. Id est. Vir iustus & constans in virtute, usque
ad finem vitæ præsentis, non ducitur mori, sed finire cursum peregrinati-
onis suæ, et transire ad vitam, quæ non habet finem. peccator vero dicitur
a morte temporali in eternam traduci. quid aliud signi faciat hoc præclare
dictum philosophi memini: yao xeu pu el, chum xin y su chi. soy li mim
ye. hoc est, ex longiori aut breviori vitæ cursu, nihil statui potest, quoad
vitæ aut mortis eternæ discrimen, cuius decretum pendet a modo, quo
singuli absolvent hunc suum cursum, hoc est a perseverantia finali in bono
aut malo. Lao cū, in suo tao te Kim, nonnè in eundem sensum
locutus est, cum dixit euæ, qui finem ponit vitæ præsentis, & non perit

禮記：君子曰：終，小人曰：死。孟子：死而不朽者壽。

id est, qui non amisit vitam spirituales, ille censetur verè longævus &
immortali vitâ beatus. su el pu uam che xeu. quis pariter eandem
veritatem non agnoscat in his verbis philosophi chum cū? Res om-
nium maxime deploranda est mors Animæ, mors vero corporis est longè
levius malum. ngai mo ngai su sin su, el gin su cū chi. Verum
Auctor dubiorum in hunc libri ye Kim locum, ubi dicitur, sanctus —
scire omnia quæ pertinent ad vitam et ad mortem, yuen xe fan chum,
cou chi su sem chi xue, claris visetur exponere hanc veritatem.
omnes homines proprio lumine, ait hic Auctor, non possunt mente assequi
vitæ originem, nec finem quò tendunt aut quem attingunt mortales, ubi
decesserunt ex hac vitâ. solus sanctus de se ista omnia distinctè novit.
chum gin chi sem pu chi so lai & Xim gin yuen chi, el chi sem chi soy xe
&c. Et quamvis ipse, sicuti ceteri hominum, habeat principium (nempe
in suâ primâ formatione, et finem nempe in suâ morte; scit tamen se
esse sine principio & fine. licet omnes, qui vivunt vitâ temporali
pariter moriantur, eosdem tamen pariter æternum conservari. vel in
eternâ vitâ beatos, vel in æternâ morte. ci xe chum el
chi, Ki yeu vu xe vu chum che cai. ci sem su, el chi, Ki yeu pu sem,
pu su che cun.

quod spectat summam et universalem Dei erga malos homines
Justitiam, Lao cū hanc pulchre exponit hoc axioma allegorico. Tien
uam ho ei ho ei xu el pu xe. hoc est rete a deo expansum super omnes
peccatores, quantumvis laxè contextum videatur; eos omnes ita circum-
cludit, ut nemo ex eo evadere valeat. Verum quidem est, ut fert com-
mentarius, in vitâ præsentis sapius contingere, ut bonis omnia sint
adversa, è contrâ malis omnia prospera; quod suspectam facit apud
multos veritatem axiomatis Lao cū. Sed monendi sunt, infallibilem
illius veritatem spectare finem huius mundi, quo tempore singulis
ex æquo fiet pro suis meritis debita retributio. quei yao Ki chum xe,
el chi Ki pien hoæ, gen heu chi, Ki ho ei ho ei quam ta sui xu el pu xe ye.

At liber canonicus Xu Kim Integrum ac sincerum de divini
erga Justos et peccatores justitiæ documentum, videtur multò clari-
attingisse, dum ait deum in examine quod instituit vitæ omnium populo-
rum, nunquam tantillum desistere a Justitiâ. Et quamvis remuneret
probos vitâ æternâ, & non sinat peccatores ulterius vivere, & fini vitæ
eternæ sollicitate; hi miserae suæ sortis culpam non possunt rejicere
nisi in seipso. quei tien Kien hiam in, vū Kue y, Kiam nien yeu yu,
yau pu yu, fei tien yao min, min chum cū mim. omitto expositi-
onem commentarii Regii ge Kiam præsentis dynastie in hunc textum,
ex quo patet adhuc cum majori claritate, ejus perfecta conformitas
cum ipso dogmate Evangelico, ut veniam ad librum ye Kim, qui

莊子：哀莫哀於心死，而人死次之。反終，故知死生之說。衆人生不知死，死不知生，聖人原之，而知生之所以始，死之所以終，即始終而知其有無始無終者在，即生死而知其有不生不死者存。

老子：天之所惡，孰知其故。民不畏威，大威至矣。天網恢恢，疎而不失。至矣。天網恢恢，疎而不失。得禍惡得福者，疑天網之疎而有失，惟要其終始而盡其變化，然後知其恢恢廣大，雖疎而不失也。

書經：惟天監下民，典厥義，降年有永有不承。非天民，民中絕命。曰：講天之監視下民，其禍福予奪，惟主于所行之義與不義耳。如其義則天降之年，必然長久，如其不義，則天降之年，必然不承。故人之不獲永年者，非天無故天折其民，乃民之所行不義，而中道自絕其命耳。

中庸百世以俟聖人而不惑。知人也。大哉聖人之道。洋洋乎發育萬物。峻極于天。優優大哉。禮儀三百。威儀三千。待其人而後行。論語聖人吾不得而見之矣。詩經山有榛。隰有苓。云誰之思。西方美人。彼美人兮。西方之人兮。註嘆其遠而不得見之辭。

mentionem facit adventus illius Ximgin per centum generationes ante se expectati cum spe planè firmâ ac certâ. pe Xey su Ximgin el pu hoe. Et in eodem libro exaltans sublimitatem et sanctitatem Legis (ab eo stabilitam), et in harmonico rerum naturalium ordine. præfigurata, post ejus adventum, eo ducere ac magistro, ab hominibus observandam, non obstante ejus praxis difficultate. tacai Ximgin chi tao... tai Ki gin el heu him. testando tamen in alio ejusdem libri loco, summum suum dolorem, quod nulla ipsi spes superesset videndi fortunatam illam ejus adventus ætatem (aliquot sæculis a sua remotam) Ximgin, ngu putè el Kien chi y.

Quarum traditionum sensum verè sacrum nostri Antecessores videntur multo tempore ante nos suboluisse. si quidem P. Phil. Couplet in libro 2.º sue Scientiæ Sinicæ super textum libri chum yun supra allegatum, expectans ut alii statuant quis sit ille Sanctus tandem ab hominibus expectatus, ait. Ego quidem sicut asserere non audim, quod Confucius hoc profatus sit impulsu spiritus illius, quo movente Sybille, quondam de Christo prædicato sunt, ita et negare sui profatum esse, hæc quaquàm sanè volum. Certè (pergit) idem Auctor constans inter Sinos fama est, Confucium identidem dicere solitum si tam yen Ximgin. hoc est, in occidente est, vel erit, Sanctus. Sinis autem Judæa occidentalis est. quod dictum Confucii excerptum videtur ex ipso libro canonico odarum, ubi ille Ximgin dicitur si tam chi mui gin. Id est Admirabilis et Amabilis vir Regionis occidentalis, ad ostendendum dolorem Auctoris, illius adventum a suo sæculo longè distitum prospicientis.

Expectatio quod adventus illius Ximgin adhuc perseveraverit inter Sinas post Confucium, constat ex hoc philosophi memin testimonio min uam chi, jo ta han chi uam yun nie ye. Id est populus hunc expectans desiderat, sicuti Ingentis siccitatis testu terra arefacta videtur desiderare nubium coactionem et fridem, qua certa sunt Imbris Impendentis signa, et veluti symbola, sub quibus veteris propheta vota sua promebant, atque imprimis Isaias, cum Redemptoris adventus et legis gratia desiderio incensus diceret. Rorate celi desuper et nubes pluant. Justum, aperiatur terra et germinet Salvatorem. Quæ symbolica ratio, cum videatur communis Sinis cum Sanctis prophetis, quoad Idem, non mirum quod liber ye Kim fons geminus sacrorum symbolorum, et Fio hi seu magni propheta et patriarcha Enochii opus, eandem rationem spei seu expectationis exhibeat in hexagrammate sin Kua, nubes in celo exhibente, ut prognosticum certum mystici et salutari Imbris ab initio mundi promissi ad irriganda

totius generis humani. Et quia sicuti ante messiam Salvatoris adventum firma illius expectatio faciebat. verum characterem Justorum; ita post ejusdem adventum fides certa omnibus Evangeliiis illius documentis est veluti tesseræ electorum; Idem primus hieroglyphorum parens, idem scilicet ac Auctor libri ye Kim, voluit veteris legis divinae sectatorum dictos Ju gin, designari characterem hieroglyphico, conflato ex sua propria hexagrammati sin Kua symbolo expectationis, et ex gin (vir, homo, seu Sanctus) Ita ut sectatorum veteris legis Ju Kiao, si dicentur a spe firmâ cum qua expectabant Sanctum Messiam Salvatorem; sicuti qui post ejus adventum ejus legem sequuntur dicentur fidelis sin gin seu credentes, et ab eodem hieroglyphorum parente designati per characterem hieroglyphicum sin conflatum ex yen verbum, et gin vir, homo seu Sanctus, quo loquentes, cum ipsa veritas æterna, quis audeat ei fidem negare?

Conformitas doctrinæ Evangelii considerato pulchre allegatâ, ex præfata ex qua intelligitur veluti delineatam minè, usque ad ipsam caï tienti; et post ribus exaratum in Ximgin. Juxta characterem ejus adventus progressum, in initio constitutos. tac san, yu san kie chi Kien, Soliam yu Ximgin, ad fovendam spem firmam in corde expectantium: Sicuti constat ex aliis traditionibus, salutarem illius epocham annexam fuisse mystico temporum characteri per symbolicum figuræ ho tu numerum designato, uti uti suo loco ostendemus in duplici diverso computo, cum his salicissime coherentem.

Contrâ harum & cæterarum antecedentium traditionum Expositionem huc usque allatam, mihi videor audire qui opponat, in iis non agi, ut perperam contendimus, solummodo de unico sancto, sed de totidem viris sanctis seu heroibus & diversis, quot numerantur Sapientes Reges aut virtute insignes principes in toto veteris christi intervallo, putâ à fo hi primo trium monarcharum san hoam usque ad Confucium inclusive. Ad objectionem Respondet: admonendo lectorem ut meminerit plurimum testimoniorum supra allatorum, quibus manifestè patet, verum Ximgin Veteris traditionis, juxta priscomum Sapientum mentem, non esse nisi unicum

言 gin. Homo messias	需 sin. Expectans
言 yen. loquens Deus Incarnatus	言 gin. hominem messiam
信 sin. fidelis seu discipulus Legis novæ vivens in fide messie post prædicationem Evangelii	儒 ju. discipulus legis legis naturalis Ju Kiao, vivens in expectatione messie venturi

四書大全御序 厥初聖人未生道在天地聖人既生道在聖人綱鑑道散于三極之間所望于聖人者裁成天地之道以立人極云耳。論語鳳鳥不至河不出圖吾已矣夫。

Ab initio mundi usque ad finem, non nisi unus Sanctus, sub diversis hæc nominiibus præfiguratus.

can. aqua. Kien. calum. Sin. Expectare.

Symbolum et hieroglyphus expectati-oms.

孟子民望之若大旱之望雲霓也。易需卦象曰雲上于天需。

中庸百世以俟聖人而不惑。知人也。大哉聖人之道。洋洋乎發育萬物。峻極于天。優優大哉。禮儀三百。威儀三千。待其人而後行。論語聖人吾不得而見之矣。見之辭。詩經山有榛。隰有苓。云誰之思。西方美人。彼美人兮。西方之人兮。註嘆其遠而不得

孟子民望之。若大旱之望雲霓也。易需卦象曰。雲上于天。需。

mentionem facit adventus illius Ximgin per centum generationes ante se expectati cum spe planè firmâ ac certâ. pe Xey su Ximgin el pu hœ. Et in eodem libro exaltans sublimitatem et sanctitatem Legis (ab eo stabilientem, et in harmonico rerum naturalium ordine præfigurata, post ejus adventum, eo ducere ac magistro, ab hominibus observandam, non obstante ejus praxis difficultate. tacai Xim gin chi tao... tai Ki gin el heu him. testando tamen in alio ejusdem libri loco, summum suum dolorem, quod nulla ipsi spes superesset videndi fortunatam illam ejus adventus ætatem (aliquot sæculis a sua remotam) Xim gin, ngu putê el Kien chi y.

Quarum traditionum sensum verè sacrum nostri Antecessores videntur multo tempore ante nos suboluisse. siquidem P. Phil. Couplet in libro 2. sue Scientiæ Sinicæ super textum libri chum yun supra allegatum, expectans ut alii statuant quis sit ille Sanctus tandem ab hominibus expectatus, ait. Ego quidem sicut asserere non audim, quod Confucius hæc profatus sit impulsu spiritus illius, quo movente Sybilla, quondam de christo prædicata sunt, ita et negare se profatum esse, hæc quaquàm sanè volum. Certè (pergit idem Auctor) constans inter Sinos fama est, Confucium identidem dicere solitum si fam yen Xim gin. hoc est, in occidente est, vel erit, Sanctus. Sinis autem Judæa occidentalis est. quod dictum Confucii excerptum videtur ex ipso libro canonico odarum, ubi ille Xim gin dicitur si fam chi mui gin, id est Admirabilis et Amabilis vir Regionis occidentalis, ad ostendendum dolorem Auctoris, illius adventum a suo sæculo longè distitum prospicientis.

Expectatio quod adventus illius Ximgin adhuc perseveraverit inter Sinas post Confucium, constat ex hoc philosophi memini testimonio min uam chi, jo ta han chi uam yun niê yê. Id est populus hunc expectans desiderat, sicuti Ingentis siccitatis tellus terra arefacta videtur desiderare nubium coactionem et fridem, quæ certæ sunt Imbris Impendentis signa, et veluti symbola, sub quibus veteris propheta vota sua promebant, atque imprimis Isaias, cum Redemptoris adventus et legis gratia desiderio incensus diceret. Rorate celi desuper et nubes pluant. Justum, aperiatur terra et germinet saluatorem. Quæ symbolica ratio, cum videatur communis Sinis cum Sanctis prophetis, quoad idem, non mirum quod liber yê Kim fons genimius Saurum symbolorum, et Ho hi seu magni propheta et patriarchæ Enochii opus, eandem rationem spei seu expectationis exhibeat in hexagrammate sin Kûa, nubes in celo exhibente, ut prognosticum certum mystici et salutari Imbris ab initio mundi promissi ad irriganda

totius generis humani. et quia sicuti ante messiam salvatoris adventum firma illius expectatio faciebat verum characterem Justorum; ita post ejusdem adventum fides certa omnibus Evangeliiis illius documentis est veluti tellera electorum; Idem primus hieroglyphorum parens, idem scilicet ac tu Sæctorum dictos Ju ex sua propria he gin (vir, homo, seu Ju Kiao, si dicere Sanctum messiam ejus legem sequuntur eodem hieroglypho glyphicum sin c. Sanctus, quo loqui fidem negare!

Conformitas illarum omnium traditionum finensium cum doctrinâ Evangelicâ, de messia salvatore, ante et post ejus adventum considerato pulchrè confirmatur hæc veteri sententiâ antea jam allegatâ, ex præfatione Regiâ in commentario tacuere libri su Xu. ex quâ intelligitur Sancti Reparatoris legem ab initio mundi fuisse veluti delineatam et præfigurata in ingenti cæli et terre volumine, usque ad ipsius nativitatem. Kine chu Xim gin uei sem, tao cai tien ti; et post ejus nativitatem, eandem fuisse vivis characteribus exaratam in sacra ipsius personâ; Xim gin Ki sem, tao cai Xim gin. Juxta quam. Idem corpus Amalium cam Kien, ait character ejus adventus prognosticos fuisse in celo et terrâ ab initio constitutos. tac san, yu san kie chi Kien, Soiam yu Xim gin, ad fovendam spem firmam in corde expectantium: Sicuti constat ex aliis traditionibus, salutarem illius epocham annexam fuisse mystico temporum characteri per symbolicum figurâ ho tu numerum designato, uti uti suo loco ostendemus in duplici diverso computo, cum his saluberrimè coherente.

Contrâ harum & cæterarum antecedentium traditionum Expositionem huc usque allatam, mihi videor audire qui opponat, in iis non agi, ut perperam contendimus, solummodo de unico sancto, sed de totidem vivis sanctis seu heroibus & diversis, quot numerantur sapientes Reges aut virtute insignes principes in toto veteris christi intervallo, putâ à fo hi primo trium monarcharum san hoam usque ad Confucium inclusive. Ad objectionem Respondeo: admonendo lectorem ut meminerit plenum testimoniorum supra allatorum, quibus manifestè patet, verum Ximgin Veteris traditionis, juxta priscomum sapientum mentem, non esse nisi unicum

Sim. can. aqua. Kien. calum. Sim. Expectare.

Symbolum et hieroglyphus expectati-
onis.

四書大全御序 厥初聖人未生道在天地聖人既生道在聖人綱鑑道散于三極之間所望于聖人者裁成天地之道以立人極云耳。論語鳳鳥不至河不出圖吾已矣夫。

Ab initio mundi usque ad finem, non nisi unus sanctus, sub diversis & hæc eorum nominibus præfiguratus.

鄒衍談天 天地終始 有一大聖
鬼谷子 角 若稽古 聖人之在
天地間也 為衆生之先

quis enim audeat de pluribus Interpretari v.g. hae pphi quon in eu.
verba: Xim gin chi cai tien ti Kien, chum sem chi sien. hoc est. sanctus
existit in mundo ante omnes alias creaturas viventes. vel hae alia
tien ti chum xe, yeu ye ta xim. Id est. ab initio mundi usque ad
ejus finem, non est nisi unus sanctus tali nomine dignus. Sator
tamen plerasque illas traditiones revera etiam spectare illos sanctos
Reges seu heros veteris chronici, sed non nisi tanquam totidem figuras
aut typos mythicos unius illius Sancti à praeis sinis, sicuti ab he-
braeis per longam saeculorum senem distincta praecogniti et expectati,
uti mox patebit in speciali paragrafo, pro istorum typorum exposi-
tione necessario. Respondeo 2°. adeo certum esse, neque confucium,
neque ullum è sapientibus Regibus seu heroibus veteris chronici,
fuisse illum sanctum à praeis sinis per tot saecula expectatum; ut
ipsemet Confucius (uti testatur philosophus antiquus Lie cù) inter-
rogatus num ipse esset ille Xim gin tandem desideratus, respondit
cum debita humilitate suam amentiam profitens, non sum. tunc iterum sicuti
S. Joannes olim interrogatus à Judaeis num ipse esset messias. Xam tai-
cai, Kien cum cù yue. Kien, Xim che yu. cum cù yue. Xim cè Kien ho
can? Verum quidem est, pergit confucius, me habere aliquam notitiam
veteris traditionis. Ea de causa cum fuisset interrogatus, num
saltem huiusmodi, ceteris virtute et sapientia praecellentes trium veterum
dynastiarum Reges, haberi deberent pro illo Xim gin; aut quinque
Imperatores, outi, aut tres monarchae san hoam; etiam si singulos
revereatur tanquam totidem sublimiorum sapientiae et virtutis
exemplaria; nullum tamen ex iis esse aut equiparari posse cum
illo Xim gin (qui erat omnium saeculorum expectatio). San uam Xim
che yu. ou ti Xim che yu. San hoam Xim che yu. cum cù yue.
Xim cè Kien fou chi. quod responsum cum summam creasset admi-
rationem, demum interrogatus, quis ergo esset ille. Xim gin gen cè
Xo che quei Xim. tunc Confucius mutato colore respondit, et veluti
spiritu prophetico illustratus respondit. In occidente praedicabitur Xim
gin seu sanctus, cujus sola praesentia et virtutum exempla sufficient
pro optimo et pacifico populi regimine, et pro sibi concilianda
omnium fide et imitatione; et cujus excellentia nullo nomine ex-
primi potest. Si fam chi gin yeu Xim che yen, pu chi, et puloen, pu
yen, et cù sin. . . vù nam mim yen. hic mihi videtur futurus verus
Xim gin (omnium votis expectatus) nescio tamen an his verbis hunc
satis designaverim. pu chi chin quei Xim, yu chin pu Xim yu. Hoc unum
scio, ait confucius, . . . quantumcumque sit meum illius
videndi desiderium, me non debere sperare in hac vita tantam felicitatem.
Xim gin, ngu pu te. et Kien chi y.

列子 高太宰見孔子曰 丘聖者與 孔子曰 聖則丘何敢 然則丘博學多識者也 高太宰曰 三王
聖者與 孔子曰 三王善任智勇者 聖則丘弗知 曰 五帝聖者與 孔子曰 五帝善任仁義者 聖則丘弗
知 曰 三皇聖者與 孔子曰 三皇善任因時者 聖則丘弗知 高太宰大駭曰 然則孰者為聖 孔子動容
有間曰 西方之人有聖者焉 不治而亂 不言而自信 不化而自行 藹藹乎民無能名焉 丘疑其為聖 弗
知 真為聖與 真不聖與 論語子曰 聖人吾不得而見之矣

Supposita tam perfecta consonantia Simice traditionis cum doctrina
Evangelica, quoad notiones esenciales de mundi Reparatione, et ejus divino
Reparatore, toto hoc paragrafo, ut mihi videtur satis clare demonstrata,
difficile est, ut Lector attentus et liber ab omni preoccupazione contraria
non agnoscat mecum primariam veteris sinarum sapientiae originem
purissimam fuisse et vere sacram, et consequenter canonica sinarum
monumenta, incredibile subsidium afferre posse praecoribus Evangelicis
ad suadendas creditis difficultatibus sanctae fidei nostrae veritates, praesertim
illis inter sinas, quos felicior indoles et Educatio fecit librorum suorum
imprimis studiosos, et veritatis aequae ac virtutis magis amantes. Licet
enim sublimiora Evangelii mysteria, qualia sunt v.g. Dei Incarnatio, ejus
conceptio et natiuitas ex Virgine matre, ejusdem passio et mors ignomi-
osa, pro hominum peccatis tolerata &c, vulgo gentiliū videantur scan-
dalum et stultitia, ut ait S. Paulus; si tamen eadem rite proponantur
sapientioribus sinarum philosophis, hoc est singula confirmando, quantum
fieri potest, ex vetustis et maxime sinceris ipsorum traditionibus: quis dubi-
tet ab iis horum omnium veritatem divinam gratia spiritus afflante
cum summa facilitate et suavitate agnosendam et amplectendam.
de quo si quis ambigit, mature perpendat hae libri tao te Kim verba, quae
aliquis Apostoli potius, quam cujusquam philosophi gentilis calamo
scripta merito videantur. quotiescumque, inquit Auctor hujus libri, su-
premi, mediū et infimi ordinis philosophi audierunt magistrum differentem
de divino tao, id est de viis incomprehensibilibus, quas Deus inivit
pro regeneratione generis humani; toties ille, qui est supremi ordinis
et vere sapiens, commotus sublimitate et sanctitate illarum viarum;
quod audivit conatur statim, quantum in se est imitari, Xam xe uen tao,
tam et him chi. qui est mediū ordinis, quod una aure percepit, illud
illico per alteram patitur flabi. chum xe uen tao, jo cun jo uam.
At qui est infimi ordinis et vere insipiens, cum sit carnalis homo, nec
valens capere quae sunt spiritus, quicquid audit de viis illis incompre-
hensibilibus, illud totum stulte videndo aure exceptum, et in inconti-
tos cachinnos ore effuso exhibet. hia xe uen tao, ta hiao chi. Et sane,
ut fert clausula hujus memorabilis textus, nisi illud divinum tao seu via
domini recondita, adeo remota essent a sensibus et a capiti vulgi, ut
stultis videantur stultitia, non essent divina sapientia digna, nec divino
tao nomine, pu hiao, pu cou y quei tao.

Quantumcumque felix videatur dispositio quam textus specialis
libri tao te Kim modo citatus, pluresque alii huius affines; et summa
affinitas sinensium traditionum, cum capitalibus legis christianae mys-
teris, ponunt in animo sapientiorum philosophorum inter sinas ad
ultra, imò cum aviditate audiendos praecones Evangelicos, cum requisita
methodo differentes de difficultatibus et magis arcanis legis Evangelicae
mysteriis: possum sine temeritate asserere, admirabilem illam dispo-
sitionem incredibiliter augeri ex eo, quod insigniorum sinarum doctorum
unanimiter à viginti circiter saeculis fateantur, intimum omnium librorum canonice
suorum librorum canonicorum sensum (eum scilicet qui nobis videtur sensum fuisse
tam conformis Evangelicae veritati) esse plane obliteratum, quod ne
à me gratis dictum existimetur, hic subijcio selecta sanum testimonia.

老子 上士聞道 勤而行之 中士聞道 若存若亡 下士聞道 大笑之 不笑
且將非之矣 夫道也者 微妙玄通 深不可識 苟不為下士所非笑 則不足以
為道矣

Evangelica sancti
dogmata et exempla
qua Incredulis et
gentilibus stultitia
aut scandalum iusto
rum oculis viden-
tur

Unanimis est cele-
briorum à viginti
ultra saeculis
doctorum sententia,
intimum, id est
symbolicum seu
hieroglyphicum
sensum fuisse
plane obliteratum

bis mille annorum noctis tenebris.

Imperator hodiernus, cui vix ullus doctor sine jure comparari possit quoad notitiam omnium librorum veterum et recentiorum. In quodam opere proprio nomine edito, in quo eruditionum more fertur iudicium de plurimorum ac diversorum veterum scriptis majoris nominis, praeteritis probe sciens quanto intervallo aberrent a genuino librorum canonicorum sensu, omnes eorum Interpretes, de iis generatim sic pronuntiavit: omnes isti scriptores tam multis, et tam diversimode elaboratis expositionibus, non nisi aëre et vacuis conceptibus fundati, sanctam veterum doctrinam majoribus tenebris toto orbe obduxerunt. Et quo plus viri studiosi sensus intimi et genuini librorum canonicorum, contendunt illum extundere, ex commentariis et placitis illorum Auctorum, id majori obscuritate seu cum quæsito librorum sensu involutos adveniunt usque adeo recte iudicant, inquit, sapientissimorum hic princeps, quicumque agnoscunt, quam justi sint et recte fundati illorum philosophorum gemitis, qui a morte Confucii usque ad presentem diem, per singulas generationes, cum continuis suspiriis deplorant defectum tam inveteratum intelligentiae totius doctrinae caelestis olim a patribus sapientibus traditae, et illius observantiae totalem desertionem.

Facile esset innumera alia his similia testimonia congerere, nisi haec sufficerent ad persuadendum universalem omnium sinarum per tota saecula consensum, quoad certitudinem inveteratae obscuritatis, omnibus suis libris canonicis superinductae; et demonstrandum ingens ac commune singulorum desiderium, eorum intelligentiam recuperandi. quia nescio, quis feliciorum dispositionem desiderare possit, ad audiendos super hoc praedones Evangelicos, qui recte percepta magna conformitate totius sinensis traditionis maxime canonicae cum capitalibus legis evangelicae mysteriis, suscipiant hanc sinis demonstrare cum convenienti methodo, et necessario divinae gratiae auxilio, et ea quae nunc ad id superest via, ipsis reservare, genuinum et tantopere exoptatum librorum suorum sensum, jam dudum veluti tot sigillis quot characteribus hieroglyphicis clausum.

Dices. quicquid sit de oblitterato apud sinas de hominum librorum canonicorum et ceterarum traditionum sensu, summoque hunc recuperandi desiderio; certum est hanc nationem sui supra omnem fidem estimatione plenam in tanto contemptu habere omnes reliqui orbis populos, non exceptis Europaeis, ut eos pariter intueantur tanquam barbaeos et tales, qui a sinis sapientiae documenta et leges, non vero sine ab ipsis ex in omnibus excipere debeant. Respondet. quicumque talia obijciunt parum nosse, genium et dispositionem quinque eorum, qui inter sinas habitantur pro veris Kiungid, seu sapientibus, quibus praesentim hic loquimur, et quorum numerus ceteris paribus multo major est in hoc Imperio, quam apud ceteras nationes; et nescire hos omnes ita esse veritatis et antiquitatis amantes, ut inter ipsos hoc sit commune axioma, et lex veluti fixa, scilicet quotiescumque sinera cuiusquam veteris ritus traditio defecit apud ipsos, oportere illam foris inquirere, imò et recipere ab ipsis barbaris, si inter eos reperitur. Fuli Xei, Kienchi yu ye. quod si verum est, nec jure potest a quoquam in dubium revocari; et si methodo convenienti ipsis ostendatur conformitas fere adaequata omnium traditionum, in quibus agnoscunt omnes, recte integrum systema veteris suae doctrinae, cum sacris traditionibus

易經來註序 本朝纂修易經性理大全 乃門外之粗淺非門內之奧妙自孔子沒 而後已亡四聖之易如長夜者二千餘 年

御批古文淵鑒 說經之家往往鑿空騁異使聖人之道 不明于天下又云先聖作經之意後人以揣摩穿鑿之 見求之則滋晦矣

Ante aetatem confucii, jam obscurata erat doctrina librorum canonicorum, siquidem ipse ait in libro lun yu suo tempore plane defuisse hanc observationem legistam propria illius doctrina. tao ki pu him yu sic quod est signum, inquit commentarius, eam tunc fuisse valde obscuratam. yeu pu him, con pu him. Verum quidem est ab omnibus tribui magistro suo confucio magnam veteris illius doctrinae notitiam. Sed plane tum modernum tum antiqui scriptores hanc cum ipso pene totam interivisse. hinc in libris dynastiae han legitur, mortuo confucio, continuo defecisse quicquid prius est in antiqua doctrina, sic chum nie mo, et uen yen ciue; et magnam virtutem sepultam esse cum 70. ejus discipulis. ci xe ciu sam, et ta y chui. Hinc similiter alii sicuti chim ciao 72. confucii discipulos tandem quidem a suo magistro doctrinam excepisse, sed omnes post ejus mortem diversam hanc discipulis suis tradidisse, singulis a confucio mente recedentibus.

Nghen yam sicu, de sex librorum canonicorum doctrina nomina tim agens, ait hanc statim a morte confucii fere totam extinctam esse, tum propter bella civilia paulo post subsecuta, tum propter Incendium generale cujus flammis Imperator cin xei omnes libros melioris notae, praeter paucos consumpsit, quae utraque clades fuit in causa, cum defecit veteris doctrinae intelligentia; adeo nisi Confucius reviviscat, ea non possit ullatenus recuperari. Son tum po in eodem sensu ait impossibilem jam esse illorum librorum expositionem.

Chu hoi yen super hanc ingentem et irreparabilem cladem ingemiscens, his verbis promittit animi sui sensum. A tempore quo dynastiae cin et han verum potiebantur, philosophi prorsus ignorant, in quo consistat vera sapientia, et quid caelestis seu divina ratio dicat hominibus; et deficiente veteris doctrinae sincera traditione, falsarum sectarum placita et pravorum affectuum motus et tumultus inde quaque proruperunt.

Auctores Regii commentarii tacuere libri sui xu in epistola dedicatione hunc praefixa una voce, veluti totius Imperii nomine confitentur, a centum generationibus sanctorum seu piosorum sapientum legem abolitam esse cum recto Imperii regimine. et defectu sincerae traditionis, per mille annorum spatium, non visum esse unum verum philosophum, refundentes praecipue causam tanta calamitatis, in interitum intimi sensus doctrinae libri ye kim, cuius aiunt vel ab ipsa morte confucii aut, ne unum quidem filium superesse; et ex eo omnes sinas factos esse veluti caecos.

Recentior Interpretis libri ye kim, nomine Lai chi te, de Regii commentariis tacuere, in librum ye kim, et in librum sim li qui est veluti corpus philosophiae recentiorum, ait omnia utriusque hujus commentarii volumina, non continere nisi extimam et tenuissimam corticem veteris philosophiae, nec leviter attigisse medulla excellentiam, quia scilicet, addit hic Interpretis, ex quo mortuus est confucius, cum ipso simul interit intelligentia libri ye kim et dispositionis hujus doctrinae, a quatuor sanctis magistris relictis; omnibus philosophis exlo luvantibus in perpetuis

論語子曰道其不行矣夫 註由不明故不行 漢書藝文志序昔仲尼沒而微言絕七十子乘而大義乖 鄭樵曰昔者七十二子之在孔門聞道均矣夫子沒而其說不同况復傳之群弟子之門人則其失又遠也從而信之則矛盾可疑

歐陽修曰昔者聖人已沒六經之道幾熄于戰國而焚秦子秦 又云世無孔子又失六經之旨失其傳其有不可得而正者自非孔子復出無以得其真也 蘇東坡曰自仲尼亡六經之道遂散而不可解

朱晦菴曰秦漢以來天下之士莫知所以為學是以天理不明而人欲熾道學不傳而異端起四書大全進書表 聖人之道不行而百世無善治聖人之學不傳而千載無真儒 中華自孔子沒失其天垂象之原旨而易已亡內意不絕如絲乃天下萬民同迷之故

non solum nationis Iudeorum, a bis mille annis iis nota, & quæ ab initio usque ad presentem ætatem visa est ipsis sua genti quam simillima, quoad mores, doctrinam et Religionem; sed etiam nationum Europæarum, quoniam tot libri de singulis scientiis & imprimis de Religione, sinico characteribus editis. tantam ab uno sæculo cum dimidio iis apud viros doctos æstimationem consecravit: quis dubitet novos missionariorum libros, quibus præter magnam illam traditionum conformitatem cequè clarè ac solidè demonstratam, aperiri via plana et facilis ad intelligenda omnia mysteria, arcana veteris doctrinæ omnium librorum canonicorum, cum summo plausu et lætitiâ excipiendos primò a viris sapientioribus et magis eruditis, deinde hominum exemplo à cæteris etiam leviori litteraturæ philosophis.

文獻通考載後漢時大秦始通焉其人長大平正有類中國故謂之大秦或曰本中國之人也不信鬼神祀天而已彼觀日月星辰無異中國云

聖朝康熙二年時大秦人重建清真寺太子太傅劉昌碑記云其教由來遠矣始於阿訖為盤古氏後繼之阿無羅漢悟天人合一之旨修身立命之原知天道無聲無臭至微至妙而行生化育咸順其序所以不墮乎形象不惑于鬼神而惟以敬天為宗使人盡性合天因心見道而已教傳而後聖祖默舍生焉誠心求道受經于西那山不設廬禮曰不壇不坎掃地而祭聖祖默通帝心遂著經文最易最簡教人為善戒人為惡孝弟忠信本之心仁義禮智原于性天地萬物綱常倫紀經之太綱也其中文字雖古篆音異而于六經之理未嘗不相同也

Paragraphus quintus.

De ratione symbolica & hieroglyphicâ libri yē Kim & cæterorum librorum canonicorum: ubi de præcipuis symbolis messiam Salvatorem præfigurantibus; necnon de stellâ prodigiosâ, quæ ejus nativitatem, et de eclipsi portentosâ, quæ ejus mortem universo orbi annuntiavit.

Ex iis, quæ huc usque exposita sunt in quatuor antecedentibus paragraphis, videtur lector debuisse intelligere, quàm antiqua, quàm pura et sacra sit prima origo librorum canonicorum sinensium; & quanta conformitas inveniat in vetustis illorum librorum traditionibus cum nostris, tum quoad veritates essentielles legis evangelicæ in lege naturali primis patriarchis præcognitas; tum quoad litteras hieroglyphicas ac stylum purè ænigmaticum aut symbolicum priscomum sapientum propria videtur debuisse præterea ex iis nobiscum agnoscere, præcipuum totius sapientiæ et litteraturæ hieroglyphicæ thesaurum cum libro yē Kim, a vero mysticæ illius scientiæ parente Jo hi dicti libri fluctore, id est a vero Hermete trismegisto prædiluviano Enocho, altero circiter post diluvium sæculo, venisse in potestatem sinarum seu per manus s. patriarchæ Noë, seu semini ipsius filii. Nunc, ut generatim et paucis dicamus, in quo potissimum consistat ratio symbolica & hieroglyphica omnium veterum monumentorum sinensium, duo sunt hic supponenda ex comuni celebrorum Interpretum consensu.

Suppono itaque primò tantâ vixus auctoritate, librum yē Kim esse fontem omnium litterarum hieroglyphicarum, & omnium metaphysicarum styli ænigmati seu allegorici, quibus conscripti sunt omnes libri canonici. hujus inter alios testis est celebris Chu hoi yen. dum ait. yē chi qui xu, uen cū chi chu, y li chi cum. Auctor libri Kim non minus certum de eodem protulit testimonium cum ait omnem textum libri yē Kim esse metaphysicum seu figuratum. quem stylum cum imitati sint omnes antiqui philosophi; et in hoc chinam cū videatur excelluisse præceteris, ideo auctor præfationis fronti ejus operis præfixæ ait in eo numerari plus quàm centum millia verborum, quæ omnia sunt symbolica seu allegorica. Chu xu, Xe, yu lian yen, Kiat yu yen yē.

Suppono secundò eorundem Interpretum auctoritate fectus, Integrū hujus mystici libri systema, sub duplici polygrammaticum figurâ algebricâ, rotunda scilicet & quadratâ velati in speculo magico representare universam mundi nempe celi & terræ machinam; & utriusque figuræ sive 64 hexagrammata, sive 384 monogrammata, vel numeros singulos singulis his characteribus algebricis illigatos, esse totidem figuras symbolicas mentis oculis exhibentis, quæcumque celi & terræ ambitu

或問朱晦菴曰易之為書文字之祖義理之宗易大全綱領聖人一部易皆是假借虛設之辭

mysticum libri yē Kim systema, est veluti compendiosum totius naturæ exemplar

sub technicis continentur, puta solem, lunam, stellas, planetas, elementa, meteo-
 hieroglyphorum omnes animalium, plantarum, mineralium, metallorum et aliarum
 figuris recondens verum species, cum precipuis terra locorum et temporum differentiis.
 easdem sancte. Sed praeter cetera, quae pertinent ad Angelos et homines uti praecipue
 legis notiones, conditos propter Deum omnium creatorem, eique magis speciatim
 quas praeci sa- subjectos subjectos propter geminum ejus et supremum tum conditionis,
 pientis in immenso. tum Reparationis mundi dominium. nam quamvis certum sit, Deum
 Universi volu- fecisse omnia propter semetipsum, non minus certum est, juxta illud
 mine olim — divi pauli, omnia vestra sunt, vos autem christi, christus autem dei.
 contemplabantur sub Symbolicis ipsum fecisse caelum terram & ceteras creaturas propter nos; nos vero
 rerum natura- ipsum fecisse caelum terram & ceteras creaturas propter nos; nos vero
 lium rationib. propter christum nostrum Redemptorem, christum vero, qui solus potest
 digno cultu eum colere, propter semetipsum.

Licet caelum, terra & ceterae creaturae corporeae factae sint a Deo
 propter homines, et ad subveniendum omnibus necessitatibus ejus
 corporis; non existimandum est, cum Apostolus dixit, omnia vestra
 sunt, haec cum tantâ magnificentiâ parata esse a Deo tantum ad
 sustentandam animale hanc et mortalem vitam. Sed mentem
 Apostoli sentiendo ex istis aliis ejusdem verbis. Invisibilia ipsius
 à creatura mundi, per ea, quae facta sunt intellecta conspiciuntur,
 sempiterna quoque ipsius virtus et divinitas: sine ullâ temeritate
 affirmari potest, Deum, qui creavit hominem ad imaginem et similitu-
 dinem suam, hoc est ei infundendo animam ornatam justitiâ originali &
 viventem vitam spiritalem, seu vitam dei, qui purus spiritus est, similem, i-
 eum produxit ceteras creaturas propter hominem, per harum ministeri-
 um praecipue intendisse sustentare ejus animam, vivam, et fovere
 illam vitam spiritalem, quae sola hunc facit creatori sui similem
 verè quae amabilem: Atque hâc de causâ, in formatione, caeli, terrae
 et omnium rerum mirabilium, quae attentiâ tenet omnium sapi-
 entium mentem, cum vividissimo et lucidissimo colorum fulgore, veluti
 magico penicillo pinxisse, in omnibus visibilibus creaturis, omnia
 divina et invisibilia sua attributa, tanquam sub totidem figuris sym-
 bolicis, seu characteribus hieroglyphicis, nudo sed divino eloquio
 ejus gloriam, omnibus futuris saeculis et nationibus continuo innuantibus?

Vnde manifestum est hoc universum esse veluti immensae, vas-
 titatis theatrum, veluti librum immensi voluminis aperte expositum
 omnium hominum oculis, sed solis vere & saepe sapientiae studiosis
 pervium; In cuius maximis et minimis partibus relucet omnes
 divinae virtutes, et omnes viae seu leges reconditae infiniti amoris et justitiae,
 quas sapientia Inevitata manifestavit, tam in primâ mundi creatione
 quàm in ejus reparatione. Atque hic est divinus ille ac mysticus
 liber scriptus intus et foris (de quo s. Joannes in Apocalypsi) qui primum
 primo protoplasto parenti, condito cum justitiâ originali & saepe sapien-
 tia infusione fuit aperte expositus, ejusque intelligentia pervius
 quandiu perseveravit in justitiâ; Sed ecce qui post paucillum tempus

propter protoplasti per serpentem decepti et obcecati infidelitatem
 erga conditorem suum, fuit septem sigillis signatus, et ipsi ac toti ejus
 posteritati ita oclusus, ut nullus ex eo potuerit hunc aperire, praeter
 agnum Immaculatum, qui ut occisus ab origine mundi pro expiatione
 peccatorum totius generis humani, per primam revelationem mys-
 terii Redemptionis et legis gratia Adamo factam, reseratis mystici illi-
 celi et terrae libri sigillis, ipsi et omnibus posteris aperiendo via-
 salutis, eidem reddidit intelligentiam. arcam sacri in eo reconditi,
 jubendo, ut ejus notitiam salutarem per filios et nepotes, hoc est per
 successores patriarchas per singulas generationes ad totam posteritatem
 cum omnimodâ sinceritate et debita cautela transmitteret.

Quantum colligere potui ex sacro textu, et ex ceteris maximè
 sinceris traditionibus, haec videtur fuisse prima origo divinae Religi-
 onis secundum statum naturae reparate, et sapientiae hieroglyphicae
 primorum Patriarcharum; et consequenter verum primum legis
 naturalis, cujus Instrumentum principale fuit tota mundi Natura
 seu orbis universus; praecipuum volumen ipsum caelum, In quo sol
 Luna veluti calamus aut penicillum, lux atramentum, Stelle ut charac-
 teres; ita ut per singulorum orbium conversiones, planetis cum
 fixis instar vocalium cum consonantibus diversimodè combinatis;
 innumere inde oborta configurationes, sapientia Inevitata omnia
 regente ac determinante ex mysticis artis symbolicae rationibus, In-
 tegrum legis naturalis mysterium sacrum, ac divinum legis Evan-
 gelicae arcanum in eâ adumbratum enigmatice repraesentarent.
 Sicut eadem veritas Evangelica adaequate figurata latet sub cortice
 divini textus totius legis scriptae, cujus ut aiunt sacri Interpretes,
 nulla sunt verba, nulla litterae aut apices, qui non significant
 aliquod mysterium particulare.

Sed isti divinum arcanum hominis salutem aeternam spectantium
 series videatur juxta symbolicas numerorum rationes mystico et divino
 artificio illigata ab initio concatenatis astrorum revolutionibus ab ipso
 creatore Domino; et ita, ut ait psalter celi enarrant gloriam dei singulis
 generationibus, et dies dies enuntiet novum divinae sapientiae verbum et
 nox nocti inducet scientiam salutis pro singulorum temporum convenientiâ:
 cum nemo ab origine mundi inventus sit dignus aperire mysticum hunc
 vitae librum, nisi agnus immaculatus, quem s. Joannes vidit in medio
 throni stantem tanquam occisum, et qui in psalmis ait, in capite
 libri scriptum est de me: absit ut quisquam audeat presumere humanâ
 sagacitate posse penetrare ulla in eo recondita arcanâ, nisi ab iis quibus
 ipsemet divinus agnus voluit pro temporum necessitate ea revelare
 tanquam verbi sui ministris et prophetis, ut ex infinita sua sapien-
 tia consilio videtur revelasse plurimis s. Patriarchis et Prophetis in
 triplici lege, naturali scilicet, mosaica et Evangelica, puta s. Joanni
 Evangelistae, qui cum loquitur de muliere amictâ sole, et luna sub
 pedibus ejus, cum coronâ stellarum 12 in capite, ejus, tanquam de signo
 magno, quod sibi apparuit in caelo: tum de digne magno, cujus cauda

trahat. tertiam partem Stellarum, ut aliud signum sibi ostensum in calo, videtur in hoc loco et aliis similibus manifeste testari, sibi revelata fuisse plura illius vite libri intus et foris scripti arcana, et precipuam rationem, cur moyses dixerit in libro genesis, Deum fecisse luminaria in firmamento Caeli, ut dividant diem ac Noctem, et sint in signa et tempora et dies et annos.

His presuppositis circa symbolicam et propheticam rationem Scripturae mysticae, in ingenti caelorum volumine, divino illius digito exarata, per quem omnia facta sunt; et qui, cum sit lux vera, quae lucet in tenebris, et illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum; ideo in sole posuit tabernaculum suum, et tanquam sponsus de thalamo suo procedens, exultavit ut gygas ad currendam viam, et egressus à summo Caelo occurrit ad summum ejus; ita ut non sit qui se abscondat a calore ejus. Et facta insuper observatione necessaria circa sanctam divini illius gygantis seu solis Justitiae viam, in qua cum tanto fulgore refulget Lex domini Immaculata convertens animas, et testimonium Domini fidele sapientiam prestans parvulis, nec non praeceptum Domini lucidum illuminans oculos: his, inquam, praenotatis, mihi videor posse sine temeritate asserere, hanc esse veram Deam Legis naturalis, initio rerum in immenso totius naturae volumine à primo ejus Auctore et ejusdem Reparatore, supremo scilicet hominum magistro adaequate expressa: Deinde vero per specialem ipsius illustrationem, superhumano artificio in perfectum compendium reductam à vero hieroglyphorum parente et vetenis mundi Hermete Enocho, suis sub *Fo hi* nomine noto, in suo purè symbolico ac hieroglyphico systemate libri *ye kim*. quod facillimum est cum plenà claritate demonstrare. Sed quia hoc requirit bene prolixam dissertationem, satis habebimus hic pauca quaedam et selecta à celebrioribus Interpretibus allegare, quae ad propositum nobis intentum abundè sufficere videantur, et quibus ex eorum testimoniis constet, quicquid est in universo orbe sub rerum naturalium reali Iconismo, hoc totum contineri in mystico libro *ye kim*, sub totidem numerorum seu polygrammatum algebricorum figuris symbolicis, suo singulis textu hieroglyphico elucidatis; et quicquid occurrit in toto hoc libro enigmatico symbolico, hoc realiter et prius visibiliter apparere in tota machinâ mundi sensibilis; qui uti, juxta ea, quae modò observata sunt, est veluti liber naturalis, sub naturalibus et visibilibus representans sanctam et invisibilem Domini Dei Conditoris ac Reparatoris nostri Legem. Ita volumen *ye kim* est liber artificialis, sed angelico seu divino artificio, sub artificum figuris symbolicis oculis mentis exhibens divinum illud *tao* (de quo jam supra in diversis locis) seu tandem divinam Conditoris ac Reparatoris Legem. quod pariter intelligendum de ceteris libris canonicis, quos sine meritò intuentur tanquam totidem libri *ye kim* propagines, stylo similiter hieroglyphico ac symbolico ejusdem divini arcana sacra continentis.

tao

Nunc, ut pateat, me non ex mea privata, sed ex celebriorum scriptorum mente loqui, eorum jam testimonia perpendamus. Peremditus Auctor libri *tu xu pien*, à me tam saepe citatus ac deinceps citandus, agens de divino *tao*, tam pro caelesti et sancta lege accepto, quam pro ipsius aeterno Auctore; postquam dixit illud *tao* esse unum substantiale, invisibile, unde emanarunt omnia entia sive magna aut parva, sive patentia aut latentia, sive opaca aut lucida, quot quot intra caelum et terram continentur, et singulis inhærent, et quae virtutis vestigia aggrèssus exponere rationem, quia principes magistri veteris sapientiae sinens, nempe *Fo hi*, *yu nam*, *cheu cum* et *Confucius*, hanc potenter trans miserunt, ut in perpetuum in sua Integritate et puritate servaretur: idcirco, inquit praedictus Auctor, illam diversis monumentorum speciebus mandarunt conflatis scilicet seu ex figuris symbolicis, seu ex litteris hieroglyphicis, seu polygrammatis aut monogrammaticis algebricis cum explanationibus enigmaticis. *hoe quei chi tu*, *hoe quei chi xu*, *hoe quei chi Kua yao*, et *hi ki cu*. Deinde hujus providi consilii hanc affert rationem, dicens, cum illud *tao* seu sancta lex et ejus divinus Auctor sit sine figurâ sine voce, invisibilis et remotus à sensibus, sine quorum auxilio homines nihil capiunt aut intelligunt; idcirco pro convenienti eorum Institutione, oportuisse sapientes illos magistros adhibere diversas illas Instrumentorum species praecipuis sensibus et humano captui maxime proportionatas. *tao pen vu siam ye*, *pute y*, *xe chi y siam*. *tao pen vu yen ye*, *pute y*, *xe chi y yen* &c.

Auctores Regii commentarii *tacimen* libri *ye kim*, adhuc clarius in hunc sensum loquentes de divino *tao*, vero mystici hujus libri objecto, seu de caelesti lege, aiunt cum primus Legislator *Fo hi*, delinearet suum symbolicum systema, illud fecisse ex accuratissimâ inspectione caeli, terrae et omnium rerum utriusque ambitu comprehensam, instar totidem Imaginum seu figurarum à mundi Conditore omnium oculis pro singulorum Institutione expositarum: atque ad hoc librum *ye kim* esse breve exemplar seu compendium enigmaticum totius universi: et ipsum orbem universum esse primarium librum *ye kim*, verumque prototypum illius, quem *Fo hi* ad instar coninnavit ex figuris mere symbolicis, ad docendos homines in viis Justitiae. *Sien ju quei tien ti Kien*, *yu yen ye pu ye xu*. *cai yen pien Kien Xim gin*, *pu quo ci ki so Kien*, *y mo sie chi el*; *fei Xim gin chuam quei chi ye*. *tien ti Kien Kiai xe siam*. *siam pen lu tien chui siam*. *Fo hi co y y siam xe gin*, et *siam chi ki y*, *ce pen yu tien chui siam*. *ye pu ye*, *cuen xe siam* &c.

命之理
傳曰昔者聖人
之作易將以順性
命必言易說卦
理必言性命言性

周易大全十翼中加子曰乃經師傳授之言先儒謂天地間原有一部易書開眼便是聖人不過即其所見以摸寫之耳非聖人創為之也天地間皆是象象本于天垂象一部易全是象無形而形天下之形無形而形若即理也天下之形即象也易為萬世道統之書古之聖人言道理必言性命言性

圖書編道一而色矣一不可見也凡天地間巨細隱顯畢然燦然孰非此一之散殊乎自義周文周孔作而君師于天下懼斯道終昧而人人日用莫之覺也故或為之圖或為之書或為之卦爻而繫其辭道本無象也不得已示之以象道本無言也不得已示之以言所以為斯人慮至深且遠而斯道傳之萬世卒賴有此圖書易卦可証也

Liber leonxu cinyun, seu de arcanis Hieroglyphorum, ex praeconum sapientum mente praeclare docet, Caelum seu Deum verè esse supremum nostri omnium magistrum; et nullam esse rem in toto Caeli ambitu, quam non fecerit pro nostra Instructione. Tien Xe ngo Xe fan cai tien chim Siam che, ho mo sei Kiao ye. hunc divinum magistrum, cum sit Incorporeus, sine voce, nec loquatur hominum more, habere viam longè præstantiorem ad eos Instruendos, nempe per rationes symbolicas et figuras æigmaticas rerum naturalium cum sacris divinis legibus mysticè connexas. tien pu yen Xe gim y Siam, Ki yen yeu Xin yu yen che, me el chim chi.

Cum porò Inter Naturalia Symbola quibus constat Integrum mundi æigma, alia dicantur felicia, illa scilicet, quibus Iustitia, salutis et veræ felicitatis via representantur; alia verò infauista, quibus e contra exhibentur viae perversitatis, ruinæ, et extremæ calamitatis: idcirco Auctor libri ye Kim diversas utriusque generis species distinctè expressit in technicis hieroglyphicis sui systematis figuris, uti ipsa traditio ye chuen à confucio relicta, his verbis testatur. tien chui Siam, Kien Kie hium, Xin gim Siam chi.

quod enim Iustorum et Impiorum viae oppositæ, nempe hominum cecitas voluntaria et clara illorum Intelligentia, priorum vitæ spiritualis et celestis felicitatis cum Angelis similitudo; posteriorum verò vitæ animalis seu mortis æternæ et perditionis cum demonibus æqualitas, à supremo omnium magistro ac Domino per quem quam omnia facta sunt, et vivis colonibus et distinctis Symbolis expressa pateant, præsertim tam in cæli et terræ, quam in solis ac lunæ summâ diversitate. (Si quidem, ut fert eadem libri ye Kim traditio, hæc sunt maxima et maximè lucida totius universi symbola, hæc manifestè intelliguntur ex sa Siam mo ta hu tien ti. huen Siam chu mim, mo ta hu ge yue) hoc manifestè intelligitur ex hoc alio dictæ traditionis textu, qui docet, ex contemplatione characterum mysticorum in cælo sursum resplendentium, et rationum symbolicarum cuiusque rerum speciei in terrâ deorsum reconditarum, sapientem ex gemino hoc et opposito intuitu, celesti lumine illustratum sine offensione dignoscere veram lucis et tenebrarum, seu cecitatis et claritatis originem. yam y Koen yu tien uen; fu y cha yu ti li; Xe cou chi yeu mim chi cou. nec non clarè percipere principium quo ceperunt et finem ad quem tendunt diversæ et oppositæ hominum viæ; sicuti veras vitæ et mortis causas, et totum discrimen habitudinis et sortis spirituum sive bonorum sive malorum. yuen Xe fan chuam, cou chi sem sui chi xue. cim Ki quei ve, yeu huen quei pien, Xe cou chi quei Xin chi cim chuam.

Quapropter non mirum, quod celestis ac supremi magistri fidelis Interpres, seu veteris mundi Hermy Henochus, primus scilicet:

Sapientie hieroglyphicæ parens, et finis sub Fohi nomine notus, quando cepit delineare Symbolicum sui ye Kim systema; tunc ut fert eadem vetus traditio jam bis aut ter allegata, tunc inquam, erectis in cælum oculis, deinde defixo in terram aspectu; et quaquaversum omnia attentè complatus, sursum quidem lucidas totius orbis astri feri figuras, deorsum verò omnes orbis terræque rerum naturalium species, ritè que observatâ ratione symbolica singularem propriâ, et mysticâ earum connexionem cum divino tao et ejus sanctâ et purè spirituali virtute; perfecit admirabilem delineationem systematis sui æigmatici iuxta Ideam totius nature, seu ad instar universi orbis, et eodem fine, quo S. Paulus docet mundum propositum esse omnium contemplationi, nempe ut invisibilia ipsius (et purè spiritualia) à creaturâ mundi per ea quæ facta sunt intellecta conspiciantur, sempiterna quoque ejus virtus et divinitas. cou che, pao hi Xe, uam tien hia ye; yam, ce Koen Siam yu tien... ... Xe co pa Kua, y tum Xin mim chi te. &c.

His vetustæ traditionis libri ye Kim testimoniis stabilitâ in genere, symbolici hujus systematis similitudine, cum toto mundi systemate, et perfectâ utriusque analogiâ quoad rationes symbolicas cum sacro Religionis systemate mysticè connexas: nunc, rejectis in alium locum iis, quæ fundatæ sunt in numenis, et in aliarum scientiarum principis, juxta quæ divinus opifex in sacro textu dictus scientiarum Dominus omnia fecit in pondere, numero et mensurâ; et quorum notitia videtur necessaria, ad perfectam mundi et ejus seu Conditoris seu Reparitoris cognitionem; cum omnes scientiæ naturales tanquam pediseque inseruire debeant Religioni, quæ est omnium Regina et finis ultimus: Satis erit pro presenti intento nostro, si ex innumeris rationibus symbolicis rerum omnium naturalium, hic symbolicæ Cæli paucas et capitales attingamus, quæ in veteri traditione sinensi ac polis, stellis, et planetis annexæ sunt, fundatæ in magis speciosis cæli et terræ partibus, et cum fundamentis Religionis clarius connexæ.

Etiam si sine, ex quo amiserunt intelligentiam suorum librorum canonicorum, simul cæli facti sint in veteri Astronomiâ Symbolico ac mystico illius sensu planè obliterato, mundi reformationem à primâ ejus formatione non distinguunt; ex eo videntur confingere pluresque traditiones de duobus polis borealibus, nempe æquatons et eclipticæ, duplicem illum divinæ Religionis cardinem connotantes, sapienter applicando hunc polo, id quod traditio de illo dictum supponit. Nihilominus, si dictæ traditiones ritè inter se collatæ diligenter perpendantur, et ad infallibilem sacre veritatis normam examinentur, præstiterit Dei ut Conditoris et Reparitoris sensus ab initio utriusque huius polo symbolicè annexus, facile et cum pristina claritate poterit omnium oculis resurgere. Sic v.g. cum polus borealis æquatons sit unicuique punctum immotum in toto hemisphæro cælesti superiori, et in eo circumvolvatur tota machina Astriferæ motu diurno;

易傳古者包犧氏之王天下也。仰則觀象于天，俯則觀法于地，觀鳥獸之文，與地之宜，近取諸身，遠取諸物，于是始作八卦，以通神明之德，以類萬物之情。

Rationes
polis, stellis, &
planetis annexæ

六書精義 天不言，示人以象，其妙有深于言者。默而識之，天實我師。允在天成象者，何莫非教也。

易傳法象莫大乎天地，縣象著明，莫大乎日月。人象之，天聖象，見吉凶，聖人象之。

易傳仰以觀于天文，俯以察于地理，是故知幽明之故，原始反終，故知死生之說，精氣為物，游魂為變，是故知鬼神之情狀。

之類
劉向天官列星在位之象小星無名者庶民

rien Koen tie sim cai quei chi hiam. tien chi cham sou xeu tu chu heu
chi hiam. cham sim yeu cum kim ye. qui celestis principes, seu magnates,
seu praefecti uti antea ostendimus sunt caelestis intelligentia seu Angeli
calorum & Althorum motibus a primo motore Domino Deo praefecti. pro-
rea reliquam stellarum parvi aut nullius nominis multitudinem esse
figuram totius plebis seu populorum Regni caelestis. chum sim yeu uan
min ye. hiao sim va mim che, xu min chi lui: Et quando in stella principis
et ceterarum praefecti, in statione sibi a suo Auctore praescripta constanter
fixa haerent, ad ejus nutum rectas motuum suorum orbitas servant; et
tandem reliquam eis subjectam stellarum multitudinem a propria
statione, et recta motuum suorum via, nefilum quidem deflexisse; sed
ubi stella praesides a relictis stationibus propriis, et turbato ordine, sibi
Imperato inconditis motibus abripi coeperunt, tunc subjecta eis stellarum
multitudinem confusam permixtam defluxisse et communi clade
corruisse. Lie sim chim, ce chum sim ci. cham sim loen, ce chum sim
chui y. Cujus traditionis pars prior, est pulcherrimus Symbolismus
naturae Integrae seu prioris mundi status, hoc est Regni caelestis in
suo primordio summa pace et quiete fruientis, quando scilicet omnes
illius fortunati Regni principes Angeli in Justitia originali perseve-
rando, extiterant fideles et obsequentes divinae legis observatores; sua
sua hac fidei directione et exemplo, subjectum sibi genus humanum
hoc est Adamum et Hevam, primos illius parentis in debito ordine
et officio perfecte continuerunt. Pars vero posterior non minus
praeclare signi ficat naturae lapsae seu mundi posterioris et corrupti
ruinam, in quo scilicet mundi praefecti et hominum Custodes Angeli,
quoad magnam partem sui et debite Deo Domino suo et Conditori obe-
dientiae prorsus obliti, et ausu insolenti excusso supremo ejus dominio,
ideo e suis sedibus in terram ejeti, hanc funestam suam ruinam fuerunt
pariter causa nimis universalis totius generis humani, et totalis
universi perturbationis.

Ex utraque vetustissimo hujus traditionis parte, non immerito
conjeci posse videtur, in primo mundi, seu naturae Integrae statu,
stellarum & totius machinae caelestis dispositionem fuisse cum multo
majori magisque sensibili ordine et symmetria determinatam; et
longe diversam ab ea, quam videtur postea sortita in pernam, et
signum perpetuum summi piaculi, primo in caelo per Angelos, deinde
per homines in terra adversus commonem Creatorem suum commissi.

Ex qua ingentis mutationis opinione (cum modo haec non impro-
betur ab ecclesia, cujus est de hac ut de ceteris novis et in presenti
scripto occurrentibus definitivè Judicare) pulchre firmari posset
illorum opinio, qui existimant cometas esse de genere stellarum
initio mundi conditarum, quae quidem ex aliqua ipsi ignota, amisso
innato lumine ac splendore, a pristino motu ordinato et fixo,
planetarum more errantes, nec nisi per intervalla, veluti terris
phenomena

identidem apparent. Nam si legitima est interpretatio huius me-
allata, traditionis sinensis de stellis et suis locis et motis, et signifi-
cantibus (ut alibi exposui juxta mentem veterum Interpretum) principis
caelestis chu heu id est Angelos et suis sedibus ejetos, quia rebelles a
legitimo Regi suo tien cu, id est cali seu potius dei filio: videtur
sine temeritate, immo cum multa probabilitate, conjeci posse, pre-
dictas stellas, a suis praesidibus Angelis rebellibus derelictas et extine-
tas, deorsum cum ipsis corruisse in orbem Inferiorem supra aut
intra stellarum planetarum orbem, ibique inter stellas errantes de-
tentas esse; ut ibi inordinato et a communi ceterorum Althorum
via continuo aberrante, tum improvisa terribili phaenomeni
identidem recurrentes apparitione, essent signum perpetuum
pravitatis a Deo ab initio in ipsis Angelis inventae, et ingentis per-
eorum communem ruinam, purificationis.

Cujus Interpretationis confirmationem singularem in-
venimus in veteris chronici traditione, qua omnium cometa-
rum maximum (qualis fuit is, qui anno 1681. mense de-
cembri conspicuus, cauda sua fere quartam caeli partem occupa-
bat) vocat signum seu vexillum rebellionis pessimi chi yeu,
id est illius lycophantae in veteri chronico tam celebri, quem
supra demonstravimus olim fuisse verum satanae seu luciferi
typum; unde sequitur praedictum ac praeceteris terribilem
cometam esse genuinum illius symbolum; huncque in-
caelo primum fulsisse, cum scilicet perversa contumacia
Angelorum luciferum in caelo Rebellionis signum ferentem
sequi coeperunt. quae confirmatio aliunde videtur clare corroborata
per analysim hieroglyphicam characteris sinici 彗 sui cometam
significantis et duos sursum nempe in caelo dominos simul exhiben-
tis, id est chi yeu seu luciferum solium suum exaltare ambientem
in lateribus Aquilonis et e regione sedis dei creatoris, quam prae-
constituerunt in polo boreali sub augusto ac divino nomine tien hoam
ta ti.

Denique observandum ex symbolica sinarum traditione, pris-
cos sapientes in supremo mundi opifice et ejus Reparatore Xam ti
distinxisse triplex dominium, san cai, nempe in supremam, mediam
& infimam caeli regionem, stellas circa utrumque aequatoris, polum,
et utrumque versus aequatorem in orbem dispersas comprehendentem: et
quinque virtutes diversas, quinque diversis caeli plagis, seu quinque
planetis aut quinque elementis respondentes, ou te, triplex autem
illud dominium trium monarcharum nominibus diversis, san hoam,
totidem diversis stellis in triplici Regione ipsis respondentibus distingui:
sicuti triplex quinque praedictas virtutes, quinque Imperatorum appella-
tionibus, in quinque diversis mundi plagis suas pariter stellas habentibus
invicem distincte discerni; Ita ut Rex hoam ti, qui est ex utraque

Ratio
Symbolica
cometarum

史記天官元光元年狩蚩尤之旗再見長則半天
文獻通考蚩尤旗類彗而後曲象旗

2
duo 彗 chu
domini manus xeu
coma 彗 sui
signum duorum
Regum simul
Dominum volen-
tium
vel hominis duo
bus dominis ser-
vantis

天俱運旋者也但北辰無迹可指惟觀北斗杓所指東西南北
圖書編公羊傳曰北辰曰大星常居其所迷惑不知東西者視此按斗杓與北
辰相聯絡北辰為十二辰之統斗杓則指十二辰者也

3. Monarchia, San hoam, 5. Imperatores ou ti, & ceteri heroes veteris chronici, singuli habent proprias in celo stellas. Hinc chromium celeste seu mythi- eum.

trium monarchiarum, et quinque Imperatorum classe, & in utraque medium tenet; & ideo magis speciatim videtur esse typus Divini Repa-
naturis, nominatim adumbratus sit in veteri mappa stelliferâ per stellam primæ magnitudinis, cui nomen europæum est cor Leonis (illius scilicet de quo textus dicit, vicit leo de tribu Juda, hoc est dei Sabaoth seu Dei exercituum.) Et nomen sinicum hien huen, Regis hoam ti proprium, signi-
ficans currum, nempe Regium monarchia hoam ti currum, cuius rote continuo tenent orbitam solis propriam sinicè dictam hoam tao, id est croceam solis viam, non minus ab ipso hoam ti (Aureus Imperator) quam ab aureo solis colore. hoam se, se dictam.

At quia linea recta ducta ab hac stella (cor Leonis) ad polum bore-
alem æquatoris, directè transit per duas rotas posteriores curris sep-
tionalis, quarum præcipua sinicè vocatur tien kin, id est cardo seu
polus celestis, seu polus eclipticæ, & ita hæc linea coniungit ambos
polos; & est tam secundum sinas, quam secundum nos Index certus
diversarum mundi plagarum, quas singulae stelle respiciunt, ac
presertim Australis et borealis, quò continuo navigant; intentos
habent oculos; nè à rectâ cursûs sui viâ aberrant. Ideò in hac
stellarum systasi, quarum cor Leonis est symbolum Imperatoris
hoam ti et eius curris, & præcipua rota curris septentrionalis, tien kin
seu stella vicina polo eclipticæ, est symbolum filii dei seu filii
celi, quo nomine sapiens decoratur idem hoam ti, tien kin pe kie,
tien cù quei tien hia kin; in harum, in quam stellarum directione,
patet speciosus symbolismus sacre veritatis in diversis sinicæ
traditionis locis, de Universo, per satanam sub rebellis chi yeu
larvâ occultum, qui in prælio à filio celi tien cù seu Deo
Sabaoth, hoam ti nomine designato, contra ipsum commisso, tam
densam atramque caliginem excitavit, ut militiâ hoam ti mente
confusa, Austrum a boreâ, nec ortum ab occasu discernit,
id est ut militiâ celestis tota tantum non oblita videntur dei
creatoris sui, cuius quidam sedem dictam positam fuisse in polo
boreali: cui perturbationi, ut verus tien cù Deus Sabaoth seu
hoam ti subveniret, adhibuisse currum (Iustar, acis, magnifica)
versatilem, semper a boreâ ad Austrum directè se convertentem,
qui cum mysticus in celestis tum septentrionalis seu davidis cum,
tum eclipticæ seu Regis hien huen hoam ti adumbratus, est
præclarum symbolum ipsius filii Dei, qui in tumultus celestis
primordio, per revelatum militiâ veluti titubanti suæ Incarnationis de-
tum, aperiens superbam laci ferri, in perniciem chi yeu adumbrati ferocitatem
atterendi viam, hoc ineffabilis humilitatis exemplo, visus est veluti conscendere
mysticum illum currum magneticum, certam victoriæ et salutis viam indicantem,
cuius directionem obsequens militiâ pars fideliter sequuta illiò à feroci
chi yeu seu laci ferro pristino capite suo simul deficiens, ad hien huen seu
hoam ti convolvit, huncque pro vero tien cù seu Rege et celi filio, ut
fert traditio, id est pro vero Dei filio & unico legitimo universi domino

圖書編
天樞北極所謂北辰
軒轅代為天子是為黃帝
軒轅為指南車以示四方遂擒蚩尤戮于中冀于是諸侯推
Cor Leonis seu stella sinicè nomine curris, hoam ti dicta tien yuen, suis
revolutionibus describat eclipticam, sinicè hoam tao ad hoam ti croceam
seu solis viam, que medium tenet obliquas stellarum circumum orbitas, quò
symbolem ti medium tenent inter 3. monarchias (3. hoam) & inter 5. synp (5. ti) cum ipso polo, chi yeu
symbola solis, hien huen seu divini mediatoris, hoam ti, & eclipticæ symbolum eius vitæ, seu chi yeu & hoam ti tenent

agnoscens, colere capit, uti testatur vetus chromium cam hien hien
symbolicam & sacram hanc allegoriam his verbis referens. chi yeu
co ta ou. Kiun xe hoen mi. hien huen co chi nan che, y xe su fam
hui kin chi yeu, lou yu chum y. yu xe chun hien, chun hien huen tai qui
tien cù, xe qui hoam ti. sed

Sed quia atra caligo, quâ chi yeu seu laci ferro initio dementavit
magnam militiâ celestis partem; eadem postea totum genus huma-
num densissimis tenebris involvit, luce celesti terre planè extinctâ, maximè
tribus illis diebus, quibus verus tien cù seu filius celi (dei) Inuar-
natus, passus est et jacuit in sepulchro mortuus, ita ut vel fidelior
ipsius discipuli ejusdem caliginis fuligine infecti, incerti ac dubitantes
tantum non ab eo defecisse viderentur: hic tam tristis et memorabilis
eventus prophetice nec obscurè consignatus videtur in quodam
monumento tractante de verum origine, sub nomine ejusdem chi yeu,
qui in prælio ab hoam ti contra eum commisso (prælium quo christus
persecutoribus moriendo, mortem infernum et satanam debellavit)
fertur tam atrâ nebulâ totam terræ faciem obduxisse, ut ejus tenebris
omnes homines fuerint consepulti. hoam ti yu chi yeu chan, yu
cho lo chi yu, chi yeu co ta ou, mi lange, gin kiai hoe. Tum ut
pergit auctor hujus traditionis, ad subveniendum hominibus in tam
spissâ caligine errantibus necessitati; hoam ti, id est filius Dei seu
divinitas jussit sum ken (est vetus messia nomen) id est suam huma-
nitatem, ut instar syderis ten, quod habet figuram crucis, construe-
ret currum magneticum, seu mysticum illud salutis instrumentum,
quo generis humani Redemptor aperuit omnibus certum ad deum &
rectam salutis eternæ viam. Ti lim fun ken, sa ten ki, co chi nan
che y pie su fam.

Cum autem sine omnes tam multis ab hinc sæculis comuni
hac sui chi yeu caligine misere obvoluti, omnium ejusmodi traditi-
onum sensum amiserint, mysticum hunc currum hoam ti fuisse aiunt.
Singulari Inventionis machinam, pro itineribus tenebris, sicuti pyxis
nautica servit navigantibus, quin & addunt prioris Inventionem
præbuisse ansam posteriori invenienda. ti li lo kim. cù fa pen
hoam ti, chan chi yeu, chi nan che, che &c. Eadem de causâ communis
curris inventionem tribuunt eidem hoam ti dicentes hunc appellatum
fuisse hien huen, lignum transversum seu axem rotas conjugens quod
dicitur hien, & lignum rectum seu temonem axi conjunctum, quod dici-
tur huen. quæ forma facta est instar curris celestis, cuius axis duos
eclipticæ polos coniungens videtur esse lignum transversum, quæcumque
obvolvitur esse ipsam axem æquatoris, & circulem celi portionem,
tam circa polum arcticum, quam circa polum antarcticum, semper conspicuam, quàm circa polum
antarticum nunquam orientem ad altitudinem graduum 36, esse
veluti geminos mystici illius curris rotas, quarum diameter graduum
72. Quo supposito, sequitur trij trium monarchiarum san hoam stella intelliges
propriâs, conjungi per unicam lineam directè à polo superiori ad polum acum ma-
ductam gneticam, cuius usum europæi à
sinis acceperunt, esse inventum prædiluvian.
Si quidem Imp. hoam ti fuit ante diluvium

事物原始志林曰黃帝與蚩尤戰于涿鹿之野蚩尤作大霧彌三日人皆惑帝令風后法斗機作指南車以別四方

月令廣義地理羅經立方向以測星辰天度以針子午為準此法本黃帝戰蚩尤指南車製周公更派傳推放者寸縷之金必指子午此造化陰陽之妙不易闡明羅經有水羅有旱羅

綱鑑大全橫木為軒直木為輓故號軒輓氏

圖書編南極居天之南入地三十六度世不見也然
繞極星左右通七十二度謂之上規
圖書編北極居天之北極星王之出地三十六度

帝果有四子蓋天無二日民
無二王安得有四帝也

精在西方湯虛之星精在南方舜斗之星精在中央禹參之星
精在東方

inferiorem per stellam hien hien seu cor leonis hoam ti propriam sitam in
medio utriusque polaris, quæ vocantur cali seu mundi cardines, et sunt
symbola monarchie tien hoam et monarchie ti hoam, illius scilicet uti
superiori regioni, huius vero ut inferiori dominantis, et due simul
sumptæ et dicta mundi axis tien kin, esse symbolum Reparatoris, mundum
Instar Atlantis sustentantis, quæ de causa id est hominum monarchie
gin hoam ti, seu Regis hoam ti veri scilicet tien cū seu filii Dei, qui eā
de causa in traditione supra allegata, dicitur Axis cali seu mundi tien cū
quei tien hia kin. Et quamvis tribus his diversis stellis designatur
triplicis monarchie statio et dominium, in 3plicem cali stelliferi regi-
onem, Iuxta hæc verba veteris traditionis san hoan chi chum, co yen
ti sim... gen ti ye ye, nihilo eadem traditio asserit, his tribus stellis
non nisi unicū seu cali dominum designari.

quod non minus clarè affirmat de quinque stellis, quinque speciales
ejusdem xam ti, seu cali domini virtutes referentibus, et quinque seu
elementis, seu planetis, seu mundi plagis respondentibus, quæ dicuntur
proprie quinque Imperatorum outi, et solis orbitæ 360. graduum domi-
nium inter se ita partiti, ut singulis 72. gradus subjecti sint, totidem
scilicet, quos supra observavimus subjectos esse utrique stellæ polari. uti
clarissime patet ex pluribus traditionibus, qualis est hæc et veteris com-
mentarii Cum yam in librum chun cieū. xam ti outi, cāi tai quei chi
chum, quæquam hæc diversa quinque Imperatorum outi, videntur
magis aut minus extensa Iuxta proportionem harmonicam, quinque
posteriorum numerorum elementarium 6. 7. 8. 9. 10.:: 40, seu quinque
planetarum. 54. 63. 72. 81. 90.:: 360.

Sed sequentia ejusdem Cum yam traditionis verba singularem re-
quirunt attentionem, cum dicat celestis illos quinque Imperatores
habere sobolem filiorum ac nepotum sibi invicem in mundi Regno ac
dominio succedentium. tie sem cū sin, kem uam tien hia. quæ celestis
tem ac mysticam genealogiam ab hoam ti eductam Interpretæ predicti
commentarii elucidare volens, refert quinque capitales illius ramos,
nempe quinque sanctos Reges yao et xun, yu tam, et ven vam, assignando
proprie singulorum stellas et stationes. quorum tres posteriores
Reges, yu tam et ven vam, cum sint fundatores trium veterum
dynastiarum hia xam et chen, de quibus unice agit liber xam kin
canonicus xu kim, postquam legit de duobus Regibus postdiluvianis yao et
xun, ex hac dicti commentarii Cum yam traditione manifestè patet, et
partem hanc postdiluvianam veteris chronici sinensis, æquæ ac ante-
diluvianam symbolice trium monarchiarum san hoam et quinque
Imperatorum outi rationibus et mysteriis occultam admixtam, habere
pariter planisque in locis suis mysticos ac symbolicos, uti infra
clarissè patebit.

Et si traditio sinensis nullam omnino diversitatem ponat inter
xam ti in polo æquatoris spectatum, tanquam mundi conditorem initio
cum perfecta pace ac quiete regnantem, et eundem ex hac quiete sedē

ad mundi Reparationem egredium, et sui Imperii throno in mobili
ecliptica polo posito, ad debellandos rebelles, et penitentia capaces in offi-
cium reducendos procedentem, nihilominus Auctor libri tu xu pien vite
observat, xam ti in priori sede veluti in polo æquatoris spectatum, non posse
aptiori appellatione designari, quia scilicet in fatui mundi primordio,
nulla erat creatura, quæ supremum ejus non reveretur dominium, et
Deo tunc jure dictum cum potestate Universali Regnante in omnium
cū quei ti, co quei cun y; cū quei yam si chi ti ye. Ki ken chin chum
ye tien. Sed eundem in motu ad regendos omnes spiritus et omnes hoas
Instatur natura lapsa et corrupta, dui tien hoam ti, seu omnium gu-
bernatores. tien hoam ti xechi che, quei Ki chun yu kin lin, che
uan xin, chu cai chi ti ye. Liber qui tractat de mysticâ seu symbolica
Astronomiâ ait huius hominum et spirituum omnium supremi Im-
peratoris curram gyrare et sursum in mediâ cali Regione. seu quei ti
che yun yu chum yam. Et Interpretæ so yn addit. magnum cali Impe-
ratorem (seu dominum exercituum) in illo mystico curru sedentem
orbem universum percurrere. ta ti chin che, siun xun, vuso pu kie
quod videtur convenire cum illo davidis. exultavit ut gygas ad curren-
dam viam, a summo celo egressio ejus, et usque ad summum occursum
ejus.

Auctor libri tu xu pien hanc Regis hoam ti, seu filii cali
excursionem, cum ceteris scriptoribus vocat lustrationem univer-
si in duodecim Regna totidem Regibus subalternis subjecta divisi,
sicuti via solis annua in 12. signa, aut annus in 12. menses
dividitur. Atque hanc universi lustrationem esse propriam filii
cali occupationem, quam si omitteret, fore ut omnes populi intra
quatuor mundi maria comprehendi ejus dominium excuterent.
quæ omnia spectata juxta mentem sapientum sapientum (qui
tam cali quam terre circuitum, et annuam solis revolutionem
seorsim et secundum eandem analogiam dividunt in 12. majores
partes duodecim majoribus principibus subjectas, tum in 72.
minores totidem minoribus principibus commissas, instar Regni
dei in duodecim tribus juxta numerum 12. patriarcharum, vel
12. prophetarum aut Apostolorum; nec in 72. linguas seu natio-
nes diversas, juxta numerum 72. Angelorum iis prepositorum,
vel 72. sapientum supremum synagoga consilium componentium
vel 72. scriptura Interpretum, vel 72. christi discipulorum) hæc
inquam, omnia videntur symbolice intelligenda de mysticâ excur-
sione filii dei ex sinu Dei Patris in sinum B. marie virginis, coextensa
revolutioni periodi dierum, annorum, quibus constat. Intervallum
temporis ab epochâ creationis ad epocham Reparationis numeratum,
uti postea patebit ex computis illius periodi cum incredibili præci-
sione latentis in mysticâ traditionis sinensis figuris et numeris.

Præter figuras typicas Reparationis sub diversis Regum seu herum
nominibus singulis suis stellis illigatas, de quibus modo; cum ceteræ
stellæ seu constellationes ex nostra æquæ ac sinensi traditione cum magnâ
analogiâ pingantur aut describantur referentes diversas hominum aut

圖書編紫微帝可謂尊矣其勾陳中一點又曰天皇帝釋之者謂其主御
群靈執萬神圖夫一宮豈容二帝哉蓋紫微用事之帝也天皇帝王帝之帝
史記天官書斗為帝車運于中央
符故無所不紀也
索隱曰姚氏按宋均云言是大帝乘車巡

圖書編十二國天子之諸侯也此皆巡狩于天下之事十
二月朔巡狩而一終矣三垣皆天子在國之事非巡狩則四
海之大不無壅閉之處故舜五載一巡狩周制十有三歲
王乃時巡

圖書經春秋傳曰二十八宿分在四方方有七宿共成一象虫獸在地有象在天東蒼龍西白虎皆南首北尾南朱雀北玄武皆西首東尾從角起而左旋

圖書編龍虎鳬鳳為四靈物而分處四方中宮勾陳六星以應六氣北極五星以應五行則又謂四獸之主焉

4-Animalia caelestia Symbola Salvatoris.

路史先儒說左氏皆以五靈配五方。龍木也。鳳火也。麟土也。白虎金也。神龜水也。其五行之序。則木生火。火生土。土生金。金生水。水生木。

十三經麟鳳五靈王者之嘉瑞也。疏麟鳳與龜龍白虎五者神靈之鳥獸王者之嘉瑞也。

animalium formas, et simili ratione symbolica representantes, alias —
divinam Mestie saluatoris sanctitatem; alias vero vel diabolicam —
Satanae malitiam, vel deplorandam parentum protoplastorum Infide-
litate: nam de precipuis his celestibus figuris symbolicis aliquid panter
atingamus. Liber tu xu pien de huiusmodi figuris agens citat veterem
libri chuncien traditionem, quae fert 28 constellationes in caeli circuitu
ex ordine dispositas, sic dividi juxta quatuor diversas mundi plagas in
quatuor partes, ut partes singulae septem constellationibus constantes consti-
tuant singulas figuras symbolicas diversas, representantes in caelo formas
animalium seu Insectorum; quarum quae respondet constellationibus septem
orientis dicitur draco; quae respondet occidenti dicitur Tygris; quae Austro
dicitur Ignea avis; quae denique est ad septentrionem dicitur corvus. fam
yeu ci fou, cum chim yesi am; chum xen cai ti, yeu si am cai tien. tum lum
si hu, nan chucio, pe kiuen ou. Alio in loco idem liber tu xu pien
haec quatuor animalia ait esse spiritualia non bruta, et pro ave Ignem
seu rubram ponit fam hoam seu phaniceum Sincicum, & testudinem pro corvo
Chronicum lou xe post veteres scriptores commentario co xe libri chun-
cieu immixtos, loco quatuor illorum animalium celestium, quae videntur
magnam habere analogiam cum quatuor mysticis animalibus Scripturae
Sacrae, numerat quinque respondentes quinque celestibus Imperatoribus —
ou ti (de quibus paulo superius) nec non quinque caeli plagis seu quinque
planetis aut quinque elementis. quorum primus est draco respondens
elemento ligni planetae Jovis et plagae orientali. 2um est phoenix Sincicus
fam hoam, respondens elemento ignis, planetae martis et plagae Australi —
3um est unicornis respondens elemento terra, planetae saturni et mediae —
plagae. 4um est Tygris alba respondens elemento metalli, planetae Veneris,
et regionii occidentali. 5um denique est mystica seu spiritualis testudo —
respondens elemento aqua, planetae mercurii & plagae septentrionali.
Juxta veterem et communem traditionem haec quinque caelestia animalia
vocantur mystica et spiritualia, dicunturque esse totidem symbola & signa
prognostica felicitis adventus Sancti Regis (omnibus saeculis expectati) —
lin, fum, quei, lum, pe⁴ hu, xin lin chi niao xen, nam che chi Kia xui.
Vetus historia naturalis omnium animalium species omnes
revocat ad quinque genera, singula in 360. species diversas distincta,
juxta quinque diversorum tegumentorum diversitatem, nempe pennato-
rum, pilosorum, loricatorum, squamatorum, et nudae pelle tectorum,
quorum singulorum bestiales mores imitati sint homines, veluti induentes
serina omnium tegumenta: et Redemptor noster ab initio revelando
decretum Incarnationis, manifestasset sacrum et arcanum illud sum-
consilium induendi omnimodam infirmitatis humanae speciem. Eade-
causa Auctor scientiae Symbolicae caelestis ac propheticae lumine illustra-
tus, ad praefigurandum & praenuntiandum salutem serum illud Redemp-
toris nostri consilium, hunc in praedictis quinque celestibus & mysticis
animalibus adumbravit; quae singula juxta traditionem veteris monu-
menti Ta tai li, sunt in suo genere instar Regis perfecti, sine ulla

Species defectu, ^{id est} sicuti Salvator noster, qui solus inter omnes homines
suos fratres, est omni ex parte sanctus et perfectus. Sic v. g. ut fert traditio
Avis sum hoam est princeps omnium pennatorum; Ki lin seu Unicor-
nis est princeps omnium pilosorum; testudo spiritualis Xin quei est
princeps omnium loricatorum; Kiao lum species draconis mitis, et inno-
xii, et sine cornibus est princeps omnium tectorum squamis. Demique
vir sanctus (omnium gentium expectatio) est princeps omnium —
Insectorum nudâ pelle tectorum (instar vermium) lochi cham 360:
et xim gin quei chi cham. quæ traditio videtur manifestè prophetica
et symbolica hujus, quod christus de se ipso loquens testatus est. Ego
sum vermis et non homo; et cuius veritas patuit ipso nascente. Et
muerente nudo, hoc est cum corpore omnibus elementorum et malevolorum injuriis exposto.

Præter item et sine cornibus draconem Kiaolum, supra memo-
vetus traditio mentionem facit alterius habentis alas, quæ tratum
sunt symbolum promptæ obedientiæ, et ideo hic draco dicitur fideliter
obsequens Amum. Scilicet, ille est ille draco, quem vetus chronicum

⊗ Caput medusæ cujus capilli
sunt serpentes ab Arabibus
vocatur. Algol, id est caput
diaboli; A Sinis ci Xe, id
est acervus serpentium
mortuorum. Et perseus
dicitur yu lin ciam Kiun
ut nomen vetustissimi ac
celeberrimi ducis exercitus
seu Dei filii hoam ti commisso cum chi yeu
re occidisse, amputato ejus capite, ut fert alia
imagine delineata patet in constellatione —
(yeli michaelis typus) amputatum medusæ
sa venefica artis Inventrix, est certum luci-
seu pervicaci illius serpenti, ^{aut} seu draconis
ntini seu draconitici, quo amputato, sequitur
ta libri ye Kim sextum Kiun lum vu Xeuk Kie

Sanctus mundi reparator, ut potest directe oppositus perniciæ dra-
coni cam lum id est lucifero, qui dixit ascendam &c. describitur in libro
ye Kim sub figurâ obsequentis draconis in humillimo mundi loco
sponte delitescentis. De eodem videtur intelligenda alia hæc traditio
quæ ait, ut hic draco possit ascendendo regredi in cælum unde de Gen-
dis ^{hunc} legere ligno ~~ad~~ ^{pe} in gnomonis formam sabrefacto, nem ligno
cruicis, quadruplici gnomonis figuram referente, in quo scilicet
oportuit christum pati ut intraret in gloriam suam. lum vu che
mu, pu nem Kim tien. quæ traditio aliunde congruit cum serpente
æneo moysis in ligno suspenso.

Vetus et eruditus scriptor ngheu yam sien non obscure describit
 luciferum sub figurâ draconis dum ait. quandiu draco nondum
 superbia vento abreptus latuit, vere fuit spiritus seu dei Angelus. lum
chi pu kien guei ve, y pu kien guei xin yê. Sed postquam in cælum
 conscendens ambitioni obsecutus est, et ita prodidit contumacis animi
 iram, statim desit esse verus spiritus xepu xin yê: et tum è celo
 in abyssum prolapsus, amisit dignitatis et principatus sui gradum
 hinc hien yu xui chum xé che yê. Et è contra factus est forma homi-
 bilis et portentosa. Propter ejus contumaciam alia traditio ait,
 os eum aures ei amputasse. Tien fa Kuai lum piê co ki el.

大戴禮故有羽之蟲三百六十而鳳凰為之長有毛之蟲三百六十而麒麟為之長有甲之蟲三百六十而蛟龍為之長有鱗之蟲三百六十而蛟龍為之長有角之蟲三百六十而麒麟為之長乾坤之美類禽獸萬物之數也

傳有鱗曰蛟龍有翼曰應龍有角曰虬龍。

歐陽修龍之為物也以不見為神以升雲行
天為得志今偃然暴露其形是不神也不上于
天而下見于水中是失職也然其一何多歟可以為
妖矣傳龍無耳故以角聽雲山錄天罰乖
龍必割其耳

圖書經春秋傳曰二十八宿分在四方方有七宿共成一象虫獸在地有象在天東蒼龍西白虎皆南首北尾南朱雀北玄武皆西首東尾從角起而左旋

圖書編龍虎鳬鳳為四靈物而分處四方中宮勾陳六星以應六氣北極五星以應五行則又謂四獸之主焉

4-Animalia caes-
tia symbola salva-
toris.

路史先儒說左氏皆以五靈配五方龍木也鳳火也麟土也白虎金也神龜水也其五行之序則木爰生火火爰生土土爰生金金爰生水水爰生木

十三經麟五靈王者之嘉瑞也疏麟鳳與龜龍白虎五者神靈之鳥獸王者之嘉瑞也

animalium formas, et simili ratione symbolica representantes, alias —
divinam Messiae salvatoris sanctitatem; alias vero vel diabolicam —
Satanae malitiam, vel deplorandam parentum protoplastorum Infide-
litate: nam de precipuis his caelestibus figuris symbolicis aliquid panter
atingamus. Liber tu xu pien de huiusmodi figuris agens citat veterem
libri chuncien traditionem, quae fert 28 constellationes in caeli circuitu
ex ordine dispositas, sic dividi juxta quatuor diversas mundi plagas in
quatuor partes, ut partes singulae septem constellationibus constantes consti-
tuant singulas figuras symbolicas diversas, representantes in caelo formas
animalium seu Insectorum; quarum quae respondet constellationibus septem
orientis dicitur draco; quae respondet occidenti dicitur Tygris; quae Austro
dicitur Ignea avis; quae denique est ad septentrionem dicitur corvus. fam
yeu ci fou, cum chim yesiam; chum xen cai ti; yeu siam cai tien. tum lum
si hu, nan chucio, pe huen ou. Alio in loco idem liber tu xu pien
haec quatuor animalia ait esse spiritualia non bruta, et pro ave Ignem
seu rubram ponit fam hoam seu phaniceum Sineum, & testi
Chronicum lou xe post veteres scriptores commentario
cieu immixtos, loco quatuor illorum animalium caelestium
magnam habere analogiam cum quatuor mysticis anim.
saecra, numerat quinque respondentes quinque caelestibus
ou ti (de quibus paulo superius) nec non quinque caeli pla-
planetis aut quinque elementis. quorum primus est dra-
elemento ligni planeta Jovis et plagae orientali. 2um est ph-
fam hoam, respondens elemento ignis, planeta martis et pl.
3um est unicornis respondens elemento terra, planeta saturni et mediae —
plagae. 4um est Tygris alba respondens elemento metalli, planeta Veneris,
et regioni occidentali. 5um denique est mystica seu spiritualis testudo —
respondens elemento aquae, planeta mercurii & plagae septentrionali.
Juxta veterem et communem traditionem haec quinque caelestia animalia
vocantur mystica et spiritualia, dicunturque esse totidem symbola & signa
prognostica felicitatis adventus Sancti Regis (omnibus saeculis expectati) —
lin, fum, quei, lum, pe⁴ hu, xin lin chi niao xen, nam che chi Kia xui.
Vetus historia naturalis omnium animalium species omnes
revocat ad quinque genera, singula in 360. species diversas distincta,
juxta quinque diversorum tegumentorum diversitatem, nempe pennato-
rum, pilosorum, loricatorum, squamatorum, et nudae pelle tectorum,
quorum singulorum bestiales mores imitati sint homines, veluti induentibus
serina omnium tegumenta: et Redemptor noster ab initio revelando
decretum Incarnationis, manifestasset sacrum et arianum illud sum-
consilium induendi omnimodam infirmitatis humanae speciem. Eade-
causa Auctor scientiae Symbolicae caelestis ac propheticae lumine illustra-
tus, ad praefigurandum & praenuntiandum salutis serum illud Redemp-
toris nostri consilium, hunc in praedictis quinque caelestibus & mysticis
animalibus adumbravit; quae singula, juxta traditionem veteris monu-
menti Ta tai li, sunt in suo genere instar Regis perfecti, sine ulla

Species defectu, sicuti Salvator noster, qui solus inter omnes homines suos fratres, est omni ex parte sanctus et perfectus. Sic v. g. ut fert traditio Avis lum hoam est princeps omnium pennatorum; Ki lin seu unicornis est princeps omnium pilosorum; testudo spiritualis xin qui est princeps omnium loricatorum; Kiao lum species draconis mitis, et innoxii, et sine cornibus est princeps omnium tectorum squamis. Denique vir sanctus (omnium gentium expectatio) est princeps omnium Insectorum nudâ pelle tectorum (instar vermium) lo chi chum 360: et xin gin qui est chi cham. quæ traditio videtur manifestè prophetica et symbolica huius, quod christus de se ipso loquens testatus est. Ego sum vermis et non homo; et cuius veritas patuit ipso nascente, et moriente nudo, hoc est cum corpore omnibus elementorum et malevolorum injuriis exposito.

Præter mitem et sine cornibus draconem Kiao lum, supra memoretur traditio mentionem facit alterius habentis alas, quæ Tratum sunt symbolum promptæ obedientiæ, et ideo hic draco dicitur fideliter obsequens Im lum. scilicet ille est ille draco, quem vetus chronicum Xeki ait in prælio à cæli seu dei filio hoam ti commisso cum chi yeu id est cum lucifero, eum occidisse, amputato ejus capite, ut fert alia traditio, quæ victoria distinctè delineata patet in constellatione Persei alati (qui est Archangeli Michaelis typus) amputatum medusæ caput tenentis, quæ medusa venefica artis Inventrix, est certum luciferi seu satanæ symbolum seu perversi illius serpentis seu draconis capitis totius generis serpentini seu draconitici, quo amputato, sequitur totius orbis felicitas juxta libri ye Kim textum Kiun lum vu Xeu Kie.

Sanctus mundi Reparator, ut potè directè oppositus perversi draconis cam lum id est lucifero, qui dixit ascendam &c. describitur in libro ye Kim sub figurâ obsequentis draconis in humillimo mundi loco sponte delitescens. De eodem videtur intelligenda alia hæc traditio quæ ait, ut hic draco possit ascendendo regredi in cælum unde descendit, legere ligno dey in gnomonis formam sabrefacto, nem ligno crucis, quadruplici gnomonis figuram referente, in quo scilicet oportuit christum pati ut intraret in gloriam suam. lum vu che mu pu nem Kim tien. quæ traditio aliunde congruit cum serpente a quo moyses in ligno suspenso.

Vetus et eruditus scriptor ngheu yam sien non obscurè describit luciferum sub figurâ draconis dum ait. quandiu draco nondum superbiæ vento abreptus latuit, vere fuit spiritus seu dei Angelus. lum chi pu Kien qui est ve, y pu Kien qui est xin ye. Sed postquam in cælum conscendens ambitioni obsecutus est, et ita prodidit contumacis animi iram, statim desit esse verus spiritus xe pu xin ye: et tum è cælo in abyssum prolapsus, amisit dignitatis et principatus sui gradum hia Kien yu Xui chum Xé che ye. et è contrâ factus est forma hominis et portentosa. Propter ejus contumaciam alia traditio ait. Deum aures ei amputasse. tien fa Kuai lum pié co Ki el.

大戴禮故有羽之蟲三百六十而鳳凰為之長有毛之蟲三百六十而麒麟為之長有甲之蟲三百六十而神龜為之長有鱗之蟲三百六十而蛟龍為之長之數也。三百六十而聖人為之長乾坤之美類禽獸萬物之數也。

傳有鱗曰蛟龍有翼曰應龍有角曰虬龍。史記黃帝使應龍殺蚩尤于凶黎之谷。論衡龍無尺木不能升天。歐陽修龍之為物也不見為神以升雲行天為得志今偃然暴露其形是不神也不上于天而下見于水中是失職也然其一何多歟可以為妖矣。傳龍無耳故以角聽。雲山錄天罰乖龍必害其耳。

兩雅勝蛇龍類能興雲霧

In veteri monumento elya videtur clare designari Serpens seu draco tartarus, qui conscens a arbore scientiae boni et mali turbata primorum parentum mente, eos miser decepit; per haec verba tem Xe, lum lui, nem him yun ou, id est Serpens ascendens est similis draconi (ascensum scilicet ambiendi) et habet virtutem nubibus et caligine universum obducendi. nostra haec Interpretatio confirmatur ab Auctore veteris vocabularii, que ven, dicens Serpentem tem Xe, de quo hic agitur, esse spiritum, non verum et corporeum serpentem, tem Xin Xe ye.

quemadmodum Serpens est figura satanae juxta traditionem sinensem, ita juxta eandem traditionem testudo videtur esse symbolum primi hominis peccatoris, qui derelicto Deo animae suae sponso, et cum Tartareo serpente contracta affinitate factus est reus adulterii spiritualis et mortis tum temporalis tum aeternae. quod videtur clare adumbratum in traditione, quae fert testudinem non habere morem, sed serpentem ei esse maris loco. quei pie chi lui, y Xe quei him, et carnem testudinis a serpente impraegnatae esse Letiferam. quei Xe Kiao, gin Xe chi cê su.

quia diuus Luciferi afflatus instar veneni tetenim infecit totum genus humanum, et fuit causa universalis mortis nostri omnium. secundum corpus et animam, idcirco praecepi sapientissimi hunc descriperunt non solum sub figura Draconis et serpentis, qui inter Insecta venenata principatum obtinent, sed etiam sub quibusdam avium figuris eadem virtute veneficia praeditis, qualis est feralis avis chin, cujus penna, ut fert traditio, in vino infusa facit toxicum omnium presentissimum. Siamenses et alii Indorum populi idem asserunt de barbis tigris, quae est alia Luciferi seu satanae figura, uti supra fusè exposuimus.

Quamvis Tygris a Sinis dicatur ^{antiquus} montium et marium Tyrannus, et belluarum ferocium Rex, xan hai chi lao Kiun, pexencham: Nihilominus in ipsorum traditione Tygris alba, quae est unum e quinque caelestibus seu mysticis animalibus, est vera sancti salvatoris figura, sed ejus Justitia, severitatem praefigurans maxime, in fine mundi seu ultimo Judicii die; sicut licet draco et serpens sint figura satanae, draco sine cornibus et veneno nemini noxius dictus Kiao lum, et serpens qualis fuit ille cuius aenea figura a moysè fuit in ligno exaltata non immerito habentur pro veri salvatoris figuris. cum dicta Tygrides mystica statio ponatur in plaga occidentali, quae respondet autumno; et ejus virtus dicatur metallica seu ferrea, haec omnia sunt signa severitatis supremi Judicii in fine hujus mundi erga Impios; quam per aliud animal mysticum inter constellationes positum representant: est quoddam genus ovis, sed unico cornu armato dicta hai chi, seu Xin yam, ovis spiritualis. cui tribuunt facultatem discernendi occultiora hominum peccata. Xin yam him chi yen, qui. et Ideo severum cao yao (est nomen Severi cujusdam Judicis qui videtur esse vera figura Judicii, qui Judicaturus est vivos et mortuos).

傳為雄
傳龜蛇交人食之則死

傳其毛漉酒飲之則殺人

傳山君虎金行之獸其性虎暴故為百獸長而稱

hujus ovis ope (quae est symbolum ^{non} misericordiae et charitatis, sed severitatis et Justitiae, ad impetendos et probandos eos, quorum improbitas minus manifeste patet, id est an exercuerint opera misericordiae et charitatis erga suos fratres, quorum agnus Dei occisus ab origine ^{mundi} pro omnium peccatorum salute, per hanc mysticam ovem vite praefiguratus (Xin yam) nobis reliquit tot ac tanta exempla; et sine quibus nemo potest admitti intra ejus benedictum ovile, nec audire ab ore divini pastoris, ^{eternae} felicitatis vocem. Venite benedicti patris mei, possidete ^{et} ^{Christi sui sibi Regi} Dabit Imperium Regi suo et sublimabit cornu.

Sed praeter mysticam illam et unicornem ovem, ye Kio Xin yam, quae est verum symbolum Justitiae christi salvatoris et omnium Judicis, traditio de sanctis prognosticis, mentionem facit alterius ovis, seu agni sine ulla macula aut labe instar lapidis pretiosi, quem vocant yu Xe; et ideo dicitur yu yam, et esse signum sanctissimum, signum scilicet adventus illius sancti Regis, qui perfecta virtutum suarum harmonia omnia conciliabit, id est ima summis et hominem cum deo. yu yam Xui Ki ye. et consequenter verum symbolum infiniti amoris et charitatis ejusdem christi salvatoris nostri. In cuius personam Justitia et pax, in utraque haec ovis ^{mystica} tam feliciter adumbrata, invicem osculata sunt.

quandoquidem devenimus ad figuram symbolicam Justitiae et charitatis (gin y) quarum temperamentum cum summa perfectionis gradu in personam messiae salvatoris facit verum ejus characterem, et pulchre reuelat in figuram mystici Unicornis Ki lin, qui videtur esse praecipuum e quatuor caelestibus seu spiritualibus animalibus (Silim) sinensis traditionis supra memoratis uti folidem Symbolis diversis ejusdem Domini salvatoris nostri; de quo nunc videtur agendum paulo diligentius.

Lo mi auctor chronici lou Xe, mystica antiquitatis Investigator curiosus de mystico hoc Unicorni agens, hunc definit per duas praedictas virtutes messiae veluti characteristicas, han gin hoai y, quia scilicet cum sit omnium animalium mitissimum, tamen habet frontem ^{uno} cornu, armatam, in qua (nempe contra Dei patris sui hostes) cuius summitas cornea et mollis signum misericordiae cum fortitudine Justitiae temperata. Kio toen tai jo. Descriptio, quam lo mi subdit postea de hoc mansuetissimo animali, plane convincit hunc non posse esse aliud ab eo, cum quo david comparavit christum salvatorem nostrum, cum psalmo 29. deo dixit. Dilectus quemadmodum filius Unicornum, ^{et esse figuram} de quo mattheus ait davidem prophetasse his verbis. Ecce puer meus, quem elegi dilectus meus, in quo bene complacui animae meae... non contendet neque clamabit, neque audiet aliquis in plateis vocem ejus, arundinem quassatam non confringet, et linum fumigans non exstinguet. Cum quibus et aliis de christo prophetiae verbis, Unicornis Ki lin ejus Symboli descriptionem conferamus. Est animal amans solitudinis, inquit lo mi, et fugiens tumultum multitudinis. Kiu pu Kiun, him pu lin, tam cautus est ac attentus in omnibus suis gressibus, ut nullum vel minimum insectum vivum conculcet, aut conterat ullum tenuissimum terrae germen. pu chum quei Kiu, pu cien sem chum, pu che sem cao. et venatorum laqueos retia et foveas certo et semper declinat; pu fan hien ho, pu lo uam cou, In hoc scilicet christo similis, quem satanas ter frustra tentavit;

傳獅多一角神羊性知有罪臯陶治獄罪疑者
瑞應圖王羊瑞器也王者鍾律和調五聲當節
則王羊見
生蟲不折生草不犯陌獲不罹罔罟飲清池而遊樂土牡鳴遊聖牝鳴歸和
春鳴扶幼夏鳴養綏秋鳴藏嘉冬鳴思邊食嘉未飲王英樹手有文藻
申申子有樂章
路史離難紀角端帶肉舍仁懷義居不群行不侶音中宮羽步中規矩不踐
中鳴扶幼夏鳴養綏秋鳴藏嘉冬鳴思邊食嘉未飲王英樹手有文藻

quem scriba et pharisaei, et alii toties incallum conati sunt capere in sermone, aut in corpore apprehendere. non pascitur nisi herbis selectis, nec sitim sedat nisi in aqua viva et crystallina. Xe Kia ho, in yu yam. similis iterum et in hoc salvatori nostro, cuius cibum est facere, voluntatem patris sui; et potus ejusmodi, ut quicumque accipit ejus — aquam is non sitiat in aeternum. &c.

Vetus commentarius cum yam in lib. chun cieu ait Unicornem Kilin esse animalium amabilissimum seu amoris symbolum. Lin che gin xeu. glossa commentarii subiungit hunc esse signum caracteristicum pacis mundo afferendae, nempe per adventum messie (gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus). Lin che tai pim chi fu. Quidam liber, ubi agitur de prognosticis libri chun cieu ait Unicornem Kilin, propter mystici cornu sui unitatem esse signum adventus Regis sancti, cuius legi sanctae et dominio aliquando subiacentur omnes nationes. Lin ye Kio, Kien hai nui, cun ye chu ye. Lo mi paulo supra allegatus ait in eodem sensu, Unicornem esse prognosticum adventus illius sancti Regis. Lin iiam che chi Kia Xui ye, additque circa tempus ejus adventus visum in comatam, quae sit signum renovationis mundi seu generis humani (per ejus novam legem faciendae). po chaei so y chu Kien, et pu sin che ye.

Quaedam traditio libri chun cieu de magnis caeli revolutionibus designans ortum Unicornis Kilin, id est messie salvatoris, ait tunc homines innumeros consecuturos vitam ^{longevam seu} aeternam. Ki lin sem ian gin xeu; Antea ostendimus vocem Xeu non significare simpliciter vitam longevam, sed vitam aeternitatem.

Adices, si Kilin seu mysticus ille Sinicae traditionis Unicornis est verum messie symbolum; et quae de eo leguntur in vetustis Sinarum monumentis, tantam habent cum eo convenientiam, cur ceteri mibi nunquam id antea observaverunt? Respondeo gratis supponi, id à nullo ante nos missionario fuisse deprehensum, cum Pater martinus martinus luculento testimonio contrarium afferat in sua historia Sinensi non solum de se ipso, sed etiam de quodam Philosopho Sinensi christiano, qui ex ultimâ sententiâ libri chun cieu à Confucio conscripti, probavit cum summâ meâ voluptate, et admiratione, Confucium praevidisse verbum futurum, idque non dubiâ spe percepisse, quin et annum in Cyclo Sinico, quo futurum esset cognovisse; id autem ex eâ historia, quae in eo, quem dixi libro extremo refertur, sic mihi ostendit... Fortè Regis Lou venatores extra portam Urbis occidentalem, animal rarum Kilin nomine captum occiderunt, constanti famâ celebratum, cum visum esset animal ejusce prodigii, sucessurum magnae sanctitatis heroem, Summa qua posset contingere felicitatis nuntium. Id ubi —

nuntiatum est Confucio, ingenti suspirio pectus concutiens, quis se advenisse, Kilin, dixit, ingeminavit. Jam jam doctrina mea extremum spectat, jam finem habet cum tu advenies. hâc ubi dixit aversò ad paudentem vultu effusissime flevit. Notandum verò, ait ibidem martinus, finis Kilin appellari placidissimum ac mansuetissimum animal, quod neminem laedat, nemini malum inferat, imò nec mortem afferentibus noceat. Hinc ille Christianus affirmabat, geminum vocabulum, quo nobis agnus Dei significatur per Ki lin sinicè explicari posse... Quod autem Confucius flevit, id animi gaudio abundantis, quo in adventu sancti sanctorum, per Ki lin significati afficiebatur, impetum fuisse. Quod exinde nihil scriptum; librum quæ de Regum correctione nondum planè confectum huius finierit, et suam doctrinam cessare dixerit (id est legem naturalem in libris canonicis traditam) cessare dicitur significabat advenisse novum Legislatorem, qui bella, qui turbas omnes componeret, cui omnes philosophi sectaeque cederent. Quod denique Kilin occisus, ex eo fortasse, necem salvatoris coniecisse, praesertim cum occisus sit ad portam occidentalem, extra quam Jesus christus sicut ovis ad immolandum ductus est &c.

Hucusque martinus, qui cum hujus propheticae traditionis Intelligentiam primum acceperit ab uno sinâ Christiano; hoc est indicium manifestum, ubi sinis propositum fuerit cum methodo convenienti divinum legis Evangelicae systema, et arcanum Symbolica seu hieroglyphica, cum Introductione necessaria ad Intelligentiam mysticorum sub enigmatum cortice reconditorum; hoc inquam, videtur indicium certum, fore ut sine hac viâ sine multo labore recuperare valeant perfectam vetustorum monumentorum, atque imprimis librorum suorum canonicorum Intelligentiam; et ita non solum totum hoc vastum Imperium, sed gentes finitima ejusdem litteraturae particeps, facillimè &c. ultro cum divino auxilio Evangelium sint accepturae.

Postquam haec pauca delibavimus de mysticis et Symbolicis rationibus Stellarum et constellationum Sinensium; Lectori spero, non erit injucundum nunc in nostro planisphaerio caelesti, & ejus ope in ipso caelo contemplari Ideam generalem mysterii sacri, quod divina sapientia videtur circa mundi primordium delineasse pro omnium saeculorum Instructione in tot caelestibus signis et figuris, uti suadet vetus traditio Sinensis, praesertim quæ extat in ipso libro ye Kim. Ex qua intelligimus, in statu Innocentiae, cum scilicet omnes creaturae essent sine ullo defectu, tunc nullum in Universo visum esse mali ominis prognosticum; et ejusmodi signa non cepisse conspici in caelo, nisi post nimiam Angelorum, & postquam primis parentibus per satanam corruptis cum totâ suâ posteritate, ad homines à malo praesente revocandos, et a futuro deterrendos, eosque in timore et

Ratio dignoscendi Symbolica boni vel mali ominis signa, per Stellarum seu Constellationum diversâ Caeli seu planisphaerii Stelliferi constitutione.

公羊麟者仁獸也。麟者太平之符。春秋感精符麟一角。見海內共一主也。路史麟王者之嘉瑞也。李壁所以除舊而布新者也。春秋運斗樞機星得則麒麟生。萬壽。

孔叢子叔孫氏之車子曰鉅商。棋于野而獲獸焉。衆莫之識。以爲不祥。棄之。父之。其誰應之。子曰天子布德。將致太平。則麟鳳龜龍先爲之祥。今宗周將滅。天下無主。孰爲來哉。遂書曰。麟之爲靈昭昭也。西狩獲麟。孔子作春秋。至此而絕筆。此說孔子聞此說而希見其物也。

tremore ad vitam eternam deducendos, fuerit. Divina sapientia et eius infinita misericordia, consilio, inter mundi anteriorum celestia phenomena, quae omnia, ut pote, solis Justis exposita, erant. Solius amoris, pacis, quietis, vitae ac felicitatis aeternae praenuntia; multa alia subinde permixta ad terrorem ostentare, quae singulis generationibus futura essent totidem Impiis totidem signa ira, ultionis mortis atque honoris sempiterni; lo ciriter modo, quo haec depicta distincte occurrunt in veteri planisphaerio Sinensi dicto, *hao tien chui siam tu*. Id est figura Aetheriorum seu signorum celestium, quae deus exposuit hominum contemplationi, quod planisphaerium non parvam cum nostro habet affinitatem; et in quo tota illa boni et mali omnium signorum permixtorum diversitas apparuit, uti patet ex vetusta libri *ye Kim* traditione. In cuius aemigmaticae polygrammaticae figurâ, ejus Auctor hanc felicitum et infelicitum characterum diversitatem exaravit, *tien chui siam, Kien Kie him Xim gin siam chi*; admonendo futurorum saeculorum sapientes, in certâ spe & expectatione sancti sanctorum viventes, praecipuam ipsorum curam versari oportere, in horum signorum contemplatione, in iis continuis et attente observando aeterna bona aut mala certo decreta felici vel infelici hominum conditis mutationi. *Xim gin xe Kua Kien siam*. *El mim Kie him Kie him che, xe te chi siam ye, hoi linche, yeu yue chi siam ye*. &c. Sed etiam! postea, id est, ut fert textus genesys, cum cepissent homines multiplicari super terram... et cuncta cogitatio cordis Intenta esset ad malum; tuncque, ut antea observatum est ex fragmento libri Enochii (quem esse fo hi, libri *ye Kim* Auctorem ostendimus) demones hominum operibus sese immiscuentes, eos docuissent, omnes Astrologiae genethliacae pessimas artes; tunc, inquam, sacra haec et primava ff. Patriarcharum sapientia, in spuriam et diabolicam magiam degeneravit, quae totum mundum non solum ante sed etiam post diluvium prorsus infectit. *Kien y pu xe, quei chu, conchi yuen him Kiu ngo, Kua cu y hoi loen tien hia &c.*

Nunc autem, ut tum ex sacra tum ex Sinensis traditionis principiis, in nostro celesti planisphaerio (quod cum Sinense tantam habet affinitatem) observemus sacra et primava Astrologiae signorum bonorum seu malorum diversitatem, sequenda est regula a praecis sapientibus tradita; quae, ut refert Auctor libri *tu xu pien*, Statuto polo eclipticae *tien Kiu* prope Stellam internam duarum rotarum posteriorum plaus-tri borealis, ita ut linea recta per has 2 rotas traxata, indicet mundi polum et omnium constellationum plagas. *Koen feuchi so xe, el tien chi fam quei, sou ton, co pan y &c.* quae, inquam, regula praescribit, media nocte observare, quoniam stella sit in superiori parte meridiani. *mui ye yu nan lam chim ou, Koen Ki chum sim chi so tao, yam Koen chi fa, Kiu xou y hu.*

Hujus igitur Regulae directione coniciamus oculos in nostrum planisphaerium celeste. At quò facilius in eo dignoscatur constellati-onum bona vel mala signi fiantium diversitas, hoc ita constituatur, ut colurus aequinoctiorum sit pro horizonte, virginis et piscium duob?

Signis utriusque aequinoctii sectionem tenentibus: colurus vero solstitionum sit pro meridiano, signi ardentis arcu (quod est symbolum belli et tumultus) supremam meridiani partem directè obtinente, et geminorum pedibus inferiorem meridiani partem radentibus, et columbarum celestis ramum olivae ferentis capite (quae est symbolum pacis et serenitatis) in infima ejus meridiani parte occulta, et arcui sagittarii è regione opposita. quae caeli seu planisphaerii constitutio, videtur ritè quadrare cum situ recto circuli, sive 12. horarum sive 12. signorum celestium sinarum; In quo hora 6. seu meridiana dicta *ou*, signi fiant equum, respondet signo meridionali sagittarii, cuius corpus est equinum, et centauri proprium: et hora prima post noctem dicta *chi*, id est filius, et 12. praecedens mediam noctem, dicta *hai*, quae signi fiant puellum, simul respondent signo geminorum seu castori et polluci, per lucis et umbræ seu diei et noctis limites eodem modo à se invicem divisif.

In hac caeli seu planisphaerii constitutione, si supra arcticum mundi polum, quem diximus ex Sinensi traditione esse sedem primi motoris seu magni Dei in summa quiete omnia moventis, in stellifero sinarum planisphaerio dicti *tien hoam ta ti*, attollas oculos ad Intersectionem circuli polaris et meridiani, observabis 1.º circa hanc circumvolutum et supra sedem xanti, exaltatum tortuosum draconem, scilicet signum illud tenificum visum sancto Joanni, cuius cauda trahebat tertiam partem stellarum caeli. de quo Isaias testatur, hunc dixisse in corde suo, In caelum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum, Pesebo in monte testamenti in lateribus Aquilonis... Similis ero Altissimo. et qui per Auctorem libri *ye Kim* ritè adumbratus est in altiori et superiori lineâ celestis et nobilioris hexagrammaticis Kien-Kua libri *ye Kim*, sub nomine *cam lum* seu draconis contumacis semper sursum tendentis, et regressum nescientis &c. *cam lum yeu hoi. cam chi quei yen ye, chi cin, el pu chi tui &c.* ac demum qui in Sinensi mappâ celesti dicitur completi septem e 28 constellationibus, ita ut ejus cauda vicinior sit polo seu Regioni Aquilonari, et ejus caput magis ad austrum extendatur; et ex iis capin Astrologia Sinensi sicut in Europaea caput et cauda draconis vocentur nodi eclipticae, in quibus contingunt eclipses lune et solis, vera facinoris tam portentosi.

Observabis 2.º Tertiam partem Stellarum seu Angelorum, quam S. Joannes ait caudâ draconis detractam esse in terram, et traditio Sinensis non incongruè expressit per pluviam Stellarum; in hac caeli constitutione appositè exhiberi per viam lacteam, quam Sinæ vocant flumen celeste, stellifluum, *tien ho sim han*; fluvium lucidum seu argenteum, *yn ho mim hoj* vel *Kim ho*, id est torrentem in praecipitum videntem. quia scilicet dracone sic in sublimi elato, via lactea tunc apparet instar catadupa ex excelso caelo deorsum in ima praecipiti casu delapsantis. quo illapsu oculis subicit funestam illam iniquitatis illuvionem, quae vetus traditio Sinensis fert homines initio fuisse per nequitiam primi proditoris cum cum seu luciferi in hoc dracone ad vivum descripti.

圖書編十二辰即統于北辰者斗杓即指十二辰者也。是故觀斗之所指。而天之方位宿度可辨矣。况天體北高南下。每夜于南方正午。觀其中星之所到。仰觀之法。其庶幾乎。十三經春秋疏日月在辰尾。正義曰。東方七宿。角亢氐房心尾箕。共為蒼龍之體。南首北尾。角即龍角。尾即龍尾。

易乾卦元之為言也。知進而不知退。知存而不知亡。知得而不知棄。十三經公羊莊公七年夏四月辛卯夜恒星不見。夜中星實如雨。恒星者何。列星也。因列星者天之常宿。分守其度。諸侯之象。事物紀原。天河又曰天漢。天津。銀漢。星漢。銀河。明河。傾河。

易傳是故君子所居而安者。易之序也。所樂而玩者。爻之辭也。是故君子居則觀其象而玩其辭。動則觀其變而玩其占。是以自天祐之。吉无不利。

圖書編易曰。天垂象。見吉凶。聖人象之。又曰。觀于天文。以察時變。皆儒者事也。也。悔吝者。憂虞之象也。易傳是故君子所居而安者。易之序也。所樂而玩者。爻之辭也。是故君子居則觀其象而玩其辭。動則觀其變而玩其占。是以自天祐之。吉无不利。

3° observabis aliam nec minus claram ejusdem diluvii mythici, imò & ipsius Diluvii realis figuram, in urna Inversa Aquarii, et in ejus aqua effusione. Super subjectum duorum piscium ^{uno} lino conjunctorum, qui sunt symbolum primorum parentum communis culpa vinculo conjunctorum, et sub lethalius diabolica seductionis toto arce diffusæ aquis, cum tota sua progenie submersorum, instar piscium captivorum, vicini cete rictui expositorum, nec ab ejus ore liberandorum, nisi per evangelium hominum piscatorum rete. quid quod liber canonicus Xu Kim nobis offert feliciem hujus mystice expositionis confirmati-

onem tum in personâ, tum in nomine hieroglyphico patris magni ^{sub} yu, quæ alibi offendemus designatum esse primum generis humani parentem; nam ejus nominis character hieroglyphicus Koën significat pisces lino conjunctos, et ejus personæ societas arguitur in textu libri Xu Kim immediate post diluvium à Xamti sub nōe Regis yao (rac) ^{vea seu Jehovah}, quod non obstitit generali huius cladis, et quod violando Dei mandatum perdidit totam posteritatem. ^{fam mim} pi cou, Kieu cāi ci yun ^{fu chim}, ^{et in præceptis post angelos}

4° observabis in ophiuco seu anguinenente in sublimi inverso situ erecto, inter draconem et arcum sagittarii alteram primi parentis prævaricatoris figuram, non obscure representantem, quæ ratione per serpentem deceptus, ac cerebro veluti inverso altiora sequens, luciferi superbiam imitatus ambieit esse similis Altissimo, inter tortuosi et seductoris serpentis spiras hæserit suffocatus, et per stellifluum torrentem in præceptis abreptus.

5° observabis in cepheo Rege æthiopum (sine hunc Asterismum appellant cao fu, id est patrem conditorem) pedite et pedissequo, nec non in superbâ ejus uxore Cassiopeâ in throno domina more præeunte; utroque in medio via lacteæ seu stelliflui torrentis in præceptis simul abrepto, mirabilem figuram peccati et lapsus primorum parentum, per rebellium Angelorum in terram à calo ejectorum ruinam, in similis casus abyssum prolapsorum. Adamo qui conditus fuerat ut esset Rex et pater filiorum, lucis et gloriæ, facto capite æthiopum seu peccatorum (quos sine vocant Li min) simul et cum ipsi vili principis tenebrarum mancipio. Et quia Adamus peccati legem recepit ab Evâ uxore, in superbâ et dei offensâ prævixit exemplo, hoc eleganter depictum est in utriusque figuræ symbolice dispositione ac situ.

6° observabis sextâ in Andromedâ Cephei & Cassiopeæ filiâ, propter matris superbiam laxo alligatâ et ceto marino expositâ, in planisphaerio celesti inter matrem et signum piscium supra Perseum, à quo occiso ceto et liberata eidem postea nupsit; figuram non minus mirabilem naturæ humanæ, propter eva omnium mortalium matris Altissimo similis esse ambieit superbiæ, peccati et omnium pravonum affectuum catenis vinctæ, et satanae abissi tartareæ capitalis monstri ferocitati expositæ; sed tandem post longam captivitatem per n. salvatorem in perseam adumbratam liberatâ, et a suo liberatore in sponsam acceptâ, etiamsi ob amissam primæviam Justitiæ originalem albedinem fusca esset et a sole decolorata, ut ait canticum canticorum, cum quo videtur pulchre quadrare illud Ovidii in Epistolis diffictum

candida si non sum, placuit Cepheia Perseo
Andromedæ, Patriæ fusca colore. sua.

7mo observabis in sagittariis centauris, monstri bellicosi formâ, cujus arcus Enormis longitudo occupat totam supremam meridiani partem, portentosum diuturni & funestissimi belli signum, in calo per Angelos rebelles, et in terrâ per mundum Integrum mortalium, lucifero duce ac principe, adversus Deum conditorem suum veluti iecto facere declarati. cujus tristis et terrificæ imago ubique apparuit in planisque cæli seu Planisphaerii sui constituti Asterismis, qui in hac dispositione oculis contemplantium exponunt Ideam generalem naturæ perversæ et mundi planè corrupti status.

Sed quia post mundum ita corruptum ac perturbatum, Divina sapientia ex infinitæ suæ Justitiæ ac misericordiæ consilio, statim decrevit hunc reparare; et homines, qui magis propter satanae seductionem, quam ex propria malitiâ Deum offenderant, redimere, relictis Angelis, qui ex purâ iniquitate peccaverant, in perversitatis suæ perditione; ideo ad excitandam in hominum animis, ab ipso corruptionis primordio usque ad ultimas generationes, spem salutarem reparationis et suæ saluationis; inter tot mali ominis Asterismos, mundi corrupti mala ammentiantes, alios non pauciores ominis felicionis admiscuit, non minus clarè figurantur felicissimum Reparationis et saluationis mysticum. Sic v. g. ad perpetuandam omnibus sæculis traditionem primæ promissionis salutaris hominibus factæ, cum scilicet minando serpenti ejus seductori, dixit. Inimicitias ponam inter te et mulierem, et semen tuum et semen illius, ipsa contenta caput tuum, et tu insidiaberis calcaneo illius; videtur hanc ab symbolo eleganti expressisse in sydere Herculis, olim antè fabularum initio corruptionem, egregio hominum saluatoris typo, in calo et planisphaerio inter draconem et ophiucum, instar herois celestem et terrestrem anquem domantis, unde probabiliter fabula dicens herulem adhuc in cunis duos Angues manibus præfocasse celestis scilicet draconis superbiam uno calce attitâ; alterius enervis supplicis instar inflexi figurâ, quæ est signum veræ humilitatis, exhibente armorum genus, quo saluator noster serpentem luciferi caput occidit.

Similiter prælium in calo cum dracone et Angelis ejus à michaële commissum, victoria de iis reportata, eorumque in terram ejectione, videntur ab initio clarè adumbrata in inferiori via lacteæ seu stelliflui fluminis in præceptis vuentis parte, ubi per seus victor occiso ceto, et liberatâ Andromedâ, anguibus hirsutum medusæ, id est Junta Arabes abscissum diaboli caput in signum triumphi ostentans, pernicibus talanum alis remeas ad summum cælum. Cujus læni et vetustissimi eventus memoria sub similis allegoria velo consignata reperitur in diversis prisca traditionis monumentis finicis, nempe, ac præcipue apud Insignem Scriptorem Hoai nancu, qui post allegoricam mundi initio corrupti ac perturbati descriptionem, simili stylo narrat quâ ratione mundus fuit reparatus, et à belli tumultu liberatus, post prælium cum duce rebellium et tumultus auctore commissum, et occisum superbum monstrum marinum ngao, cum Atho dracone, quæ sunt duo satanae symbola, nempe per heroem seu heroinam

魚 yu, pisces

系 su. sericus
funicul?

鯢 Koën
Nomen

hieroglyphicum
Adami cum Evâ
communis
noxæ copulæ
conjuncti sub
aquis primæ
corruptionis

良 Leam?

民 min.

candidus

seu candidus

monibus

populus

populus dei

黎 Li?

民 min.

Nigra

Indolis et

conscientia

populus

populus

æthiopum

淮南子往古之時四極廢九州裂天不兼覆地不周載火燧炎而不滅水浩洋而不息猛獸食人驚鳥攫老弱于是女媧鍊五色石以補蒼天斷鼈足以立四極殺黑龍以濟冀州積蘆灰以止淫水蒼天補四極正淫水涸冀州平蛟虫死顛民生

Equam 輔
 ature 弼
 humane 佐
 figuram 理
 esse 萬
 diximus 邦
 之象
 造, cao }
 父 fu } 輔
 * figura 佐
 novi Adam

3^a celi constitutio
fini mundi
respondens.

pariter contempleremur, qualis videtur apparitura circa finem integræ illius
periodi, et qualis observari potest in inverso primo planisphaerii situ, ita ut
caput draconis et arcus sagittarii, quæ initio temporum in supremâ celi regione
dominantia fuerunt potentia rebellionis, belli ac tumultus creaturarum
contra Deum signa: eadem circa finem temporum in oppositâ seu infimâ
celi parte conspicua, futura sint prognostica certa finis omnium tumultuum
ac turbarum, et projectionis draconis cum omnibus ascelis in profundum
abyssi. In imâ via lacteâ seu torrentis celestis parte adumbratæ: Et contra
puppis navis Argo seu Arca noë cum columbâ olive ramum ore ferente
in summitate celi, supra signum geminorum, hoc est supra castorem et
pollucem immortalitate donatos, eminentes, circa tempus consummati-
onis rerum, tunc futura sit signum serenitatis, tranquillitatis, pacis et
immortalitatis, quâ æternum fruuntur, quicumque memores vestium
pellicearum, quibus Deus initio induit nuditatem primorum parentum;
in manû mundi adversus Dei hostes, sub Agni immaculati Regis ac
Salvatoris nostri vexillo pro aureo ejus virtutum vellere strenuè
decertarunt, et illud feliciter consecuti aggregabuntur benedicto ovili,
cujus ipse caput esse gloriatur.

quod porro Celi constitutio seu Alteris morum dispositio in principio
fine & fine temporum fuerit et futura sit, qualis supra à nobis assignata
est; hoc videtur manifestè concludi posse ex duplici traditione Sinensi,
quarum una docet, draconem in medio vere (nempe magni anni seu
periodi Apocatastasis, quo tempore conditus est mundus) conspectum fuisse
in summo celi exaltationem, hoc est eo tempore, quo lucifer dixit in corde
suo, ascendam. Exaltabo solium meum super astra altissimi. *lum, chun
sen, el tem tien*: Quo draconis, *sen el tem tien* elliptice polum hoam *Kie* ambiens
situ, adumbratum est insolens luciferi desiderium, ipsam filii dei (*tien*)
hoc in polo a prisci sapientibus positam sedem. At in medio autumni
Ejusdem periodi, id est circa finem mundi et ultimum Judicii diem.
Etsi nemini notum, eadem traditio docet draconem celestem ad summo
ad infimum celi locum devolutum abyssum subire, *Cieu sen el cien
yuen*, eo scilicet tempore quo prædictum est in textu sacro tartareum
draconem ultimò projiciendum esse in profundum laii. Altera vero
traditio videtur præclara præcedentis ejusque Interpretationis confirma-
tio, ut patet ex his ipsius verbis, *ten ye pe, el uan ve kin, ten ye
pe, el uan ve xem*. Id est, constellatio *ten* (est una de 28. constella-
tionibus Sinicis, quarum nomina patent in circulo super planisphaerium
descripto) ejus character *ten* in primo planisphaerii situ, in
boreali et superiori meridiani plagâ, super caput draconis, at in poste-
riori situ jacet in inferiori meridiani et Australi ejusdem meridiani
plagâ dicta constellatio *ten*, inquit traditio, dum obtinet cum
dracone altissimum celi locum in regione Aquilonari. Hinc fuit signum
seu prognosticum exinactionis seu interitus omnium rerum, id est.

10. + Xe
2. = el
12. 斗 teu
||

Ab Aquilone
pandetur
molum.

斗一南而萬物盈
而龍鱗之長能幽能明能細能巨能短能長
春分而登天秋分而潛淵
理雅太玄曰斗一北而萬物虛

omnium hominum in personâ primi parentis per serpentem
primò seductorum: cum verò e contra eadem obtinebit infimum
celi locum in regione Australi, erit signum plenitudinis et abundan-
tiæ, id est multitudinis immensæ electorum, quos divinus pastor
et Agricola instar uberrimæ annonæ, aut numerosissimi ac pinguis-
simi ovium gregis, in fine mundi deducet in æterna patris celestis
tabernacula.

Ubi diligenter observandum est characterem prædictæ cons-
tellationis *ten*. componi ex figurâ crucis et sacrâ dyade. secundæ
personæ divinæ symbolica, quæ in hoc signo Ab initio usque ad
finem mundi, plenam retulit referetque de dracone Infernali vic-
toriam; iudicabitque omnes vivos ac mortuos, homines æque ac
Angelos. 2° hunc eundem characterem *ten* significare mysticam illam
ovem seu Arietem Unicornem chæi dictum, quem supra ex traditione obser-
vavimus esse veluti symbolum sancti Reparatoris Spectati ut Judicis
Iustorum et reproborum. 3° cum hic character sit compositus ex
characteribus binarii et denarii (nam figura crucis apud Sinas ut apud
significat decem) significare numerum 12, duodecim mensium. *nos*
anui proprium; et consequenter ubi à summitate borealis plagæ ad
infimum Australis devoluta erit constellatio *ten* hoc characterem caput
sa, hoc est circa finem Apocatastasis, fore ut hæc definit consumma-
tionem rerum futuram modico tempore post ultimum e duodecim
magnis mensibus Integræ temporum periodi temporis viris prophetis
solis ac paucissimis olim notis. Cujus periodi et duodecim ejus mensium
intervallum metitur curvus celestis septentrionalis simili *ten* nomine
dictus, quo scilicet Imperator hoam ti, seu tien cū celi filius fertur
lustrare 12 partes universi præcipuas, Id est duodecim tribus Regni
celestis.

Postquam egimus de signis et cæteris constellationibus ac de
earum figuris symbolicis; cum sol, luna et alii planetae cum
inter se, tum verò cum stellis fixis, omnibus diebus et horis diversi-
modè configurata, infinitam variorum phænomenon segetem conti-
nuò exhibeant oculis contemplationis; ratio postulat, ut de iis et
symbolicis horum rationibus aliquid attingeremus. Sed quia hæc
sacra prisorum sapientia pars videtur ferè omnino confusa et
corrupta, per impia genethliacorum somnia et commenta: Et aliunde
paucæ, quæ sincera traditio servavit de veteribus ac genuinis ejus
principiis, pertinent ad mysticos numeros, proprios fastorum duplicis
systematis chronici tam libri *ye Kim*, quam libri *chun cien*; satius
videtur omnem de iis sermonem rejicere in locum, ubi de iis numeris
et eorum computis agemus.

Et eadem de causâ, cum Sinensium ratio et compositio sit verè
et purè symbolica seu hieroglyphica, hic locus pariter esset agendi de
mystico earum artificio, sed quia hoc pendet præcipue a signis
magicis *ho tu*, et earum numeris, non nisi initio computorum
et suavitatē omnes
veritates essentielles totius Legis
evangelicæ

Deus ab Austro
veniet, et sanctus
de monte pharan.

史記斗為帝車運于中央
圖書編十二國天下之諸侯也此皆巡狩于天下之事
圖書編天之行始于東故此為天根太子為天下根本

故無所不紀也

* Sola analysis
hieroglyphica ali-
quot centenorum
characterum sinen-
sium videtur suf-
ficiens, ad demons-
trandum cum mirâ
claritate, facilitate
et suavitatē omnes
veritates essentielles totius Legis
evangelicæ

exponendis, & materia abundantia excedat breves presentis paragra-
phi limites, satius erit. sit convenienter de his sermonem in finem totius
suscepti operis differatur; interim aliquot tantum characterum selec-
tionum, analys quorum compositio magis sacra et speciosa videbitur,
analysim hieroglyphicam pro occurrentia, uti jam cepimus facere,
exponemus.

At quia Dei Salvatoris Nativitas et ejus mors pretiosa fue-
runt precipuus scopus totius sapientiae hieroglyphicae, & omnium
symbolorum propheticonum; ut convenienter huius paragra-
phi finem imponamus, nunc ~~hanc~~ ostendendum, cum quantā prae-
cise et claritate, utraque hae salutaris epocha consignata reperitur
in monumentis seu prophetis seu historicis veteris sinarum
traditionis, tam per stellam illam prodigiosam, cujus lumine Reges
magi hunc nascentem quesierunt et adorant; quam ^{pax} eclipsim por-
tentosam, quae eodem patiente, et moriente, in cruce universam terre
faciem densis tenebris replevit.

Atque ut incipiamus à stellâ Epiphaniae, ostendamus quae Nati-
vitatem Salvatoris mundi, hoc mirabili nec unquam antea viso phanomeno,
certo et clarè designatam esse in sinensi traditione, hinc praemittenda
sunt ea quae magis notatu digna circa hanc stellam occurrunt, cum in sacra
scriptura, tum apud ^{patres} Patres, & ceteros doctores. Prima illius stella
mentio, quae occurrat in scriptura sacra, est prophetia Balaam, qui Nume-
rorum capite 24, qui videns visiones Omnipotentis, et praenuntians ad-
ventum messiae, ait Videbo eum, sed non modo: intuebor illum sed non
propè: orietur stella ex Jacob, et consurget virga ex Israel &c.

Post sacram de stellâ prophetiam, in ejus complementum, prout refer-
tur in Evangelio s. Matthaei ex ipsis magorum verbis, qui sicut Israelita olim
in columna nubis, ita stella praecursoris lumine deducti, ubi pervenerunt
hierosolymam, quae fuerunt dicentes, ubi est qui natus est Rex Judaeorum.
vidimus enim stellam ejus in oriente, & venimus adorare eum. . . .
tum Herodes clam vocatis magis, diligenter didicit ab eis tempus stellae
quae apparuit eis. (quem in locum plures Interpretes aiunt, novam hanc
stellam duos circiter annos antea capisse videri in oriente, unde magi
venerant). . . . qui cum audissent, ut pergit sacer Evangelista, abierunt,
et ecce stella, quam viderant in oriente, antecedebat eos, usque dum
veniens, staret supra ubi erat puer. videntes autem stellam gavisi sunt
gaudio magno vade.

Quod spectat ^{patres} Patres, hae sunt communis eorum opinio, hanc
stellam fuisse novam et ab antiquis planè diversam, et ejus motum fuisse
ab oriente in occasum; eamque non noctu tantum sed etiam de die
fulsisse. S. gregorius Nyssenus censuit fuisse unam e fixis aut planetis
quae descenderat. Origenes existimavit eam fuisse e genere cometarum.
Et s. Thomas ait non absuisse significationem cometicam, quia caeleste
christi Regnum comminuit omnia Regna terrae. S. Ignatius de ea
sic loquitur. Ejus lux fuit super ceteras stellas. Cetera sidera simul
cum sole, et luna, fuerunt illi veluti chorus, S. Chrysostomus ait ejus

lucem superasse lumen ipsius Solis.

Ricciolus ex vulgari philosophorum sententia existimavit hanc
stellam ex aëris meteorologica materia miraculo productam. Plinius
explicans varia genera cometarum memorat unam argenteo crine,
fulgentem, specie humana dei effigiem in se ostendentem. Cornelius
gemma in libro de divinis mundi characteris, affirmat magorum
stellam similem fuisse stellae novae visae in Cassiopaea anno 1572.
Pestellus assentit, hanc visam esse à magis in oriente, biennio ante
quam Christus nasceretur: deumque voluisse, ut Religionis genius
stella lumine vestitus, illos à finibus orientis, usque ad Judaeam et
Bethlehem deduceret.

Keplerus censuit stellam magorum à deo productam in loco et
articulo conjunctionis maximae Saturni, Jovis, et Martis; ut magi, qui
conjunctionem illam observabant, facilius stellam novam oculis depre-
henderent. Et ideo probabilissimam credidit opinionem Laurentii Lusy-
ga poloni, quatuor annos vulgari christi epocha addentis, atque asse-
rentis christum reverè natum non anno 45.º Juliano, ut dicta epocha et
Kalendariū Romanum supponunt; sed anno 41.º Juliano, hoc est annis
duobus post veram maximamque conjunctionem planetarum superiorum,
et cum stella illa, quae magis illuxit, fulgere cepit, in ipso maxima con-
junctionis loco; deo scilicet sic ordinante tempus et locum illius con-
junctionis, ut praenuntiando adventui filii sui mox in carne apparituri
deserviret.

His cum ex indubitata tum ex probabiliori traditione nostra pre-
missis, de stellâ Epiphaniae: jam nil facilius, quam demonstrare, extare
apud sinas diversas traditiones propheticas et historicas verè & certo de
hac stellâ loquentes. quod multa ante saecula videtur probè intellexisse
Auctor operis imperfecti in s. Matthaeum, cum scilicet exponens illud: Vidi-
mus stellam ejus in oriente &c. meminit cujusdam scripturae Seth, de
stellâ apparitura in ortu messiae. his verbis. Audivi aliquos referentes,
de quadam scriptura gentis cujusdam in principio orientis juxta oceanum,
apud quos sevebatur scriptura quadam inscripta nomine Seth de stellâ
apparitura in ortu messiae, per generationes studiosorum hominum
patribus referentibus filiis suis.

Quamvis Auctor operis Imperfecti videatur satis distinctè desig-
nasse nationem sinensem. Ne quis tamen possit revocare in dubium,
gentem illam, apud quam fertur juxta hoc ejus testimonium, extare
scripturam Seth de stellâ apparitura in ortu messiae, non posse esse nisi
sinensem; nunc ostendamus traditiones sinenses de dictâ stellâ, in
quibus hic rumor videtur fuisse tam justè fundatus, ea circiter
omnia notatu digna simul comprehendere, quae singillatim ex diversis
monumentis et opinionibus supra collegimus tam de natura et qualita-
te speciali illius stellae; quam de divino objecto per illam praenuntia-
to, ac de tempore et loco ejusdem stellae apparitionis: et consequenter
praecipuas s. Patrum et aliorum Doctorum opiniones de stellâ Epiphaniae

Stella Epiphaniae
in sinarum monu-
mentis veluti pro-
phetis oraculis
clarè consignata

In lib. de novâ
stellâ in serpentar.
Et in lib. de
anno natalitio
christi &c.

x mathaei

nisi in Judæa, apud quam solam tunc vigebat verus dei cultus. Kim sim che, te sim yê. Ki chuam vû cham, chō yu yeu tao chi quē.

6.° mirabilem hanc Stellam ex tribus talibus in unam coalescentibus produxisse, che sam ki, yu cim sam ki siam lien, che sam chum yeu leam hoam sim, cim sam chum, yeu ye hoam sim, fan san sim ho quei Kim sim yê. nisi hanc traditionem Interpretari mavisset juxta Kepleri supra citati mentem, dicentem Deum produxisse Stellam Epiphania in loco tempore maximo trium superiorum planetarum conjunctionis.

Præter has omnes stellarum observationes est prophetica traditione deducta, tantum habentes conformitatis cum iis, quæ nostri doctores vulgo censent de Stellâ Epiphania; ex historica eorundem traditione, nunc adducenda, observatio valde singularis de quodam cometa, qui fertur apparuisse anno 2.° Regni Han ngai ti, id est anno sexto ante æram christi vulgarem, seu duobus annis ante verum ante christi nativitatis annum, juxta probabiliorum plurimum recentiorum sententiam; quod tempus cœcidit cum tempore primæ apparitionis stellæ à multis poni solita biennio ante christum: qui quidem cometa cum feratur pariter apparuisse in cardinali cœli regione Kien nien dictâ, unde scilicet sol, luna et quinque planete dicuntur singuli ducere initium suorum motuum, qui iniquam, eâ de causâ habitus est ut prognosticum ingentis mutationis seu generalis renovationis et consequenter videtur cum multâ probabilitate fuisse ipsamet Stellâ Epiphania, quam origenes dixit fuisse de genere cometarum; et S. Thomas asseruit habuisse significationem cometicam, et prænuntiasse omnia regna terre per cœlestis christi Regnum comminuenda.

Dices. Ex traditione sinensi, supra allegatâ, Stellâ Kim sim non apparuit nisi in Regno sequente veram legem, id est in Judæa ut Interpretati sumus, at Stellâ Epiphania fuit veluti fax à deo accensa in cœlo ad illuminationem gentium, easque adducendas ad notitiam sui salvatoris propè in mundum venturi, uti reverâ adduxit tres Reges magos ad ejus adorationem. Ergo Stellâ illâ de quâ dicta traditio sinensis, haberi non debet pro verâ Stellâ Epiphania. Pro prædictam traditionem intelligendam de illâ Stellâ seu nubeculâ splendidâ, quæ instar facis aëre duxit magos ad christum (sicuti columna nubis ducebat israelitas in deserto) et quæ finis dicitur Kim yun, ac probabilissimè non apparuit nisi in solâ Judæa, et circa diem ipsam et debuit esse terre vaticinatio: at nullomodo intelligi debere de ipsâ Stellâ Kim sim, in superiori cœli loco productâ, ut esset omnibus gentibus conspicua et prænuntia proximi adventus omnium Redemptoris: nisi forte, quod videtur probabilius, per Stellâ Kim sim hic intelligi hanc Stellam quatenus per descensum super nubeculam splendidâ Kim yun, et cum eâ instar solis et luna conjuncta

禮含文嘉作樂制禮得天心則景星見星出房
漢天文志景星者德星也其狀無常出于有道
之國國赤方氣與青方氣相連赤方中有
兩皇星青方中有一黃星三星合為景星也狀
如半月生于晦朔助月為明王者不敢私入則見

天獻通考漢哀帝建平二年二月彗星初出牽牛
七十餘日傳曰彗所以除舊布新也牽牛日月五星
所從起曆數之元三正之始彗而出之改更之象也
其出久者為其事大也改建平二年為太初元年
號曰陳聖劉太平皇帝

ope traditionis sinensis posse facile et mirabiliter inter se conciliari. nam traditio sinensis in mirabili phænomeno epiphania ortum messia prænuntiante, duplicem Stellam distinguit, quarum una dicitur Kim sim, id est Stella solis instar lucida, et ideo videtur fuisse symbolum divinitatis messia; altera vero dicitur Kim yun, id est nubes seu nubecula splendida ut luna, et ideo videtur fuisse symbolum humanitatis salvatoris. Prioris nempe Kim sim Stella magnitudo, fertur æquasse dimidiam lunæ partem, et prædisse in novilunio circa solstitium hi-bernum, multumque auxisse lumen lunæ. Kim sim japan yue, sem yu hœi so, cou yue quei sim. Alia traditio observavit hujus Stellæ discum fuisse notabilis magnitudinis, et in medio perforatum, Sim ta, el chum cum, hoc est instar Eclipsis solis annularis, Stellâ scilicet lucidiori Kim sim, quæ videtur fuisse multo altior, descendente super nubeculam Kim yun terra vicinam, et per hunc descensum perficiente novum et mirum Eclipsis genus, oculis representante unionem hypotaticam verbi divini cum filia humanitate, et ortum solis justitiæ carnis nœ velo obducti super horizontem mundi peccatorum et longioris noctis tenebras divini sui luminis obscuracione propellenti; eo scilicet tempore, quo Stella quæ ducebat magos stetit supra ubi erat, et magi phænomeni novitatem mirantes, gavisii sunt gaudio magno valde.

At ne quis suspicetur, hoc duplicis Stellæ phænomenum aliud quippiam, quam Epiphaniam prænuntiasse, advertendum est primò, hanc juxta traditionem sinensem, fuisse Stellam Epiphania, nunquam habuisse aut habituram aliam sui similem, Kim sim Kim yun, quam Xi ye Kien. 2.° ejus apparitionem respondere tempori sancti Regis, quem in sequenti paragra- pho ostendemus fuisse unum e principibus seu heroibus qui in lege naturali habiti sunt tanquam Ideales et eximii messia Regis typi. Xun ti Xi, Kim sim chō, Kim yun sim; et utriusque hujus sydenis conjunctionem instat solis ac lunæ in tyz ygiâ unitorum, fuisse signum lucis evangelicæ per solis justitiæ incarnationem toto orbe spargendæ. Kim yun lan ti, li man man ti de. 3.° hanc Stellam seu ejus apparitionem designare veram epocham adventus illius sancti, qui ante et post Confucium fuit omnium seculorum expectatio, et per unicornem omnium animalium mansuissimum significatus desideratus tanquam hominum innume- rorum salus. tien Kim te, ce Kim sim Kien. hem sim te, ce Ki lin sem, uan gin xeu. 4.° tempore apparitionis hujus Stellæ, cœli filium, id est æternum et patri consubstantialem dei filium, daturum hominibus perfectæ obedientiæ exemplum, et omnes populos ejus virtute excitatos promi- futuros fideles legis divini observatores. tien cū chi hiao, gin hien xenem hai nui Kim yue, ce ho tien salim cim nui, ce Kim sim tien. 5.° eandem Stellam dici characteristicum vere virtutis signum; ejus fi- guram à cæteris sydenibus valde diversam; nec apparituram nisi in Regno, in quo habetur vera divina legis notitia, vigetque ejus observa- tio, quæ non conveniunt nisi Stellâ Epiphania, quæ non apparuit

隋天文志景星如半月生于晦
朔助月為明或曰星大而中空
內經序景星慶雲曠世一見

綱鑑大全舜帝時景星出慶
雲興
綱鑑御覽今禮漫漫今日
月先華旦復旦分明在天
爛然星陳日月先華弘于一

春秋運斗樞天樞得則景星
見衡星得則麒麟生萬人壽
又機星得則麒麟生萬人壽
爾雅翼麒麟為太平之符

古書天子至孝任賢使能海內歡悅制
作合天法令清明則景星見
孫氏瑞應圖景星天曜也王者不私人則

formavit novi generis Eclipsim solarem amularem stantem supra ubi Sol Justitiae sub pueri vagientis formā velaverat divini sui luminis splendorem.

Portentosa
Eclipsis, quae
tenuit orbem
terrarum Christo
pendente in
cruce clarè me-
morata in
Chronico Sinarum

His de mirabili Stellā Epiphaniae observatis, nunc ut ostendamus Eclipsim portentosam, quae naturae Auctore moriente et patiente tenuit orbem terrarum, non minus clarè ac distinctè reperiri in traditione Sinensi historica et prophetica. quod ut ^{et} ~~con~~signatam pateat cum simili evidentia, prius huc colligamus ea quae notabiliora occurrunt de hac Eclipsi in nostris monumentis sacris et prophetis, praemissa brevi observatione circa nomen, locum, originem et prognosticum Eclipsium.

Quoad Eclipsium nomen advertendum est, hoc vulgò exponi per has voces illius synonymas, defectum, deliquium, seu labori Solis et Luna: et ideo Eclipsim Solis, quā nobis subtrahitur lumen solare, esse symbolum primae creaturae nempe Luciferi, qui in mundi primordio inanis gloria vento abreptus, instar alterius Solis se soli Justitiae equiparans, divinos ejus luminis et gratiae radios sibi et innumeris aliis subtraxit. quia subdit et filii excipiunt Regis et Patris documenta, sicut Luna excipit lumen à Sole; ideo Sol dicitur symbolum patris et Regis, et Luna ^{et subditi} filii.

De Eclipsium loco, hoc est vulgare dictum. Arabum, iis quae cum finis commune, solem et lunam Eclipsim patientes deglutiri a dracone, quia scilicet hoc contingere solent in nodis orbitae lunaris motus, apud Aethiopes dicitur Solis caput et cauda draconis; et ita appellatis, quia ut intelligi potest ex Sinensi traditione, prima Eclipsis Solis, quae scilicet contigit in capite draconis, videtur fuisse signum rebellionis Luciferi, Superbi draconis instar adversus Deum creatorem suum insurgentis: et prima Eclipsis Luna, quae contigit in cauda draconis videtur fuisse symbolum Socordiae primi parentis magnum Dei sui mandatum caeca mente violantis. Cujus haud dubie, aut similis cujuspiam traditionis rumore inductus Keplerus existimavit in mundi primordio magnam fuisse Eclipsim Solis, eamque in Aethiopia visam fuisse totalem, suspicatus Aethiopes cutis nigredinem à primā illā Eclipsi Solari traxisse; quae suspicio si potest habere locum, Aethiopes merito haberi possent ut vivum et naturale symbolum nigredinis culpae originalis, contractae ab omnibus per hominibus eade causa merentibus diei verus populus Aethiopum, tenebrarum Regis servituti subjectus.

Quin et eadem traditione Sinensi, si opus esset, facile probari posset primas illas duas Eclipses Solis et Luna fuisse non solum signa, sed etiam effectus peccati capitis Angelorum et primi hominum parentis; maxime cum tam notabiles defectus videantur non bene competere duobus majoribus luminaribus initio conditis cum omnimoda perfectione, et ideo à supremo opifice sicut cetera laudata et approbata ut valde bona et omni prorsus defectu carentia.

Si porro primae duae illae Eclipses, quae merito vocantur veni Solis et Luna defectus toto orbe conspici, verè fuerint, uti —

valde probabile, effectus et signa originalis pravitatis, quam Deus circa mundi primordia reperit in caelo et in terra, hoc est in Angelis et hominibus: quis dubitet easdem illas Eclipses non solum, sed etiam ceteras, quotquot scilicet ex eo quotannis in universo orbe apparuerunt, esse totidem prognostica, ex quibus, ut Ricciolus ritè observavit inducuntur mortales ad timendam aliquam ingentem calamitatem vindicem divini numinis offensi: et consequenter hanc fuisse veram et primam originem illius terroris universalis, quo in conspectu ejusmodi phaenomenon populi omnes videntur ab omni quo tantopere commoveri, et hoc tam fito et praclaro poeta dicto. *Impidant aeternam timuerunt saecula Noctem.* quem elegantem versum nemo non judicat à Paulo Orosio ritè applicatum portento saeculi illi Eclipsi, quae Christo domino pendente in cruce tenuit omnes populos: siquidem per atrox Salvatorem nostrum cruci figentium scelus, id est per deicidium, tunc hominum et demonum malitia visa est consummata.

Praemissa hanc non inani, ut videtur, observatione, dicturus jam de illā Eclipsi prodigiosa, prout extat in sacro textu tum prophetice tum historice consignata, initium ducam ab ecclesiastico, qui hanc videtur speciatim praenuntiasset, cum dixit. *Quid lucidius sole, et hic deficiet.* Num pariter de eadem prophetavit Jeremias, ubi ait, *occidit ei sol, cum adhuc esset dies, hoc est media dies, ut* — *tribus horis nox tenebrosa media die.* Hieronymus Interpretatur, ut haec prophetia concilietur cum propheta Amos dicente. *occidet sol in meridie, et tenebrosere faciem terram in die luminis.* quarum prophetiarum eventus, cum distinctè memoratus occurrat in sacra Evangelii historia, nunc prophetici sacri textus oraculis, ejusdem verba historica ex ipsi Evangelistis subiciamus. *A sexta hora, inquit S. Mathaeus, tenebrae factae sunt super universam terram usque ad horam nonam.* et S. Marcus visum fere verbis, sicut et S. Lucas, qui superaddit, *et obscuratus est sol.* De quā Solis observatione, S. Hieronymus in hunc Joëlis locum, *sol convertetur in tenebras, antequam veniat dies domini &c.* ait. *sol quoque versus est in tenebras, quando pendentem dominum suum videre non ausus est.*

Potest sacri textus testimonium primo locum obtinere debet memorabilis narratio historica illius Eclipsis supernaturalis, à S. Dionysio ejus accurato observatore, qualis extat in ejus Epistola ad Polycarpum et ad Apolloniam. ubi ad priorem scribens sic loquitur. Ab eo autem quare (ab Apolloniam) quid sentiat de defensione Solis, quae cum servator in crucem actus esset, extitit. Evamus enim unā ambo et Itabarnus ad Heliopolim et cernebamus, nec opinato, cum Luna soli incidere, neque enim conjunctionis tempus erat. rursusque cum eadem ab hora nona, usque ad vespertinum, semedia Solis linea praeter naturae ordinem opponebat. scit etiam incidentiam ipsam à nobis visam esse oriri ab ortu Solis. Deinde

in aliâ epistolâ alloquens ipsum Apolloniam, hæc habet. In heli-
opoli tu quidem mihi coævus, et ego 25. annorum fere tempus evolvens
una morantes constitimus, cum feriâ quadam 6.^a horâ etiam
panis sextâ, sol hominibus subito obitus est tenebris, lunâ ipsum
intercurrente. Postremo annotatum diligenter feriâ diem et
annum, annuntiationem, quam sacer paulus nostris attentis auribus
infudit, consentientibus signis conspirare expertus, manus veritati
submisi, et falsitatis nexibus sum absolutus. quam quidem veritatem
minime effero, et quam tibi communico, quæ est via et vita, et lux
vera, qua illuminat omnes hominem venientem in hunc mundum,
cui tu tandem prudens accessisti.

S. Augustinus in Epist. ad Hesychium de hac eclipsi loquutus est his
verbis. Solis ille defectus, quando crucifixus est Christus, non talis ut
reliqui solis defectus, sed verè mirabilis et prodigiosus, sed Ethnicorum
Romanorum invidia, ne cælum doluisse, Christi veluti divini viri
mortem putaretur, id quidem scriptum habere in annalibus, sed
evulgari vetuerunt. Ante S. Augustinum plures S. Patres idem tot
tantes scripserunt hanc eclipsim fuisse distincte memoratam in mo-
numentis publicis gentilium. Sic v.g. S. Justinus in 2.º sæculo alloquens
gentiles dicebat. Perquirite in Annalibus vestris, et invenietis tempori-
bus Pilati, sole fugato interruptum tenebris diem, sole abscondente
lumen suum, ne videret quæ fiebant per Impios. Sic 3.º sæculo Tertul-
lianus gentilibus sui temporis aiebat. Cum mundi casum velatum in
Archivis vestris habetis.

Ricciolus, qui studiosè examinavit præcipuos scriptores qui de
hac eclipsi mentionem fecerunt, ritè assensit hoc portentum visum
fuisse ubique terrarum, cum passio salvatoris deberet toto orbe
prædicari, non ergo mirum quod hæc videatur clarè et distinctè.
memorata in Annalibus sinarum in eodem anno ac mense, quo
Sagaciores chroniste nostri contendunt mortuum esse Christum sal-
vatore nostrum. Sed antequam id evincamus ex historiâ sinensi
præmittenda est expositio quarundam antiquiorum traditionum,
quibus hæc eclipsis portentosa videtur permultis antè sæculis
non obscure prænuntiata.

At pro majori hujus expositionis claritate, primo loco unum
est observandum circa vetustissimam illam eclipsim in libro Odarum
memoratam, quam plures Auctores existimant fuisse omnium
eclipse primam *ge xe yu cù*; Nempe, juxta antiquam et
universalem traditionem, solem ex naturâ suâ non posse nec debere
pati ullum deliquium, aut levissimum sui luminis sui defectum,
cum is sit fons totius mundi lucis et caloris, et eâ de causâ
genuinum divinitatis, seu solis Intelligentiarum symbolum. Unde
circa prædictam eclipsim, quam omnium primam existimant, discer-
rentes, videntur non ineptè concludere, hanc fuisse signum maxi-
mæ

mutationis, quæ poterat in mundo contingere, hoc est summa
perturbationis et corruptionis universi. *ge xe, ta pien chi ta che.*
ge pu y Kuei, et Kim Kuei, xe loin nam chi chao ye. qualis
scilicet ab initio mundi contigit per Insolentem nobilissimam.
creaturæ superbiam, divino Intelligentiarum soli equiparanti,
tantæque arrogantie, fuligine, instar opaci globi lunaris inter-
jecti, vivificos ejus divini luminis et caloris radios subjecti
orbis Intelligentiis et hominibus subtrahentem.

His observatis circa illam eclipsim solis, quæ ex vulgari si-
narum opinione fuit omnium prima, et videtur fuisse signum
primæ corruptionis mundi: propter quandam hujus primæ eclipsis
solaris analogiam veluti supernaturalis analogiam, cum illâ
totaliter prodigiosa, quæ Deo salvatore nostro pendente in cruce
contigit, et fuit signum malitiæ et corruptionis consummatæ;
jam facillimè intelligi posse videntur quodam veteri traditiones
hujus mirabilis eclipsis prænuntiæ, quamvis ^{sub}enigmatico seu
hieroglyphico stylo conceptæ, hoc est sub figurâ mystici illius
unicornis *Kilin* omnium animalium mansuetissimi, quem su-
prâ ostendimus fuisse apud priscos sinas, sicut apud Hebræos
speciale symbolum mansuetissimi omnium hominum, seu sancti
illius, qui fuit apud utrosque omnium sæculorum expectatio.
quis enim legendo in vetustis sinarum monumentis multò antè
Christi adventum conscriptis, ingens illud solis deliquium, quod
Rex philosophus Hoai nan cū adscribit tempori pugna mystica
mansuetissimi unicornis *Ki lin*. *Ki lin teu, el ge yue xe*: vel
totalem illam solis obscurationem, plenamque ejus lucis extinctio-
nem, in libro *chun sien yen tu* attributam eidem prædictæ *Kilin*.

pugna temporis articulo: quis inquam, in ejusmodi traditioni-
bus adhuc alibi passim occurrentibus, nobiscum statim non ad-
vertat haud dubiè prænuntiata fuisse prodigiosam illam solis
obscurationem, quæ contigit Christo hominum mansuetissimo
veroque Deo et hominibus unicorni pendente in cruce, ibique
invictâ patientiâ humilitate et obedientia pugnante, et conte-
rente cornua superbie omnium Tartari unicornium? eum
præsertim propheticus hic dictarum traditionum sensus mani-
feste confirmetur, pluribus aliis quodam hunc sacrum sensum simil-
limis, qualis est hæc quæ extat in veteri chronico *lou xe*, de pæni
condictu seu duello mystico gemini solis inter se de luminis splen-
dore et dominatione universali decertantis, quo conflictu addit
traditio totum terrarum orbem concussum esse, et cælum pluisse
imbrem sanguinis. *leam ge teu xe, ti chim tien hinc*. Sub quo
sacri et prophetici enigmati involuero, quis non percipit verum
illius pugna sensum, quæ ecclesia post Christi resurrectionem ejus
victoriam concinendo ait, mors et vita duello conflixere mirando.

綱鑑大全 蘇頌演曰日食
天變之大者彼月則宜有虧
矣日不宜虧而今虧是亂
亡之兆也

淮南子麒麟開而日月食鯨魚死而彗星出
弦絕貴星墜而渤海決
星散為麟歲失其序則麟門則日月食不知月揜日
而日為之食月亢日而月為之食

春秋孔演圖麒麟開日無光
路史兩日關射地震天血

詩經十月之交朔日辛卯日有食之亦孔之醜彼月
而微此日而微今此下民亦孔之哀
史書日食始此

綱鑑補參考

id est mystici illius conflictus, quo Christus dominus verus Sol Justitiae, et vita Auctor in cruce pugnando adversus Spunium solem luciferum primam mortis nostrae causam, totum sanguinem suum cum vita instar imbris universalis super omnes orbis populos profudit atque omnium corda commovit ad penitentiam.

Sed quia haec traditiones non sunt excerptae ex libris canonicis, ad illis conciliandam maiorem auctoritatem inter ipsos Sinas, convenit ut hic ostendamus, quantam habeant connexionem cum principis radicalibus scientiae mysticae ipsius libri *ye Kim*. In quo linea 6^a et suprema hexagrammatis *Kien Kua*, caelum significanti, representat superbium et rebellem draconem id est luciferum super Altra Altissimi exaltatum, sicuti 6^a et suprema linea hexagrammatis *Koën Kua*, terram significanti, representat humilem et obsequentem draconem, id est Salvatorem Deum Salvatorem in terra humanitatem. Et utriusque lineae symbolica oppositio directa representat utriusque illius nempe boni et mali draconis pugnam in aperto ^{campo} cum utriusque vitae dispendio finitam, id est duellum ^{inter} Christum dominum vitam et sanguinem ex obedientia profundentem pro liberandis hominibus a morte aeterna; et principem huius mundi luciferum, salvatoris patientiam humilitate et obedientia attritum, et regno usurpato in aeterna mortis carcerem eiectionem. ^{vide textum sinensem in quo latet totus mysticus hic sensus.}

Si Sinarum traditiones praenuntiae eclipsis portentosa, quae Christo moriente contigit, magna videntur attentione digna, certe multo maiorem meretur eundem historica illius eclipsis commemoratio, qualis extat in ipsorum annalibus, ubi traduntur res quae sub regno Imperatoris *quam vu ti Dynastiae Han 14th* contigere, quo in loco leguntur haec verba. *quam vu ci nien, san que, quei hai hoei, ge yeu xechi*. Id est anno septimo Regni, *quam vu ti*, mense tertio, in cyclo characteribus *quei hai* notato, Sol passus est deliquium ipsa die conjunctionis. quod tempus videtur perfecte quadrare cum anno et mense, quo Christus Dominus mortuus est, ponendo scilicet ejus nativitatem quatuor annis integris ante eam vulgarem.

Verum quidem est Annalium scriptoris hanc sicuti alias omnes eclipses solares, rebus ad diem conjunctionis, non vero ad diem plenilunii, quo certum est evenisse prodigiosam solis obscurationem, dum penderet saluator in cruce. At cum annales Sineses non soleant edi in lucem, nisi post extinctam illam dynastiam de qua agunt; videtur veluti certum Revisores seu Editores Annalium Dynastiae *han*, advertentes praedictam eclipsim solarem contra motum caelestium leges, positam in die oppositionis solis et lunae, existimasse id factum ex errore scribarum, atque hanc eclipsim transulisse in diem conjunctionis. quae

ideo

certissima, ut mihi videtur, conjectura aliunde exlo feliciter confirmatur, quod in hoc ipso Annalium loco, fiat mentio cuiusdam libelli tunc publice oblato Imperatori *quam vu ti*, testantis dictam eclipsim notabiliter anteveritisse tempus consuetum, idque accidisse ex inordinata acceleratione motus lunae. *Sien xi el ho, yue him ci ye*.

Aliam praeterea nec minus evidentem huius veritatis confirmationem invenimus in lo, quod Annalium illius scriptoris referunt de Imperatore *quam vu ti*, nempe hunc optimum principem huius phaenomeni novitate ~~et~~ motum, quinque diebus continuus non prodixisse in publicum, ad expedienda pro more Imperii negotia &c. deinde protulisse declarationem, in qua Regiae suae defectus carpendo, calamitates Imperio veluti certo ^{personae} decretas propria culpa tribuebat; suosque subditos hortabatur ad emendationem suorum delictorum. ac demum se omnino indignum reputans sacro *sancti* per antonomasiam titulo (*simice xim*) quem sine solent tribuere suis Imperatoribus; severe prohibuit, ne impotenter in libellis omnibus sibi offerendis, haec nimis adulatoria appellatio apparet: veluti sapientissimus hic princeps speciali quodam instinctu intellexisset, hanc nulli alteri competere penitus posse, nisi illi soli, quem ab omni re immunitatem, et pro omnium hominum peccatis in cruce vitam cum sanguine sponte fundentem, toti mundo annuntiabat tam inaudita solis obscuratio. siquidem in fine dictae suae declarationis, tanquam ad imitandum hoc infinite sanctitatis exemplum, totius populi sui peccata in se suscipiens, reis omnibus Iudicium sententiam plectendis, criminum suorum penas cum plena indulgentia condonavit. *pe him yeu quo, cai yu ye qm, ta xe tien hia*.

Cujus caelestis instinctus et Regiae humilitatis similitudinem habemus in personam Augusti Romanorum Imperatoris, de quo traditur hunc non multis annis antea in occidente, cum eundem Christum dominum de Virgine brevi nasiturum adorasset, se deinceps Dominum dei prohibuisse. Ad cuius rei memoriam in exquilini obelisci boreali facie, jussu Sixti quinti Pontificis insculpta est haec inscriptio. Christum dominum, quem Augustus de Virgine nasiturum vivens adoravit, seque deinceps dominum dei vetuit adoro.

Demum pro ultima et plena ejusdem veritatis confirmatione, hic observandum diligenter eruditum. Auctorem libri *ven hien tum cao*, super allegatum locum annalium dynastiae *han* de dicta eclipsi, citare ex vetusto monumento mysticis pleno, unum dictum valde singulare, et eclipsis prodigiosae Christo moriente conspecte manifeste propheticum, et apertis verbis mortem Dei hominis seu solis Justitiae extinctionem significans. *quam vu Kien ou ci nien*, ait.

Auctor libri *ven hien tum cao*,

後漢書 光武七年三月癸亥晦日有食之。避正殿。寢兵。不聽事五日。詔曰。吾德薄致災。謫見日月。戰慄恐懼。夫何言哉。今方念愆。庶消。有過。在予一人。大赦天下。 文獻通考 光武建武七年三月癸亥晦日有食之。潛澤已曰。癸亥日食。天大開。 綱鑑補遺 漢光武七年三月。月晦日。食。詔百僚各上封事。不得言聖。 鄭興上疏曰。先時而合。月行疾也。 胡致唐曰。夫聖者無不通之稱。聰無不聞。明無不見。思無不得。動無不中。言必可道。行必可法。貴三才。攝萬善。至神妙物。與天同功。詎可輕易而居之。

易乾卦 亢之為言也。知進而不知退。知存而不知亡。知得而不知喪。其唯聖人乎。知進退存亡而不失其正者。其唯聖人乎。

易坤卦 上六。龍戰于野。其血玄黃。象曰。龍戰于野。其道窮也。陰疑于陽。必戰。國言陰陽皆傷也。

乾

Kien
caelum

坤

Koën
terra

quei hai, hœi. cien tan pa yue, quei hai ge. Xe, tien gin pum. Id est anno 7mo Regni quamvis Imperatoris mense tertio, et tempore. in cyclo Kia cū duobus characteribus quei hai signato, congruit hoc libri cien tan pa dictum, testans tempore. Eclipsis Solaris hoc gemino character. signato, respondere mortem hominis cœlestis, seu Dei hominis. veri hominum saluatoris, cujus mortis genus et epocha videntur mirabiliter designari, ex propria significatione sive hieroglyphicâ sive numerica utriusque illius characteris; cum posterior hai significans filium sive Dei sive hominis; et posterior quei, iuxta antiquum scribendi modum, in crucis figuram, ex quatuor clavis formatam pingi solitus hoc modo simul uniti exprimant, filium ab eterno et filium hominis seu B. Virginis in tempore genitum, clavis crucis suffragum, diem obisse. supremum.

Sed ut intelligas, quomodo idem isti duo mystici characteres ex sua significatione numerica designent veram Christi mortis et Redemptionis humana epocham, duo aut tria sunt observanda. primum est, smas ab omni ævo ^{notare} omnium temporum differentias duplici characterum, denario et duodenario numero contentorum invicem combinatorum serie, unde exigitur eorum cyclus annorum 60us qui apud priscos erat 60us duplex, nempe annorum 120, id est ex denario, quem cœlestem vocabant, Tien can, et ex duodenario, qui dicebatur tenestris, ti chi, inde invicem multiplicatis productus. $\frac{120}{12} = 10$

2um est, priorem e duobus mysticis characteribus, de quibus hic est questio, nempe quei esse ultimum seu decimum denarii seriei cœlestis, sicuti posterior hai, est pariter ultimus seu duodecimus duodenarii seriei tenestris; ac proinde utriusque huius characteris unionem designare finem cycli majoris 120, ex denario et duodenario conflati.

3um denique est, constare ex nostris computis chronologicis tabula seu figura circularis libri ye Kim, infra fusè exponendis, summam temporis inter duas epochas sacras Creationis et Reparationis interjecti, esse præcisè dierum 2016000, hoc est sexidi mille annorum sabbathicorum, quorum singuli sunt hebdomadam 48. vel duodecim mensium periodorum: vel annorum Julianorum 5520. quæ summa non nisi paucis mensibus excedit summam totalem dierum periodi. cum 50. anni sabbathici sint æquales annis 46 Julianis cum tanta præcisione, ut vix intersit dimidiū diei differentia.

His suppositis, si divides summam 6000 annorum sabbathicorum per 50, et summam annorum Julianorum 5520, per num. 46. annorum Jul, quotiens quæ ex utraque divisione prædabit erit numerus veteris et maioris cycli 120. ex denario cœlesti et proprio characteris quei. et ex duodenario tenestri et proprio characteris hai: et ita patebit, quomodo tota periodus inter creationis et Reparationis epochas interjecta exhaustiatur et absolvatur.

Periodus dierum et annorum figura rotunda, systematis chronologici libri ye Kim, ab epocha mundi creationis usque ad epocham Reparationis, id est usque ad ascensionem Christi in cœlum, post mundum morte sua et Resurrectionem.

in combinatione seu unione duorum ^{prædic} tonum characterum quei hai, qui sunt signa characteristicæ anni 7^{mi} quamviti, quo consignata est portentosa illa eclipsis, Christo pendente in cruce visa.

	an. Jul.	an. sabb.
Tota periodus	5520.	6000.
constat unico	46 120	50 120
magn. cyclo. 120. ex	12 10	12 10
denario et duodenario, iuxta mystico characterum chronolog. finensium, denario et duodenario characterum hebraicorum analogo	亥 癸 hai quei	亥 癸 hai quei
	crux ex quatuor clavis formata	 癸 hai quei
charact. hebr. 22.		tien 天 Deus homo cie 兒 offert suam carnem in sacrificium

Paragraphus 6?

De sensu symbolico seu mythico Regum 120, quibus constat corpus Integrum veteris chronici prædiluviani et postdiluviani. Vbi ostenditur primum omnium Pancon, deinde triū monarchas San hoam, et quinque Imperatores on ti, ac demum triū Reges San uam, fundatores trium dynastiarum hia, Xam cheu esse totidem Ideales seu cœlestes typos propheticos messia saluatoris nostri.

Cum vix nunc mihi supersit tantum temporis, quantum requirit compendium computorum totius systematis chronologici Regum prædicationum numero 120. prædicti chronici, quorum Regni duratio exhausta cum perfecta præcisione Integram periodum figura rotunda 64. hexagrammatum libri ye Kim, quam ^{periodum} contendo esse continere verum annorum imò et dierum numerum a interjectum inter diem creationis mundi, et diem quâ Christus morte sua Redempto genere humano in cœlum ascendit: nunc omittâ paragraphi 6ⁱ expositionem; ne lector rei novitate attonitus, existimet ejus argumentum non posse esse in ulla soliditate fundatum; his scriptis subiungo pro ultimo quaternione, expositionem unius odae. valde singularem de quodam Heve seu sancto nomine Heu, vulgo habito pro franco radicali dynastia cheu, cujus lectio suadebit confido, quemcumque non hunc solum esse verè eximium messia saluatoris typum propheticum, sed etiam plures alios similes occurrere in veteribus sinarum monumentis.

*
后. Heu
稷 cie